

Legic Kiwi 1

1

(Legic 1-41)

Héna éréhéc.

¹ Ic ségi ségiyaguc imi ic զիլին զալայա ionac niniŋ aren̄gia imi ménda méndacma kemma, képésic ic ionac kekecac hénaiguc momacnec ménda namma, zédesi ic iniguc* momacnec ménda tacan̄zac. ² Néj Yaweac† héna acwac‡ ewa siňa heyu, siňi kaiwe séc héna ac imi zénijan̄zac.

³ Inéj ic hésa doku téfara gingin̄aiguc himicgic naňjan̄zac ésécnec haréja ménda bura tiyu naléya méndacma héla gocmia haian̄zac. Inéj imuac me imuac ai meyu hiabianec saima keňjan̄zac.

⁴ Néj ic զիլին զալայա imi imuhuc qahac. Inéj imi gorosoňa sénéwéra luhucnéj mihi-langéyu keňjan̄zac ésécnec. ⁵ Imuac niňjac ic զիլին զալայա ienej imi Anutunéj kitiwa biria melej énécmiyu hia ménda naňselimu. Waňu képésic ic ienej ic solaya iniguc momacnec kecmuac séc qahac. ⁶ Ic hiabia imi Yawenéj inigalej waň énécmian̄zac, néj ic զիլին զալայա

* **1:1:** Hebiraio aciguc; Ionac tataciguc. † **1:2:** Yawe; Anutuac qara, kiwi téreyáiguc ogic hezac, néj qac téreyá imi ménda olomma Miň Kewu zéanžu. ‡ **1:2:** Héna ac; Hebiraio aciguc Tora, Moseac kiwi ura 5 Anutuac ackuažéc imuac hénihéniaiguc hezac imuac qara.

imi eneŋ tima keŋanžu héna imuac tetecgia imi humu qai wawaŋa.

2

Anutunéŋ Kristoac sisipac ac ézéyec.

¹ Némac niŋac baera baera ic embac ieneŋ qeqetali ac qeweloŋa wamma, imuac ic embac ieneŋ ai gorosoŋa imuhucywac niŋaren waŋanžu? ² Waŋu Yawe zéma iwac halécnéŋ météré mima gésimimia iorac hažéc waŋ érécmima baecac ic kewu ieneŋ zérénqérén wamma naŋgic, baecac galenjhéra ieneŋ momacnec toroqe amuma yomuhuc emininžu; ³ Seŋ hésa qaté nénécmizac imi qetecgéma hésa selia ſiki ſipac menénéc mizac imi hulac gilidacbiŋ.

⁴ Waŋu ou kurumenjiguc taczac inéŋ desi énécmizac. Miŋ Kewunéŋ isocfagociguc onopoczac. ⁵ Inéŋ qeri geric wamma ac waŋ énécmizac, tericgé énécmima yomuhuc zézac; ⁶ Nenaoc, nena ic kewu, nuac baec boŋa téreyá Zioniguc kumuwa nanžac.

⁷ Imuac ni miŋ kewuac zézé seli ac imi zéau énécmiwa baec séc kenžac. Yawenéŋ yomuhuc nézézac; Gi imi nuac naŋna. Deguc ni héri haima mihični géñzua. ⁸ Zéwelecnénnä neŋ nuac mératéc baec séc ic embac hénia hénia imi gémba guac buŋa wandacmu. Waŋu baec tetecgia séc moczoŋ guac buŋa wandacmu. ⁹ Waŋu geŋ ain qarucganéŋ hažéchécga unuwésémaŋ. Kewuc nomuŋ ésécnec qéséŋnécmina.

¹⁰ Imuac baera baera ic kewu ini niŋtegic qin̄tegic ginaguc wammu. Baera baera galen̄ ini goro ac imuac gezac haimu. ¹¹ Bac yandi yandi wamma Yaweac welej qemima, bac yandi yandi wamma zézé ségiségi wammimu. ¹² Qeri geric waj énécmiyu baec hénaginaiguc biriwu niŋac. Iwac naŋa kircne mima welej qemimu. Qeri birianéŋ elanžanjec geric bélaj ésécnec yacma onowac niŋac. Iwac muru héima naŋanžu imi eneŋ moczoŋ ségiségi ginaguc wammu.

3

Hazéc hécgina ieneŋ helanži énécmigic Anutuac muru héima nammu.

¹ (Dawidinéŋ eŋeya naŋa Apsalomac wésia igucnec néŋgacma keŋec nalé imuaru oyec.) Yawe, hazéc hécna imi yei sasala yanda. Ic embac hazéc wannémma yaré qewiŋ zéma yacma nanžu imi sasala yanda. ² Ic embac sasananéŋ nuac* yomuhuc zéanžu; Anutunéŋ aŋgéŋa ménda tianžac. (Ohec)

³ Néŋ Yawe, gi imi nuac saiwa, nuac edamuna, nuac orucna meyac néŋjanžaŋ. ⁴ Ni Yaweac kucnec ewa ewananéŋ qacma héiwa, inéŋ iwac baec boňa téryaiguc[†] acna melej néŋjanžac. (Ohec)

⁵ Ni ama siŋiyu gau heanžua. Waŋu Yawenéŋ néŋgalej waŋnéŋu siŋunec muŋguc yacanžua.

⁶ Hazéchécna tauſenja tauſenja ieneŋ lelecgé néŋgic, néŋ ni bac yandi yandi ménda waŋanžua.

* **3:2:** Hebiraio aciguc; Kekec uŋjanawac. † **3:4:** Zion baec boňa, imuac qahaiguc Dawidiac demiŋ selia neuŋ kiroponéŋ lelecgéma nanžac.

7-8 Aŋgéŋ titi imi Yawe guac murunec. Miŋ kewuac mériaŋ imi ic embachécga qacginaiguc mama heanžac. Imuac niŋjac, Yawe, gi yacna! Oh nuac Anutu, ni aŋgéŋna tina. Nuac hažéchécna nekaŋgina kuma ic ʒipiliŋ ʒapalaŋa ionac ʒécgina hézéŋgénā.

4

Zérabéra naléiguc ewa éréhéc qahac žewelet wajec.

1 (Legic galeŋawac; waŋgoŋ hésiaguc, Dawidiac legic žéra.) Anutu, nuac solaŋa miŋina, ni guac qacma guruwa acna melenj némbésémaŋ, ni baec wéŋwéŋgiaiguc kecba baec kondonja mihicŋi nénnec, imuac ewa hia niŋnémma žeweletna niŋna.

2 Baec ic ionac naŋhéra* ini nalé dahecac séc gamu qeqe mihicŋi némmu? Nalé dahecac séc edamuna imi meleŋjic gamu qeqeac buŋa waŋu, haka biriawac siŋa nimma baniara méndac énécmima kecmu? (Ohec) **3** Yawenéŋ eŋjea niŋjac wamma siŋ niŋmianžac i gésimiyec imi niŋasarimu. Imuac ni žewelet wamba Yawenéŋ nimma kecanžac. **4** Ini bac yandi yandi wamma képésic ménda wammu. Gaugina hewiŋ žé emma acgina qaiyu bénzéŋnec qeriginanéŋ žéma nimmu. (Ohec) **5** Miŋ Kewuac muru hakagina solaŋa iminéŋ mulu ésécnec haimimu. Yaweac muru héima nammu.

* **4:2:** Ac haka silicginaiguc ic tosara kuc buŋaginaguc ionac icac naŋhéra žéaŋjic.

⁶ Ic embac sasalanéŋ Mérénéŋ haka silic hiabia méŋ nénézéyu hémbiŋ? zéanžu. Imuac Yawe gi guac kic tanecga asac mararaŋa gucnéŋ ninicna. ⁷ Miŋ Kewunéŋ nuac ewa qerinaiguc ségiségi kuneŋ yanda tiyu sécgéanžac. Ségiségi iminéŋ padi me wainj qelianéŋ sécgéyu ségiségi waŋjanžin imi qeyu maanžac. ⁸ Ni imuhuc solajanec demiŋ menémma néŋgaleŋ waŋnéjanžac imi Yawe momacguc sac keczac, imuac mia ni ewana déŋ waŋu gauna heanžua.

5

Anutunéŋ yéwéri igucnec metecgé némmac zéma niŋkinzéŋ wamma zéwelerec.

¹ (Legic galenjawac; kuŋaguc héigic, Dawidiac logic.) Yawe nuac acnawac gezac haina. Nuac yaiwisisiŋ acna niŋnénna. ² Méra némbésémaŋ niŋ wamma guru héhéli génzua imi nimbésémaŋ. ³ Yawe, siŋjunec séc geŋ nuac ac ewana niŋanžaŋ. Acna meleŋ némbésémaŋ niŋac siŋjunec zéwelecma bénzéŋnec mambéc kecanžua.

⁴ Hénia imi yomuhuc; Miŋ Kewu gi biriawac siŋa ménda niŋanžaŋ. Ic birianéŋ giguc hia tacyac ménda wammac. ⁵ Séwi eŋeŋ icnéŋ guac wéségaiguc nammuac séc qahac. Miŋ Kewu gi imi haka silic biria waŋanžu imi onac mézéga kuneŋ yanda tianžac. ⁶ Yawenéŋ ikoc ac zéanžu imi unuma sac naec énécmianžu imi zéma tilic qilic ic ionac mézéya tianžac.

⁷ Ni imi Miŋ Kewu guac goi héihéiganéŋ naŋgé néŋu kucna mihičjima Miŋ Kewuac ocmuŋ téréyaiguc keremmaŋ. Eega héigémma simiŋ

héigémba Minj Kewu guac ocmunj téreyawac muru kemmac. ⁸ Yawe, nuac leleciguc hažéchécnasasala kecžu, imuac Minj Kewu guac héna solanjaiguc nuagicma kenna, Minj Kewu, hénaga dindiňa imi nézéna hémba.

⁹ Imuac hénia imi yomuhuc; Kuaginaiguc imi ac héla méj ménda hezac. Ewa qerigina imi ic embac mebiri énécmiwiŋ zé niŋareŋgégic sécgédaczac. Waňu déméngina imi kic suanj aŋaŋgia ésécnec. Waňu ezelangina iminéň haléc ac efima zéanžu. ¹⁰ Anutu, ionac imi képésic ginaguc zéénécmina. Waiénécmina eŋaŋ ninij bétaciguc eŋaoc hiŋgacgic inimac. Ieneŋ Minj Kewu andé qeanžu, imuac niŋac wawaŋ memegina biria imuac niŋac wamma nesi énécmina kemmu.

¹¹ Néj méjnénj méj guac muru hama saŋjanžu imi ségiségi mihicŋi énécmina. Ionac imi wai énécmina nalé tetecgia qahac ségiségiac legic héima kecnu. Ic imuhucya imi saiwa waŋ énécmina, guac waŋanžu imi eneŋ guac niŋ wamma ségiségi wammu. ¹² Yawe, gi imi hélacnec ic solanja mériaŋ mihicŋi énécmianžaŋ. Guac ewa hiaganéŋ saiwa éséc demin meénécmina.

6

Qenžen manžen qeriaiguc Minj Kewu zéwelec wammiyec.

¹ (Dawidiac ewa biricac legic, wanjoŋ hésiaguc.) Yawe, qeri biricgaiguc ac ménda waŋnénna. Minj Kewu, guac qeri gericgaiguc

zémindiŋi ménda waŋnénna. ² Yawe, ni kucna qahac, imuac ewa hia waŋnénna. Yawe, mehiaru nénnna. Sicnawac toroya imi geriwa nozac. ³ Nuac kekec uŋjananéŋ zuracgézac ésécnec geriwa nozac. Yawena nalé dahecac séc mambéc kecmaŋac hezac?

⁴ Yawe, liliŋéma hama kekec uŋjana metecgé nénnna, Miŋ Kewuna goi héihéiganéŋ ni humuc igucnec aŋgéŋna tina. ⁵ Méŋnénŋ ménŋ humumaguc Miŋ Kewu niŋqelimacac séc qahac. Humuc ic ionac baec sasaŋgia igucnec mérénéŋ gi hia mepési gémmac? ⁶ Ni zésilac wamma kecma birizua. Siŋi herec kic qelinec kecma siacba kic masinanéŋ hehena mézégézac. Siacma kecma aturu hehenanéŋ dokuyaguc wandaczac. ⁷ Siac yanda waŋkecba kicnanéŋ biriyu hia hémmajac séc qahac wanžac. Hažéchécna niŋac siacba kic masinanéŋ waŋu kicnawac kuhanéŋ mazac.

⁸ Haka biria waŋanžu ini moczoŋ nuac murunec néŋgacma kendacmu. Yawenéŋ nuac zéſiacna niŋnénžac. ⁹ Ewa biric waŋ némmac niŋac qerinanéŋ hélacnec qacma zéwelecba Yawenéŋ niŋnénžac. Waŋu nuac zéwelecna imi késa aŋgétizac. ¹⁰ Nuac hažéchécna imi gamu qeqe zéma bac yandi yandi kuneŋ yanda mihicŋi énécmiyu, gamugina nimma néŋgacma liliŋéma kemmu.

7

*Ununesi mihicŋima Anutunéŋ
méra mimac niŋ zéwelerec.*

¹ (Benzaminac qelia méŋ Kusinéŋ ac wammiyu Dawidinéŋ ara bakia meleŋmiyec.) Yawe, nuac Anutuna, ni Miŋ Kewunawac muru saŋgi saŋginá mihicñizua. Nesinénzu moczoŋ yanda ionac murunec aŋgéŋna tima kératacneč nápésina. ² Imuhuc ménda waŋ némbajnec, ieneŋ laion yaŋ ésécnec kucnec hama kekec uŋana kiricqiric waŋ némbunec. Gi qahac waŋu metecgé nénéŋa méŋ ménda keczac.

³ Yawe, nuac Anutuna, ni haka yomuhuc waŋi iguc, nuac méranaiguc hakana biria yomuhuc hezaciguc wai énécmiňa imuhuc hia waŋ némmu.

⁴ Ni ic méŋac képésic méŋ wammiyi iguc, hénia� qahac hažécnawac iwawai méŋ wagiri iguc, ⁵ wai énécmiňa hažéchécna ieneŋ kekec uŋana nesima hama nápésimu. Waŋu wai énécmiňa ieneŋ baeciguc kekecna tihumu némma edamuna imi seitotonjiguc giligic hia mamac. (Ohec)

⁶ Yawe, qeri biricgaguc yacbésémaŋ. Nuac hažéchécna geric bélangoňaguc hažéc waŋ énécmima yacbésémaŋ. Anutuna, yacma nambésémaŋ. Héna ac nénézénec imuac séhaiguc waŋ énécmiwésémaŋ. ⁷ Baera baera unuruna hama lelecgé géngic, genqaoč liliŋéma hama ou eŋeŋa tacma inigaleŋ waŋ énécmiwésémaŋ.

⁸ Miŋ Kewunéŋ baera baera ic embac zégesi nénécmimac. Yawe eŋeŋa miŋina, genqaoč solan dindiŋa zéma haka héla qerinaiguc hezac imi héngésiwésémaŋ. ⁹ Qeri héhéŋ, solanja miŋina, gi imi niniŋnina batucgéma héjanzaŋ. Ic ʒipiliŋ zapalaŋa ionac haka biria imi metecgéma haka solanja mesolaŋjanina nammac.

10 Enejəa miñina, Anutu, nuac saiwa keczac. Inéj ic embac qeri solan̄ kecžu imi anđéj tiénécmianžac. **11** Anutu imi zégésigési ic solanja. Inéj naléya naléya qeri biric niñénécmianžac. **12** Ienej ewa qerigina ménda mindinjimuiguc Anutunéj souya zéra qericma tewiya héré muimanjac zé zéréj qéréj wammac. **13** Anutunéj zérabéra humumia zéréñqéréj wandaru hezac. Inéj tewi geric bélanjaguc miyacgéyú hezac.

14 Ic birianéj haka biria azi kiyu mihicñizac. Inéj réwéri héri haima imuacnec merac ikora mezac. **15** Baec séséj tewi luacyaguc mihicñianžac i eñeyaoç imuaru mama hiñgacanžac. **16** Kaižiliweña iminéj eñeya oruc qahaiguc maanžac. Žipiliñ zapalaña iminéj eñeya oruc siraiguc maanžac.

17 Ni Yawe imi solanjawac niñac ewa hia ac ézémañ. Enejəa miñinawac qara mepésimañ.

8

Ic imi némac hiaya niñac niñmianžan?

1 (Legic galenjawac; Dawidiac legic zéra, wañgoñ hésiaaguc.) Yawe neñaj Miñ Kewunina, guac qac buñaganéj baec séc zézé ségiségiyaguc wanžac. Gi imi ou kurumeñiguc asac mararañga haina sécgéma hezac. **2** Miñ Kewuac hažéchéra zéma ac bakia melembiñ zé wañanžu imi eneñ acgina qaimac niñac, Miñ Kewunéj wañu kokoc namu nene ienej Miñ Kewu mepésimigic kuhaiguc wañanžac.

3 Miñ Kewuna méraga merawanéj memeya kuruñen zéma imuac iwawai qeriaiguc haina hezac

maso zéma ménni sikiluc imi kicna hima hémba kunej yanda wanžac. ⁴ Néj icac niŋna némaria waŋu, Miŋ Kewunéj niŋmianžan. Waŋu icac naŋa imi némaria waŋu héŋgalej wammianžan? ⁵ Ic imi mihičjima séha komora méj memamina kuaya meme uŋa ionac bacginaiguc kerec. [◊] Waŋu edamu zéma qac buŋa eŋeŋjanéj ic kewuac opocya éscnec haiminec.

⁶ Waŋu Miŋ Kewunéj zéhičnjiyec kekec iwawai imi moczoŋ inicgalej wammaç niŋac zémima iwac héna bawaiguc onopocnec. ⁷ Imi mia rama tuŋa tuŋa, burumakao tuŋa tuŋa, zéma zélén baec kondonjaiguc wiri yan zéma ⁸ sawaiguc nei hénia hénia zéma konduŋ dokuiguc lambéc zéma iwawai hicnjima héna hezac séc keŋha waŋjanžu imi moczoŋ yanda momacnec.

⁹ Yawe neŋaŋ Miŋ Kewunina, guac qac buŋaganéj baec séc zézé bipiyaguc wanžac.

9

Anutuac kuha zéma zégésigési solanja.

¹ (Legic galeňawac; Dawidiac legic zéra; Soŋgoŋ legic ‘Naŋa humuzac’ imuac ewaiguc.) Oh, Miŋ Kewu, ni ewa qerina moczoŋnec Yawe qacma mepési génzua. Ai welicwelicgia wamma menec imi moczoŋ zéau énécmimaj. ² Ni Miŋ Kewu guac ségiségi wamma ewa hia nimmaŋ. Eŋeŋa miŋina kecanžan guac qacga gita kulele qema mepési gémmaj.

³ Nuac hažéchécna ienej néŋgacbiŋ zé liliŋgégic, néj guac wéségaiguc qonžonton

[◊] **8:5:** Heb 2:6-8, 1Ko 15:27

géma mama humudacgic. ⁴ Imi mia hénia yomuhuc niñac; Geñ mia nuac solan dindinja zéma acna héipuc wannémma meselinec. Ic kewu tatacgaiguc tacma dindinjanec zétecgénec.

⁵ Geñ baera baera ac geriwaguc wañ énécmima ic biria mebiri énécmima qacgina hémbénajanawac auna qahac wandaczac. ⁶ Humuc hémbénajanéj hazéchécna énépésiyecac keczac. Wañu ama areña areña yanda deminj seliaginaguc imi ic gétéya ésécnec héréma qézidacnec. Méjnéj méj ama areñ imuac méndagucnec niñqelianzac.

⁷ Yawenéj hémbénanja kecanzac. Inéj zégésigési ai niñac ic kewu tatacyá miyacgéyu hezac. ⁸ Inéj solanjanec baera baera imuac tacyachéra zégési énécmianzac. Wanu dindinjanec ic embac galengé énécmianzac. ⁹ Yawe imi helanzi énécmimia ionac kiropo selia wanžac, zérabéra naléiguc enyeaoc deminj seli wañ énécmimac. ¹⁰ Geñ guac hochoc ai meanzu imi ménda wai énécmianzanj, imuac niñac Yawe guac qacga ninžu imi eneñ guac héima nandacmu.

¹¹ Ini imi Zion iguc kecanzac Yawe imi mepési migic. Iwac haihaka imi baera baera ic embac sucginaiguc zéau énécmigic. ¹² Ic méjäc sacnëj mayu haka imuac zéquesi énécmianzac inéj mia niñqeli énécmima kecmac. Inéj maqeqeya, gum bénzénzéj mema amuma kekec, tidacgé énécmimia ionac zésiacginawac ménda eluñ qemac.

¹³ Yawe ewa hia wanjnénna, hazéc wannénzu ieneñ tilanzi néjkeczu imi hénna. Gi humuc ac sañgulanjaiguc ni meyac néjanzanj. ¹⁴ Imuhuc

waŋ nénnə ni guac mepé qepésiac legic imi énézédacmaŋ. Ninna béracga tanec waŋanžac Zion kiropo imuac saŋgulan̄ yandaiguc* aŋgér̄ titi aiga menec imuac wamma ségiségi wammaŋ.

¹⁵ Baera baera ieneŋ baec séséŋ eŋaoc éségic imuaru mama hingacgic. Waŋu uſic eŋaoc musaŋgémá haigic iminéŋ eŋaŋ hénagina késazac. ¹⁶ Yawenéŋ tasia meénécmima eŋeya hénia mewininiyu niŋgicac nindacz. Ic biria eneŋ iwawai eŋaŋ méraginanéŋ miyacgégic iminéŋ zíki sipac meénécmizac. (Ohec)
¹⁷ Kaižiliweŋ ic ieneŋ humuc ic ionac baec saŋgeŋaiguc liliŋgémá kendacmu. Anutuac eluŋ unuyec imi eneŋ moczoŋ imuhuc wandacmu.

¹⁸ Maqeqeya ionac imi nalé séc eluŋ ménda qemac. Maqeqeya imi onac kic hihi imi hémbénaŋa haréŋa ménda wammac.

¹⁹ Yawe gi yacma nanna. Baec icnéŋ meseliwu niŋac. Baera baera imi eneŋ guac kicgaiguc zétecgé énécmimia wammac. ²⁰ Oh Yawe, bac yandi yandi mihicŋi énécmina, baera baera imi eneŋ hénagina niŋtegicma baec icdac imuhucya keczu imi niŋasarimu. (Ohec)

10

Helanzi mianzu ionac murunec aŋgéra timac niŋac zéwelerec.

¹ Yawe, némac niŋac lakec naŋkeczan̄? Némac niŋ zérabéra naléiguc saŋgima keczan̄? ² Ic birianéŋ séwi eŋeŋ wamma ic kucya mamaya

* **9:14:** Yuda ic ieneŋ saŋgulan̄ yandaiguc ac gésigési ai meaŋgic.

nesi mikeczac. Genj zéna manam batuc areñgéyu hezac imuaru ejeyaoc mama hingacmac.

3 Ic birianéj ejeya kekec unjayawac ewa siñ imuac mepési amuanzac. Hémbaoc icnéj Yawe zéhiaru mimaguc mematiti wammima keñanzac.

4 Ic birianéj séwi enej ac kic tanecya wamma Yawenéj ménda kic hima néñanzac zéma niniña imuac me imuac séc Anutu ménda keczac. zéma niñanzac. **5** Iwac hénayanéj nalé séc seligima heyu, guac zégésigésiac tatacnéj ou taru inéj héntegicmacac séc qahac wañu, hazéchéra moczonj ionac imi mematiti wañ énécmima kecanzac.

6 Ejeya ewa qerianéj ni imi keñqe haqena qahac hicnjisaiya hicnjisaiya yéwéri méj ménda mihicnjimanj imuhuc zéanzac. **7** Iwac kuayaiguc imi saec ac zéma ikoc ac zéma zébiri qébiri acnénj sécgéma heyu ezelaña bawaiguc imi réwéri zéma kaižiliwejnénj hezac.

8 Inéj ama areñ maréñjaiguc mambéc tacma sasangjaiguc ic képésic solarj kekera unuhumuanzac. Wañu ic maqeqeyawac niñu neneyawac tanec wañu imuac kiwa hima awima tacanzac. **9** Inéj laion yañnéj žunžunjaiguc tacanzac ésécnec sasangjaiguc héima tacma ic maqeqeya késamanj zé mambéc keru hayu uficianéj késahéréma keñanzac. **10** Inéj tererema héima taru ic maqeqeyanéj mériajuguc ejanzac. **11** Wañu ic birianéj ewa qeriiguc yomuhuc zéanzac; Anutunéj eluñ qeyu kecanzac. Wañu kic tanera imi usuyaguc imuac hémbéñajá hémmacac séc qahac.

12 Yawe, yacma nanna. Anutu, méraga meyacna eju. Ic maqegeya helanzi énécmimiawac eluj ménda gumac. **13** Ic birianéj Anutu mematiti wammima Inéj hakana biria yomuac ménda zéquesi waŋ némmac. zéma niŋanžac imuac niŋac imuhuc zéza.

14 Geŋ imi héndaczaŋ. Ewa biric zéma yewéri imi héŋsosolima méraganéj tasia melemmaŋ zé ninzaŋ. Imuac ic maqegeyanéj guac muru héianžac. Gi imi becarunec gupaŋ merac héipuc wammianzaŋ. **15** Ic biriawac mériä kuna. Ic biriawac haka biria imi moczoŋ mihičhi dacmaguc hocma waiwésémaŋ.

16 Yawenéj tetecgia qahac hémbénaŋa ic kewu kecanzac, baera baera ic embac* imi iwac baec igucnec auénécmiyu humuqai wandaczú. **17** Yawe gi imi ic memama amuma kecanzu ionac ewa singina imi ninjénécminzaŋ. Imuac ionac ewa qerigina meseli énécmina gezac qema ninna. **18** Gupaŋ merac zéma helanzi énécminia ionac niŋac wamma zétecgé énécmina baec ic enej muŋguc ménda tericgé énécminu.

11

*Niŋkinzéjnina imi Miŋ
Kewuninawac muru haini hemac.*

1 (Legic galenjawac; Dawidiac legic zéra.) Ni néŋgacma Yaweac muru sangizua. Ini némac niŋac kekec uŋanawac ézéma nei ésécnec néŋgacma nonac baec boŋaiguc hana zézu? **2** Ic biria ieneŋ tewiginaiguc zakonja mui hérétéŋ

* **10:16:** Ic enia ionac zézya.

wanžu. Ic qeri solanja tunumanjiguc qewiŋ žé wanžu. ³ Baec nanaŋanéŋ bacgéyu ic solanjanéŋ dimuhuc wammac?

⁴ Yawenéŋ eŋeyə ocmuŋ téreyäiguc kecanžac. Yaweac ic kewu tatacyā imi kurumenjiguc tacžac. Imuac nec inéŋ kic hima baec ic neŋan ninic tegicanžac. Kicyanéŋ ninic sosolianžac. ⁵ Yawenéŋ ic solanja batucgé inicma ic biria zéma kaiziliwenjəc siŋa niŋanžac iwac kekec uŋayawac mézia tianžac. ⁶ Inéŋ zéyu salfanéŋ kia ésécnec mama ic biria onomac. Geric zéma salfa zéma luhuc bélajagucnēŋ ionac sokociguc mesécgé énécmimac.

⁷ Yawe imi solanji dindiŋa, imuac ai solanjawac siŋa niŋanžac. Imuac ic solanja ieneŋ iwac kic tanera hémmu.

12

*Nalé biriaiguc méra mimac
niŋac zéwelerec.*

¹ (Legic galenjawac; Dawidiac legic zéra.) Yawe méra némbésémaŋ. Eega hélanžac imi humuqaimaŋ žé wanžac. Ic hélanéŋ ic onac sucgina igucnec qahac wammaŋ žé wanžac.

² Ic ieneŋ ama momac hécgina ac ikoc waŋ énécmima kecanžu. Ac haléc zéma qeriginanéŋ lukeŋ luha waŋu ac zéanžu. ³ Yawenéŋ haléc ac zéanžu ionac kua taségina zéma séwi eŋej ac zéanžu ionac ezelanjina imi hericdacmac.

⁴ Ieneŋ ezelaŋ ninanéŋ meseliwiŋ, kuanina imi neŋan buŋa, imuac mérénéŋ neun hia héri néncimimac? Imuhuc zéanžu, imuac niŋac imuhuc waŋ énécmiwésémaŋ.

⁵ Yawenéŋ yomuhuc žézac; Ic mété qététaŋa, helanzi mimia žéma ic maqeqeya ionac žésilacgina niŋac ni deguc yacma onagicma baec imuhucgen me imuhucgen kembij žé niŋkumu wanžu baec žéra béra qahac imuaru kej onopocmaŋ.

⁶ Yaweac ackuažécnéŋ siliwa nomuŋ geric weŋweŋanéŋ hatac ⁷ žesolanjaniyu hiaruyec éscénc laclalac gocya qahac wanžac. ⁷ Yawe, ic imi hicŋisai yomi onac murunec demin memina hémbénaŋa guac buŋa kecmac. ⁸ Baec ic ionac sucginaiguc haka kai ziliweŋawac niŋic eŋu ic biria imi baec séc lelecgéma keŋha wanžu.

Hazéchéra ionac murunec aŋgéŋa timac niŋac žewelerec.

13

¹ (Legic galenjawac; Dawidiac legic žéra.) Yawe némac naléac? Nuac nalé hémbénaŋa eluŋ guzac? Guac kic tanecga nuac murunec nalé dahecac séc musaŋgewésémaŋ? ² Nalé dahecac séc ni ewa qerinanéŋ niŋareŋgéma, kaiwe herec niŋywérimaŋ? Hazécnanéŋ nalé dahecac séc mematiti wannémma tétéc qeqe wammac?

³ Yawe nuac Anutu, niŋnémma acna melen némbésémaŋ. Kicna meqeli nénná gau yanda* hewi niŋac. ⁴ Hazécnanéŋ ni ic imi ogicžua žewac niŋac. Ni qekeŋ qeha wamba hazéchécná ieneŋ ségiségi wambu niŋac. ⁵ Ni imi guac goi héihéigawac héima kecmaj. Nuac ewa qerinanéŋ guac aŋgén titigawac niŋac wamma ségiségi

* **13:3:** Humuc niŋac gau yanda žéaŋgic.

wammac. ⁶ Yawenéŋ goina héinéŋjanzac imuac niŋac ni legicya héimimanj.

14

Anutunéŋ ic solanjawac horec.

¹ (Legic galeŋjawac; Dawidiac legic zéra.) Ic qe-
laŋanéŋ ewa qerianéŋ zéma Anutu ménda keczac
zéanzac. Ic imuhucya enej houdacma haka
ewa loloŋa Anutuac wammianzu. Imuac haka
hiabiawac waŋanzac imi méŋ ménda keczac.

² Yawenéŋ baeciguc ic méŋnéŋ niŋtegic
qintegicyaguc wamma Anutuac niŋkewu
waŋanzac méŋ keczac me qahac imi
inicyacgémaj zé kurumeŋ igucnec sicgémaj kic
hiyu mazac. ³ Néŋ momac yanda sigima kemma
momacnec zapi qeqe wandacgic. Imuac haka
hiawac waŋanzac méŋ ménda keru, qahac téŋgénj
waŋu horec.

⁴ Képésic wamma saméŋ neanzu ésécnec nuac
ic embachécna neénécmianzu. Waŋu Anutugina
ni ménda nuruanzu imi enej nininjina qahac
kecanzu me? ⁵ Waŋu Anutunéŋ ic solanjawaguc
kecanzac imuac niŋac ieneŋ imuaru zénéŋ hir-
ihiri wamma keczu. ⁶ Biria meme ini imi
maqeqeya ionac niniŋ areŋgia imi gamu ma-
masuŋiguc opocanzu, néŋ Yawenéŋ iwac saŋgi
saŋgi wanzac.

⁷ Israelac* aŋgék titi iminéŋ Zion igucnec
hicŋimac niŋac wanza. Yawenéŋ ic embachéra
meleŋ énécmiyu hésa ama igucnec éréma hamu

* **14:7:** Anutunéŋ Yakoboac qara qelia méŋ Israel miyec.

nalé imuaru Yakoboac areñhéra ieneñ ségiségi wammu. Israel ieneñ ségiségi wammu.

15

Mérénéy Anutuac wésiaiguc hia kecmac?

¹ (Dawidiac legic zéra.) Yawe mérénéy guac hali téryaiguc^{*} hia tacyac wammac? Mérénéy guac baec boña téryaiguc hia kecmac? Ic yomuhucyanéy kecmac;

² Haka solaña wamma kecma qekeñ qeha qahac namma ewa querianéy ac héla zéanzac ic imuhucywac buña wanžac. ³ Wañu ezelajjanéy mematiti ac ménda zéma alaya haka biria ménda wammima alahéra ménda zébiri énécmianzac.

⁴ Kicyanéy kaiziliwey ic mematiti wammima Yaweac zénéy hirihiri wañanžu ionac eegina héianzac. Wañu querianéy wammañ zéma ac méy zéselima andiaiguc niňu yewériyuguc kileñ ewaya hai netec ménda wañanžac. ⁵ Soukiwa énécmimaciguc kosia ménda meanžac. Wañu ic képésicya qahac yewéri miwiñ zé hena ac logima soukiwa migic ménda késama ménda niňéncmianzac.

Wañu haka hiabia imuhuc wamma kecanzac iminéy hémbénaña qekeñ qeha qahac kecmac.

* **15:1:** Yuda ic ionac hali imi yan séwélanéy nec meyacgéajic. Imi ama hémbénaña qahac. Israel ic embac ieneñ baec kéra kérasiaiguc kecic imuaru Anutunéy sucginaiguc tacyac wañu hali imi memigic.

16

*Anutu niŋkinzéŋ wammima ewa
dék wamma keckec.*

¹ (Dawidiac legic zéra.) Anutu, deminj menénna, ni néngacma guac muru hazua. ² Ni Yawe guac yomuhuc zézua; Gi imi nuac Miŋ Kewuna. Nuac ségiségina imi tosara qahac, néŋ gi sac keczaŋ.

³ Baeciguc météré ic keczu imi moczoŋ eegi-naguc. Nuac ségiségi imi moczoŋ ionac muru hezac. ⁴ Anutu méŋac muru sese hai énécmianžu ionac imi yéwéri toroqe énécmiyu emmac. Sac muluac sokoc ieneŋ hai énécmianžu imi ni ménda haimaŋ. Waŋu imuac qara acguc ménda zéwa kua tasénaiguc emmac.

⁵ Yawenéŋ nuac mératéc buŋa zéma sokocna kuaya qeqeya. Gi nuac buŋa héŋgaleŋ waŋanžan.

⁶ Qanŋan sililic hainénžan imi baec hiabia, méra téč nuaru imi hiabia téŋgén.

⁷ Ac paken waŋnénžanzac Yawe i siminj héimima zéhiaru mimanj. Sinja séc nuac wéiwécnanéŋ ac paken waŋnénžanzac. ⁸ Ni nalé séc Yawe wésénaiguc opocma anjétima kecanžua. Waŋu inéŋ nuac méra héinaiguc keru ni kenqe haqé qahac kecmaŋ. ⁹ Imuac nuac ewa qerinanéŋ ségiségi waŋu nuac qeri uŋjananéŋ* ségiségi waŋu nuac séwina acguc bénzéŋ heanžac.

¹⁰ Miŋ Kewuac ic téréya ménda waina houmac. Imuac niŋac gi nuac kekec uŋana imi humuc ic ionac baec saŋgeŋaiguc ménda waina

* **16:9:** Hebiraio aciguc; edamuna.

hemac. ¹¹ Gej imi kekecac héna nézéna hémmanj. Guac wéségaiguc imi ségiséginéj sécgéma hezac. Guac méra héigaiguct[†] imi ségiségi hémbénajanéj heanzac.

17

Qenesi wammianzu ionac murunec metecgé mimac niŋ zéwelerec.

¹ (Dawidiac zéwelecwelec ac.) Yawe, acna solanja nimbésémaŋ. Nuac qaqaçiguc gezac haiwésémaŋ. Kua tasé ikora qahac imuac nec zéhicnj ihicnjya zéwelecna imuac gezac haiwésémaŋ. ² Ac zésolanji nénéja imi zéna guac wéséga igucnec hamac. Kicganéj solanjaná hémbésémaŋ.

³ Gej nuac ewa qerina héngésima héipuc waŋ néñzaŋ. Waŋu siŋiyaiguc ni hanémma kicganéj némma képésicna hoczanj, imuac ni ewa qerinanéj zéseli amuma képésic méj ménda wammaŋ. ⁴ Baec ic nanaŋ ninaiguc hémma zénimba ni imi kaiziliweŋ ic ionac héna biria imi héjara mema guac ackuažéc niŋtohoma kecanzua. ⁵ Keŋkeŋ hahanaiguc guac héna imi tima kemba seligiyu hénanánéj tisuqisurac ménda waŋi.

⁶ Anutu gi acna niŋjanzaŋ imuac guruwa gezac haima acna niŋnémbésémaŋ. ⁷ Ic tosara hažéc hécgina ionac murunec néŋgacma guac méra héigawac bawaiguc saŋgianzu ionac aŋgék titi ic imi gi, goi héihéiga imi nézéna hakaga welic

† **16:11:** Méra héiyaiguc; Imuac niŋgic kuhaguc zéma eeyaguc waŋjec.

welicgiaguc hicñiyu hémmañ. ⁸ Ni guac kic gomacga ésécnec galeñgé némma guac qeñgañga amiaiguc musanjé némbésémañ.

⁹ Ic biria helanzi néjanžu imi zéma hažéchécna wésé polaŋ ginagucnénj* lelecgé némma nanžu ionac murunec metecgé nénnna. ¹⁰ Ieneŋ eŋaŋ haléginanénj oso énécmiyu† niningina qahac waŋu kuaginanénj tétec qeqe ac wamma zéanžu.

¹¹ Deguc nini kemma kecni lelecgé nénécmima nunugic baeciguc mama nunumac niŋ ninictima awima keczu. ¹² Ieneŋ imi laion yaŋnénj neneya kiric qiricmañ zé waŋanžac ésécnec. Waŋu laion sac qelinénj sasaŋgiaiguc héima taczac ésécnec.

¹³ Yawe, genjaqoc yacma ic biria ionac wésé bacginaiguc tima qéfacgé énécmina maunu. Guac souganénj ic biria ionac murunec nuac kekec uŋana metecgé nénnna. ¹⁴ Yawe, ic tosara baeciguc eŋaŋ buŋa késa keczu ionac murunec guac méraganénj metecgé némbésémañ. Ic imuhucya ieneŋ haleŋ guac buŋa haihaiyanénj tomenjina kuaya qeyu nambérac héraguc ségiségi wamma kecgic, ai buŋa saméŋa he énécmiyu kokoc onac acguc mératéc hai énécmianžu.

¹⁵ Ni imi solan̄ kekeciguc kecmanec guac kic tanecga hémmañ. Gau yanda igucnec‡ yacmañ imuaru guac tanecga hémba ségiséginénj sécgé némmac.

* **17:9:** Hebiraio aciguc; kekec uŋa. † **17:10:** Hénia imi; qeriginanénj yewériyu. ‡ **17:15:** Humuc igucnec.

18

Ewa hia ac.

¹ (Legic galeŋawac; Yaweac weleŋqeqe ic Dawidiac legic zéra. Yawenéj Dawidi hažéchéra ionac murunec metecgémiyu legic yomi Yaweac héimiyeč.) Nuac kucna Yawe, ni siŋga ninzua.
² Yawe imi nuac zamanzinj,* nuac demiŋ seli, aŋgénj titi ic, nuac Anutu, hoc seli musaŋgé néneňja, nuac saiwa, aŋgénj titiac iliha, neuj kiropo selina wanžac.

³ Ni mepé qepési miŋina Yawe guac muru acna zéwa kemmac. Ni hažéchécná ionac murunec aŋgénja tinémmac. ⁴ Humucac hésianéj dérécgé néju héna logilogiac hakanéj doku qaoňa luma keŋkeňa ésécnec tericgé nénzac.

⁵ Kic suanjac hésanéj dérécgé néju humucac bétacnéj wésé bacna tizac. ⁶ Waňu ni zérabéraiguc Yawe ézéma nuac Anutu qacmiwa inéj iwac ocmuŋ téreyaiiguc nuac ewana ninju, wésiaiguc zésiacnanéj kemma gezawaiguc héiyu ninjec.

⁷ Nimma qeri biric waňu baecnéj hiriyu baec boňawac qambaňa acguc hiriyeč. ⁸ Iwac sunjuruňaiguc hofac mayu kuayaiguc geric bélajanéj éréma zeyu bélaj imuac qeriaiguc geric lokocnéj weňweňgéma řezac.

⁹ Inéj kurumenj tilicgéyu mayu tima mayec. Mayu iwac héna bawaiguc tunumaň yandanéj sinjindéňgéma heyec. ¹⁰ Waňu weleŋ qeqe uňa qenjaŋaguc imuac qahaiguc emma tacma putitima luhuc qenjaŋanéj mihilangéyu

* **18:2:** Musaŋgé néneňja.

uuuknec mayec. ¹¹ Inéj tunumanjnéj hali ésécnec hoturumiyu sañgianzac. Sawaiguc dokuac tunumañ zéma hosusu dépañ yandanéj hoturumiyc. ¹² Wésiaiguc asac mararañ iminéj hosusu dépañ yanda qéndémma kejec. Wañu komboc zéma geric lokoranéj mayec.

¹³ Kurumeñiguc parandañ héiyu ejeña minjinanéj ac ewa zéhicnyu komboc zéma geric lokoc mayec. ¹⁴ Inéj luhucnénzakonj ésécnec muiyu mama hažéchéra héndéj énécmiyec. Wañu pilitic sasalanéj nesi énécmiyec. ¹⁵ Nalé imuaru Yaweac zéqindiñi ac wañu énécmiyu kondunéj keñha wañu dumuc sira wininiyu baec qambañja wininiyec.

¹⁶ Wañu inéj ounec méramma mama népésiyec. Népésima doku yanda igucnec hérénéjec. ¹⁷ Ni hažéchécna selia zéma nuac mézétilti wañanzu ionac murunec metecgé néjec. Kucginanéj kucna ogirec imuac mia imuhuc wannéjec. ¹⁸ Ienej nuac zérabéra naléiguc hosucgé néjgic, néj Yawenéj nuac héipuc wannéjec. ¹⁹ Wañu ni nuagicma kemma baec kondonjaiguc noporec. Inéj nuac ségiségi wamma aŋgéjna tiyec.

²⁰ Yawenéj nuac haka solanja niñac bakia hiabia meleñ néjec. Wañu mérana solanja niñac tasia hiabia ku néjec. ²¹ Ni Yaweac héna ac tohotoho wamma ic biria ésécnec ménda wamma Anutu ménda waiyi imuac niñac imuhuc wannéjec. ²² Wañu héna ac imi nuarunec ménda giliwa kejec, néj zégésigési acya imi nalé séc nuaru heyec. ²³ Imuacnec sac qahac, ni iwac kiwaiguc solanjañec kecma képésic igucnec nena

añgéjna tima galenjé amuyi. ²⁴ Imuac niñac Yawenéj nuac solanja niñac wamma bakia hiabia menémma kiwaiguc mérana solajanec keri imuac séhaiguc tasia menéjec.

²⁵ Goi héihéi icac imi goi héihéiga mewinini mianzañ. Ic solanjawac imi solanjaga ézéna héjanzañ. ²⁶ Ic météré amuma kekec imi guac téreyaga mewinini mima ic qarij qariñgiawac imi héimindiñi wammianzañ. ²⁷ Hénaorij maqeqeya imi añañgina tiénécmima sucginaiguc méñnéj séwi eñej kic hiyu memama mianzañ.

²⁸ Minj Kewu gej mia nuac kifana otorianzañ. Yawe nuac Anutunanéj nuac tunumañ measarianzañ. ²⁹ Ni guac muru héima namma hañéchécna sucginaiguc usunjec kejha wañanza. Nuac Anutuac muru héima namma demij héjicgé nénéja imi hia técgélogima kejanza.

³⁰ Anutuac héná acnéj solanja wanžac. Yaweaç ackuažécnéj gocya qahac. Inéj eñeya muru néñgacma haanzu séc saiwa wañ énécmanzañ. ³¹ Mérénéj Anutu keczac? Yawenéj sac Anutu keczac. Mérénéj neñaj zamanziñ wanžac? Anutunéj sac neñaj zamanziñ wanžac. ³² Anutu iminéj kucyanéj rikuñna menémma nuac héná mesolajanianzañ. ³³ Nuac hénana imi haséj yan dia hénaya ésécnec meefinémma ou baec boñaiguc noporú nañanza.

³⁴ Inéj mérana yaré qequeac hénia kumiye. Kumiyu mérananéj aiñ tewi neñgocya héréanza. ³⁵ Gej añañtitigawac saiwaya nénne, wañu méra héiganéj meyac kumu nénne. Wañu guac

gum bénzénzénganéŋ meyandi nénnec. ³⁶ Gi héna titina mehoruginec. Waŋu meseli nénnna tisuqisurac ménda waŋanžua.

³⁷ Ni hažéchécna nesi énécmima onogiri. Waŋu keŋkecmaunuwa humuqai wandacgicguc liliŋgéyi. ³⁸ Unu hézéza énécmiwa yacbiŋ zé osigic. Osima héna bakanaiguc tendiŋgédacgic. ³⁹ Geŋ mia yaré qemaŋ niŋac kucganéŋ rikuŋna menénnec. Waŋu hažéc wannémma yacgic geŋ mebélacgé énécmima héna bakanaiguc sicgé néŋgic.

⁴⁰ Geŋgaoc waŋ énécmima andégina numa néŋgacgic, hažéc wannéŋzu imi unudacba qa-hac wandacgic. ⁴¹ Qac kuc kuc waŋgic méŋnéŋ ménj ménda metecgé énécmiyec. Min Kewun-inawac muru acguc wammigic, néŋ ac kitawa ménj ménda meleŋ énécmiyec. ⁴² Neŋ unuma qézéza énécmiwa luhucnénj seitotoŋ mihilaŋgéyu keŋanžac ésécnec kendacgic, waŋu hoŋnec qo-lacgé énécmiwa gizoŋ ésécnec sén̄gaŋgeŋ mama hedacgic.

⁴³ Geŋ mia ni baera baera ic embac ionac zébiri qébiri igucnec metecgé némma meyac nénnna orucgina wamma kecba tosara ménda niŋnécmiyi imi eneŋ acguc hama weleŋ qenéŋanžu. ⁴⁴ Ieneŋ nuac buŋa nimma nalé sosola qahac acna tohoanžu. Ic enia ieneŋ méra bacnaiguc qeka meka wandacžu. ⁴⁵ Ic méréra ieneŋ kucgina loloma mayu eŋaŋ neuŋ kiropo selia igucnec zénéŋ hiri wamma mama hadacanžu.

46 Nuac ɣamanɣinj Yawe kekecyaguc, siminj héima ɣéhiaru mimia wañu. Nuac anjéñ titiac Anutu, meyac mimia wañu. **47** Anutu iminéñ mia nuac wamma hažéchécna bakia meleñ énécmima baera baera ic embac méra bacnaiguc onoporec. **48** Inéñ ni hažéchécna ionac murunec metecgé némma hažéc wannénzu ionac qacginaiguc meyac némma ic qeri gericginaguc ionac murunec metecgé néjec.

49 Yawe, hénia imuac niñac baera baera sucginaiguc ni ewa hia ac gézémañ. Wañu guac qacga mepésigémma legic héigémmañ. **50** Yawenéñ ejeya ic kewuya méra miyu hažéchéra onogidarec. Halécnéñ météré mimia iwac goi héihéi wammianżac. Wañu Dawidi zéma qelihéra ionac momacnec hémbénaña imuhuc wañénémianżac.

19

Kaiwe zéma Anutuac ackuažéc.

1 (Legic galenjawac; Dawidiac legic zéra.) Kuru-meñnéñ Anutuac edamuya ɣéauanżac. Wañu iwawai iwac mérianéñ meyec imi ou sawanéñ mewininianżac. **2** Kaiwe méjnéñ kaiwe méjäc ac ɣéhicñimiyu, siñi méjnéñ siñi méjäc ninij ɣéauumianżac. **3** Ac qahac ewa méj ménda niñanžinj, néj **4** ac ewa imi baec séc keñha wandaru ackuažéc iminéñ baec tetecgia séc kerenjadaczac. Anutunéñ kaiwe niñac wamma kuru-meñ imi hali ésécnec héréyec. **5** Kaiwe iminéñ ic méj embac meyec iminéñ ama gianjiyu ama igucnec mazac ésécnec, wañu ic kawali ejeya héna ségiségi wamma usuñuc keñanżac ésécnec,

6 Kurumej néwéc igucnec éréma néwéciguc hénia méndacma kejanzac. Wañu iwawai ménénéj méj geriwa imuacnec ménda sañgima kecanzac.

7 Yaweac hénia acnéj solanja wañu kekec uñjanina meqeli nénecmianzac. Yaweac héipuc acnéj niñkinzéjaguc nambérac ewa kekec ic niñtegic qinjtegic mihicnj i manzac. **8** Yaweac ac pakej imi dindiña wañu ewa qerininaiguc ségiségi mihicnjianzac. Wañu Yaweac zézé seli acnéj qala qala wañu kicnina measari nénecmianzac.

9 Yawe eeya héimimiawac haka imi météré qeqe wañu hémbénaña hema kecmac. Yaweac haka silicac pakej ac imi héla wañu moczoj solanja wançac. **10** Imi mia goli solanja ogicma wañmimiawac séc wañu, morombazecac dokuya, doku howia imi ogicma siñaguc wançac.

11 Iminéj guac welej qeqe icac goró ac wammianzac. Wañu nimma niñtohoyu mériañ kunej yandanéj bakia meleñmiyu meanzac.

12 Mérénéj enyea biriaya hia niñtegicmac? Biriana musanj gégeya imuacnec hetecgé némbésémañ. **13** Wañu meseli nénná guac welej qeqe icganéj séwi enejac képésic wañaniac wañanzaa imuac méra bawaiguc ménda kecmañ. Imuhuc wañ nénná ni ikoc ménda wamma képésic kunej yanda imuacnec zuacnénéja wammac.

14 Nuac zamanziñ, nuac bojhéré meme miñina, Yawe, nuac kuanaiguc ac zézéna zéma ewa qerinaiguc ac zéma niñanzaa imi guac kicgaiguc hénna sécgéyu késa añge tiwésémañ.

20

Ic kewuginawac mozoc ac zéma zéwelecgic.

¹ (Legic galenjawac; Dawidiac legic zéra.) Zérabéraiguc Yawenéj guac acga ningémmac. Qara qacna Yakoboac Anutunéj ou ejenjaiguc goporou tacbésémanj. ² Ocmuŋ téreya igucnec mémia sulugémmac. Zioniguc gi késa naŋgé gémmac. ³ Guac lémbanj sese imi moczoŋ niŋqelimac. Guac hofac oo seseya imi aŋgé timac. (Ohec)

⁴ Ewa siŋga hezac séc niŋgémmac. Ai memanj zé niŋarenjéna hezac séc héla mihični gémmac.

⁵ Aŋgéj tinénécmina* hériaŋ legic héima neŋaŋ Anutuac qaraiguc filacnina meyacni emmac. Yawenéj guac zéwelecgá moczoŋ niŋgémmac niŋac wanžua.

⁶ Yawenéj ejeya buŋa qemima halécnéj météré mimia imi aŋgéja tianzac imi deguc ni ninžua. Anutuac méra héiyaiiguc aŋgén titiac kuha hezac. Inéj kurumeŋ téreyaiguc iwac ara nimmima kuha iminéj mia méra mimac.

⁷ Tosara imi karisiiginawac, tosara imi becosicginawac niŋqelianžu, néj nini imi Yawe Anutuninawac qarawac niŋqelianžiŋ. ⁸ Ilenéj imi licgéma madacanžu, néj nini imi héŋgeŋnec yacma naŋanžiŋ.

⁹ Yawe ic kewuninawac aŋgéja tina. Guru héhéli génžiŋ séc, niŋnénécmina.

21

Anutu ewa hia ac ézégič.

* **20:5:** Hebiraio aciguc; aŋgéj titigawac qeriaiguc.

¹ (Legic galeŋawac; Dawidiac legic zéra.) Yawe, ic kewu iminéŋ guac kucgaiguc ségiségi wammac. Guac aŋgén titigawac niŋac kunen yanda ségiségi wammac. ² Geŋ, iwac qeriaiguc ewa siŋ haiminec. Waŋu iwac kua tasianéŋ zéweleru ménda qaecgémianzan. (Ohec) ³ Geŋ iwawai hiabianéŋ mériŋ mihičŋi mima tétécgéminec. Imuhuc wamma iwac oruhaiguc ic kewuac opoc goli solanjanéŋ memeya haiminec. ⁴ Inéŋ kekecac zéweleru mima kekec hémbénaŋa minec.

⁵ Guac aŋgén titiganéŋ iwac edamuya meyandima eebipiya zéma qac buŋaya héiminec. ⁶ Nalé tetecgia qahac, mériŋ mihičŋi mina meanzac. Waŋu ézéna guac wéségaiguc ségiségi zéma ewa hia nimma kecanzac. ⁷ Ic kewu iminéŋ Yaweac muru héima naŋanzac. Imuac niŋac eŋeŋa miŋinawac goi héihéianéŋ wammiyu qeken qehaya qahac kecanzac.

⁸ Ic kewu, guac méraganéŋ guac hažéchécga moczoŋ mihičŋima guac méra héiganéŋ mézétiti waŋgéŋanzu imi moczoŋ mihičŋi énécmiwésémaŋ. ⁹ Geŋ wininiwésémaŋ nalé imuaru hažéchécga ieneŋ geric lokoc weŋweŋa éscénc wammu. Yawenéŋ qeri birianéŋ qécgé énécmiyu zema qahac wandacmu. ¹⁰ Gi imi qelihécgina baec igucnec metecgé énécmina, qelihécgina ieneŋ baec ic ionac sucgina igucnec humu qai wandacmu. ¹¹ Ieneŋ mebirigémbiŋ zé haka biria niŋareŋ gémuiguc hia ménda meseli gémmu. ¹² Musuginaiguc tewiganéŋ héré mui wanna liliŋéma néŋgacmu.

¹³ Yawe, guac kucga mewininina meyac

géngéŋa wammac. Nini guac kucga legiciguc héima mepési gémbiŋ.

22

Aŋgéŋa timac niŋac zéwelerec.

¹ (Legic galenjawac; Dawidiac legic zéra. Legic méŋ Siŋunecac dia yaŋ imuac ewaiguc.) Nuac Anutu, nuac Anutu, némac niŋac wainénzaŋ? Némac niŋac lakec namma méra ménda nénzaŋ? Némac niŋac nuac zésilacna ménda niŋnénzaŋ?
² Nuac Anutu, ni kaiweiguc qacma siŋiya acguc ac ewana ménda qaiyu guruwa acna ménda meleŋ nénzaŋ.

³ Israel ic ieneŋ legic héigic imuaru tatac duŋga mihičjima tacanžaŋ gi imi téréya.
⁴ Yanda hécninanéŋ guac héima naŋaŋgic. Ieneŋ imuhuc waŋgic yéwérígina igucnec aŋgéŋgina tiénécmianjneč. ⁵ Ieneŋ guru héhélima aŋgér titi mihičjigic. Guac muru héima namma gamu ménda mihičjigic.

⁶ Ni imi ic qahac, néŋ gisic zinangoc ésécnec. Ic ieneŋ zédesi desiac buŋa zéma mema titiac buŋa nopocgic kecanžua. ⁷ Néŋgic séc zédesi némma kichoc menémma orucgina gilima yomuhuc zéanžu; ⁸ Inéŋ Yaweac héima nanzac waigic inéŋ hama metecgé mimac. Iwac niŋac ségiségi wanžaciguc i eŋyeaoc metecgé mimac.

⁹ Waŋu gi geŋgaoc ni neŋgocnawac héri qeri igucnec népésinec. Waŋu neŋgocnawac namu nekeri imuaru geŋgaoc waŋ nénná ni ewa déŋ keri. ¹⁰ Ni hicŋihicŋinaiguc guac buŋa zénénéŋa. Waŋu neŋgocnawac héri qeri igucnec hicŋiyi

imuarunec geñgaoc nuac Anutuna wañnecac wañjanzaj.

¹¹ Imuac lakec ménda nambésémaj. Ʒérabéra hosucgé néju méra nénéja ménj ménda keczac. ¹² Burumakao sasalanéj* lelecgé néñzu. Basan baec boñawac burumakao kuc seliseli ginagucnéj ni lelecgé néñzu. ¹³ Kiric qiric wamma qacma kuagina anjéanžu laion imuhucya ésécnec wañ néñzu.

¹⁴ Wañu ni doku ésécnec wamma mazua.[†] Nuac sicna imi moczoj tecgéma sicsaoc wañu nuac ewa qerinanéj kendol dokuya ésécnec pépélima mazac. ¹⁵ Nuac kuana‡ imi qakaraŋgéyu ezelanjananéj kewuc nomuj ésécnec wañu, nuac ezelanjananéj ewa siraiguc qékétazac. Geñ mia muñguc ni humumac seitotoñiguc nopocna hezua. ¹⁶ Kazu enej lelecgé néñgic. Ic biria tuñaguc ienej lelecgé némma méra hénana tiricqiric§ wannéñgic. ¹⁷ Ni sicna ɶaŋgégina imi moczoj olommañac séc.*^{**} Ienej néñtima ¹⁸ nuac séwi usuna mena mewa wamma késama malekuna mewij ȝé sumbic nézu. ¹⁹ Yawe lakec ménda kenna. Nuac kucna, foddac méra némbésémaj. ²⁰ Nuac kekec uñjana imi sou ȝéra igucnec anjéja tina. Momacguc henénéra

* **22:12:** Ic biria ionac ȝéma burumakao ȝézac. † **22:14:** Kuha qahac wandaru séséc ac imuhuc ȝézac. ‡ **22:15:** Kiwi tosaraiguc melemma ‘kucna’ ogic hezac. Kucna ȝéma kuana imi Hebiraio aciguc sécgira éréreñ tanec wanžaoc; ytk ‘kuc’, ykt ‘kua’. § **22:16:** Hebiraio ac momacgucac hénia éréhécnec imuac niñac kiwi téryea tosaraiguc ‘laion yañ ésécnec’ ogic hezac.

** **22:17:** Sic toroya toroyaiguc geriwa ȝeyec me séwiya madaru sic ɶaŋgégina olommacac séc wañjec.

imi kazu onac kucgina igucnec aŋéŋa tina. **21** Laionac kua igucnec kekec uŋana aŋéŋa tina acna niŋnémma haséŋ burumakao ilicgina igucnec aŋéŋna tinénna. **22** Ni guac qacga imi dacmuna hécn̄a ionac sucginaiguc zéau énécmima hén̄aorij sucginaiguc mepésimanj. **23** Yawec bac yandi yandi wamma keczu ini i mepésimu. Yakoboac qelihéra ini moczoŋ qac buŋaya meyacmu. Israelac qelihéra ini moczoŋ eeya héimimu. **24** Inéŋ helanzi énécmigic kecanzu ionac helanzi énécmimia imi niŋu ejomia ménda waŋanžac. Waŋu imuac ewa loŋloŋ ménda waŋanžac. Inéŋ kic tanecya ménda musaŋgé énécmimac. Qacgic séc niŋnécmianžac. **25** Azoazoroiguc nuac mepé qepési imi guac murunec haanžac. Eega héianžu ionac sucginaiguc ac koroma zézé seli ac zéyi imi moczoŋ meselimanj. **26** Memaamuma kekec imi eneŋ negic sécgé énécmimac. Yawec hochoc waŋanžu imi eneŋ i mepésimimu. Ewa qerigina imi heheseli kekecyaguc kecmac. **27** Baec tetecgia séc Yawe niŋqelima liliŋém̄a hamu. Baec séc ic embac hén̄ia hén̄ia imi eneŋ guac wéségaiguc sicgégémmu. **28** Héŋgaleŋ ama yanda imi Yawec buŋa. Yawe imi baera baera ic embac ionac héŋgaleŋ waŋ énécmianžac. **29** Baec séc ic embac mériaŋginaguc ini negic sécgé énécmiyu mepésimimu. Ejeya kekec uŋaya meqeli amumacac séc qahac seitotonjiguc^{††} maqezac i acguc iwac wésiaiguc simiŋ héimimac. **30** Qelihéra moczoŋ i weleŋqemimu. Imuhuc wamma hicŋisai qelia hahaya ionac miŋ kewuac hén̄ia énézégič

^{††} **22:29:** Humucac déciguc.

nimmu. ³¹ Hama iwac hénia solanja imi hicñisai kecma hahaya ionac énézéma inéñ^{‡‡} haka wañec imi suruc wañ énécmimu.

23

Kurumeñac rama galeñ téréya.

¹ (Dawidiac legic zéra.) Yawe imi nuac rama galeñna, ni imuac me imuac ménda hocmañ. ² Inéñ ni qézézac téngiñ téngiñiguc noporú hemaañ. Wañu doku gingiña hétéñja qahac imuaru nuagicma keñanžac. ³ Nuac kekec uñana meqeli nénná.

Inéñ eñeya qac buñaya niñac wamma hénia solanjaiguc nuagicma keñanžac. ⁴ Ni humucac baec wénwéñgia siñi déndéñgiaiguc keñha wammanjiguc, geñ mia niguc kecanžañ, imuac kileñ zérabérawac bac yandi yandi ménda wammañ. Guac tacga zéma qarucganéñ ni qindinji néñanžañ.

⁵ Geñ mia nuac hazécnawac kicginaiguc neneac zae hainémma halécnéñ orucna naecma météré nénná nuac sokocnéñ sécgéma mazac.

⁶ Nuac kekecnawac nalé séc, guac ewa hia zéma goi héihéiganéñ hélacnec méndac néju, ni Yawe guac amaiguc hémbénajä kecammañ.

24

Météré amuma ocmuij téreyaiiguc kerembij.

¹ (Dawidiac legic zéra.) Baec zéma iwawai imuaru sécgéma hezac iwawai momac yanda

^{‡‡} **22:31:** Miñ Kewunéñ.

zéma baec séc ic embac imi moczonj Yaweac buŋa wanžu. ² Yawenéŋ baec qambanja imi kondun qeriaiguc* haiyu naŋu doku téfara qeriaiguc† miyacgéyu naŋec.

³ Mérénéŋ Yaweac baec boŋaiguc hia emmac? Mérénéŋ iwac baec boŋa téryea imuaru hia nammac? ⁴ Mérayaiguc képésira qahac zéma qeri solanaguc kecma haka sicsaocyawac eŋeya kekec uŋaya ménda oporu keju zéselima ac ikoc ménda wanjanžac imuhucya. ⁵ Ic imuhucya imi Yaweac muru mériaj mema aŋgéŋ titiac Anutu iwarunec képésic solan mihicnjimac. ⁶ Imuhucya imi hicnjisai Yaweac hochoc wamma Yakoboac Anutu guac kic tanecgawac wanjanžu. (Ohec) ⁷ Saŋgulan séc orucgina meyacgic endacmac. Saŋgulan hehe selia ini moczonj imuhuc wandacgic, Miŋ Kewu edamuyagucnénjer keremmac.

⁸ Mérénéŋ ic kewu edamuyaguc? Kuc miŋina, wandac wandac miŋina, Yawe imi mia. Yaré miŋina Yawe imi mia.

⁹ Saŋgulan séc orucgina meyacgic endaru. Saŋgulan hehe selia ini moczonj imuhuc wandacgic, ic kewu edamuyagucnénjer keremmac.

¹⁰ Mérénéŋ ic kewu asac mararaŋaguc? Kuruŋenjac téŋgiŋ ic ionac Yawe iminéŋ mia ic kewu edamuyaguc wanžac. (Ohec)

25

Héŋgaleŋa wammima saiwa memimac niŋac wamma žewelerec.

* **24:2:** Hebiraio aciguc; kondun qahaiguc. † **24:2:** Hebiraio aciguc; doku téfara qahaiguc.

¹ (Dawidiac legic zéra.) Yawe, nuac kekec uñajananéŋ kic hiwa eŋu génzua. ² Nuac Anutu, ni guac muru héima nanzua. Imuac méra nénná, gamuna mihicñiwi niŋac. Nuac hazéc hécnanéŋ nōgicbu niŋac. ³ Guac kichihi waŋanžu imi eneŋ gamu qeqeiguc ménda onopocgic emmu, néŋ hénia qahac ikoc waŋ énécmianzu imi eneŋ gamu qeqe mihicñimu. ⁴ Yawe, guac hénaga nézéna hémba. Guac héna imi nézéma ku némbésémaŋ. ⁵ Guac ac hélanéŋ ni ku némma zéqindiŋi nénná. Gi imi nuac aŋgéŋ titiac Anutu, imuac ni kaiwe herec guac ewa kewu wamma keczua.

⁶ Yawe, guac wésé niniŋ zéma goi héihéiga hegéŋecac hegénzac imuac niŋqeliwésémaŋ. ⁷ Yawe, komocnawac képésic zéma haka biria ménda niŋqelina. Guac goi héihéiiguc ni niŋqeli némma ewa hiagawac niŋac niŋnémbésémaŋ. ⁸ Yawe imi hiabia zéma solanja, imuac inéŋ eŋeya héna acnáŋ képésic ic ku énécmianzac.

⁹ Inéŋ gum bénzénzéŋ ic imi wagicma héna solanjaiguc keŋanžac. Waŋu gum bénzénzéŋ ic imi eŋeya héna kumianzac. ¹⁰ Sésépac ac zéma héipuc ac niŋtohoanžu ionac muru imi Yawead héna imi moczoŋ goi héihéi zéma haka hela waŋanžac.

¹¹ Yawe, nuac képésic imi kuneŋ yanda, guac qacga niŋac auna. ¹² Mérénéŋ Yawe bac yandi yandiiguc eŋya héimianzac? Yawenéŋ ic imuhucyawac héna imuac me imuac aŋgé timacac hezac imuac kumimac. ¹³ Iwac kekec uñayanéŋ luaeguc kecmac. Waŋu qelihéra ienen baec mératéc memu.

¹⁴ Yawead ala kekecnéŋ eŋya héimianžu ionac muru he énécmimac. Inéŋ sisipac acya énázeyu

nimmu. ¹⁵ Nuac kicnanéŋ susucnec Yaweac hiwa enjanzac. Imuac niŋac, inéŋ uſic igucnec nuac hénana hetecgé némmac. ¹⁶ Ni nenacnec niŋgumbi niŋguŋ wamma kecba zérabéra mihicŋi néŋgic kecanzua. Liliŋgéma ewa hia niŋac némbésémaŋ. ¹⁷ Nuac ewa qerinaiguc niŋyewéc sasala henénzac. Yewécna igucnec metecgé néŋna. ¹⁸ Nuac yewécna zéma zérabéra imi hémma nuac képésicna moczoŋ auna qahac waŋju.

¹⁹ Nuac hažéchécna inicna, zaŋgégina imi sasala, waŋju nuac mézé titi kunenj yanda waŋjanzu. ²⁰ Nuac kekec uŋana héŋgaleŋ wamma aŋgéŋna tiwésémaŋ. Ni néŋgacma guac muru hazua. Méra nénnna gamu qeqe mihicŋi némbu niŋac. ²¹ Ni ewa qerina moczoŋnec niŋtoho waŋgéŋjanzua. Imuac gi hakaga solanja zéma dindiŋjanéŋ ni osonénna.

²² Anutu, Israel zérabéra hénia hénia imuacnec boŋhérégina meénécmina.

26

Zésolanji mimac niŋ zéwelerec.

¹ (Dawidiac legic zéra.) Ni hakana solanjanec waŋjanzua. Waŋju keŋqe haqeq qahac Yaweac héima kecanzua. Imuac Yawe néŋgési wambésémaŋ. ² Yawe ni néŋsosolima batucgé némma nuac ewa qerina zéma nuac ewa siŋna mesolanji néŋna. ³ Guac goi héihéiganéŋ nuac wésénaiguc hezac ni guac haka hélá imuac méndacma keŋha wammaŋ. ⁴ Ic gorosoŋa iniguc

ménda tacyac wanjanzua. Wañu ic diwi qiwiliňa iniguc momacnec keñha ménda wammañ. ⁵ Ni kaižiliweñ ic ionac ažoazoro imuac mézétiti wamma ic biria iniguc momacnec tacyac ménda wammañ.

⁶ Yawe ni képésicna qahac, imuac mérana žuacma[⊗] guac žaki téreyraiguc kereñ haré wammañ. ⁷ Ewa hia ac zéhicnjima guac haka welic welicgia imi zéau énécmimanj. ⁸ Yawe ni guac tacyacwac ama zéma ocmuñ téreyá guac edamugaguc imuac qerinanéñ wammianzua. ⁹ Nuac kekec uñana imi képésic ic iniguc, wañu nuac kekecna imi sac naec ic iniguc momacnec ménda metocgéna. ¹⁰ Ionac méraginaiguc imi iwawai zérاغucnéñ heyu méra héiginaiguc imi ikociguc bonjhéré wawañawac iwawainéñ sécgéma hezac. ¹¹ Néj nenaoc solañanec hakana wamma kecmanj imuac ni boñ héréna menémma ewa hia niijnnéna.

¹² Ni hénana baec kondoñaiguc tima nanzua.* Hénatorij ionac sucginaiguc Yawe zéhiaru mimanj.

27

Ewa déy wamma Anutu mepésimiyeç.

¹ (Dawidiac legic zéra.) Yawe imi nuac asac mararañ, nuac aŋgéñ titi miňina, ni mérac zénéñ hirihiri wammañ? Yawe imi kuhanéñ kekecnawac saiwa wañnéñanžac, ni mérac mia bac yandi yandi wammañ? ² Biria meme ic, hažéc wañ némma, héjacia meanžu, ieneñ nuac séwi

[⊗] **26:6:** Mat 27:24, Hén 21:6 * **26:12:** Baec luaeyaguc.

busuna newiŋ ʒé hagic, hama tisuqisura wamma maunudarec. ³ Téŋgiŋ ic tuŋagucnén̄ yaré waŋ némbiŋ ʒé areŋgéma lelecgémuiguc kileŋ nuac qerinanén̄ bac yandi yandi ménda wammac. Yaré hicŋi némmaciguc kileŋ niŋkinzéŋgéma kecmaŋ.

⁴ Ni Anutunén̄ yomuhuc waŋ némmac niŋac qesimiyi imuac wamma kecmaŋ. Inéŋ niŋu sécgéyu ni ménda humumanec Yaweac ocmuŋ téreyáiguc emma kecma Yaweac hénia héŋsorocya imuac kic hihi wamma ocmuŋ téreyáiguc qerinanén̄ iwac wamma kecmaŋ.

⁵ Yawenén̄ zérabéra naléiguc eŋeya haliiguc ni sasanjgianec néŋgaleŋ wannémma hali imuac saŋgi saŋgiiguc ni musaŋgé némmac. Waŋu kecma ʐamanžiŋ yanda qahaiguc ou meyac néŋu nammaŋ. ⁶ Inéŋ deguc nuac orucna meyac néŋu* ni hažéchécna lelecgé néŋzu imi moczoŋ onogicma ou emmaŋ. Waŋu ni hali téreyá imuaru ewa hiawac hériaŋ wamma hofac omima legic héima Yawe mepésimaŋ.

⁷ Yawe, ni ac ewanaguc qacba niŋnémma ewa biric waŋ némma acna meleŋ némbésémaŋ. ⁸ Ini nuac kic tanecnawac wamma kic hihi wammu ʐénec imuac mia ni guac kic tanecgawac wamma kic hihi wanžua. ⁹ Guac kic tanecga imi ménda musaŋgé nénn̄a. Guac weleŋ qeqe icga qeri biric nimma ménda nesinén̄a. Gi imi méra néŋann̄ecac néŋanžaŋ. Nuac aŋgén̄ titina Anutu ni ménda wainémma kembésémaŋ. ¹⁰ Nuac neŋgoc maŋgocnén̄ wai némbaocnec, Yawenén̄ kileŋ aŋgéŋna timac.

* **27:6:** Edamuna mihicŋi néŋu.

¹¹ Yawe, guac hénaga ku némma hažéchécna kicgalej wannénzu imi inicma héna kondonjaiguc hezac imuaru ni nuagicma kembésémaŋ.
¹² Héipuc ic ikora zéma ac biria lojanzu imi eneŋ yacma nuwiŋ zé wanžu, imuac nuac kekec uŋana imi hažéchécna ionac méraginaiguc ménda opocna. ¹³ Ni Yawecac haihaka hiabiawac hémmaj zéma ninzéŋgéyiäc deguc ic kekecginaguc ionac baeciguc keczua.

¹⁴ Gi imi Yawecac ewa kewu wambésémaŋ. Kucgaguc wamma zénéŋ hirihiri qahac Yawecac ewa kewu wambésémaŋ.

28

Méra mimiawac zéwelerec.

¹ (Dawidiac legic zéra.) Yawe ni guac qacma guruzua. Nuac zamanziŋ gi gezacga ménda hézicgénéa. Acga qaiyu kecbésémaŋiguc ni imi kic suanjiguc higacbi niŋac. ² Ni guac ocmuŋ téreyawac qeria météré qeqeya imuac melemma mérana meemma zéwelecma guruwa nuac zésiacna niŋnénna.

³ Ic biria zéma haka biria waŋanžu iniguc ni momacnec ménda hérénémma gilina. Ieneŋ imi ama momachéra luae ac énézémaguc ewa qerigmaiguc imi niniŋ biria doŋgégic heanzac.

⁴ Ionac haka silic séc wawaŋ meme biriawac séc tasia meleŋ énécmina. Méraginiŋ wanjic séc tasia memuac hezac séc meleŋ énécmiwsémaŋ.

⁵ Ieneŋ imi ai Yawenéŋ meyec imi zéma mériŋnéŋ meyec imuac niŋgic ménda eŋanžac, imuac niŋac

Yawenéj mebiri énécmima muñguc ménda meyacgé énécmimac.

⁶ Zéwelecna niñnénzac imuac niñac Yawe imi mepésimimañ. ⁷ Yawe imi nuac kuc zéma nuac saiwa, ewa qerinanéj iwac niñkinzéj wamba méra nénzac. Imuac ewa qerinanéj ségiségi kunej yanda nimma legicnanéj i mepésimizua.

⁸ Yawe imi halécnéj météré énécmimia ionac kucgina zéma aŋgék titiac neun kiropo wanzac.

⁹ O, ic embachécga aŋgékina tiénécmina, guac mératéc buñaga mozoc ac waŋ énécmina. Geŋ rama galen waŋ énécmima hémbénaŋa énépésima kecbésémañ.

29

Yaweac kuc yanda.

¹ (Dawidiac legic zéra.) Kucginaguc ini qac buňa zéma kuc buňa imi Yaweac meleŋmigic iwac buňa waŋu. ² Edamu asaha qac buñayawac séha mihicŋi mima séwi usu téreyá héima Yawe mepési migic.

³ Yaweac ewa hétéj imi doku qahaiguc hicŋima hezac. Anutu edamuyaguc inéj parandaŋ mihicŋianzac imuac Yawe imi doku yanda qahaiguc keczac. ⁴ Yaweac ewa hétéj imi kuhaguc. Yaweac ewa hétéj imi kuc eeyaguc. ⁵ Yaweac ewa hétéj iminéj yéménzéc ic kuanzac. Yawenéj Lebanon yéménzéc ic kuyu maanzac. ⁶ Inéj waŋu Lebanon* imi haséj burumakao merawa tanec

* **29:6:** Lebanon imi Galilaia doku téfaraiguc hénni baec waŋgoŋa Not iguc nanzac.

técgéyu Sirion[†] imi burumakao sac qelia tanec técgézac.

⁷ Yaweac ewa héténéné waŋu geric bélanja téma maanžac. ⁸ Yaweac ewa hétéŋ iminéŋ waŋu baec kisianéŋ hirianžac. Inéŋ waŋu Kadesi baec kérakérásianéŋ hirizac. ⁹ Yaweac ewa héténéné waŋu dia yaŋnéŋ aurima aži kiyu merac alia mezac. Waŋu ic žuŋ imi hetecgéyu katanec waŋjanžac. Imuac ocmuŋ téréyaiguc haka imi moczonjnéŋ edamuyaguc! zémizu.

¹⁰ Yawenéŋ doku qaoŋ luyu imuaru tatacyá késa tarec. Waŋu Yawenéŋ tetecgia qahac ic kewu wamma kecmac. ¹¹ Yawenéŋ ic embachéra kuha qeénécmianžac. Yawenéŋ ic embachéra luaeac mérianja énécmianžac.

30

*Hafi humuc igucnec yacma
ewa hia ac zéyec.*

¹ (Dawidiac legic, ocmuŋ téréya qelia Anutuac buŋa qemima legic yomi héiyec.) Yawe geŋ mia meyac nénnna hažéchécna ieneŋ nuac niŋ ségiségi wammuac séc qahac waŋec. Imuac gi meyacgénžua. ² Yawe Anutu ni guac qachéhéliwa mehiaru nénnec. ³ Yawe geŋ mia kekec uŋana késa héréma humuc igucnec meqeli nénnna ni kicsuaniguc ménda hiŋgari.

⁴ Miŋ Kewuac météré énécmimia imi Yawe mepésimigic. Qara téréyawac ewa hia ac zému.

⁵ Qeri biria imi nalé hotonjadac heheya, néŋ ewa

[†] 29:6: Herimon baec boŋawac qara mén, Lebanon baec boŋaiguc hénni kaiwe éré éréyaiguc nanžac.

hiyawac buŋa imi kekecnawac séc henémmac. Sinjiyaiguc zésiacnéj hama hemac, néj ama gianju ségiséginéj hama hemac.

⁶ Méŋac méndá osianjí nalé imuaru ni hémbénaŋa qekeŋ qeha méndá wammaŋ zéyi.

⁷ Yawenérj ewa hiawac nuac baec boŋa mey-acgéyu seligima naŋec, néj kic tanera musaŋgéyu ni niŋywériy়i.

⁸ Yawe ni guac qacma zéwelecma yomuhuc zéyi; ⁹ kic suanjiguc hingacmaŋiguc sacnanéj némaciguc naŋé némmac. Dimuhuciguc seitotoŋ wawaŋanéj gi mepésigémma guac ac héla imi zéau énécimimac. ¹⁰ Yawe acna niŋnémma ewa hia niŋnémbsémaŋ. Yawe nuac héipuc icna waŋ némbésémaŋ imuſuc ézeyi.

¹¹ Geŋ mia nuac soŋgoŋac zésiacna meleŋna legic hirihi ſanu soŋgoŋac séwi usu hetecgéma ségiségiac rikuŋa menéŋanžaŋ. ¹² Imi mia acna méndá qaiyu nuac kekec uŋananéj gi mepési gémmaj niŋac imuſuc waŋ néŋanžaŋ. Yawe nuac Anutu ni nalé tetecgia qahac ewa hia ac zégémmaŋ.

31

Zérabéra naléiguc zéwelec wammiyec.

¹ (Legic galenjawac; Dawidiac legic zéra.) Yawe ni néŋgacma guac muru hazua. Guac hiaganéj ni metecgé nénná gamuna méndagucnec nimmaŋ.
² Nuac gezac qema kératac nec népésina. Nuac wamma hoc baŋec kuhaguc zéma demiŋ seli aŋgéj tinénéŋa wambésémaŋ.

³ Gi imi nuac zámanziŋ zéma demiŋ seli baec boŋaiguc tatara, guac qacga niŋac ni nuagicma kemma hénana qindinji nénnna. ⁴ Népésiwij zé sasaŋgiaiguc uſic haigic hezac imuacnec héré némbésémaŋ. Gi imi nuac hoc baŋec. ⁵ Ni nuac qeri uŋana guac méragaiguc haizua. Haka hélawac Anutu gi boŋ héréna menec.

⁶ Ni imi iwawai eŋomia ikora mepésianzu imi onac mézéna tianzac. Ni Yaweac muru héima naŋanžua. ^{7 (7a)} Geŋ nuac yéwécna héŋtegicma kekec uŋana zérabéraiguc keczac imi nimmizan. Imuac guac goi héihéigawac qeriaiguc ewa hia nimma ségiségi wammaŋ. ⁸ Imuhuc wamma hazéchécna ionac méraiguc ménda wainémma nuac hénana baec kawé qe-qeya yandaiguc nopočzaŋ. ^(7b) Imuac niŋac ni guac goi héihéiguc ewa hia nimma ségiségi waŋanžua.

⁹ Yawe nuac zérabéra niŋac wamma ewa hia niŋnémbésémaŋ. Ni imi niŋ yéwécna niŋac kicna zéma kekec uŋana zéma séwinanéŋ méiméiya wanžac. ¹⁰ Kekecna imi ewa biriciguc sohoanžac. Yawuŋna imi zésilacguc hama kenžac. Képésicna niŋac nimbiriwa séwinawac kuha imi mayu, sicna imi lokolima kenžac.

¹¹ Hazéchécna ieneŋ zédesi waŋnéŋanžu, waŋu ama momachécna imi eneŋ acguc ogicma imuhuc waŋnéŋanžu. Alahécna eneŋ néŋqacgémá kerŋanžu. Waŋu ic tosara imi hénraiguc mihicŋi némmá néŋgacanžu. ¹² Ni imi humuc ic ésécnec eluŋ unudacžac. Waŋu ni kewuc nomuŋ tétéya ésécnec, ewa qeriginanéŋ ménda niŋnénžu. ¹³ Ic

tuñagucnén̄ zébiri néngic niñan̄zua. Ienej lelecgé némma tericgé nénz̄u. Ienej hazéc waŋ némma zéeminiŋ wamma kekec uŋana nuagicbiŋ zé niñaren̄gézu.

¹⁴ Néj ni imi Yawe guac muru héima namma gi imi nuac Anutu zéan̄zua. ¹⁵ Naléna imi méragaiguc hezac. Hazéchécna zéma nunesi waŋan̄z̄u ionac méragina igucnec kératac nec négésina. ¹⁶ Guac kic tanecga asahagucnén̄ welej qeqe icga ni némma guac goi héihéiganén̄ aŋgéjna tina.

¹⁷ Yawe, ni guruzua, gamuiguc ménda nōpocma, ic biria ionac gamu qeqe mihicni énécmima kic suanjiguc onopocna acgina qaimac. ¹⁸ Séwi enej ac zéma ac zéragucnén̄ ic solan̄a unuan̄z̄u ionac kua taségina ikora imi hézicgén̄a acgina qaimac.

¹⁹ Guac bac yandi yandi wamma kecan̄z̄u ionac niñac sese quauquau haina emma hezac imi yei kunej yanda wanžac. Ewa hiawac buŋa imi guac néngacma haanz̄u ionac niŋ wamma sasala haina hezac. ²⁰ Geŋ ic imuhucya guac saŋgi saŋgiiguc musaŋgé énécmima, ic onac manam batucac ai areŋgégic hezac imuac nec metecgé énécmima, guac haliiguc musaŋgé énécmima, ic biria ionac zéhésiginawac qiziziŋgéma kecžu.

²¹ Yawe zéhiaru mimia wanju. Inéj ama areŋja demiŋ seliaguc imuhucgeŋ goi héihéiyá welic welicgia nézéyu héji. ²² Ni aurima guac wéségaiguc elicgé nénej̄a wanžua zéyi, néj guac qachéhéliwa nuac zéwelecna selia imuac hétéj̄a niñnec.

²³ Ic embac météré énécminia ini moczoŋ Yawe sinja niŋmigic. Yawenéŋ ic hakagina héla imi inicgaleŋ waŋ énécmina, séwi eŋeŋ ic imi bakia yéwéria meleŋ énécminac. ²⁴ Yaweac mambéc kekec ini zénéŋ hirihiiri qahac seligma nammu.

32

Képésic waiwaiac ségiségi.

¹ (Dawidiac legic zéra.) Héna ac logiyu aumima képésicya hoturu mimia wanju ségiségiyaguc wammaac. ² Qeri uŋaiguc ikoc ménda heyu Yawenéŋ képésiraguc ménda zémiyu imi ségiségiyaguc wammaac.

³ Ni képésicna ménda lomma zeauyi nalé imuaru kaiwe herec héisilac wamba sicnanéŋ lokoliyec. ⁴ Hénia imi yomuhuc; Guac méraganéŋ sinji kaiwe helanzi néŋu kaiwe geriwanéŋ zeriru iwawai moczoŋ zicgéanzac ésécnec nuac sépécnac imi zicgédarec. (Ohec)

⁵ Wanju ni képésicna Yaweac muru zéaumanj zéma nuac képésicna zéma hakana biria ménda musaŋgéma auwa genj imi képésicnaguc zénénéŋa imuacnec metecgé nénnec. (Ohec)

⁶ Imuac niŋac, Anutu eeya héimima kecanzu imi wai énécmina, gi mihični géngéŋa wammaac nalé imuaru gi zéwelec wanġémmu. Imuhuc wanġic doku qaoŋ érémac imi ionac hia ménda emma énepésimac. ⁷ Gi imi nuac saŋgi saŋgina, zérabéraiguc ni néŋgaleŋ waŋ némma, aŋgén titiac hérian legicnéŋ ni lelecgé néŋanžaŋ. (Ohec)

⁸ Ni imi gi imuhucgenj me imuhucgenj kemmanj zé niŋna héna imi gézéwa hémbésémanj.

Waŋu géŋsosolima zéqindiŋi gémmaŋ. ⁹ Ini imi becosic kuneŋ me komora niniŋina qahac imuhucya ésécnec ménda wammu. Ieneŋ imi kuaginaiguc piŋzuŋ zéma démén̄ginaiguc hésanéŋ koro qaté ménda énéc̄migic imi hosucginaiguc ménda haanžu.

¹⁰ Ic biria ionac imi ewa biric sasala hicŋi énéc̄mimac, néŋ Yawe niŋkinzéŋ wammianžu ionac imi goi héihéiya lelecgé énéc̄mimac. ¹¹ Ic solan̄a ini Yaweac ségiségi wamma zézé ségiségi wammu. Ewa qeri dindinjanec kecanžu ini moczoŋ ségiségi wamma hérian̄ haimu.

33

Anutu imi hiabia.

¹ Ic solan̄a ini Yaweac niŋac zézé ségiségi wammu. Mepé qepésiac legic imi ic solan̄a ionac buŋa sécyā. ² Gita zéma kulele hésia sasanlanéŋ Yawe ewa hia wammima mepési mimu. ³ Legic qelianéŋ héimima ségiségiac ewa hétéŋnēŋ hiabi-anec mežericma héimimu.

⁴ Yaweac ackuažéc imi solan̄ dindin̄a, waŋu iwac haka silic imi moczoŋ hélacnec. ⁵ Inéŋ haka solan̄a zéma haka dindinjawac siŋa niŋanžac. Imuac baec séc Yaweac goi héihéianéŋ sécgéma hezac.

⁶ Yaweac ackuažécnéŋ kurumeŋa kurumeŋa mihicŋiyec. Iwawai sécgéma hezac imi moczoŋ kuaya wéséséyanéŋ mihicŋidarec. ⁷ Inéŋ kondun̄ doku qauqau haiyu eŋu doku hiŋgac hiŋgara imi hofí yandaiguc haiyu heanžac. ⁸ Baec séc ic embac Yaweac bac yandi waŋgic. Baera

baera minjina ini eeya hēi mimu. ⁹ Imi mia hénia yomuhuc niŋac; Iwawai imi moczoŋ inéŋ zéyu hicŋidarec. Waŋu inéŋ zéseliyu seligima nandarec.

¹⁰ Yawenéŋ baera baera ionac nininj areŋgia imi nélicgéyu nenesic wandaczac. Waŋu hicŋisai hénia hénia ionac nininj hiŋgac hiŋgara imi meleŋu ejomia wandaczac. ¹¹ Yawenéŋ nininjia niŋareŋgéyu hehe seli naŋselianzac. Iwac nininjia hiŋgac hiŋgaranéŋ hicŋisaiya hicŋisaiya emma hema kecmac. ¹² Yaweac neŋaŋ Anutu zémima anjéŋ tigic Anutuac ic embac buŋa zéénécmiyu keczu imi eneŋ ségiségi ginaguc. ¹³ Yawenéŋ kurumenjiguc ninicsosolima baec ic moczoŋ nini-canzac. ¹⁴ Tacyac waŋanzac ama duŋa imuacnec mia baec séc tacyachéra imi moczoŋ kiwa hiyu mayu ninicanzac. ¹⁵ Inéŋ mia ic séc ionac ewa qerigina hěniagina meyacgéma wawaŋ memegina hěnsosolianzac.

¹⁶ Ic kewu méŋac anjéŋ timimia imi téŋgiŋ ichéra sasala ionac muru ménda hezac. Ic kawali méŋac anjéŋ timimia imi acguc enjeŋa kuha kuneŋ yanda imuaru ménda hezac. ¹⁷ Kekecnina imi becosic me kuc yandanéŋ ménda anjéŋ ti-wiŋac séc. ¹⁸ Ninžu, Yawe imi eeya héimima goi héihéiyawac kic hihi waŋanžu imi onac inicgaleŋ waŋ énécmianzac. ¹⁹ Imuhuc wamma ionac kekec uŋa imi humuc igucnec metecgé énécmima běti naléiguc méra énécmiyu kekecginaŋuc kecanžu.

²⁰ Kekec uŋaninanéŋ Yaweac kic hihi waŋanžin. Inéŋ mia neŋaŋ héipuc ic zéma saiwanina wanžac. ²¹ Ewa qerininanéŋ iwac ségiségi wamma iwac qac téreyawac héima naŋanžin

imuac mia imuhuc waŋ nénécmianzac. ²² Yawe, guac mambéc waŋanžin nalé sura imuac séc guac goi héihéiga qacninaiguc hemac.

34

Réwéri metecgémifu Anutu mepésimiyc.

¹ (Dawidinéj ic kewu Awimelekac wésiaiguc ic moroha tanec haka waŋu nesimigic mayec nalé imuaru legic yomi oyec.) Ni Yawe nalé séc mepési mimaŋ. Mepé qepésiya imi nuac kuaiguc susucnec hemac. ² Nuac kekec uŋananeŋ Yawead ninjac zézé ségiségi ac wammaŋ. Maqeqeya ieneŋ nimma ségiségi wammu. ³ Niguc momacnec Yawe imi kuneŋ yanda kuneŋ zéni. Neŋawu iwac qac buŋaya meyacmini.

⁴ Ni Yawe zéwelecmiwa niŋnémma zénéŋ hirihrina hénia hénia igucnec metecgé néjec. ⁵ Ieneŋ iwac niŋkumuma kecma asac mararanj séwi usu éscénec hiénécmimia waŋec. Ionac kic tanecgina imi hémbénaŋa gamuyaguc ménda wammac. ⁶ Kekec uŋa maqeqeya imuhucyanéŋ qac héhéli miyu Yawenéŋ nimmima zérabéra hénia hénia imuacnec aŋgéŋa tiyec.

⁷ Yawead kua meme uŋanéŋ Miŋ Kewuac eeya héimianzu imi onac lelecgé énécimia tacyac wamma aŋgéŋ tiénécmianzac. ⁸ Ini imi Yawe imi hiabia wanžac imi batucgéma siŋa niŋgic. Néŋgacma iwac muru kemma kecanzu imi eneŋ zézé ségiségi ginaguc.

⁹ Météré énécimia ini Yawe eeya héimigic. Ninžu! I eeya héimianzu imi eneŋ sécgé énécimiu iwawai méŋac méŋ niŋac ménda wammu.

10 Laion sac qelinéŋ yaka niŋ humuwacnec, néŋ Yaweac wamma kecanžu imi eneŋ buŋa hiabia hénia hénia he énécmiyu ménda hocmu.

11 Nambérac ini hama gezac qema nimmu. Yawe eeya dimuhuc héimimu imuac hénia ku énécmimaj. **12** Mérénéŋ kekecac niŋ kumuma yawuŋ sasala kecma mériŋ mihičŋimaj zé wanžac? **13** Gi imi guac ezelaŋgawac neuŋ héiamuma kua tasianéŋ ac biria ménda zéna. **14** Haka biria gilina keŋu, haka hiawac wamma mema, luaeac wamma nesimiwésémaŋ.

15 Yaweac kiwanéŋ ic solanjanawac hiyu keŋanžac. Waŋu ic imuhucya ionac qac héhéliginawac gezac qeanžac. **16** Yaweac kic tanera imi kaiziliwen̄ waŋanžu imi onac musuqeqe waŋ énécmima ionac eluŋ unudacmac niŋac baeciguc metecgé énécmimaj zé niŋanžac. **17** Qac héhélima žéwelecmianžu imi onac niŋénécmima zérabéra hénia hénia igucnec metecgé énécmianžac. **18** Yawe imi ewa biri waŋkeczu ionac hosugé énécmima ewa qerigina meleŋ énécmianžac. Waŋu ewa qerigina qéséŋu howuc howuc[⊗] wanžac imi aŋgén̄gina tiénécmianžac.

19 Ic solanjanéŋ zérabéra sasala mihičŋimacac hezac, néŋ Yawenéŋ zérabéra séc metecgé mianžac. **20** Sicya imi mocžon galenjéyu mén̄ ménda zéngémac.

21 Birianéŋ ic biria qeyu humumac. Waŋu ic solanjanawac mézétili wammianžu imi képésic ginaguc zéénécmimac. **22** Yawenéŋ weleŋ qeqehéra ionac kekec uŋa imi mocžon

[⊗] **34:18:** Yer 23:29

boñhérégina meénécmimac. Néñgacma iwac muru keñanžu imi onac imi képésic ginaguc ménda ȝéénécmimac.

35

Añgéña timac niŋ ȝéwelerec.

¹ (Dawidiac legic.) Yawe, niguc tohalic wanžu iniguc tohalic wamma, niguc euqeqe wanžu iniguc euqeqe wambésémaŋ. ² Saiwa yanda zéma asamaŋ késama yacma méra némbésémaŋ. ³ Luac héréma nesinénžu imi onac hénagina héžicgéna. Nuac kekec uñanawac zéma Neŋ guac aŋgén titi miñina. ȝénénna.

⁴ Nuac kekec uñanawac hochoc ai mezu imi onac gamu qeque mihicŋi énécmima. Mebirí némbiŋ zé wanžu imi nesi énécmima andé andé kemma gamunéŋ unu humudacmac. ⁵ Kua meme uñahécga énézéna ieneŋ luhucnén̄ goc mihilangéyu keñanžac ésécnec mihilangé énécmiyu kendacmu. ⁶ Hénaginaiguc siŋi zéma susurac mihicŋi énécmima kua meme uñaga ézéna nesi énécmimac. ⁷ Ieneŋ héniana qahaciguc ni népésiwiŋ zé baec séséŋiguc uſic musanjé haima héniana qahaciguc kekec uñana mebirí némbiŋ zé baec séséŋ éséma lekiŋ himicanžu. ⁸ Zéna élanzaŋnec humucnén̄ hicŋi énécmimac. Uſic musanjégiç hezac imuaru eŋaoc eŋgiç énepésiyu humucac buŋa hiŋgacdacmu.

⁹ Nuac kekec uñananéŋ Yaweac ségiségi wammac. Iwac aŋgén titi niŋac zézé ségiségi wammac. ¹⁰ Nuac sicna moczoŋ yomuhuc zému; Mérénéŋ Yaweac séc wammac? Inéŋ

maqeqeya imi kucginaguc helanzi énécmianzu ionac méragina igucnec metecgé énécmianzac. Wañu maqeqeya imi iwawaigina onagicanzu ionac murunec metecgé énécmianzac.

¹¹ Héipuc ic ikoranéj yacma haka ni ménda niniñawac qesinénu. ¹² Hakana hiawac haka birianéj melej néngic, kekec uñananéj ninjumbi ninguñ keczua. ¹³ Ni imi ienej hafi iniyu hevic ewa biriac séwi usu héima nene ziki kecma kekec uñana helanzi amuyi, néj zéwelecnanéj ej liliñgema hayu tétécgézua. ¹⁴ Nuac alana zénimma dac muna wañ énécmianza éscnec wañ énécmiyi. Wañu neñgocnawac siari éscnec ionac wamma sicgema siari.

¹⁵ Wañu ni zérabéra mihicnjima kecba ienej ségiségi wamma azorogic. Wañu kaiziliwenj ic ni ménda nimmianza imi enej sasañgiaiguc tocgéma susucnec nunesi néñanza. ¹⁶ Wañu ienej ségiségi ariaciguc azoroma zébirí qébirí wañanza éscnec nuac niñac zécgina kižéngéanza. ¹⁷ Miñ kewu, nalé dahecac séc ej inicma kecbéséman? Nuac kekec uñana imi kisikiyoñ ic ionac murunec metecgéna. Momacguc sac henénéja imi laion imuhucya ionac murunec metecgé némbéséman. ¹⁸ Ni hénarorij sucginaiguc mepésigémma, ic embac tuña tuña sucginaiguc gi mepésigémma.

¹⁹ Ménda wai énécmina, nuac hazéchécnia ienej sicsaoc nuac niñac ségiségi wambu niñac. Hazéc wañnéñanza ienej héniana qahaciguc kic hoc menémma zébirí némbu niñac. ²⁰ Ienej imi luæac ac ménda zéma baeciguc bénzéj kecanzu imi onac ac ikocnéj yewéri mihicnj énécmianzu.

²¹ Waļu ieneŋ kuagina kuneŋ yanda aŋgéma nuac zédesima ahaec, ahaec, kicnén héipuc wamma héndaczin. zézu.

²² Yawe, geŋ mia haka imi héndaczan imuac acga qaiyunec ménda kecbésémaŋ. Waļu lakec ménda kecbésémaŋ. ²³ Nuac Anutu, Miŋ Kewuna gau igucnec hetecgéma yacma nuac acna zégési wambésémaŋ. ²⁴ Yawe, nuac Anutu, guac haka solanjaiguc zégési néŋna. Ieneŋ nuac niŋac ségiségi ménda wammu. ²⁵ Ménda wai énécmina, ewa qeriginanéŋ ahaec ewa siŋnina* séc hicŋizac, ic imi qécgé miziŋ. zéwu niŋac.

²⁶ Zéna yéwécna niŋac ségiségi waŋanžu ieneŋ gamu qeŋe mihicŋima gamu mamasuŋ kuneŋ yanda nimmu. Waļu nuac muru séwi eŋen waŋanžu imi onac gamunéŋ qacginaiguc endacmac.

²⁷ Nuac solan dindiŋanawac niŋgic sécgéanžac ionac imi zéna ségiségi wamma qacma ewa hia nimmu. Welenqeŋe icya luaeiguc keru ségiségi waŋanžac Yawe imi kuneŋ yanda! zéma nalé séc ézemu. ²⁸ Ni ezelaŋnanéŋ kaiwe herec guac haka solan zénimma kaiwe herec gi mepési gémmaŋ.

36

Baec ic ionac biriagina zéma Anutuac hiaya.

¹ (Legic galenjawac; Yaweac weleŋqeŋe ic Dawidiac legic zéra.) Ic biria ionac heniagina biriawac niŋtegic qin̄tegic ac méŋ ewa qerinaiguc yomuhuc hicŋizac; Iwac kiwaiguc Anutuac bac yandi yandi méŋ ménda hezac. ² Inéŋ séwi

* **35:25:** Hebiraio aciguc; kekec uŋjanina.

enęj wamma enęya képésicyawac zéma méjnénj
ménj mewininimac me mézia timacac séc qahac
zéanžac imuac mia. ³ Kuayawac ac imi
képésicyaguc zéma ikocyaguc. Inéj ninjtegic
qintegicya zéma haka hia imi waiyu tecgéyec.
⁴ Inéj hehe tataciguc hema biria niňareňgéma
enęya héna biriaiguc opocamuma haka biriawac
mézétiti qahac kecanžac.

⁵ Yawe, goi héihéiga kurumeniguc sécgéma
heyu, guac haka héla iminéj ou hosusu iguc
sécgéma hezac. ⁶ Solaňga imi Anutuac baec boňa
ésécnec. Guac zégésigésinéj konduň ésécnec.
Yawe genj imi ic embac zéma yaň momacnec
ninicgalenj waň nénécmianžan. [◊]

⁷ Anutu guac goi héihéiganéj yei eeyaguc yanda
wanžac. Baec ic moczoň guac qenqanža ami-
ayaiguc néňgacma saňgianžu. ⁸ Ienej imi guac
amaiguc iwawai kindindiňa hezac imi nezéléléň
wamma, ségiségiac doku téfara igucnec gumu
énécmina neanžu. ⁹ Kekec dokuac kiwanéj guac
muru hezac. Guac asac mararanjiguc asaha
hémbij.

¹⁰ Gi ninjéjanžu ionac muru goi héihéi susuc-
nec waň énécmina ewa solaň kecanžu ionac guac
solaňga imuhucyanec mihicnjí énécmina. ¹¹ Séwi
enęj ic ionac héna tawéginanéj nesinémbac
niňac. Galenjé néňna ic biriawac méruginanéj
nesinémbac niňac.

¹² Kaižiliweň waňanžu imi enęj imuaru
maunuyec. Ienej mama hema muňguc yacmuac
séč qahac wammac.

[◊] **36:6:** Yon 4:11

37

Miŋ Kewuac muru kemma saŋgimu.

¹ (Dawidiac legic 3éra.) Haka biria waŋjanžu ionac ninjac qeri geric hélandaŋnec ménda wamma képésic waŋjanžu imi onac nimbupuc ménda wambésémaŋ. ² Ieneŋ imi qézézac ésécnec foſdac qeriru qasima mamu. Waŋju zuazua ésécnec méima humumu.

³ Yaweac muru héima namma haka hiabia wambésémaŋ. Baeciguc kecma iwac haka héla imi nene ésécnec nema kecbésémaŋ. ⁴ Yaweac ségiségi wamma kecbésémaŋ. Inéŋ guac ewa siŋgawac héla mihičnjigémmac.

⁵ Guac kekecgawa hénaya imi Yaweac muru haimina. Iwac muru héima nanna, inéŋ wamma medacmac. ⁶ Inéŋ waŋgéŋu, guac solanja imi asac mararanj ésécnec, guac hakaga solanja imi meleŋu kaiwe wenžoronjiguc kaiwe asaha ésécnec wammac.

⁷ Yaweac wéséyaiguc bénzéŋnec mambéc kecbésémaŋ. Ic birianéŋ héra qéréŋgé mimia waŋju ai areŋ biria meseliyu kindindinjá yaru hémma qeri biric hélandaŋnec ménda wambésémaŋ. ⁸ Qeri geric waima qeri biric gilina keŋju. 3énasiŋ menasin ménda wanna. Haka imu hucya imi haka biria mihičnjimac. ⁹ Haka biria waŋjanžu imi eneŋ qericénécmiyu qahac wandacmu, néŋ Yaweac mambéc kecanžu imi eneŋ baec késamu.

¹⁰ Ic biria imi hotoňadac kecma tecgéma qa-
hac wandacgic imuaru hocma hocbipi wésémaŋ.

¹¹ Waŋju gum bénzénzéŋ ic imi baec késamu.

Waŋu ewa momac hakanéŋ sécgé énécmiyu ségiségi wamma kecmu.

¹² Ic birianéŋ ic hiabia qemaj zé niŋareŋ wamma kic hiyu iwac muru keŋu zéra kižéŋgéanžac. ¹³ Miŋ Kewunéŋ ic imuhucywac naléya hosucgéyu héŋtegiczac imuac niŋac zédesi wammianžac. ¹⁴ Ic birianéŋ maqeqeya zéma iwawai niŋac hocanžu imi eneŋ maunumac niŋac zéma ic dindinjanec keŋha waŋanžu imi unuhumumaŋ zé souya héréma tewiya awianžac. ¹⁵ Néŋ sou iminéŋ ejeya wéiwécyá nézéŋgémac. Waŋu tewi imi zéŋgédacmac. ¹⁶⁻¹⁷ Ic biriawac mériá imi zéŋgémac, néŋ ic hiabia imi Yawenéŋ késa seligimimac.

Imuac niŋac ic solanjawac iwawai komodianéŋ ic biria sasala ionac iwawai kuneŋ yanda imi ogicanžac.

¹⁸ Yawenéŋ ic képésicyá qahac iwac kekec naléya imi moczoŋ nindaru hezac. Iwac mératéc ai buŋa imi heheseli hema emma kecmac. ¹⁹ Ic imuhucya ieneŋ imi zérabéra naléiguc gamugina ménda mihicnjima béti naléiguc acguc iwawai sécgé énécmiyu kecmu.

²⁰ Ic biria imi birimac. Yaweac hažéchéra imi rama merawawac haléc ésécnec ʒepépélima hofac qema aucgéma qahac wammac.

²¹ Ic biria imi iwawai mema tasia ménda meleňanžu, néŋ ic solanja imi ewa hiawac enécmianžac. ²² Miŋ Kewuac mérianginaguc imi eneŋ baec késamu. Ic saecginaguc imi qeric énécmigic qahac wammu.

²³ Yawenéj ic onac tikej tihagina meseligima kekecac héna imuac ségiségi waŋjanzac. ²⁴ Ic imuhucya imi Yawenéj késaseligianzac imuac niŋac qonzontonq gémaciguc moczoŋnec ménda tendingédacmac.

²⁵ Ni komocna igucnec éréma deguc yan-danaiguc, ic solanja andé qema waimimia mén ménda hénjac hénzua. Waŋu hémba iwac qelihéra ménjnénj ménj yaka niŋ ménda zéwelec waŋjec. ²⁶ Ic imuhucya imi kaiwe herec ewa hiawac ej énécmima haiyu keŋ haiyu ha waŋjanzac. Imuac qelihéra eneŋ mérian mihični énécmiyu kecanzu.

²⁷ Haka biria waima haka hiawac wammu. Imuhuc wamma nalé tetecgia qahac kecmu.

²⁸ Yawenéj haka solanjawac siŋa nimma météré ic imuhuc waŋjanzu imi ménda wai énécmimac. Ic imuhucya imi nalé tetecgia qahac inicgaleŋ waŋ énécmimac, néŋ kaižiliweŋ ic ionac qelihéra imi qeric énécmigic qahac wandacmu. ²⁹ Ic solanja imi baec késama imuaru hémbénaŋa kecmu.

³⁰ Ic solanjawac kua imi ac niŋtegiq qintegicyaguc zéhicŋima, ezelaŋjanéŋ haka dindiŋawac zémac. ³¹ Iwac ewa qeriaiguc imi Anutuac héna acnénj heyu keŋkeŋ hahaiguc tisuqisurac ménda wammac.

³² Ic biria eneŋ ic solanjaunuwiŋ zé awima kecanzu. ³³ Yawe imi ic solanja ic biriawac mériaiquc ménda waimimac. Waŋu zégésigési naléiguc acguc képésiraguc ménda zémimac.

³⁴ Yaweac niŋkumuma iwac kekecac héna imi méndacma kembésémaŋ. Inéŋ meyac gémma baec buŋa qeqéŋu anjétiwésémaŋ. Waŋu

kaiziliwen̄ ic imi birima qahac wan̄gic kicgané̄
hima inicbésémañ.

³⁵ Ni ic biriawac kuha hémba ic hésa té̄ngij
té̄ngij eneya baeciguc nanañ̄a ésécnec wan̄zac,
né̄ ³⁶ ic hésa imi élé̄nec humuqai wañu hocma
hocbipiyi.

³⁷ Né̄ ic solan̄a hé̄jsosoligic. Ic dindin̄a hé̄njic.
Luae ic imuhucya imi eneñ̄ andiaginaguc. ³⁸ Ac
qege ic ieneñ̄ momacnec biridacmu. Kaižiliwen̄
ic ionac tetecgia imi humu qaiyaguc.

³⁹ Ic solan̄awac aŋgén̄ titi imi Yaweac muru
hezac. Iné̄ zérabéra naléiguc hoc bañec
ésécnec wammimac. ⁴⁰ Yawené̄n̄ méra énécmima
metecgé énécmimac. Ic biria ionac murunec
metecgé énécmimac. Ieneñ̄ imi né̄ngacma iwac
muru sañgianžu hénia imuac niñac imuhuc wañ
énécmianzac.

38

*Eneya képésic niñac ewa biric wamma
zéwelerec.*

¹ (Dawidiac legic yomi hofac omiwiñ̄ zé
héianjic.) Yawe, guac qeri biricgané̄n̄ képésicna
ménda zénénna. Guac qeri gericnén̄ ni
ménda zéqindiñ̄i nénn̄a. ² Guac zakojnén̄
nuac séwinaiguc nézéngéma hin̄gaczac. Guac
méragané̄ selianec helanzi néñzac.

³ Guac qeri biric niñac séwi busuna solan̄a mén̄
ménda hezac. Nuac képésic niñac nuac sicna
imi bénzéñ̄a qahac wan̄zac. ⁴ Nuac képésicnané̄n̄
orucnaiguc sécgéma eñu hinac yéwéria tanec
wañu bisiqaté̄n̄ wamman̄ac séc qahac.

⁵ Nuac wizinanéj houyu wéréj biria haizac. Imi mia nuac haka qelanya imuac tasia. ⁶ Ni geriwa noyu qoucgéma kaiwe herec ewa biric wamma kecanzua. ⁷ Nuac maréjnaiguc geriwa sécgénénzac. Wañu nuac séwina solanya ménj ménda hezac. ⁸ Séwina hézézayu humumia tanec wançac. Ewa qerina waižalañ wañu zésilac wançua.

⁹ Miñ Kewu nuac niñ kewu imi moczoñ guac muru hezac. Nuac zésilacnanéj guac wéségaiguc usuya qahac hezac. ¹⁰ Wéiwécnanéj hélandañ yaru kucnanéj mayu qeka meka wamma kicna imi acguc mugu mugumia wañu asaha qahac wançac.

¹¹ Numindiñiga imi nuac séwinaiguc hezac imuac niñjac nuac sorochécna zéma alahécna lakec keclic sac tashéécna ini acguc lakec nanžu. ¹² Nuac kekec uñjanawac hochoc ai meanžu ieneñ bétac hainéñzu. Mebiri némbij zé wanžu imi eneñ humumia tericgé némma kaiwe herec andé nuwiñ zé haka biria zéareñgéma kecžu.

¹³ Ni gezac héj ésécnec niñbipima ic ara qahac ésécnec kuana ménda angréma kecanzua. ¹⁴ Ni gezac héj ésécnec wamma acgina ménda meleñanžua.

¹⁵ Yawe ni guac niñkumuma kecanzua. Nuac Miñ Kewu Anutu, gi acna meleñ némbésémañac hezac. ¹⁶ Ni yomuhuc zéza; Ni tisuqisurac wamba ieneñ nuac niñjac ségiségi wamma séwi eñeñ wañ némbu niñjac.

¹⁷ Ni léklék manumacac heyu niñyéwécnanéj nalé séc henéñzac. ¹⁸ Hénia imi yomuhuc; Ni képésicna zéauma nuac képésic niñjac ewa biric

waŋjanzua. ¹⁹ Nuac hažéchécna ienej kucgignaguc keňha waŋjanzu. Waŋu téjésima mézétiti waŋnéŋjanzu ionac ɬaŋgégina imi sasala. ²⁰ Waŋu haka birianéj haka hiawac melej énécmianzu imi eneŋ ni haka hiawac méndacma kemba hénia imuac niŋac mia hažéc waŋ néŋjanzu.

²¹ Yawe gi ménda wainémma kenna. Nuac Anutu lakec ménda kecbésémaŋ. ²² Focdac qenanjé waŋ nénna. Min Kewu, gi nuac anjéŋ titina.

39

Ninjtegic qinjtegic mimac niŋ zéwelerec.

¹ (Dawidiac legic.) Neŋ yomuhuc zéyi; Ni hakana lolonjéma wamma ezelajnanéj képésic ménda mihičnjimaŋ. Ic biria ienej wésénaiguc nanzu séc kuanaiguc neuŋ zékalaja haiwa hemac. ² Ni acna qaiyu ac hiabia acguc ménda zéwa niŋ yéwécna imi muŋguc yandizac.

³ Nuac ewa querina geriwaguc waŋu querinanéj zénimba hingacma éséyu queri biric yaru ezelajnanéj yomuhuc zéza; ⁴ Yawe, kekecnawac tetecgia zéma nalénawac séha imi nézéna niŋasarima nuac kekecna dodowima hazac imi ninjtegicmaŋ niŋac ku nénna. ⁵ Geŋ mia nuac naléna imi méra tawé ésécnec mehotoŋina nuac kekecnanéj guac kicgaiguc ménda hezac tanec wanžac. Icy aqya naŋselima kecanzu, néŋ hofac ésécnec aucgéanzu. (Ohec) ⁶ Hélacnec, ic neŋac neŋac imi héla qahac, néŋ uŋa tanec keňha wamma ai eŋomiawac keŋkésa hakésa wamma iwawai mihičnjima saméŋaguc haini emma hezac,

néj hélacnec mérénéj iwawai imi nonagicma késamac imi acguc ménda niñasarima kecanziŋ.

⁷ Miŋ Kewu ni erac némac iwawai niŋjac niŋkumuma mambéc kecmaŋ? Nuac niŋkumuna imi guacnec hezac. ⁸ Ni képésicna moczoŋ imuacnec metecgé némma galenjé nénnra, ewa soho ic ieneŋ zébiri qébiri waŋ némbu niŋjac. ⁹ Waŋu Miŋ Kewunéj haka imi waŋ nénzac zéma nimma acna qaiyu kuana ménda auanzua.

¹⁰ Guac numindiŋi nuac muru hezac imi nuagicma gilina keŋu. Méraganéj nuna ni qeka meka wanžua. ¹¹ Geŋ ac zéénécmima ic unu qindinjanžaŋ nalé imuaru iwawaigina eeyaguc imi waŋ énécmima gisicnéj neyu qahac wanjanžac ésécnec qahac wanžac. Imuac icya icya imi wésésé ésécnec wanžu. (Ohec)

¹² Yawe nuac zéwelecna niŋnémma nuac qac-silaciguc gezac hainéŋna. Kic masina maanžac nalé imuaru acga ménda qaimac. Ni imi yandahécna ésécnec ic kiaŋ tanec, ic qaq tanec giguc keczua. ¹³ Képésicnawac ménda héjsosolima, hafina mehiaru némma kekecna komocdia dac mehorugina ségiségi nimmaguc humuwa.

40

Méra mimac niŋ zéwelerec.

¹ (Legic galenjawac; Dawidiac legic zéra.) Ni Yawec mambécnéj mambéc kecba gezac haima zésiacna niŋec. ² Inéj ni baec sésér biriqiria igucnec hérénéju éréwa hénana ʒamanziŋ hilanjeniguc nopocma kenkeŋ hahaha imi meseli néŋec. ³ Legic qelia Anutuac mepé qepésiac buŋa,

kuanaiguc haiyu ic embac sasalanéj némma bac yandi yandi wamma Yaweac muru héima nammu.

⁴ Yaweac héima namma séwi enej ic zéma ac ikociguc lukej luha waŋanžu imi onac kichihi ménda waŋanžu imi enej zézé ségiségi ginaguc.
⁵ Yawe nuac Anutuna, wawaŋ meme welic welic-gia geŋ wannec imi sasala. Waŋu ninin̄ga nonac niŋ wamma niŋna hiŋgacanžac imi acguc sasala waŋu ni olomma zémaŋac séc qahac wanžac.

⁶ Geŋ mia gezacnaiguc nézéna héiyu yomuhuc niŋi; Ni mulumanaj zéma seseac ewa hia ménda nimma hofac oo zéma képésic waiwaiac olémbaŋ imuac ménda waŋanžua. ⁷ Imuhuc zéna imuaru ni yomuhuc zéyi; Ni hazua, nuac ac ooya imi kiwi limbi limbiŋaiguc hezac. ⁸ O, nuac Anutu, ni guac ewa siŋ ninjtohomaj zé ségiségi waŋanžua! Imuac guac héna acnéŋ nuac ewa qerinaiguc heanžac.

⁹ Ni hénaorij yandaiguc guac solan̄ dindin̄aga imuac buŋa suruc ségiségiyaguc imi zéau énécmianžua. Ninžan̄, Yawe ni kua taséna ménda héiwa ej heanžac imi gi nindaczan̄. ¹⁰ Ni guac solan̄ga imi nuac ewa qerinaiguc ménda musaŋgéwa heyec, néŋ guac haka héla imi zéma an̄gén̄ titi imi zéau énécmima goi héihéiga zéma hakaga héla imi hénaorij yandaiguc ménda musaŋgé énécmianžua.

¹¹ Yawe guac ewa biricga imi ménda hézicgéné susucnec mayu. Waŋu goi héihéiga zéma hakaga héla iminéŋ ni nalé séc néŋgaleŋ waŋ némbésémaŋ.

¹² Biria gelec malec qahac ni lelecgé néŋu nuac képésicnanéj méramma nuaru hayu kic

hima gémmañac séc qahac. Képésic imuac žanġégina imi nuac oruc žucna ogicma heyu nuac ewananéj sohodaczac. ¹³ Yawe ewa biric waŋ némma aŋgéjna tina. Yawe foddac méra némbésémaj.

¹⁴ Nuac kekec uŋana mihicjima mebiri némbinj zé wanžu imi moczoj gamu qeqe zéma gamu mamasuŋ mihicjénécmina. Waŋu zéna zérabéra hicjinéju ségiségi wanžu imi moczoj néngacma kemma gamu qeqe mihicjimu. ¹⁵ Waŋénécmina nuac niŋac ahaec zéma desianžu ienej eŋaj gamugina héntegicma aurimu.

¹⁶ Waŋénécmina, guac hochoc wamma mihicjanžu imi eneŋ guac niŋac ségiségi wammu. Waŋu guac aŋgén titiac qerinéj wammianžu imi eneŋ nalé séc Yawe imi kuneŋ yanda kuneŋ zému.

¹⁷ Ni imi maqeqeya kecma imuac me imuac hocanžua. Imuac niŋac Yawe imi nuac niŋnémmac. Gi imi nuac méra nénéy zéma metec metec miŋna. Anutuna, nalé ménda mehorugina.

41

Hafiya mehiaru mimac niŋ zéwelerec.

¹ (Legic galenjawac; Dawidiac legic zéra.) Kuc mama wamma kecanžu ionac niŋkewu waŋ énécmianžac ic imi zézé ségiségiyaguc, nalé biri-aiguc Yawenéj hénaya mewéréngéyu orima kemmac. ² Yawenéj demiŋ memima kekecyá galeŋgé miyu baeciguc zézé ségiségiyaguc kecmac. Waŋu hažéc onac ewa siŋiguc* i ménda waimimac.

* **41:2:** Hebiraio aciguc; kekec uŋaginawac.

³ Hafi kiyu heyu Yawenéj naŋgémimac, Hehe tataciguc hafiya mehiaru midacmac. ⁴ Waŋu neŋ yomuhuc zéyi; Yawe, ewa hia niŋnénna. ni guac kicgaiguc képésicna mihicŋizua. Nuac kekec uŋana mehiaruna.

⁵ Hazéc hécnanéj nuac zébiri némma némac naléiguc ic imi humuyu qara eluŋ nunudacmac zézu. ⁶ Ni némbiŋ zé hama ac gorosoŋa wamma néwéc ewa qerigmaiguc zébiri qébiri niŋtocgéma amana igucnec hiŋgacma kemma zésaigic keŋjanzac.

⁷ Mézétiti waŋ néŋzu ieneŋ mocžoŋ nuac andé ac zéma mebiri némbiŋ zé areŋgéma yomuhuc zéanzu; ⁸ Hafi biria késazac imuac ic imi hema muŋguc ménda yacmac. ⁹ Ala sorocna ninzéŋgé miwa nuac saméj momacnec neanjic i acguc hazéc wannémma sou andianéj qéfacgé néjec.

¹⁰ Waŋu Yawe Miŋ Kewuna ni ewa hia niŋnémma hafi igucnec metecgé nénnna bakia meleŋ énécmimaj. ¹¹ Hazécnanéj hia ménda nogicžac imuac gi nuac ségiségi wanžaŋ imi ni ninzua. ¹² Ni qerina mesolaŋanima kecba naŋgé némma kecnec. Kumu nénnna wéségaiguc hémbénaŋa nammaŋ.

¹³ Miŋ Kewunina, Israelac Anutu hénihénia qahac, tetecgia qahac, mepési mimia wammac, hélacnec! hélacnec!

Kiwi 2

42

(Legic 42-72)

Anutuac ewa siŋsiŋ wamma kekec.

¹ (Legic galenjawac; Korawac qelihéra ionac legic zéra ninjegic qinjegicyaguc.) Anutu, dia yanj déménja qanjararaq qeyu hakhak géma doku téfara niñac hocanzac ésécnec nuac kekec uñananéñ guac ewa ewa wanjanzac. ² Nuac kekec uñananéñ Anutu kekec minjinawac déménja kérakérasia wanžac. Ni némac naléiguc kemma Anutu wésiaiguc wininimañ. ³ Ic embac eneñ kaiwe herec nuac ac zénémma guac Anutu imi dimia zéma zézé qesi wañ néngic nuac kic masinéñ siñi kaiwe nenena éséc wanjanzac.

⁴ Ni becnec nalé téreyawac tacniniñ kecañgic iniguc momacnec keñha wamma zézé ségiségi wamma mepé qepési legic héima onagicma kemma Anutuac ocmuñ téreyaiquc onopocanji. Wañu deguc haka silicna imuac niñqelima ewa biric wamma ewa howucna qocgészua. ⁵ Kekec uñana, gi némac niñac niñmémima waižalañ nukeczan? Gi imi Anutuac niñkumu wambésémañ. Ni imi iwac aŋgérñ titiac kic tanera niñac néwéc i mepésimiman.

⁶ Anutuna, kekec uñananéñ qerinaiguc niñmémima mayu, ni Yodan baec zéma Herimon zéma Miza baec boñaiguc gi niñqeli gémmaj. ⁷ Guac konduñ dokunéñ qaru konduñ hinjgac hinjgaranéñ qac héhéli amugic, guac doku renduñanéñ zéma doku temboňa limbima hama hoturu néñzac.

⁸ Kaiweiguc Yawenéñ goi héihéiya wañ némma sinjyaiguc legicnéñ nuac muru henéju, kekec nawac Anutu zéwelec mimaj.

⁹ Ʒamanžinna Anutu, yomuhuc zézua; Némac niňac nuac elun̄ guzac? Némac niňac hažéc hécnanéj helanzi néñgic ewa biric wamma keňha waŋjanzua me? ¹⁰ Sounéj sicna nézac ésécnec hažéchécna eneŋ zébiri qébiri wannémma Anutuga imi dimia? zéanžu.

¹¹ Kekec uŋana, némac niňac kucmama wamma, némac niňac qerinaiguc siron̄ qaror̄ wamma keczaŋ? Gi imi Anutuac niŋkumu wambésémaŋ. Ni imi kileŋ kic tanecna meyac néñjanzac Anutu i mepési mimaj.

43

Réwéri qeriaiguc zéwelec wammiyec.

¹ Anutu ni ningési némma, baec yanda eega ménda héigéjanzu ionac muru, acna imi héipuc wannémma meselima, ikoc ic, hén̄a ac logilogi ic ionac murunec ni metecgé némbésémaŋ. ² Gi imi Anutu nuac hoc banjecna kecmaguc némac niňac ni héjacna mena hažéchécna ieneŋ helanzi néñgic ewa biric wamma keňha waŋjanzua?

³ Guac asac mararanga zéma acga héla mélina hama ni qindinji némma nuagicma kemma guac baec bonja téreyá zéma haliga téreyá imuaru nopocmac. ⁴ Imuac mia ni Anutuac ɣaki téreyáiguc keremma, nuac Anutu, zézé ségiségina, nuac ewa hiawac buŋa, guac muru harémaŋ. Anutu, Anutuna, ni waŋgoŋna hésiaguc imi qema gi mepésigémmaŋ.

⁵ Kekec uŋana, némac niňac kuc mama wamma némac niňac qerinaiguc waizalaŋ numa keczaŋ? Gi imi Anutuac niŋkumu wambésémaŋ. Ni imi

néwéc kic tanecna meyac néñanžac Anutu i mepési mimanj.

44

*Baec yandagina imi aŋéja
timac niŋ žewelegcic.*

¹ (Legic galenjawac; Korawac qelihéra ionac legic, ninjic hingac hingara.) Anutu gej becnec yanda hécnina ionac naléiguc haka silic wan-nec imuac suruc imi nénézégic gezacninanéň ninjinj. ² Gi imi baera baera hicnjisai wamma kecgic imi méraganéň nesi énécmima keñgic, yanda hécnina imuaru ic hésa ésécnec himic énécminec. Hicnjisaia hicnjisaiya tosara imi yewéri mihicŋi énécmima, yanda hécnina imi méndéň énécmigic baecgina séc kemma késagcic ³ Ilenenj souginanéň baec imi ménda késagcic. Enjan méruginanéň yaréguc ménda onogicgic, néj gej mia ewa hia niŋénécmima hénia imuac niŋac guac méraga zéma huaga zéma kic tanecgawac asac mararanjanéň imuhuc waŋ énécminec.

⁴ Anutu imi nuac ic kewuna, imuac Yakoboac niŋac wamma yaréiguc onogicdacmu zéma zétecgénéc. ⁵ Nini guac muru héima namma hazéchécnina helanzi énécmima nunuwiŋ zé yacgic séc guac qacganéň tidacgé énécmianžinj. ⁶ Ni imi tewinawac ménda héima nammanj. Sou acguc hia ménda metecgé némmac. ⁷ Gi sac hazéchécnina ionac murunec aŋgéjnina tinénécmima mézétili waŋ nénécmianžu imi onac gamu qeqe mihicŋi énécmianžaŋ. ⁸ Nini kaiwe

herec Anutuac niñac zézé ségiségi wanžinj. Nini Anutuac qara hémbénaŋa ewa hia ac wammiwiŋ.

⁹ Kileŋdac deguc imi geŋ mia héjačnina mema gamuiguc memama waŋ nénécmima téŋgiŋ ic hécnina iniguc momacnec ménda keŋha waŋanžaŋ. ¹⁰ Geŋ imuhuc wanna nini hažéchécnina wéséginaiguc liliŋgéma néŋac énécmi, hažéc waŋ nénécmianžu imi eneŋ eŋaŋ singinawac nunuma iwawainina nonagicdacžu. ¹¹ Geŋ mia nini rama qeqeyawac buŋa ésécnec nonopocna, baera baera héndéŋ qéndéŋ rouc wamma kecziŋ. ¹² Geŋ ic embachécga bonṭegic hai énécmi, megič, néŋ imuac boŋa méŋ ménda géŋgič mezaŋ.

¹³ Geŋ imi lelec lelec tacyachéra ionac méraginaiguc nonopocna gamu mema kecni lelecgéma nanžu imi eneŋ zédesi waŋ nénécmima isocfagociguc nonopocanžu. ¹⁴ Geŋ baera baera ionac sucginaiguc gamu mamasuňac nonopocna kuaginaiguc eŋanžiŋ. Waŋu sucginaiguc oruc héinénéc mimiawac buŋa imuac sésécyá wamma kecziŋ. ¹⁵⁻¹⁶ Séwi eneŋ wamma ac waŋ némma zébiri qébiri waŋ nénžu ionac niñac zéma hažéchécna tasé meleŋ némbiŋ zé wanžu imi onac niñac, isocfagocnanéŋ kaiwe herec wésénaiguc henéju gamunanéŋ musuna hoturu nénžac.

¹⁷ Haka silic imuhucya mocžoŋ hicŋi nénécmiyec, néŋ guac eluŋ ménda nunuyunec guac sisipac ac imi ménda logianžiŋ. ¹⁸ Ewa qerininanéŋ héjačga ménda mema liliŋgéyec. Waŋu keŋkeŋ haha ninaiguc imi guac héna imi ménda waiyiŋ. ¹⁹ Geŋ imi haséŋ kazuac

baec kisiaiguc hézéza nénécmima humucac tunumañné hoturu nénécmizan.

²⁰ Nini Anutuac qara eluŋ nunuyeciguc me méranina ic enia ionac anutu hécgina ionac muru sulu mérāŋ waŋijiguc imi ²¹ Anutu inéŋ ewa qerininaiguc ninij saŋa hezac imi nindaczac, imuac niŋac hénia imi hia menzamma mihičnjiwacnec. ²² Nini kaiwe herec guac niŋac humuciguc nonopocgic kecanziŋ. Waŋu rama qehumumiawac buŋa ésécnec waŋanziŋ.

²³ Miŋ Kewu gi yacna, némac niŋac gau hekeczan. Yacma naŋna. Nini hémbénaŋa héŋacnina ménda mewésémaŋ. ²⁴ Némac niŋac kic tanecga musanjé nénécmima zéraméhanina zéma helanzi nénécmimia imuac eluŋ guyu keczan. ²⁵ Kekec uŋjanina imi baec gizonjiguc mama héima hezac. Séwinina imi baeciguc mékétama hezac. ²⁶ Gi yacma méra nénécmiwésémaŋ. Guac goi héihéigawac niŋac wamma nini boŋ hérénina menénéc mina.

45

Ic kewuac zammaréy legic.

¹ (Legic galenjawac; Korawac qeli ménjnén legic zéra niŋu hiŋgac hiŋgara yomi oyec. Sosannim waŋgoŋ hésiaguc. Ic kewuac kikiya mema siŋ nimmima legic yomi héigic.) Ewa qerina igunc nec ac hiabianén kuaya qema mayu ic kewuac zéareŋgéyiac hezac imuac zémaŋ. Ezelaŋna imi kiwi oo ic qacguc ménjac kirifi ésécnec wanžac.

² Ic kewu gi imi baec ic ionac naŋhécgina moczoŋ onogicma hiabia soroc wanžan. Waŋu

ewa hia acnéj kuaga igucnec qocgéma maanzac. Imuac Anutunéj nalé séc gi mérian mihicnj gérjanzac. ³ Kuc minjina gi, souga zikina hénaga kembajiguc hinjaru, ic kewuac asac mararañ zéma qac buña séwi usu ésécnec héina. ⁴ Ic kewu gi, ac héla zéma gum bénzénzén zéma haka solajawac wamma edamugaguc becosic qahaiguc tacma kemma yaréiguc onogichéséman. Guac méra héiganéj gi haka welic welicgia kugémmac. ⁵ Ic kewu, guac zakonjanéj zéra qizilic, guac hazéchécga ionac wéiwécgina nézéngéma keremmac. Ic embac momac yanda guac wéségaiguc simiñ héigémmu.

⁶ Anutu guac tatacga edamuyaguc imi hémbéana, baec héngaleñ wawanjawac ic kewu qarucganéj héna ac dindiñanec meselimac. ⁷ Gi imi haka solajawac siña nimma haka biriawac mézéga tianzac. Imuac Anutu, ic kewu guac Anutunéj zézé ségiségiac halécnéj météré gémma guac qocgégémma meyac géju alahécga onogiczan. ⁸ Guac séwi usuga imi moczoñ hémbéana guac hiabia, ziniñ kižubera sañkara imuac héméja héimimia wañu elefante yañac zujanéj memeya guac ama kewuya igucnec gita kulele qacma mehiaru géjanzac. ⁹ Guac iniñhécgá eeginaguc ionac sucginaiguc imi baera baera ic kewu ionac bérac hécginanéj keczu. Guac iniñga qézianéj Ofiri baecac golinéj mezeric amuma guac méra héigaiguc nanzac.

¹⁰ Béracna, gezac qema niñna, gi genja ic embachécga zéma manjogcawac ama areña yanda imuac eluñ gumac. ¹¹ Imuhuc wanna

ic kewunéŋ guac tanec héŋ sorocya imuac ewa siŋsiŋ wanjémmac. Inéŋ mia guac miŋga wanžac imuac sicgé miwésémaŋ. ¹² Ic kewu guac imi Tirowac béraranéŋ* sese eeyaguc haigémmac. Waŋu imuac ic embac zunga masapu ginaguc imi eneŋ ewa hia wanjé ōnécimimac niŋac hulunŋa késama yaizézé ac wanjémmu. ¹³ Guac béracganéŋ zunga masapuyaguc kecmac.

Iwac séwi usuya imi golinéŋ bilonjéma memeya. ¹⁴ Béracga séwi usu kiwiyaguc imi wagiru guac muru hamac. Alahéra embac seraŋa imi eneŋ momacnec onagiru hamu. ¹⁵ Waŋu onagiru ségiségi wamma ewa hia nimma ama kewuyaiguc keremmu.

¹⁶ Guac naŋhécgá ieneŋ guac yandahécgá mératécgina mema naŋgic geŋ imi baera baera imuac baec galen buŋa onopocbésémaŋ.

¹⁷ Ni waŋ ōnécmiwa ic kewu guac qacga hicŋisaiya hicŋisaiya niŋqelimu. Imuac baec séc ic embac ieneŋ ic kewu gi hémbénaŋa mepési gémmu.

46

*Anutunéŋ ic embachéra zéma
ama baecginawac saiwa meénécmianzac.*

¹ (Legic galenjawac; Korawac qelihéra ionac legic, Alamot legic imuac ewaiguc héihéiya.) Anutu imi saŋgi saŋginina zéma kucnina. Méra nénéŋnina soroc yéwéri qeriaiguc ha nénécmimia. ² Imuac baecnéŋ melenju baec boŋanéŋ qekeŋ

* **45:12:** Ama areŋ yanda imuac ic embachéra.

qeha wamma kondunjiguc hingacmaciguc me
³ kondunéj qac silacma yacma sépéc
 sépéra loju baec bojanéj sicsuc wamma hir-
 imaciguc imi ni kilej bac yandi yandi ménda
 wammaj. (Ohec)

⁴ Imuac doku téfara imi téma séra sasala
 wamma eñeja minjina Anutuac ama areña
 yanda, ocmuñ téréya imi ségiségi mihicnj i mianžu.
⁵ Anutunéj ama areña yanda imuac suraiguc
 keru ama areña yanda imi seligima ménda
 hirimac. Wañu ama gianjimac imuaru Anutunéj
 méra mimac.

⁶ Baera baera qeweloñ qegic héñgalej ama
 areña yanda imuac minjina eneñ zénéñgina
 hirizac. Wañu inéj ac zéyu baecnéj pépélíma
 mazac.* ⁷ Kurumeñac téñgiñ ic tauseña tauseña
 imuac minjina Yawenéj niniguc momacnec
 keczac. Yakoboac Anutu iminéj neñaj hoc
 banjec eñeja wanžac. (Ohec)

⁸ Hama Yaweac wawanj memo imi hémmu. Inéj
 baec meleju kérásizac. ⁹ Wañu inéj baec tetec-
 gia séc yaré metecgéma tewigina kuma luacgina
 hézéñgéma becosicac karisi imi gericnéj odarec.
¹⁰ Zéyecnéj gi imi bénzéj kecma ni Anutu wanžua
 imi héj tegichbésémaj. Ni baera baera zéma baec
 séc ic embac ionac sucginaiguc meyac nénéja
 wammac.

¹¹ Ic téñgiñta tauseña tauseña ionac Yawenéj
 niniguc keczac. Yakoboac Anutu imi neñaj hoc
 banjec eñeja wañanžac. (Ohec)

* **46:6:** Baec ic eneñ bacgina yandizac.

47

Anutunéj galenjé énécmianzac.

¹ (Legic galenjawac; Korawac qelihéra ionac legic zéra.) Ic embac momac yanda ini méragina qema ewa ségiségiyaguc qacma Anutu mepésimu. ² Enejəa miñina Yawenéj kuc buña eeyaguc kecma baec séc ic embac ionac ic kewu wanj énécmima keczac. ³ Yawenéj baec séc ic embac momac yanda imi nonac muru onopocma, baera baera ic embac imi weleñ qenécmimu niñac hénanina duandiaiguc onoporec. ⁴ Neñaj niñac wamma mératécac baec imi gésima arjé tiyec. Imi mia siñ niñmianzac Yakobo iwac zézé ségiségiyawac buña wançac. (Ohec)

⁵ Anutu ségiségi legic héimini ejançac. Tomuñ hihini qacma ejançac.* ⁶ Mepésimigic, Anutu mepésimigic, mepésimigic, ic kewunina mepésimigic. ⁷ Hénia imi yomuhuc; Anutunéj baec ic embac momac yanda neñaj ic kewu keczac. Legic zéra niñtegic qin̄tegicyaguc mepésimimu.

⁸ Anutunéj baera baera inigaleñ wamma ic kewu tatac téreyaiiguc taczac. ⁹ Saiwa baec séc hezac imi moczoñ Yaweac buña. Inéj ejenja miñina wançac. Imuac mia baera baera imuac baec galenjhéra, Abarahamac Anutu iwac ic embachéra wamma tocogotic.

* **47:5:** Dimuaru ejec zéra eminiñgic ac zéra haréwéc wanjec; 1) Sésépac acwac katapa huama Zioniguc ejngic imuac niñqeli mimia (2Sa 6:1-19). 2) Anutunéj mama yaréiguc Israel méra énécmima muñguc kurumeñu ejec. 3) Yesu mama aiya metecgéma kurumeñguc ejec.

48

Anutuac baec boŋa Zion.

¹ (Korawac qelihéra ionac legic zéma legic zéra.) Yawe imi kunej yanda, Anutuninawac ama areŋa yanda deminj seliaguc, baec boŋa téréya imuaru i kunej yanda mepési mimia wammac. ² Zion baec boŋa, ic kewu yandawac ama areŋa yanda, baec waŋgoŋa Not iguc nanžac imi nanaŋa eŋeŋa zéma héŋ sorocya. Waŋu baec séc ic embac ienej imuac zézé ségiségi wanžu. ³ Ic kewuac ama areŋa yanda deminj seliaguc imuac qeria séc Anutunéj keczac. Kecma eŋeyaoč imi aŋgén tinénéc mimiawac neuŋ kiropo wanžac imi zéauzac.

⁴ Ninžu, imuaru ic kewu eneŋ azoroma momacnec ototoj qema keŋgic. ⁵ Ienej ama areŋa yanda imi hémma aurima bac yanidi yandi wamma néngacgic. ⁶ Waŋu zénéj hirihirinéj énépésiyu embacnéj aži kiyu merac mihičjanžac ésécnec gerowanéj kunej yanda onoyec. ⁷ Gi imi luhuc Is igucnec hahayanéj Tarasisiac zéic imi mocžon qéséŋdacnec. ⁸ Gezac ninanéj niŋiŋ ésécnec, téŋgiŋ ic tauſenja tauſenja miŋina Yawe iwac ama areŋa yanda deminj seliayaguc, neŋaŋ Anutuac ama areŋa yanda deminj seliayaguc imuaru kicninanéj héŋiŋ. Anutunéj ama areŋa yanda imi hémbénaŋa meselimimac. (Ohec)

⁹ Anutu, nini guac ocmuŋ téréya imuac suraiguc guac goi héihéigawac niŋiŋ. ¹⁰ Anutu guac qacga ésécnec mepé qepésiga imi acguc baec tetecgia kerenždaczac. Waŋu guac méra héigaiguc imi haka solanjanéj sécgéma hezac.

11 Guac zégésigési niŋac Zion baec boŋanéŋ ségiségi wanžac. Yuda baecac ama areŋa kuneŋ kuneŋ séc* imi eneŋ ségiségi wammu.

12 Ini imi Zion baec boŋa imi baec héna tima kerenjdacma lelecgéma kemma awiawi ama horua imuac zaŋgégina olommu. **13** Deminj seli imuac tanera hényacgéma ic kewuac ama imi moczoŋ héndacma énézéthic biaŋ hicnjisaia hicnjisaia hema kecmac imi suruc imi acguc hema kecmac. **14** Anutu imi hémbénaŋa neŋaŋ Anutu kecmac. Qindinji nénécmimacnec keru nalé tetec-gia hamac.

49

Baecac iwawaiiguc héima nanaya imi ewa soho haka.

1 (Legic galenjawac; Korawac qelihéra ionac legic zéra.) Ic embac momac yanda ini gezac qema ningic. Gezacgina nuac muru haima ningic. **2** Ic eŋeŋa me mamaya, ic zuŋa mas-apuyaguc me ic maqeqeya ini moczoŋ ningic. **3** Kuananéŋ niŋtegic qin̄tegic ac zéma ewananéŋ hénia héiqelima nimmaŋ. **4** Ni qeqaiŋ ac imuac gezacna haima gita kulele qema legiciguc haima nuac qelumbec ac imi measarimaŋ.

5-6 Ic tosara imi iwawai kindindiŋ he énécmimiá zéma saméŋ bipiyaguc imuac héima namma séwi eŋeŋ wanjanzu, hažéchécna imuhucya ionac haka qarinj qarinjgianéŋ méndac némma lelecgé némmac nalé imuaru ni némac niŋ bac yandi yandi wammaŋ? **7** Ic méŋnénéŋ méŋ dac munaya

* **48:11:** Hebiraio aciguc; bérachéra.

méŋjac kekecyā boŋ hérē waŋ mimacac séc qahac. Waŋu iwac niŋ wamma Anutuac muru mulu memeac soukiwa méŋ haimacac séc qahac. ⁸ Hénia imi yomuhuc; Kekec uŋawac mulu meme imi eeyaguc wanžac. Soukiwanéŋ hémbénaŋja boŋ mewiŋjac séc qahac. ⁹ Houhouya ménda mihičiŋi mima hémbénaŋja kecmacac niŋ méra mimiawac séc qahac.

¹⁰ Méŋnénéŋ méŋ hémma hénia yomi niŋtegicmac. Niŋtegic qin̄tegic ic imi humumu, waŋu ic qelanya zéma ic ɬampaliliŋja imi momacnec humuqai wandacmu. Humugic iwawai saméŋ bipiyaguc he énécmimia imi ic méŋnénéŋ késaŋzu. ¹¹ Waŋu qeriginanéŋ niŋgic amagina imi hémbénaŋja heyu baec tacyac waŋanžu imi hicŋisaiya hicŋisaiya hema emma kecmac tanec waŋu baec imi qac waséginá haimima qacanžu. ¹² Baec ic imi eegi-nagucnénéŋ hémbénaŋja ménda kecanžu. Yaŋqesi éscenec humuanžu.

¹³ Haka silicgina imi ionac niniŋ sicsaocya zéauanžac, néŋ qelihécgina hahaya ieneŋ ionac ackuažéc imuac mepésimu. (Ohec) ¹⁴ Rama éscenec ieneŋ humucac buŋa zéénécmimia. Humucnénéŋ ionac galengina wammac. Ama gianjiyu ic solanja ionac méra bacginaiguc kecmu. Waŋu ionac haihaka héŋsoroc sorocya imi humuc ac buŋa wandaru ama duŋgina imuhucyanec qahac wandacmac. (Ohec) ¹⁵ Néŋ Anutunéŋ ni népésimac. Imuac nuac kekec uŋana imi humuc igucnec boŋhéré menémmac. (Ohec)

¹⁶ Ic méŋnénéŋ iwawai saméŋ bipiyaguc hemiyu amaya imi yandima eeyaguc waŋu gi kileŋ bac

yandi yandi ménda wammiwésémaŋ. ¹⁷ Ic imi humumac nalé imuaru iwawai méy ménda mema kemmac. Qac bunjaya acguc ménda méndacmima kemmac.

¹⁸ Inéŋ kekec uŋayaguc kecmanc mepési amuma mežeric amuyu ic embac eneŋ iwas ningic emmac, néŋ ¹⁹ yandahécgina ionac muru liliŋgéma kemma toroqe énécmimac. Wanju hémbénaja kaiwe asaha hémmacac séc qahac wammac. ²⁰ Enejja kecma kekecac hénia ménda ninjegicanzu imi eneŋ haséŋ yaŋ ésécnec humumú.

50

Mulu ai héla aŋgé timacac séha.

¹ (Asafeac legic zéra.) Anutu, Yawenéŋ Is igucnec Wes igucgeŋ baec séc ic embac énézéma unuruyec. ² Zion baec boŋa héjsoroc sorocya imuарunec Anutunéŋ asaha qetagaliyu kenzac.

³ Anutunina imi hama hétén qahac ménda kecanzac. Iwac wésiaiguc imi qécgé énécmimiawac geric bélajanéŋ naŋu wiliŋ wiliŋ luhucnéŋ lelecgémima humumia qeanzac. ⁴ ⁵ Anutunéŋ ic embachéra zégési énécmimaj zé ou kurumeŋiguc zéma baeciguc zéau énécmima yomuhuc zéyec; Nuac météré ic hécná mulu meme aiiguc niguc sisipac ac megic imi nuac wésénaiguc unuruna hadacmu.

⁶ Anutu imi zégésigési ai miŋiná wanzac. Imuac ninjac kurumeŋnéŋ iwac solanja measarimac. (Ohec)

[◊] 50:3: Mmh 19:16,18

⁷ Ic embachécna gezac qema ningic nej énézémaŋ. Israel, nej héipuc ac waŋ énécmimanj. Ni imi Anutu, eŋaŋ Anutu keczua. ⁸ Hofac ooginanéŋ nalé séc wésénaiguc hezacnec imuac mia ni ɣaki téreyawac iwawai niŋac ac ménda waŋ énécmimanj. ⁹ Ni imi amaginaiguc burumakao iwa me demingina qeriaiguc noniŋ iwa imi ménda onagicmanj.

¹⁰ Hénia imi yomuhuc; Haséŋiguc wiri yaŋ zéma zélér̥ boŋa boŋaiguc burumakao hezac imi moczoŋ nena. ¹¹ Baec boŋaiguc nei hénia hénia imi moczoŋ nej kampititi nindacba hezu. Baec kisiaiguc keŋha waŋanžu imi acguc moczoŋ nuac buŋa.

¹² Waŋu baec kurumeŋ zéma iwawai imuaru sécgéma hezac imi moczoŋ nena buŋa, yaka niŋ waŋ némbacnec qesi énécmiwiniec. ¹³ Niŋic, ni burumakao busia nema noniŋ sawa neanžua tanec wanžac me? ¹⁴ Ewa hia acginanéŋ hofac oo éssécnec Anutu haimima eŋeŋa miŋina iwac muru zézé seli acgina megic imi wamma mema meleŋ midacgic. ¹⁵ Waŋu zéra béra naléiguc nurugic metecgé énécmiwa qac buŋana meyac némmu.

¹⁶ Ic biria ionac imi Anutunéŋ yomuhuc zézac; Gi dimuhuc nuac héna ac zéau énécmima nuac sisipac ac imi guac kuaga taségaiguc opocna eŋanžac? ¹⁷ Geŋ imi ac pakenawac mézéga tiyu acna andégaiguc gilina mazac? ¹⁸ Kowu nene ic inicma toroqe énécmima kaisero ic iniguc ala waŋamuma ¹⁹ kuaga haka biriawac buŋa qemima ezelanža ŋéma ac ikocga dérécgéma ŋéanžanj.

20 Tacma dac munahécgá hažéc ac waŋ énécmima, neŋgocgawac naŋa zébiri mianzanj.

21 Gi haka imuhucya waŋanjanj, néŋ ni acna qaiyu kecba, gi imi nuac niŋna gi éscénec waŋec. Waŋu neŋ gi ac waŋémma képésicga guac kicgaiguc qererema areŋgéwa hémbésémanj.

22 Anutuac eluŋ unuyu kecanzú ini deguc haka yomuac qeriginanéŋ niŋgic, imuhuc ménda wammuiguc imi neŋ ini meric qeric waŋ énécmiwa méŋnéŋ méŋ metecgé énécmimacac séc qahac wammac.

23 Ewa hia acnéŋ hofac onéŋzu imi eneŋ mia nuac qac buŋana meyac néŋanju. Waŋu haka silic dindiŋanec wamma meanzú imi onac mia neŋ Anutuac aŋgéŋ titi énézéwa hémmu.

51

Ac qeqe hakayawac tasia waimac niŋac zéwelerec.

1 (Legic galeŋjawac; Dawidiac legic, inéŋ Batsebaguc heyicguc Anutuac tiliŋ tiliŋ ic Natannéŋ hayec nalé imuaru[✳] legic zéra yomi oyec.) O Anutu, goi héihéigawac séhaiguc ewa hiawac waŋnénna. Ewa biricga zékéŋanéŋ acqeqe hakana auna qahac waŋu. **2** Hakana qaríŋ qaríŋgia imi moczoŋnec zuacnédacna, képésicna solanjanec zuacnénna. **3** Nuac képésicna imi nalé séc wésénaiguc heyu ni ac qeqe hakana ninjegicanza, imuac mia imuhuc zézua. **4** Ni guac, guacnec sac, képésic wamma, guac kicgaiguc haka biria wanji. Imuac niŋac acga zéna

[✳] **51:1:** 2Sa 11:2-6

nimba solanja wanzac, zégésina nimba dindinja wanzac.

⁵ Hénnal! Ni hakana qarinj qariñgiaguc hicnjyi. Neñgocnawac héri qeriluguc keri nalé imuaru acguc képésicna qeriaiguc keri. ⁶ Ewa qerinaiguc ac héla hemac niñac ewa ewa wanjanzanj. Qerinaiguc genjaoc niñtegic qintegic ku némma mihicnj nénzanj. ⁷ Ic hésa haréjanéj zuacnénna, ni lalac lalac wammañ. Zuacnénna ni komboç sañgena lalac lalac imi ogicma lalac qeqe wammañ. ⁸ Zéhiaru nénna nimma zézé ségiségi wammañ. Sicna hézéngénec imi* qelima ségiségi wammac. ⁹ Képésicnawac musuqeqe imi waima képésicna imi moczoñ auna. ¹⁰ Anutu nuac qerinaiguc ewa lalac lalac mihicnj némma qeri uñana seligima nanaña imuhucywac meqeli némbésémanj. ¹¹ Guac wéséga igucnec ménda nesinénna. Uñaga téreyá ménda nuagicna.

¹² Guac aŋgén titiac zézé ségiségi imi meqeli nénna. Wésé polanjac qeri uñana qenaŋgé nénna. ¹³ Ni ac qeqe ic ionac guac héra ku énécmiwa, képésic ic ieneñ guac liliŋgéma hamu. ¹⁴ Anutu, aŋgén titiac Anutu, sac naec énécmimiawac képésicna igucnec kératac nec metecgé nénna. Ezelañnanéj hakaga solanjawac qacma mepésigémmaj.

¹⁵ Miñ Kewu kuana meefina aŋgémá legicga héima zéau énécmimaj. ¹⁶ Gi imi hofac oo niñac ségiségi ménda wañanzanj. Imuhuc wambanjec bec hofac ogémbinec. Gi imi hofac oo imuac

* **51:8:** Képésicac niñac niñu ewa howuc wañu geriwa imi sicya zéngéyec tanec wañec.

ewa hia ménda niñanžaŋ. ¹⁷ Hofac oo Anutunéŋ ninjkuwanžac imi ewa biric nimma kekec. Anutu gi imi qerinéŋ ewa biric wamma kápésic niñac zéšiac wawaŋa imi mematiti ménda waŋanžaŋ.

¹⁸ Guac hiagawac Zion mehiaruma Yerusalemac deminja imi meyacgéna. ¹⁹ Nalé imuaru imi gi mulu solanja zéma hofac oo solanja zéma hofac oo howiawac ségiségi wanna ieneŋ burumakao iwa hofac ogémmu.

52

Ikoc ic zégési énécmimiawac ara.

¹ (Dawidiac Héngésigésiac legic zéra, Edom ic Doeknén̄ ic kewu Sauloac amaiguc hama Dawid-inéŋ Ahimelekac amaiguc hayec zéma ézéyec nalé imuaru oyec.) Kaižiliwen̄ ic gi, dimuhuc haka biria niñarengéma imuac zézé ségiségi wanžan? Anutuac goi héihéianéŋ hémbénaŋa heanzac. ² Ezelaŋganéŋ haka biria téŋgér̄ zéarengéma sou zéra ésécnec ikoc waŋanžaŋ. ³ Gi imi haka hiabia imuac niñna mayu haka biriawac niñna eŋu ac solanja waima ac ikorawac siŋa niñanžaŋ. (Ohec) ⁴ Ezelaŋ ikora miñina gi imi ac qécgé énécmimia imuhucywac siŋa niñanžaŋ.

⁵ Imuac Anutunéŋ gi hémbénaŋa mebiri gémma gépésima guac ama igucnec héréma baec tacyac waŋanžaŋ imuacnec hérégéŋu gété zaligaguc éréwésémaŋ. (Ohec) ⁶ Ic solanja eneŋ haka imi hémma bac yandi yandi wamma ic imuac zédesi wammima yomuhuc zému; ⁷ Ic imi Anutuac nuac saŋgi saŋginawac baŋec imuhuc ménda zénimma

hinacyawac héima namma ejeya haka birianéŋ
meseli amuyec.

⁸ Néŋ ni imi oliwa ic téŋgiŋa Anutuac amaiguc
nanzac ésécnec Anutuac goi héihéiyaiguc
hémbénaŋa héima nammaŋ. ⁹ Ni imi haka
silic wamma menec imuac wamma ewa hia ac
gézémaŋ. Waŋu guac qacgaiguc héima nammaŋ.
Qacga imi hiabia imuac niŋac météré ichécga
ionac kicginaiguc imuac mambéc kecmaŋ.

53

Anutunéŋ ic solajawac horec.

¹ (Legic galenjawac; Dawidiac legic zéra niŋu
hingac hingara, Mahalat legic imuac ewaiguc
héihéiya.) Ic qelaŋ imi ewa qerianéŋ zéma
Anutu ménda keczac zéanzac. Ic imuhucya
eneŋ houdacma haka ewa lolonjawac waŋanzu.
Imuac haka hiabiawac waŋanzac imi méŋ ménda
keczac.

² Anutunéŋ ic ninjegic qinqtegicyaguc, Anutuac
hochoc ai meanzac méŋ taczac me qahac imi
hémmäŋ zé, kurumenq igucnec baec icac naŋhéra
neŋaq niŋac kic hiyu mazac. ³ Héŋu momac
yanda andé andé kemma momacnec biridacgic,
imuac haka hiabia waŋanzac méŋ ménda kerec,
qahac téŋgéŋ waŋu horec.

⁴ Képésic wamma saméŋ neanžu ésécnec nuac
ic embachécna neénécmima Anutugina ni ménda
nuruuanžu imi eneŋ nininjina qahac kecanžu me?

⁵ Onac yaré qewiŋ zé areŋgémä nanžu imi onac
sicgina imi Anutunéŋ héndéŋ énécmiyec, imuac
niŋac ieneŋ zénéŋ hirihiriac iwawai méŋ ménda

heyec imuaru zénéj hirihiri yanda waŋgic. Anutunéj ionac héŋacgina meyec imuac niŋac gi gamu qeqe mihicnj énécminec.

⁶ Israelac aŋgéj titi miŋinanéj Zion iguncneç hamac. Anutunéj ic embachéra hésa qatéginä igucnec onagiru liliŋgému nalé imuaru Yakobonéj zézé ségiségi waŋju, Israelnéj ewa hia nimmac*

54

Héipuc wammimac niŋac zéwelerec.

¹ (Legic galeŋawac; Dawidiac legic zéra niŋu hingac hingara, gita kuleeginaguc, ʒip ic enej Sauloac hama ézéma, Dawidinéj sucninaiguc ménda saŋgima taczac? zégiç nalé imuaru oyec.)[◊] Yawe qacganéj aŋgéjna tima kucganéj waŋ nénnä solanjanimanj.* ² Anutu zéwelecna nimma kuana igucnec acna gezac qema niŋna. ³ Ic enianéj yacma nuwiŋ zé wanžu. Helanzi tilanzi wannénzu ienej nuac kekec uŋjanawac hochoc wanžu, imuac niŋac guruzua. Inej imi Anutuac ewa éréhéc ménda waŋjanžu.[†] Ohec

⁴ Héŋgic! Anutu imi nuac héipuc icna keczac, Miŋ Kewuna imi kekec uŋjanä qenaŋgé némma kecanzac. ⁵ Inéj hažéchécna bakia biria meénécmimac. Miŋ kewu, hakaga hélä iminéj unuhumuna.

* **53:6:** Israel imi Yakoboac qara qelia Anutunéj qacmimia, waŋju qara imi iwac qelihéra ionac qac yanda wanžac. [◊] **54:1:** 1Sa 23:19 * **54:1:** Hebirao aciguc; 3égési néjna. [†] **54:3:** Hebirao aciguc; Anutu wéséginäiguc ménda opocgic kecanzac.

⁶⁻⁷ Geŋ zérabéra hénia hénia igucnec metecgé néjna hažéchécna ieneŋ bakia megič kicnanéŋ iniri, imuac niŋac ni ewa siŋnawac sese haigémmaŋ. Qacga imi hiabia imuac niŋac, Yawe guac qacga qacma mepési gémmaŋ.

55

*Alayanéŋ andé qeyu imuac
ac zéraguc zéyec.*

¹ (Legic galenjawac; gita kuleleguc héihéiya, Dawidiac legic zéra, niŋu hiŋgac hiŋgara.) Anutu zéwelecnawac gezac qena. Guruhéhéliwa ménda sanjiwésémaŋ. ² Gezacga qema acna bakia melenj néjna. Ni niŋ yewérima waižalanj wamma zésilac mezua. ³ Imi mia hažéchécna ionac ewa hétéŋ zéma ic biria ionac helanzi nénéja niŋac imuhuc waŋjanzua. Ieneŋ yewéri mihični némma qeri biric wamma ninij hažérawac héwiŋa meanžu. ⁴ Qerinaiguc ewa qerina geriwa noyu humucnéŋ hosucgé néju zénéjna hirizac. ⁵ Bac yandi yandi zéma zénéj hirihirinéŋ hicjinéŋ humucnéŋ tericgé nénzac.

⁶ Ni yomuhuc zézua; Ni kembo nei ésécnec qengajna henémbacnec putitima kemma bénzéjnec tac hiaruwinec. ⁷ Lakec putitima kemma baec kéra kérasiaguc kemma kecbinec. (Ohec) ⁸ Sasangiaiguc focdac kemma murayo luhuc zéma yowaro luhucnéŋ qizižingé néju kecbinec.

⁹ Ni neŋaŋ ama areŋa yanda neuŋ kiropo seliaguc imuac qeriaiguc kaižiliwenj zéma euqeqe hicjiyu héŋi. Miŋ Kewuna mebiri

énécmima acgina* héndéŋ énécmina. ¹⁰ Ieneŋ siŋi kaiwe neuŋ kiropo seli imuac qahaiguc keŋha wanŋic imuaru haka qariŋ qariŋgiá zéma réwéri hicŋianzac. ¹¹ Kisikiyoŋ zéma helanži énécmimia zéma ac ikocnéŋ somben̄ yandagina imi ménda waima kenzac.

¹² Ac geriwaguc wannéŋec imi hažécna qahac. Hažécnanéŋ imuhuc waŋ némbacnec hia bisiqatéŋ wammiwinec. Nuac hama séwi eŋej wanžu imi hažécna qahac. Hažécnanéŋ imuhuc wambacnec néŋgacma saŋgibinec. ¹³ Ic imi mia nuac séc. Waŋu alahécna, alahécna eŋomia qahac, néŋ nekawu qéqéhéréŋ wamma kecanjic imi mia. ¹⁴ Niri nekawu siŋa nimma zéemi nimma ic embac tosara iniguc momacnec Anutuac ocmuŋ téréyaiguc eŋej mama waŋinj.

¹⁵ Haka biria humumianéŋ ionac sucginaiguc acguc he énécmizac, imuac niŋac waŋ énécmina, humucnéréŋ élanzaŋnec ionac muru haénécmiyu ménda humumanec kicsuaŋiguc hiŋgacmu.

¹⁶ Ni imi Anutu qachéhéliwa Yawenéŋ aŋgéjna timac. ¹⁷ Siŋiya zéma siŋunec zéma kaiweiguc ni niŋywécnaguc zésilacba Yawenéŋ qacsilacna imi niŋnémmac. ¹⁸ Sasalanéŋ hažéc waŋ néŋgic, inéŋ yaré mihicni nénéŋa imuacnec luae qema uŋana bonhéré menéŋec. ¹⁹ Becarunec kerecac keczac Anutu iminéŋ acna niŋnémmac ohec wahec. Ewagina ménda melemma Anutu eeya ménda héimianžu imi onac tasia meleŋ énécmimac.

²⁰ Ic imi ic tosara luae qema momacnec kecanzu imi zikiziki ac logima mériä meyacma

* **55:9:** Hebiraio aciguc; ezelaŋgina.

unuyec. ²¹ Kua dokuya imi namu haléc ogicma susurac wanžac, néj ewa qeriaiguc imi yaré doŋgéma keczac. Ac zéanžac imi moczonj haléc ogicma bénzéja wanžac, néj imuac hélä imi sou bec meyacma nanaŋa ésécnec wanžac.

²² Guac yéwécga Yaweac muru hetecgé haina, inéj ic solajanéj hémbénaŋa keŋqe haqé ménda wammac niŋac késaselimac. ²³ Anutu zéna, ienéj humucac baec séséŋiguc hingacmu. Sac naec énécmima ikoc waŋ énécmianžu imi enéj kekec nalégina bakia ménda kecma humudacmu, néj ni imi guac muru niŋkinzéna haima kecmanj.

56

Qenesi mimia imuac qeriaiguc Anutuac niŋkumuma kekec.

¹ (Legic galenjawac; Yonawac legic Kembo nei lakecaru héténj qahac tatara imuac ewaiguc, Dawidiac legic zéra Miktam taneraiguc, Fileset ic enéj Gat baeciguc i késagic nalé imuaru oyec.) Anutu, ewa biric waŋ nénná. Ic imi qécgé némmaj zéma kaiwe herec numa helanzi nénzac. ² Hazéc hécnanéj kaiwe herec qécgé némbij zé wanžu. Waŋu séwi eŋej wamma nuanzu ionac ʐaŋgégina imi sasala imuac niŋac. ³ Bac yandi yandi wammaŋ nalé imuaru guac muru héima nammaŋ. ⁴ Ni Anutuac muru héima namma ackuažécyá mepési mimaŋ. Ni Anutuac muru héima nanžua imuac bac yandi yandi ménda wammaŋ. Baec icnéj némac haka hia waŋ némmu?

⁵ Ieneŋ kaiwe herec acna megenic qariŋ qariŋgia waŋu nuac niŋgič niniŋgina areŋareŋgia imi moczoŋ biria waŋanžac. ⁶ Ieneŋ qeriiguc ése ése waŋ énécmiyu euqeqe waŋanžu. Nuac kekecna mebiriwiŋ žéma eŋaoc tocgo amuma saŋgima héna titinawac awima keczu. ⁷ Ieneŋ haka qariŋ qariŋgia wamma dimuhuc tasiawac hia qiziziŋgéma kemmu me? Anutu qeri biric wamma ic embac imi memaénécmina.

⁸ Néŋgacma lelecgéma keŋha wamba gi yéwécna imi oloŋniŋnec. Nuac kic masi imi guac kirunjiguc haina hingaru. Haka imi guac kiwiiguc ooyawac hezac imuac oloŋnimbésémanj.

⁹ Ni gi gurumanj nalé imuaru hazéchécnä ieneŋ héréamuma kemmu. Anutunéŋ nuac keczac imi ni ninzua. ¹⁰ Ni Anutuac muru héima namma ackuažéc imi mepésima Yaweguc héima namma ackuažécyä mepésimanj. ¹¹ Anutuac muru niŋkinzéjnä haizua. Imuac ni bac yandi yandi ménda wammaŋ. Baec icnénj némac haka hia waŋ némmu?

¹² Anutu ni ac žéseliyiāc hezac. Ac imi meselima ni ewa hiawac sese haigémmaŋ. ¹³ Geŋ nuac kekec uŋana humuc igucnec metecgé nénnec imuac mia imuhuc zézua. Ni Anutu wéségaiguc kekec asahaiguc keŋha wammaŋ niŋjac geŋgaoc hénana galenjé nénnä tisuqisura ménda wanji, imi gi qahac waŋu méré?

57

*Qenesi mimia imuac qeriaiguc
Anutu mepésimiyeč.*

¹ (Legic galenjawac; Ménda mebiri nénécmina, Dawidiac legic zéra Miktam taneraiguc, Saulo inéj qemañ zéyu néngacma kemma bañeciguc sanjiyec nalé imuaru oyec.) Ewa biric wañ néenna, Anutuna, kekec uñananéj néngacma guac muru sanjima hezac imuac niñac, ewa biric wañ néenna. Zéra béranéj nogicma kemmaç nalé imuac suraiguc séc ni néngacma qenjañgawac amiaiguc hama kecmañ. ² Ni ejeña miñina Anutu, nuac niñ wamma iwawai moczoñ meseliganzac iwac mia qachéhélizua. ³ Inéj kurumen igucnec méramma ni qécgé némbiñ zé wanzu ionac murunec metecgé némmac. (Ohec) Anutunéj iwac goi héihéi zéma haka héra imi wañ néju hicñinémmac.

⁴ Ni laion yañ hémbaoc wamma qécgé énécmianzu ionac sucginaiguc kecanzua. Imi mia baec ic mia,* néj zécgina imi luac zéma zakon zéra ésécnec, wañu ezelañgina imi sou zéraguc ésécnec.

⁵ Anutu, meyac génni ou kurumeniguc kecbésémañ. Guac edamuganéj baec séc ic embac ionac qacginaiguc ou meeñmimia wammac.

⁶ Ienej nuac keñken hahanaiguc ufic haigic hezac. Imuac qerinanéj[†] memamimiawac hezac. Wanu ienej wésénaiguc baec séséj éséma mihicñigic, néj eñaoç imuaru hingacgic unuyec. (Ohec) ⁷ Qeri uñana imi bén qema hezac. O Anutu, qeri uñananéj keñqe haqeya qahac. Ni mepési gémma legic héigémmañ. ⁸ Nej giangiañä imi

* **57:4:** Hebiraio aciguc; icac nañhéra † **57:6:** Kekec uñana.

mindiwa yacmac. Nuac qeri ujanā gi yacna,[‡] gita kulelena iri yaric. ⁹ Ic embac momac yanda ionac sucginaiguc ewa hia ac gézémaŋ. Baera baera ionac sucginaiguc legic héigémmaŋ. ¹⁰ Guac goi héihéiganéŋ imi kurumenjiguc sécgéma heyu, guac haka hélā iminéŋ ou hosusuiguc sécgéma hezac.

¹¹ Anutu gi meyac géngéja wamma ou kurumenjiguc kecbésémaŋ. Guac edamuganéŋ baera baera ionac qacginaiguc hemac.

58

Hazéchéra bakia meley énécmimac niŋac zéwelerec.

¹ (Legic galenjawac; legic ‘Ménda mebiri néncmina’ imuac ewaiguc, Dawidiac legic zéra Miktam taneraiguc.) Icac nanhéra* ini, ini héna ac solanjanec zéanžu? Ini hénaorij hécgina keŋkésa hakésaya qahac zégési énécmianžu? ² Qahacgucnec, ini qeriginaiguc haka biria wamma baeciguc enjaŋ méruginawac kaižiliwenj imuac yewéria imi sasala korohémma énécmianžu. ³ Ic ʒipilinj ʒapalaŋa imi neŋgoc hériiguc kecmanec kemma rouc waŋgicac hicŋima imuarunec bec qiziqiŋgéma kemma ikoc ac zéma kecanžu. ⁴ Ionac sacmasi biria imi mokolenjac sac masi biria éscnec. Waŋu ienen gezac héŋ qaté mokolenj gezacgina hézicgé énécmimia éscnec waŋu ⁵ ʒina icnéŋ ac waŋu

[‡] **57:8:** Hebiraio aciguc; ujanina imi Anutu arunec hahaya imuac niŋac ujanā ménda oma edamuna ogic hezac. ^{*} **58:1:** Me ic kewu kucginaguc.

ménda niŋanžac. Gété manirawac kuhanéŋ haréŋa waŋanžac.

⁶ Anutu ionac kuaginaiguc zécgina imi kuna. Laion sac qeli zérawac eriŋa imi kuna mayu. ⁷ Waiénécmina ieneŋ doku téfara focfoc keŋanžac ésécnec keŋ qahac wammu. 3akonja muigic zéŋgéanžac ésécnec zéŋgédacmu. ⁸ Waŋénécmina, gulucnéŋ keŋkecma loloma humuanžu ésécnec wammu. Warju kokocnéŋ naléya heyunec hicŋima asac mararanj ménda hémmanc humuanžu ésécnec wammu. ⁹ Ic hésa waiyaguc imuac geric bélajanéŋ kuži zeyu geriwaguc ménda waŋunec nene qelikij zéma geric bélajanaguc momacnec luhuc nengocyanéŋ mihilaŋgéyu éléjnec keŋanžac ésécnec auénécmimac.

¹⁰ Ic solanja ieneŋ ic biria eneŋ bakia megic inicma ségiségi wammu. Ionac saciguc hénagina žuacmu. ¹¹ Nalé imuaru ic embac ieneŋ yomuhuc zému; Hélacnec ic solanja imi tasia hiabia ku énécmianžac. Hélacnec baeciguc Anutunéŋ zégési nénécmianžac.

59

Hazéchéra mérágina igucnec metecgé mimac niŋ zéwelerec.

¹ (Legic galeŋawac; Dawidiac ‘Ménda mebiri nénnna.’ Miktam tanera, Saulonéŋ Dawidi qehumumaj zé amayawac awima tacmu niŋ énézéyec nalé imuaru oyec.) Anutuna hazéchécná ionac murunec ni metecgé némma, yacma nuwiŋ zé wanžu ionac muruenc ni ou meyac néŋna. ² Haka

biria wanjanzu ionac murunec metecgé néjna. Siŋa nimma sac naec énécmianzu ionac murunec kekecna aŋgén tina.

³ Ieneŋ nuac kekecna mebiriwiŋ zé héima tacma mambécanzu. Ic kawali eneŋ tocgéma ni nuwiŋ zé wanžu. Yawe, imi mia ac qeqe hakana me képésicna niŋac qahac. ⁴ Hakana qariŋqariŋgia qahac, néŋ ieneŋ kucnec hama eŋaoc zérén qérén wandaczú. Gi kic qeli kecma méra némmaŋ zé nuac awima tacbésémaŋ. ⁵ Téŋgiŋ ic miŋina Yawe Anutu, Israelac Anutu, yacma baera baera bakia meleŋ énécmina. Andé qeqe ic biria ionac ewa biric ménda waŋ énécmina. (Ohec)

⁶ Ieneŋ ama siŋiyu lilingéma hama kazu eneŋ éscénc neqacma ama areŋa yanda séc lelecgéanzu. ⁷ Kua taségingaiguc sou zéráguc heyu Kuaginaiguc ac zéráguc géréréc mericma mérénéŋ gezac qema acnina hia nimmac imuħuc zéanžu.

⁸ Yawe geŋ zédesi énécmina, baera baera zédesi énécmina. ⁹ Anutu, nuac neun kiropona selia, nuac kuc miŋina, guac kic hihi wamma kecmaŋ. ¹⁰ Nuac Anutunéŋ goi héihéiyaguc tétécgé némmac. Waŋu hažéchécna bakia megic nézéyu kicnanéŋ inicmaŋ. ¹¹ Gi imi ménda unuhumuna ic embachécna ieneŋ eluŋ unuwac niŋac.

Saiwanina Miŋ Kewu, kucganéŋ héndéŋ énécmima memaénécmina. ¹² Ezelan̄ginawac ac imi kuaginawac képésic wanžac. Saec ac zéma ikoc ac zéanžu imuac niŋac waina séwi eneŋ wamma kecgicnec énéc énépésia wammac. ¹³ Qeri geriganéŋ onona, qahac

wammuac séhaiguc onona. Hémma Anutunéŋ Yakoboac qelihéra sucginaiguc inicgaleŋ kecžac imi niŋasarimu. (Ohec)

¹⁴ Waŋu ieneŋ ama siŋiyu liliŋgéma hama kazu éscenec qacma lelecgéanžu. ¹⁵ Ieneŋ nene niŋac hocma lelecgégi tomenŋina ménda qeyu lelecgémanec kecgič ama gianjiaŋzac.

¹⁶ Ni imi guac kucga mepésigémma siŋunec guac goi héihéiga meyacma legic héigémmaŋ. Gi imi nuac demiŋ selina baec boŋaiguc nanaŋa. Waŋu zérabéra naléiguc saŋgi saŋgina wanžan. ¹⁷ Nuac kucna, ni gi mepésigémmaŋ. Anutu imi neŋ kiropo selina baec boŋaiguc nanaŋa. Anutu imi ewa biric waŋ néŋanžac.

60

Anutuac héima nammu.

¹ (Legic galenawac; ‘Sésépac acac baorac ʒariŋ.’ imuac ewaiguc héihéiya, Dawidiac legic zéra Miktam taneraiguc pakeŋ ac waŋ énécimmaŋ zé oyec. Dawidinéŋ Aram Naharaim* zéma Aram Zobaguc[†] yaré wamma yewéri mihičiyecac eŋeŋya kawali ic Yoapnéŋ yaré ic énepésima liliŋgéma hama Edom ic 12,000 imuac séc baec boŋa wéŋwéŋgia sei heyec imuaru unugic nalé imuaru oyec.) Anutu héŋacnina mema héndéŋ nénécimma qeri biric waŋ nénécminec. Waŋu deguc mehiaru nénécmina. ² Geŋ wanna baec mimiŋžalizac, geŋ wanna baecnéŋ tézac.

* **60:1:** Mesopotamiawac Not Wes iguc Aram ic kecgcionac qacgina. † **60:1:** Siria baec namuŋaiguc Aram ic kecgcionac qacgina.

Téma hirizac imuac niŋac toroqema qotona.

³ Gej imi geŋga ic embachécga nalé yewéria mihicŋi nénécmizan. Waiŋ tarac turuc mihicŋi nénécmimia gumu nénécmina neyin.

⁴ Néŋ eega héianzu ionac filac énécmima énézéna ac hélawac meyacgic ejec. (Ohec)

⁵ Goi héihéi waŋ énécmianzaŋ neŋaŋ metecgé nénécmimaŋ zé acnina meleŋ nénécmima méra héiganén metecgé nénécmina.

⁶ Anutunéŋ ocmuŋ téryaiguc nénézéyec imuac séciguc; Ni Dawidinéŋ técgéma aria meman. Sikem baec méndémma Sukot baec wéŋwéŋgia imuac sécyə olommaŋ. ⁷ Gileade imi nuac, Manase imi imuhucyanec nuac, Eferaim imi nuac aiŋ opocna, Yuda imi ic kewu qarucna. ⁸ Moabi imi nuac naec naecac doku pakena, Edom baeciguc imi héna usuna giliwa hemac, Fileset baec imi nuac wamma qacmac.

⁹ Mérénéŋ nuagicma ama neŋ kiropo seliaguc keremmac? Mérénéŋ Edomoac héna nézéyu hémmaŋ. ¹⁰ Anutu gej nini ménda wai nénécmizan me? Anutu gi neŋaŋ téŋgiŋ ic iniguc momacnec ménda kenzaŋ. ¹¹ Méra nénécmina hazéchécnina unuwiŋ. Ic onac angéŋ titi ai imi gorosonja wanžac. ¹² Imuac nini Anutuac muru héima namma efima kembij. Inéŋ mia hazéchécnina tidacgé énécmimac.

61

Anutunéŋ angéŋa timac zéma ninzéŋgéyec.

¹ (Legic galenjawac; wanŋonj hésiaguc qema héihéiya, Dawidiac legic zéra.) Anutu nuac

qaqacna nimma zéwelecnawac gezac haina.
² Ewa qerina imi helanzi mimia wañu baec tetecgia igucnec guac qacma héhélizua.

Nuagicma hoc yanda ni nogiczac imuaru keñ nopoçna. ³ Gi imi nuac sañgi sañgina, neuj kiropona selia hazéchécna hézicgé énécmimia.

⁴ Ni hémbénaña guac haliiguc kecmanj. Néngacma qengangawac amiaiguc hama kecmanj. ⁵ Anutu zézé seli acna nimma eega héianzu ionac ai buña imi nuac qenénnec.

⁶ Ic kewu iwac kekecyá imi mehorugina yawuña yawuña ogicma emma kecmac. ⁷ Inéñ hémbénaña Anutuac wésiaiguc ic kewu wañ énécmima kecmac. Goi héihéiga hémbénaña zéma hakaga héla zérén qérén wamma wammima héngaleñ wammiwésémañ.

⁸ Imuhuc wanna ni guac qacga nalé tetecgia qahac mepésima kaiweya kaiweya zézé seli acna meselima wammañ.

62

Anutu arunec sac héima nammañ.

¹ (Legic galenjawac; Yéduđun tanera méndacma ooya, Dawidiac legic zéra.) Qeri uñananéñ bénzéñnec Anutuacnec sac niñkumuma kecmanj. Nuac añgén titi imi iwarunec haanzac. ² Inéñ sac nuac zamanziñna, añgén titina, deminj selina baec boña eñejajiguc nanaña, imuac ni kunenj yanda keñqe haqé ménda wammañ.

³ Nalé dahecac séc ini ic deminj qasima nanaña zéma deminj mimiñzalia imuhucya ni nuwiñ zé momacnec néfacgé némbiñ zé wanžu? ⁴ Iñenj

dimuhuc wammini ou eŋeŋa igucnec mama qemac zéma niŋareŋgémá ac ikoc efima zéanžu. Kuaginanén mériaŋ ac zéma qeriginanén saec ac zéanžu. (Ohec)

⁵ Niŋkumuma kekecac kuha imi Anutu arunec sac haanžac. Imuac niŋac qeri uŋana gi imi bénzéŋnec iwacnec sac niŋ kumuma kecbésémaŋ. ⁶ Inéŋ sac nuac hoc saiwana zéma aŋgén titina zéma demiŋ selina baec boŋaiguc nanaŋa, imuac ni keŋqe haqe qahac kecmaŋ. ⁷ Aŋgén titina zéma edamunanén Anutuac muru hezac. Nuac ʐamanziŋna selia zéma saŋgi saŋgina imi acguc Anutuac muru hezac.

⁸ Anutunéŋ neŋaŋ saŋgi saŋginina imuac mia, ic embac ini, naléya naléya iwac muru héima namma iwac wésiaiguc ewa qerigina zéqolacgégic mayu. (Ohec) ⁹ Hélacnec baec ic maqeŋeya* imi héra qahac,[†] ic eŋeŋa acguc ac ikocginaguc, momac yanda eŋaŋ eegina imuac qétéya imi komodia dac, korohénni wéséséac réwéria ménda ogicmac. ¹⁰ Hénia qahac hélanži énécmimia haka imuhucywac héima namma iwawai onagicma késagic imuac nimbupuc héra qahac imuhucya ménda wammu. Waŋu hinacgina yandima kuneŋ yanda he énécmizaciguc kileŋ imuac ménda niŋkinzéŋ wammu.

¹¹ Anutunéŋ hatac éréhécnéŋ méŋ zéyu yomuhuc ninji; Kuc imi Anutuac buŋa wanžac. ¹² Miŋ Kewu, genj icya icya wamma meanžu séc

* **62:9:** Baec icac naŋhécgina. † **62:9:** Hebiraiio aciguc; wésésé.

bakia melej énénécmianzaŋ̕ imuac niŋac goi héihéi imi acguc guac buŋa.

63

Anutu ninzéŋgéma ewa bénzéŋ mihicŋiyec.

¹ (Dawidiac legic zéra, baec kisiaiguc kerec nalé imuaru oyec.) Anutu, gi imi nuac Anutu, kekec uŋjananéŋ̕ moczoŋ̕nec guac hochoc wamma baec kéra kérasia, kic giligili mihicŋi nénéŋ̕a imuaru gi niŋ̕ héhéli gémma kecba nuac séwina acguc guac siŋsiŋ̕ waŋ̕ néŋ̕ keczua.

² Ni guac kucga zéma edamuga hémmaŋ̕ zé yomuhuc ocmuŋga téréyaiguc kichihi wamma keczua. ³ Guac goi héihéiganéŋ̕ kekec ogiczac imuac kua tasénanéŋ̕ mepési gémmac. ⁴ Imuac kekecnawac séc gi mepési gémmá guac qacgaiguc mérana meyacma zéwelecmaŋ̕. ⁵ Aŋaroroc zéma haléc sic qeriaiguc heheya neanžu ésécnec nuac qeri uŋjananéŋ̕ sécgémimia waŋ̕ kua tasénanéŋ̕ ségiségi wamma gi mepési gémmac.

⁶ Ni hehe tatacnaiguc gi niŋqeli gémmá siniyaiguc kicqeli kecma qerinanéŋ̕ guac zénimmaŋ̕ nalé imuaru imuhuc wammaŋ̕. ⁷ Gi nuac héipucna waŋ̕ nénneč̕ imuac niŋ̕ imuhuc wammaŋ̕. Ni guac qeq̕gaŋgawac amiaiguc ségiségi wamma legic héimaŋ̕. ⁸ Nuac kekec uŋjananéŋ̕ qéhéréŋgaiiguc naŋ̕ méra héiganéŋ̕ népési seligianzaŋ̕.

⁹ Kekec uŋjana mihicŋima qewiŋ̕ zé wanžu imi eneŋ̕ baec séséŋ̕ hiŋgac hiŋgaraiguc hiŋgacmu. ¹⁰ Sounéŋ̕ énériyu haséŋ̕ kazuac neneya wan-dacmu.

11 Néj ic kewu inéj* imi Anutuac ségiségi wammac. Wañu guac zéseligéngic séc zézé bipi ac wañgémmu, néj ac ikoc zéanžu ionac kuagina imi wézéc qeénécmimac.

64

Añgéja timac niñac zéwelerec.

1 (Legic galenawac; Dawidiac legic zéra.) Anutu, niñywécnawac ewa hétéj imi nimma hañec hécnawac bac yandi yandi igucnec metecgé némbésémaj. **2** Gi ni musaŋgé némma ic biria ionac niñarej areñgia saña imuacnec zéma tilic qilic ic ionac qeweloj igucnec ni musaŋgé nénna. **3** Ienej ezelaŋginawac zéra imi sou ésécnec qericma acgina howura zakonj ésécnecnéj muinéjanžu. **4** Sasangiaiguc ic solanjaunuwiñ zé bac yandi yandi ménda wamma éléjnec unuanžu.

5 Ienej haka biria wambinj zé niñkumugic heheya imuac selianec késa añgétima sasangiaiguc bétac haiwinj zé eminimma mérénéj hia ninicmac zéanžu. **6** Héna ac logilogiac haka imuac hohoc ai mema neñaj héna diwi qiwiliňa qacguc niñarej gédaczin zéanžu. Hélacnec eñac eñac ionac ewa siñgina zéma ewa qerigina imi hingac hingara.

7 Néj Anutunéj ini unumac. Éléjnec zakonjnéj unuyu biridacmu. **8** Eñaj ezelaŋ ginanéj wañu qonzontorj géma maunuyu birianžu. Wañu inicanžu séc orucgina gilianžu. **9** Ic momac yanda

* **63:11:** Dawidinéj eñeya niñac zézac.

bac yandi yandi wamma Anutuac ai ȝéaumá haka silicya qerianéŋ hiŋgac hiŋgarawac nimmu.

¹⁰ Ic solanja eneŋ Yaweac niŋac wamma ȝézé ségiségi wamma néŋgacma iwac muru kemmu. Peri solanj kecžu séc ségéra herec wammu.

65

Mériŋ hemiyu ewa hia ac ȝéyec.

¹ (Legic galenjawac; Dawidiac legic ȝéra, 'Legic'.) Anutu, mepé qepésiac legicnénéŋ Zioniguc guac mambéc hezac. Ic eneŋ ȝézé seli acgina meselima wandacmu. ² Anutu gi ȝewelegenina niŋanžaŋ. Ic séwiginaguc moczoŋ guac muru hamu. ³ Képésicnénéŋ nonogiczac. Gi képésicnina aunénécmrina. ⁴ Ic embac geŋ unuruna hosucgaiguc hama kecanžu imi eneŋ ségiségi ginaguc. Guac amaga, guac ocmuŋ téreyawac tanec héŋsoroc sorocgia imi héŋni ȝézé ségiséginéŋ sécgé nénécmimac.

⁵ Miŋ Kewu geŋ mia haka solanja méndacma haka silicga welic welicgianéŋ acnina meleŋ nénécmianžaŋ. Neŋaŋ aŋgér titinina Anutu, baec tetecgia ȝéma konduŋ lakec arunecnénéŋ guac muru héima nammuac hezac. ⁶ Gi kucga imi rikuŋ ésécnec ȝikima kucganéŋ baec boŋa miyacgénéec. ⁷ Konduŋac héteŋa ȝéma tembonjawac héteŋa ȝéma ic embac ionac qewelonj yanda imi mebélac géanžaŋ. ⁸ Baec tetecgiaiguc kecanžu imi eneŋ guac asé kiwiga méréra niŋac bac yandi yandi waŋanžu. Wainénécmrina ama giangianjawac naguya ȝéma ama mariyawac

naguyaiguc séc ic embac kecžu momac yanda neŋaŋ ségiségi legic héiwij.

⁹ Baec goiya héima doku haimima halécyä mihičnjima Anutuac doku téfaraiguc doku tina sécgéanžac. Baec imuhuc mindinjima nene yaka* mihični nénécmianžan. ¹⁰ Geŋ mia ai takarenjiguc doku sécyä haimima baec boŋa héimindinjima kia silic silicyanéŋ héiyu qéreria qeanžac. ¹¹ Ai yawuŋnina imi guac ewa hiawac mériaŋnén̄ ic kewuac opoc héimina, tikeŋ tiha waŋanžan baec imuac séc halécyaguc waŋanžac. ¹² Baec kisia, baec lulucyaguc imi acguc halécyaguc waŋu, baec boŋa komoc komocnén̄ zézé ségiségiac séwi usuginaguc† wanžu. ¹³ Baec lulucyaiguc ramanéŋ hoturu mima hezac. Baec wéŋwéŋgia kondonjaiguc imi padinéŋ hoturuma hezac. Imuac momac yanda ieneŋ ségiségi wamma qacma legic héizu.

66

Anutuac hiaya niŋac mepésimigic.

¹ (Legic galeŋawac; Legic méŋjac legic zéra.) Baera baera Anutu zézé ségiségi wammigic. ² Qac buŋyawac edamuya imuac legic héimima mepé qepési edamuyaguc héimigic. ³ Anutu yomuhuc ézégič; Yei guac aiga imi eeyaguc yéwéria. Guac kucga yanda niŋac hažéchéčga eneŋ méra bac-gaiguc kecžu. ⁴ Waŋu baera baera eneŋ simiŋ héima legic héigémma guac qacga mepési génžu. (Ohec)

* **65:9:** Hebiraio aciguc; seŋoŋ padi. † **65:12:** Hebiraio aciguc; rikuŋginaguc.

⁵ Hama haka silic Anutunéj wamma meyec imi héngic. Baec ic neŋaŋ niŋac wamma meyec imi eeyaguc yéwéria. ⁶ Anutunéj konduŋ meleŋu baec wanjec. Waŋu doku téfara qeriru baec héna doku néwéc hagic. Hama iwač niŋac ségiségi waŋin. ⁷ Inéj kuhanéj hémbénajá ninicaleŋ waŋ nénécmima kicyanéj baera baera héŋsosolianzac. Imuac ac qeqe ic ini séwi eŋej ménda wammu. (Ohec)

⁸ Ic embac momac yanda ini Anutu mepésima legic héimigic. Ewa héténj iminéj héiyu nimmac. ⁹ Inéj kekec uŋjanina galenjé nénécmiyu kekecninaguc kecanzíŋ. Waŋu inéj naŋgé nénécmiyu hénaninanéj tisuqisura ménda waŋanziŋ.

¹⁰ Anutu gi imi manam batuc waŋ nénécmima siliwa oanzu ésécnec mežeric nénécminec.

¹¹ Imuhuc wamma nonagicma uſiciguc nonopocma yéwéri qacninaiguc hai nénécminec.

¹² Waŋu wai énécmina ic embac ieneŋ orucnina tidacgéma keŋha waŋgic. Nini geric zéma doku yanda qericma hani geŋ mia héré nénécmima baec halécyaguc imuhucgeŋ nonopocnec.

¹³ Ni hofac ooac buŋa mema amaga téréyaiguc emma zézé seli acnawac tasia imi meleŋ gémmaj.

¹⁴ Imi mia kua tasénanéj zéseliyi. zérabéra naléiguc nuac kuananéj zéseliyi. ¹⁵ Ni rama iwawac wéréŋaguc zéma halécyaguc hofac ogémma burumakao iwa zéma noniŋ momacnec haigémmaŋ. (Ohec)

¹⁶ Anutuac bac yandi yandi wamma kecanzú ini moczoŋ hama niŋgic. Anutunéj kekec uŋjanawac ai meyec imuac zéau énécmimaj.

¹⁷ Neŋ nena kuananéŋ qacmima ezelaŋnanéŋ legic héimimaŋ. ¹⁸ Ni qerinaiguc képésic doŋgéma kecbinec inéŋ ménda ninj némbacnec, néŋ ¹⁹ inéŋ hélacnec niŋnémma nuac zéwelecnavac gezac qeyec. ²⁰ Anutu mepésimigic, inéŋ zéwelecna ménda elicéma goi héihéiŋa ménda aŋge tinéŋec.

67

Anutu mepésimimu.

¹ (Legic galenjawac; waŋgoŋ hésiaguc, legic méŋac legic zéra.) Anutu, goi héihéi waŋ néncmima mériaŋ néncmima kic tanecga asah-agucnéŋ ninicna. (Ohec) ² Imuhuc wamma guac héna imi baeciguc, guac aŋgén titiac buŋa imi baera baera énézéna nimmu.

³ Anutu wai énécmina baec séc ic embac tuŋa tuŋa gi mepési gémmu. baec séc ic embac momac yanda ienen legic héigémmu. ⁴ Énézéna baera baera ségiségi wamma ewa hia nimma legicya héimu. Inéŋ ic embac keŋkésa hakésaya qahac zégési énécmina baec qahaiguc ic embac hénia hénia imi galengé énécminac. (Ohec) ⁵ Anutu wai énécmina baera baera ic embac ieneŋ gi mepési gémmu. Ic embac momac yandanéŋ gi legic héigémmu.

⁶ Baecnéŋ héla haizac. Anutunéŋ neŋaŋ muru mériaŋ néncmimac. ⁷ Anutunéŋ mériaŋ néncmiyu baec tetecgia séc moczoŋ Anutu eeya héimu.

68

Mepé qepési zéma ewa hia ac.

¹ (Legic galeŋawac; Dawidiac legic zéra, Legic.) Anutu yaru, hažéchéra héndéj énécmiyu tuidacmu. Héjara meanžu ionac waŋ énécmiyu moczoŋ iwac murunec néŋgacma kendacmu. ² Luhucnéléj hofac mihilangéyú keŋjanzac ésécnec nesi énécmiyu kendacmu. Gericiguc kendolnéléj pépélima maanžac ésécnec ic biria eneŋ Anutuac wésiaiguc humu qai wandacmu. ³ Ic solanja eneŋ ségiségi wamma Anutuac wésiaiguc técgéma aria mema ewa hia nimma ségiségi wammu. ⁴ Anutuac muru legic héimima iwac qara mepésimimu. Hosusuiguc tacma baec kéra kérasiaiguc keŋha waŋjanjec i meyacmigic.* Iwac qara imi Yawe, wésiaiguc técgéma aria memu.

⁵ Rara téréyaiguc kecanzac Anutu iminéj gu-paŋ merac onac manjoc zéma embac malé onac zégésigési ic kiwa wanžac. ⁶ Anutunéléj ningumbi niŋguŋ kecžu imi ama géséhéra mihicži énécmima hésa amraiguc kecžu imi metecgé énécmima kekecgina ménberéŋgé énécmianžac. Néŋ acqeqe ic ionac tacyacac buŋa imi baec kérakérasia waŋjanzac.

⁷ Anutu, ic embachécgá wéséginaiguc walac keŋnec nalé imuaru, baec kéra kérasia qericma keŋjec nalé imuaru, (Ohec) ⁸ baecnéléj hiriyu kurumeňnéj mayec.† Waŋu Sinai baec boŋa acguc Israelac Anutu guac wéségaiguc hiriyc. ⁹ Anutu geŋ kia sécyá haina mayec. Guac mératéc

* **68:4:** Kiwi tosaraiguc; ‘meyacmigic’ ménda oma ‘héna yanda haimigic’ ooyawac hezac. † **68:8:** Anutunéléj Mose héna ac mimanžé mayec nalé imuaru gururu mericma parandaŋ pilitic qeyu hosusu zapéla mayec imuac niŋqelima zézac.

buñahécganéŋ météqététaŋ waŋgic meseli énécminec. ¹⁰ Imuhuc wamma guac hénaorij hécgá imuaru onopocna kecgic. O Anutu, geŋga hiaga niŋac maqeŋeya ionac imi iwawai mihicnij énécminec.

¹¹ Gej ackuažéc nénézéna embac gezac qézénj ac zéauanzu imi tuŋ yandaguc wanžac. ¹² Téŋgiŋ ic tuŋa tuŋa ionac ic kewu hécginanéŋ ichéra iniguc néngacma kendacgic, embac amaiguc kecgic ieneŋ‡ acguc téŋgiŋ ic onac ama baec sao-cyaiguc iwawai mema hama méndéŋ énécmiyec. ¹³ Ini rama demiŋ qeriaiguc hegic tanera imi kembo nei qeŋgaŋa siliwanéŋ oso osoya, nei žucya goli qaoranéŋ oso osoya ésécnec waŋjec.

¹⁴ Wandac wandac medac medac miŋinanéŋ ic kewu héndéŋ énécmiyu Zalmoniguc komboc efe-fia luhucnéŋ mihiлаŋgéyu sicsaoc maanžac tanec waŋgic.

¹⁵ Basanac baec boŋa imi Anutuac buŋa. Basanac baec imi eŋeŋa yanda. ¹⁶ Baec boŋa eŋeŋa eŋeŋa ini némac niŋa baec boŋa ſ Anutunéŋ tacyac wammaŋ zé wanžac imuac nim-bupuc wamma héŋ sosolizu? Hélacnec Yawenéŋ baec boŋa imuaru hémbénaŋa kecmac.

¹⁷ Anutuac yaré qeqeac becosicac karesi imi žaŋgégina tauſeŋa tauſeŋa wanžu. Miŋ Kewunéŋ sucginaiguc keru héŋni Sinai baec boŋa tacyacac buŋa téreyaiiguc keczac ésécnec wanžac. ¹⁸ Gi ou eŋeŋaiguc eŋnec nalé imuaru héša ic énépésinac imi héré énécmima kemma ic onac murunec

‡ **68:12:** Hebiraio aciguc; embac méŋ amaiguc kerec. § **68:16:** Zion baec boŋa niŋac zézac.

me acqege ic ionarunec acguc momacnec sese menec. Mema Yawe Anutunéj imuaru tacyac wammanj zé ejec.**

¹⁹ Kaiweya kaiweya yéwérinina nonagicma bisianzac Miŋ Kewu Anutunina imi mepésimimu. (Ohec) ²⁰ Anutu imi aŋgén titi miŋina. Humuc igucnec qiziziŋgéma kenkeňa imi Anutuac murunec.

²¹ Hazéchéra ionac orucgina, nalé séc képésicac héna tima kenha waŋanžu imi onac oruc žuc ic kewuac opoc tanec mežericgic heheya imi Anutunéj qésémma unumac. ²² Miŋ Kewunéj zézac; Neŋ waŋ énécmiwa ieneŋ Basan igucnec liliŋgéma hamu. Waŋu konduj hiŋgac hiŋgara igucnec muŋguc liliŋgéma érému.†† ²³ Hagic eneŋ humumia unuma sacginaiguc hénagina tinduŋgégič kazugina acguc sacgina nemu.

²⁴ Anutuna, ic kewuna gi ocmuŋ téréyaiguc kereňna ieneŋ géngic. ²⁵ Walac legic héihéi ic eneŋ hocma kenjcic imuac andiaiguc waŋgoŋ ic eneŋ embac seraňa tambariŋ ginaguc ionac sucginaiguc méndac énécmima kenjcic. ²⁶ Israel hénáoriŋ sucginaiguc Miŋ Kewu Anutu mériŋ ac wammigic. Israelac doku hogocya igucnec hicŋihicŋiya ini imuhuc wammigic. ²⁷ Imuaru imi žiagina Benzaminac sac taséhéra ieneŋ kiwa waŋ énécmima kecgic. Waŋu Yudawac galenjhéra zéma Sebulonac galenjhéra zéma Naftaliac galenjhéra ieneŋ momacnec kecgic.

** **68:18:** Zion baec boŋaiguc ejec. †† **68:22:** Hénia imi Anutuac hažéchéra eneŋ néŋgacma kemmuac séc qahac waŋu baec boŋa žuŋ igucnec me Konduŋ Humumia imuacnec liliŋgéma hamuac hezac.

²⁸ Anutunéŋ kucgina ɜéhiaru énécmizac. O, Anutu neŋaŋ niŋac waŋ nénec minec imi meseligina. ²⁹ Ocmuŋga Yerusalem tacžac imuac niŋac wamma ic kewu eneŋ guac sese mema hamu.

³⁰ ɢéleŋ baeciguc haséŋ yan ɜéma burumakao iwa tuŋaguc ɜéma baera baera imuac burumakao merawa imi ac geriwaguc waŋ énécmina. Anutunéŋ ic yaréac siŋa niŋanžu imi héndéŋ énécmima siliwagina tidačgéyec. ³¹ Ic kunen eneŋ Izipte baeciguc érégic, Etiopia ic eneŋ foddac méragina meyacma Anutuaru opocamumu.

³² Baecac héŋaleŋ ama areŋja yanda moczoŋ Anutu legic héimimu. Miŋ Kewu mepésimimu. (Ohec) ³³ Inéŋ kurumen kerecac kecžac imuac qahaiguc tacma parandaŋ ésécnec ac ɢéanžac.

³⁴ Anutuac kuha ɢéau énécmigic. Iwac eeya yéwérianéŋ Israel qacginaiguc hezac. Iwac kuhanéŋ kurumeŋiguc hezac. ³⁵ O Anutu ocmuŋgaiguc kecanžaŋ gi imi welic welicgiaguc. Israelac Anutu imi eneŋya ic embachéra ionac kuc énécmima meseli énécmianžac. Anutu mepésimigic!

69

Qenesi wawanya igucnec metecgé mimac niŋ welerec.

¹ (Legic galeŋawac; ‘Baorac ɢariŋ’ ewaiguc, Dawidiac legic ɢéra.) O Anutu ni metecgé nénnna. Dokunéŋ déméŋnaiguc* éréma sécgézac. ² Ni hauruc gizoŋ dumuŋa qahac imuac qeriaiguc hingacmanec kecžua. Ni doku hingac hingaraiguc

* **69:1:** Hebiraio aciguc; kekec uŋanaiguc.

hiŋgacba, temboŋ yandanéŋ hoturu nénzac.
³ Guac qacma kecba kucna qahac waŋu, déméŋna kérakérásia wanžac. Anutunawac mambéc kecba kicna acguc méiméiya wanžac.

⁴ Héniana qahac mézétiti wannénzu imi oruc žucna ogicma sasala wanžu. Héniana qahac numa mebiri némbiŋ zé wanžu imi eneŋ gelec malec qahac. Iwawai ni kowu ménda meyi, waŋu meleŋ énécimimaj niŋac téŋésima qesinéŋjic énécimimajac hezac. ⁵ Anutu, gi imi ni ic témpinj keczua héniana imi ninžan. Imuac képésicna kicgaiguc winiŋu hezac.

⁶ Kurumenjac téŋgiŋ ic tauſenja tauſenja Anutu Yawe, guac niŋkumuma kecanžu imi eneŋ nuac niŋac wamma gamugina nimbu niŋac. O Israelac Anutu, guac hochoc ai meanžu imi eneŋ nuac niŋac mematiti mihičju niŋac. ⁷ Gamunéŋ kic tanecna osonénzac. Waŋu ni guac niŋ wamma imi bisiqatéŋ wanžua. ⁸ Ni nuac dac munahécna ionac muru ic méréra ésécnec wamma keczua. Sac taséhécna ionaru ic enia tanec keczua.

⁹ Imi mia guac amagawac siŋniŋ henénzac iminéŋ geric bélaj ésécnec noyu imuhuc wanžua. Zébiri géjanžu ionac zébiri qébirinéŋ nuac qacnaiguc mazac. ¹⁰ Ni nene zíki kecma kekec uŋana memaamuma kecba ic embac eneŋ zédesi waŋ nénzu. ¹¹ Ni ewa biricac séwi usuna héima kecba ic embac ieneŋ isocfagociguc nopocžu. ¹² Ama areŋ yanda imuac saŋgulanjiguc tacžu imi eneŋ zédesi waŋ nénzu. Doku seli nema ewa soho keczu imi eneŋ acguc legiciguc nopocma zédesi waŋ nénzu.

13 O Yawe, ewa hiagawac naléiguc zéwelec génzua. O Anutu, zéwelecna niñnémma guac goi héihéiga yandanéj mehiaru némbésémaj.

14 Ni gizon hingac hingara igucnec metecgé nénnna hingacbi niñac. Hazéc wañ nénzu ionac murunec zéma doku yanda igucnec metecgé nénnna. **15** Doku yandanéj hoturu némma qécgé néju dumuñaiguc hingacbi niñac. Gizon hingac hingaraiguc hingacba kuayanéj qacnaiguc ha kizicgéwac niñac.

16 Yawe guac goi héihéi imi hiabia. Imuac acna melej némma guac ewa biric yanda niñac nuac lilingéwésémaj. **17** Guac kic tanecga imi welej qeque icga ménda musangé némbésémaj. Ni zérabéra qeriaiguc taczua fodac acna nimbésémaj. **18** Qeri uñanawac hosucgé némma mulu menémma hazéchécna ionac murunec bonjhéré menémbésémaj.

19 Gi imi nuac gamuna zéma zébiri qébiri imi nindaczan. Nuac hazéchécna imi moczoj wéségaiguc keczu. **20** Zébiri qébirinéj nuac ewa qerina mebiriyu ninjéwécna imi sécgénéju kic hima hocba ewa biric wañ nénéja méj ménda keczac. Wañu kic hima hocba mebélacgé nénéja méj ménda keczac. **21** Ienej sacmasi biria imi nemañ niñac néjgic. Déméjna zicgéyu doku howuraguc nemañ niñac néjgic.

22 Wañénécmrina wéséginaiguc neneac tatacnéj hénagina dérécgéyu luaeginanéj bétac wamma iniyu. **23** Wañénécmrina kicginanéj siñindéngéyu hémmuac séc qahac wammac. Kembaj gi-nanéj kuha qahac wañu hirimu. **24** Qeri bir-

icga qacginaiguc qocgéná mayu. Guac qeri biric bélajanagucnén̄ ionaru suluma kemma énépésimac. ²⁵ Tacyacginawac buñanén̄ biridaru ama kisia wandacmac.

²⁶ Ieneñ imi ic geñ ununec imi muñguc ununesi wañ énécmima, ic geric mihicñi énécminec imuac suruc siña nimma wanžu. ²⁷ Hakagina qariñ qariñgia imuac qahaiguc hakagina qariñ qariñgia muñguc toroqe énécmina, guac zégésigési solanjaiguc ménda keremmu. ²⁸ Qacgina imi kekec hémbénañja imuac kiwiiguc auna ic solanja ionac qacginaiguc momacnec ménda hemac. ²⁹ Ni imi maqeqeya wamma zérabéraiguc qenzen̄ manzen̄ qema keczua. Anutu guac añgén̄ titiganén̄ meyac némbésémañ.

³⁰ Ni legiciguc Anutuac qara héimimañ. Ewa hia ac ézéma Anutuac qac buñaya meyandimañ. ³¹ Iminéñ mia burumakao ilihaguc zéma haséráguc imuhyucya ogicma Yawe ségiségi mihicñi mimac. ³² Gumbénzénzén̄ icnén̄ imi hémma ségiségi wanžu. Anutuac hochoc wañanžu ini imi ewa qerigina meqeligic kekecginaiguc wammac. ³³ Yawe imi maqeqeya niñéncmima eñeya hia niñac wamma hésa ic keczu imi mematiti ménda wañ énécmimac.

³⁴ Baec kurumeñnén̄ i mepésimiyic, konduñ zéma doku yan̄ imuaru sécgéma hezu imi moczoñ i mepésimu. ³⁵ Anutunéñ Zionac añgéñja tima Yuda ama areñja kuneñ kuneñ meyacgémac. Wañu hénáoriñ hécgä imuaru kecma minjina wammu. ³⁶ Iwac weleñ qege ichéra ionac qelihéra

ienej Zion baec imi mératéc memu. Qara siŋ nimmianzu imi eneŋ imuac qeriaiguc kecmu.

70

Hazéchéra ionarunec metecgé mimac niŋac zéwelerec.

¹ (Legic galenjawac; Dawidiac legic zéra, haka méŋac niŋqelima ooya.) Anutu focialc ni metecgé nénnia, Yawe focialc méra némbésémanj.

² Wanjénécmina nuac kekec uŋjanawac hochoc waŋjanzu imi eneŋ gamu qeqe zéma gamu mamasuŋ mihičjimu. Mebiri némbij zé wanjánzu imi waŋ énécmına andé andé kemma gamu mihičjimu. ³ Ahaec, ahaec zéma desizu imi waŋ énécmına gamugina niŋac wamma andé andé kendacmu.

⁴ Guac hochoc waŋjanzu imi moczoŋ waŋ énécmına guac niŋ wamma ségiségi wamma ewa hia nimmu. Wanju guac aŋgék titiac niŋkumuma kecanzu imi waŋ énécmına nalé séc Anutu imi kuneŋ yanda! zémanec kecmu. ⁵ Ni maqe-qeya zéma météqététaŋ keczua. Anutu focialc hawésémanj.

Gi imi nuac héipucna. Ni metecgé nénéja imuac minjina, sosola ménda wamma focialc hawésémanj.

71

Saiwa memima méra mimac niŋac zéwelerec.

¹ Yawe ni néŋgacma guac muru hazua. Hémbénaŋa gamunaguc ménda wammaŋ niŋac

galeŋgé nénnna. ² Hakaga solajanéj metecgéma hulac némbésémaŋ. Gezac qenimma metecgé némbésémaŋ. ³ Gi imi nalé séc saŋgi saŋginawac baŋec wambésémaŋ. Gi imi nuac ɬamanzin zéma demij seli baec boŋaiguc nanaŋa, imi aŋgéná timac niŋac zéna hicrijima hezac.

⁴ Anutuna ic biriawac mériä igucnec metecgé nénnna. Kaižiliweŋ zéma biria meme icnéj népésiyu mériä igucnec metecgé nénnna. ⁵ Hénia imi yomuhuc; Miŋ Kewu Yawe, Nuac niŋkumuna imi guaru hezac. Komocna igucnec guac muru héima namma kecanzua. ⁶ Neŋgocnawac hériiguc kecbanec népésinecac népésianzan. Neŋgocnawac tomenjaiguc kecba geŋ nuagicna mayi. Mepé qepésina zéŋgé toroya qahac imi guac buŋa wanžac.

⁷ Ic tuŋagucnén̄ nuac niŋgic ic témpijā tanec waŋu néŋsosoligic. Waŋu geŋ mia nuac saŋgi saŋgi selina waŋanzan. ⁸ Nuac kuananéj kaiwe herec guac edamuga zéauwa mepé qepésiganéj sécgéanzac. ⁹ Ic yanda wamma kecmaj nalé imuaru ménda wainémbésémaŋ. Kucna audacba mamaya waŋu ménda wai némbésémaŋ. ¹⁰ Hazéchécna ieneŋ nuac zéemi ninzu. Waŋu kekec uŋanawac awima tacžu imi eneŋ nuwiŋ zé zéareŋ wamma yomuhuc zégič imuhuc zéweleczua; ¹¹ Anutunéj i waimizac metecgé mimiawac ic méŋ ménda keczac, nesima késani. ¹² Anutu lakec ménda néŋgac némma kembésémaŋ. Nuac Anutuna foddac méra némbésémaŋ. ¹³ Waŋénécmina qeri uŋanawac hažéc wannénzu imi eneŋ gamu qeqe zéma

humuc mihic̄jimu. Wañénécmina mebiri némbij žé wanžu imi zédesi zéma mematitinéj hoturu énécmimac. ¹⁴ Ni imi nalé séc guac niñkumuma gi séc méj meemma mepési gémmaj. ¹⁵ Ni guac haka solanja oloŋ oloŋawac séc qahac imi zéma guac aŋgén titiac ai imi kaiwe herec zéau énécmimaj. ¹⁶ O Miŋ Kewu Yawe, ni guac hama guac wawaŋ memega kuhaguc imi mepési gémmaj. Ni guac haka solanja imuacnec sac niñqelima zémaŋ.

¹⁷ Anutu gi imi ni komocna igucnec ac paken ku nénnecac néñanžaŋ imuac mia ni éréma deguc guac wawaŋ memega welic welicgia imi zéau énécmianza. ¹⁸ O Anutu ni ic yanda wamba oruc zucna lalac lalac wammaç nalé imuaru acguc ni ménda wainémbésémaŋ. Ni kucga imi hic̄jisai méndacma hahaya ionac énézédacmaŋ imuac nalé sura séc ménda wainémma niguc kecbésémaŋ. ¹⁹ Anutu guac haka solanja imi eŋeŋa yanda. Anutu gi haka silic kuneŋ yanda menec, imuac mérénéj gi ésécnec wammaç.

²⁰ 3érabéra réwéria sasala mihic̄ji nénneç Miŋ Kewu gen mia ni muŋguc meqeli némma baec dumuc sira hiŋgac hiŋgara igucnec muŋguc hérénéŋna érémaŋ. ²¹ Ni séc méj meyandi nénna. Liliŋéma ewa qerina mebélacgé nénna.

²² Anutuna ni gita kulelenéj gi mepésima guac haka héla imuac mepésigémmaŋ. Israelac Miŋ Kewu téreyá ni gita kulelenéj gi mepési gémmaŋ. ²³ Gi mepési gémba, kua tasénanéj ségiségi wamma qacmac. Waŋju kekec uŋana aŋgénja tinec imi acguc imuhuc waŋgémmac. ²⁴ Nuac

ezelajna acguc kaiwe herec guac haka solanja zéaumac. Imi mia mebiri némmañ zé wanžu imi enej gamu mihicnjima sicsaoc wanžu imuac mia imuhuc waŋémmañ.

72

Ic kewu naŋgémima galenjé mimac niŋ ʒéwelerec.

¹ (Solomonac legic zéra.) Anutu guac ningési gésigawac kuha imi ic kewu iwac miwésémañ. Solajanec galenjé énécmimiawac kuha imi ic kewuac naŋa mina. ² Inéj ic embachécga solajanec ningésima maqeqe hécgá héna ac méndacma dindinjanec zégési énécmimac. ³ Inéj imuac waŋu baec boŋa eŋeŋa eŋeŋanéj ic embac ionac mériŋa mihicnj énécmimu. Waŋu baec boŋa komoc komoc acguc imuhuc waŋ énécmimu. ⁴ Waŋu inéj ic embac maqeqeya héipuc waŋ énécmima météqétetan̄ ic aŋgéŋgina tima helanzi énécmianzu imi hézéŋgé énécmidacmac. ⁵ Inéj kaiwe zéma maso naŋicnec naŋselima hicŋisaiya hicŋisaiya inicgaleŋ wammac niŋac wammiwésémañ. ⁶ Inéj qézézac qegic mama heheya imuac kianéj mazac ésécnec, waŋu kia yanda baec mézécgéanžac ésécnec waŋ énécmimac. ⁷ Iwac naléiguc imi ic solanja enej yandi saima kecgic maso asaha naŋunec luae sécgé énécmima hemac.

⁸ Inéj konduŋ hénihénia igucnec tetecgiawac séc, doku téfara Yufurata igucnec baec tetecgiawac séc galenjé énécmimac. ⁹ Baec zélénjaiguc kecanžu imi enej iwac wésiaiguc sicgémigic

hažéchéra eneŋ seitotoŋ ezelaŋ ginanéŋ bázéma nemu. ¹⁰ Tarasisi zéma konduŋ baec komoc komoc imuac ic kewu ieneŋ takis haimimu. Arabia zéma Ediopia* ic kewunéŋ sese eeyaguc mema hamu. ¹¹ Ic kewu momac yanda wésiaiguc sicgémigic baera baera i weleŋqemimu.

¹² Inéŋ ic embac iwawai niŋac osiqosi kecanžu imi eneŋ qacgic metecgé énécmima maqeqeya héipuc ichécgina qahac imi metecgé énécmianzac. ¹³ Inéŋ maqeqeya zéma météqététaŋ kekec ionac ewa biric waŋ énécmima iwawai niŋac hochoc ai mema kecanžu imi humuc igucnec metecgé énécmianzac. ¹⁴ Inéŋ ic embac helanži énécmianžu ionac murunec zéma kaižiliweŋ ic ionac murunec sacginawac niŋu eeyaguc warju kekec uŋagina aŋgéŋgina tiénécmianzac.

¹⁵ Inéŋ kekecyaguc keru Sebawac goli mema hama iwac muru haimimu niŋac wanžua. Warju ic embac ieneŋ iwac niŋac wamma nalé séc žeweblecma kaiwe herec legic héimimu niŋac wanžua. ¹⁶ Baec séc padinéŋ sécgéma hemimac. Baec boŋa qahaiguc acguc padi heyu luhucnéŋ mihilangéyu Lebanonac ic hésa ésécnec hirima nammac. Ama areŋa yandaiguc imi ic embac eneŋ imi baec kisiaguc zélénéŋ ésécnec kucginaguc saima kemmu. ¹⁷ Qara imi hémbénaŋa, kaiwe ésécnec hehe seli hemac. Ic embac ionac imi iwac niŋac wamma mériŋaŋ énécmiyu memu. Baera baera ic embac ieneŋ iwac mia mériŋaguc zémimu.

* **72:10:** Hebiraio aciguc; Shewa zéma Sewa.

¹⁸ Momacguc eñeyanec wawaŋ meme welic welicgia waŋanžac Israelac Anutu, Yawe mepésimimu. ¹⁹ Qara ʒézé bipiyaguc imi hémbénaŋa mepésimimu. Baec séc iwac edamuyanéŋ sécgéma hemac, hélacnec, hélacnec!

²⁰ Yesiac naŋa Dawidiac ʒéwelec méŋnénéŋ you hama tecgézac.

Kiwi 3

73

(Legic 73–89)

Hélanzi énécmianzu ionac méra igucnec hulac énécmimac niŋ ʒewelerec.

¹ (Asafeac legic.) Anutunéŋ Israel ionac sucgi-naiguc ewa qerigina lalac lalac kecanžu ionac muru hia waŋ énécmianžac. ²⁻³ Néŋ ni imi kaižiliwen̄ ic ionac kekec mériŋaguc imi hémma séwi eñej ic ionac nimbupuc waŋi imuac niŋac hénana tisuqisurac wamma manumaŋ ʒé waŋec. Waŋu nanaŋnawac qambaŋa imi keŋ saŋgiman̄ ʒé waŋec. ⁴ Ieneŋ imi humucac naléiguc acguc hafi geriwa qahac kucginaguc kecma humuanžu. ⁵ Tosara ionac ésécnec zérabéra ménda mihičníma yéwéri ménda mihičníanžu.

⁶ Imuac séwi eñejginanéŋ sorongina waŋu kaižiliwen̄ ginanéŋ ionac séwi usu waŋanžac. ⁷ Ieneŋ haléginaguc waŋu kicgina qégélianžac. Waŋu iwawai ewa siŋginawac séc ogicma késa kecžu. ⁸ Ieneŋ ʒedesi waŋ énécmima ʒébiri qébiri waŋ énécmima séwi eñejginaiguc tericgé énécmima helanži énécmianžu. ⁹ Kuagina imi

kurumejāc séc emma keczac. Waṇu ezelaŋgina imi baec séc lelecgéanžac.

10 Imuac ic embac ienej liliŋéma kej toroqe énécmima dokugina kuaya qeqeya moczoŋ qécgéanžu.

11 Anutunéj dimuhuc niŋtegicmac? Ejeŋa miŋina imi niniŋaguc wambacnec zéanžu.

12 Inictegicgic. Ienej imi ic biria ionac hénigina imi ewa érehéc ménda wamma kecma hinacgina meyandianžu. **13** Ni ewa qerina galenjé kecba lalac lalac waṇu mérana zuacma képésicna qahac zéma kecaŋi imi héla qahac wanžac. **14** Ni kaiwe herec zérabéra mihicnjima siŋunec séc zéqindiŋi waŋnéju kecaŋi. **15** Ni imuhuc zéaumaŋ zé zéwinec miŋ kewuac nambérac héra ikoc waŋ énécmiwiniec

16 Dimuhuc hénia imi niŋasarimanj zéma batucgéma nimba sécna ogicma yéwéria wanjec.

17 Waṇu Anutuac ocmuŋ qeriaiguc keremma nimmaguc kekecginawac tetecgia imi niŋasariyi.

18 Hélacnec geŋ mia ic biria ini baec susuraciguc onopocma humucac buŋa gili énécmianžanj.

19 Ienej dimuhuc éléŋnec birianžu? Tericgé énécmina aurigic, usuŋénécmina qahac waŋanžu.

20 Ic neŋanj gau igucnec yacma gau héŋin imuac ninni eŋomia waŋanžac ésécnec gi yacbésémanj nalé imuaru ionac niŋna eŋomia wandacmac.

21 Ewa biric wamba wéiwécnaiquc néyu **22** ni sicsaoc niniŋna qahac kecba kicganéj nénnna wéségaiguc haséŋ yanj ésécnec waŋi. **23** Waṇu geŋ mia nuac méra héinaiguc késana ni nalé séc giguc kecanžua. **24** Geŋ pakeŋ acganéj

zéqindiŋi némma biaŋ kecma edamugaiguc nuag-icma kembésémaŋ. ²⁵ Gi qahac waŋu mérénéŋ kurumenjiguc kecnéŋzac? Gi qahac waŋu, bae-ciguc méŋac méŋ niŋkumuma kecmaŋac séc qa-hac. ²⁶ Séwi qerina imi qasima kenzac, néŋ Anutu gi imi ewa qerinawac kuha* zéma buŋana hémbénaŋa wanzaŋ.

²⁷ Anutu héŋacya mema lakec kecžu imi eneŋ moczoŋ biridacmu. Gi waigémma kenjic séc mebiri énécmianzaŋ. ²⁸ Anutuac hosuraiguc kekec iminéŋ nuac mériŋna wanzaŋ. Gi imi nuac saŋgi saŋgina imuſuc zéma nimma wawan memega moczoŋ zéau énécmiman.

74

Héŋgaleŋ ama areŋ yandaginawac zéwelecgcic.

¹ (Asafeac legic zéra.) O Anutu gi némac niŋac hémbénaŋa wai nénécmizan? Dimuhuc ramahécga galengé nénécmianzaŋ ionac qeri biricac hofac qéfacgé nénécmizan? ² Hénaorij hécgá ionac kisic areŋ tuŋa tuŋa becarunec anjéŋ tima metecgé énécminec imi niŋqeli énécmimá guac baec boŋa téreya Zion imi momacnec niŋqeliwésémaŋ. ³ Hémbénaŋa mebiri mimia imuaru hénaga liliŋéma hana, hažéchécga eneŋ ocmuŋga téreyaiguc kaižiliweŋ hénia hénia wamma kecžu.

⁴ Hažéchécga eneŋ imi gen mihični nénécminec ama areŋa yanda imuaru hériaŋ héima filacgina imuaru kumugic nanzaŋ. ⁵ Ieneŋ imi naka meyacma ic zun héianžu ésécnec waŋ

* **73:26:** Hebiraio aciguc; zamanziŋ.

nénécmima keczu. ⁶ Deguc ienen imi naka zéma aiŋ hamanéŋ ocmuŋac méra kiwi imi hériqéséŋ wamma ⁷ ocmuŋa geric higic zeyu guac qacga heyec imi zapi qema hezac. ⁸ Qeriginanéŋ imi qéséŋni qahac wandamac zéma Anutuac azoazoro amaya amaya baec yomuaru naŋgic imi moczoŋ kumugic zedarec. ⁹ Kiwi méréra méŋ ménda hénzij Anutuac tilintiliŋ ic muŋguc ménda keczac. Nalé dahecac séc imuhuc mehorugima kecmac imi sucninaiguc méŋnén méŋ ménda ninzac.

¹⁰ Nalé dahecac séc hažécganéŋ zédesi waŋgémmac? Inéŋ hémbénaŋa gi zébiri gémmac?
¹¹ Némac niŋac méraga, guac méra héiga imi aŋgétima zikima keczaŋ? Méraga imi tétécga igucnec hulacma méra némbésémaŋ.

¹² Anutu gi imi becarunec nuac ic kewu kecnecac keczaŋ. Waŋu ic embac sucginaiguc aŋgén tinénéc mimiawac ai imi meanjneč. ¹³ Gi imi kucganéŋ konduŋ doku qericna éréhéc wanjec. Doku qeriaiguc mokolen yandawac oruha qéséŋnec.
¹⁴ Oawac oruha* hézéŋgéma imi zélén yan baec kéra kérásiaiguc kecanzu ionac nene buŋa énécmineč. ¹⁵ Baŋa zéna téyu doku yanda mayec. Doku téfara hémbénaŋa keŋkeŋa imi zéna zicgédarec. ¹⁶ Siŋi kaiwe imi moczoŋ guac. Geŋ mia maso† zéma kaiwe zéna hicŋiyoc. ¹⁷ Baecac suc séré mihicŋima kaiwe nalé zéma kia nalé zéhicŋineč.

* **74:14:** Izipte ic ionac zézéya. † **74:16:** Kiwi tosaraiguc; asac mararaŋ ooyawac hezac.

18 Hazéc hécganéŋ zébiri gémma ic embac niniŋgina qahac ieneŋ guac qacga zébiri qébiri wammizu imi niŋ asariwésémaŋ. **19** Kembo neiac kekec uŋa‡ imi haséŋ yaŋ ménda énécmima, guac ic maqeqeya ionac kekec imi hémbénanja eluŋ ménda gumac. **20** Baec tosara sinidéŋgézac imuaru kaižiliwen̄ ic ionac ban̄ec sécgéma hezu. Imuac niŋjac sisipac acga imi niŋqeliwésémaŋ. **21** Helanzi énécmimia ieneŋ gamuginaguc andé andé ménda kemmu niŋjac waŋ énécmima. Maqeqeya zéma iwawai niŋjac osiqosi kecanzú imi eneŋ mepésigémmu niŋjac waŋ énécmima. **22** Anutu yacma zé solanjanina. Ic témpin̄a imuhucyanéŋ kaiwe herec zébiri qébiri waŋgénzú imi niŋqeliwésémaŋ. **23** Hazéchécga ionac ewa hétén̄ imuac eluŋ ménda gumac. Yacma hažéc waŋgénzú imi onac qeweloŋ acginanéŋ nalé séc guac muru haanzac.

75

Anutuac haka welic welicgiawac ewa hia ac wammigic.

1 (Legic galenjawac; Ménda mebiri nénécmima. Asafeac legic zéra.) Ewa hia ac gézéziŋ, o Anutu nini ewa hia ac gézéziŋ. Guac qacga qacni hosucninaiguc kecma meleŋ nénécmianzaj. Ic eneŋ guac wawaŋ meme welic welicgiawac zéaugic guac qacga gezac ninaiguc heyu niŋanziŋ.

2 Gi yomuhuc zézaŋ; Naléya imi mewa hezac, ni héna aciguc dindiŋjanec zégési énécmimaj. **3** Baec zéma imuac tacyachéra imi hirimu, néŋ neŋ imi

‡ **74:19:** Mété qététan̄ icac kekec uŋa.

baecac tandéya késaseligima keczua. ⁴ Séwi eñej ic ionac séwi eñej ménda wañgic zéma kaižiliweñ ic ionac ilicgina ménda meyacgic eñu zézua. ⁵ Ini ilicgina meyacgic ou ménda emmac. Wañu séwi eñejac déméniginanéñ ac ménda zému.

⁶ Meyac énécmimia imi baec wañgonja Is me Wes me Saut igucnec hahaya qahac. ⁷ Zégésigési mijina Anutunina Yawenéñ méñjac meyacmima méñjac memamianzac. ⁸ Yaweac mériraiguc sokoc taru wain hénia hénia lelecgégya imuac sépéc sépéra qéitima érézac. Wain imi inéñ qocgéyu mazac. Mayu wain imi imuac gocya momacnec baeciguc ic biria ieneñ nedacmu. ⁹ Ni imi Yakoboac Anutu imi hémbénaña zéau énécmima mepésimimanj.

¹⁰ Wañu kaižiliweñ ic ionac ilicgina imi moczoñ mericdacma ic solanja ionac ilicgina meyac énécmimanj.

76

Zégésigési mijina Israelac Anutu.

¹ (Legic galenjawac; Gita kuleleginaguc, Asafeac legic zéra marayaguc.) Anutu imi Yuda baeciguc niñmimia. Wanu qara imi Israel sucginaiguc niñgic kuneñ yanda wañanzac. ² Haliya imi Salem héñgaleñ ama arenjaiguc, tacyacwac ama duña imi Zioniguc hezac.* ³ Imuaru inéñ yaréac

* **76:2:** Becnec Melkisedec naléiguc imi Jerusalem baecac Salem zéançic. Zion imi acguc Jerusalem baec boña imuac qara. Dawidinéñ zéyú imuaru Anutuac héná acac katapa imi huama hagic.

iwawai žakon̄ gericyaguc žéma saiwa žéma sou imi qéséju qahac wandarec. (Ohec)

⁴ Gi imi baec boňa yaré qema onagicna saocga waŋjec imuaru edamugaguc wanžan̄. ⁵ Ic kawali imi unuyu mama hezu. Méjnéj mén̄ méragina meyacmac ac séc qahac wanžac. ⁶ Yakoboac Anutu gi ac wan̄ énécmina yaréac karisi žéma becosic imi moczoŋ̄ gau yanda hezu.

⁷ Gi momacguc sac bac yandi yandi waŋgéŋgéŋjawac buňa keczan̄. Geŋ̄ qeri biric wanna mérénéj guac wéségaiguc hia naŋselimac? ⁸ Gi kurumeniŋguc žétecgéna baecnéj zénéj hirihiri wamma néj qema hezac. ⁹ Imi mia, o Anutu geŋ̄ baeciguc gum bénzénzéj ic angéŋgina timaŋ̄ žé yacnec nalé imuaru imuhuc hicŋ̄iyec. (Ohec) ¹⁰ Gi biriawac qeri biric wanna ic embac ieneŋ̄ mepéſi génz̄u. Qeri biricga saméja hegénz̄ac imi rikun̄ éſécnec žikiamuna hezac.

¹¹ Ini imi Yawe Anutugina sisipac ac memima ac imi meselima meleŋ̄ mimu. Lelec lelec keczu ini acguc moczoŋ̄nec eeya héimimiawac hezac iwac mia sese haimimu. ¹² Inéj kawali wéségina makikia wésé qonqon̄ mihicŋ̄i énécmiyu ic kewu momac yanda bac yandi yandi wammizu.

77

Anutuac haka silic kuhaguc imi ninqeliyec.

¹ (Legic galenjawac; Asafeac legic zéra Yédudun ewaiguc héihéiya.) Ni nuac ewananéj Anutuac muru qacmaŋ̄. Inéj gezac qenémmac. ² Nuac žérabéra naléiguc ni Anutuac hochoc wamma

sinjiyaiguc mérana meyacma ménda memayi. Nuac kekec uñananéŋ ic onac héibélac qéibélac imuac héjara meyec. ³ Anutuac nimma ewa goro wamma ninjywériwa nuac qerinanéŋ birima kemma qiritic numajanac zé waŋ nénzac. (Ohec)

⁴ Kicna héméŋzalimanaj zéwa ménda wainénna ninjywérima acna zémanjac séc qahac wanjec. ⁵ Becnecac naléna ninjgelima ⁶ legic mén siji méju héyi imuac nimba qerinanéŋ hinjgaru kekecac héniawac hocma zéyi; ⁷ Miŋ Kewunéŋ hémbénaŋa wai nénécmimac me? Ewa hia muŋguc ménda waŋ nénécmimac? ⁸ Iwac goi héihéianéŋ hémbénaŋa tecgézac me? Inéŋ hémbénaŋa ménda niŋnénécmimac me? ⁹ Eluŋ qeyu ewa hiawac ménda waŋ nénécmianzac me? Qeri biricnéŋ goi héihéiya hézicgézac me? (Ohec) ¹⁰ Waŋu muŋguc yomuhuc zéyi; Ewana mayu nimba birizac. Ni eŋeŋa miŋinawac méra héiyawac nalé* imuac ninjgelimanaj.

¹¹ Ni Yaweac, wawaŋ memeya becnec wanjec imi niŋqelima haka wanjec imi zéaumanj. ¹² Imuacnec toroqema ai menec imi moczoŋ nimba hinjgaru guac wawaŋ memega imi hinjgac hinjgarawac nimmanj. ¹³ Yawe guac héná imi téréya yanda. Anutu mén gi éséc kuneŋ yanda mén ménda keczac. ¹⁴ Gi imi Anutu haka welic welicgia wawaŋa. Imuac hicnjisaiya baeciguc keczu imi onac kucga imi énézéna hémmu. ¹⁵ Guac kucganéŋ guac ic embachécga Yakobo

* **77:10:** Anutunéŋ méra héiyawac kuha mewininima Israel ic Izipte baec igucnec énepésima hayec imuac naléya.

zéma Yosefeac qelihéra boñhéré meénéc minec.
(Ohec)

¹⁶ Anutu doku yanda yandanéj gi géñgic. Gémma bac yandi yandi wamma doku dumuñanéj hiriyec. ¹⁷ Hosusunéj kia qocgéyu mayu sawanéj buñ parandaj héiyu piliticga acguc zakonj ésécnec néwéc néwéc mayec. ¹⁸ Luhuc neñgocya qeriaiguc guac parandaj qaru pilitic asahanéj baec séc qetagaliyu baecnéj hirima keñha wañec.

¹⁹ Guac héna dunjanéj konduj doku yandaiguc heyec. Wañu héna tawégawac uñaya imi hocanziñ. ²⁰ Ic embachécga rama tuñ ésécnec Mose zéma Aron iorac mérágiranéj onagicma hayoc.

78

*Israel ic enej Anutuac hiaya
ménda nimmigic.*

¹ (Asafeac Masikil legic zéra.) Ic embachécna ac pakeñja nimma gezacgina kuanaiguc haigic.

² Kuana aŋgéma qeqainj aciguc héima ac sañja becarunec imi zéau énécmimanj. ³ Imi yanda hécninanéj nénezéginac gezacninanéj nimma ninjtegicma keczinj imi mia. ⁴ Nini imi qelihécgina ionac ménda musaŋgé énécmima Yaweac qac buña zéma kuha zéma haka welic welicgia imi hicñisai hahaya ionac nénezéni hema kecmac.

⁵ Héna ac imi Yawenéj Yakoboac niñac kumuyu nanzac. Zézé seli ac imi Israel onac nénezéyec. Wañu yanda hécninanéj héna ac imi qeli hécgina ku énécmimu niñac nénezéyec. ⁶ Imi

mia qelihécgina biaŋguc hicŋi saima kecmu imi onac énézégič nimma ieneŋ acguc imuhucyanec waŋgic hema kecmac niŋac imuhuc énézéyec.

7 Waŋu qelihécgina ieneŋ Anutuac niŋkumuma Anutuac wawaŋ meme imuac eluŋ ménda unuyu héna ac imi niŋtohoma kecmu. **8** Yandahécgina ewa seli wamma ac qeqe wamma ewa qerigananéŋ eŋeŋ mama waŋu keŋhei hahéi wamma Anutu solanjaneč ménda weleŋ qemigic ionac éscenec ménda wamma kecmu niŋac imuhuc waŋ énécmiyec.

9 Eferaim* qelihéra imi tewigina zéma yaréac iwawai tosara késa kecgic, néŋ yaré hicŋi énécmiyu andé andé kendacgic. **10** Ieneŋ Anutuac sisipac ac ménda niŋtohoma héna acwac héŋjara mema ménda méndacma keŋgic. **11** Imuhuc wamma haka welic welicgia Yawenéŋ waŋec zéma énézéyu héŋgic imuac eluŋ unudarec. **12** Becnec Anutunéŋ Izipte baec yanda Soan baec kondonjaiguc haka welic welicgia yandahécgina kicginaiguc waŋec.

13 Inéŋ konduŋ qeriru dokunéŋ néwéc néwéc qauqau emma naŋu onagiru sucnéŋ suc keŋgic. **14** Waŋu kaiweiguc imi hosusunéŋ, siŋi herec imi geric bélajanéŋ walac andu waŋ énécmiyec.[†]

* **78:9:** Yakobonéŋ walac Ruben mihicnjima imuac andiaiguc Eferaim mihicniyec. Waŋu mériŋ ac méréc meracwac buŋa imi Ruben waima Eferaimac mozocgéra ézéyec. [†] **78:14:** Hosusu imi hažéchéra hénaqina nežicgé énécmima Israel ic amia mihicnjí énécmima kaiwe geriwa imi nežicgé énécmima néma naléiguc waima kemmu me žikima namu imuac énézéma qindinji énécmiyec. Geric bélajaná imi siŋi tunumanj measari énécmima siŋiac sanŋenja igucnec mehociŋi énécmiyec.

15 Baec kéra kérasiaiguc imi baŋa qeriru dokunéŋ doku hogocya hingac hingaraiguc éréanžac ésécnec éréyu doku sécgina gumu énécmiyec.
16 Waŋu doku imi baŋa imuacnec éréma doku téfara ésécnec wamma keŋec.

17 Waŋu kileŋ ieneŋ imi toroqemanec képésic wamma baec kéra kérasiaiguc eŋeŋa minjina andé qegic. **18** Ieneŋ ionac séwiac siŋ méndacma nene yaka niŋ qesima ewa qeriginanéŋ Anutu manam batuc wammigic. **19** Imuacnec toroqema, Anutuac hažéc wammima ac zéma Anutunéŋ baec kéra kérasiaiguc neneac tatac imi hia hai nénécmimacac séc? zégic. **20** Inéŋ Moseac mérianéŋ baŋa qema doku mihičiŋ énécmiyu doku téfara ésécnec luma keŋec, néŋ ieneŋ muŋguc Anutu zégicsiŋ megicsiŋ zémima inéŋ saméŋ zéma yaŋ busia hia mihičiŋ nénécmimac ac séc? zégic.

21 Waŋu Yawenéŋ nimma qeri biric wamma Yakoboac qeri biric geriwaguc wammima Israel onac hažéc eŋeŋa waŋ énécmiyec.‡ **22** Imi mia Anutu ménda ninžéŋémima iwac aŋgéŋ titi ai imuac ménda héima naŋgic imuac mia imuhuc waŋ énécmiyec.

23 Waŋu néwécgenjaiguc inéŋ ou sawa ézéma kurumeŋjac nagu auma **24** ionac muru Manaš imi kia ésécnec haiyu mayec. Mayu kurumeŋja nene haima gumu énécmiyec. **25** Baec icnéŋ kuc minjina

‡ **78:21:** Israel imi Yakoboac qara méŋ Anutunéŋ qacmimia, waŋu kiwi yomuaru imi qeli héčginawac imuhuc qacénécmizac.

§ **78:24:** Nene méŋ kurumeŋjiguc mayec imuac qara, qac imuac hénia imi Imi némac?

ionac** saméj negic. Anutunéj nene énécmiyu sécgé énécmiajec.

²⁶ Inéj zéyu baec waŋgoŋa Is igucnec luhucnén̄ yacma hayec. Waŋu iwac kuhanéj baec waŋgoŋa Saut igucnec luhuc wagicma hayec. ²⁷ Imuhuc wamma ionac yaŋ busia imi seitoton̄ éscnec haiyu mayec. Nei putitima keŋkeŋjanéj mama kondun̄ sakasac éscnec sécgéma heyec. ²⁸ Tacyac wawanja imuaru mama sel haligina lelecgéma heyec.

²⁹ Waŋu ienej negic sécgé énécmiyec. Anutunéj séwiac singina séc hai énécmiyec. ³⁰ Waŋu ienej séwiac siŋ imuac héŋacya ménda mema keŋic kuaginaiguc nene he énécmiyunec, ³¹ Anutunéj ionac hazéc waŋ énécmima sucgina igucnec haléginaguc†† imi unuyu Israelac sacqeli ienej tendiŋgéma mama humudacgic.

³² Imuhuc waŋ énécmiyec, néj ienej néwéc képésic susucnec wamma kileŋ haka welic welicgia imi ménda ninzéŋgégic. ³³ Anutunéj kekecac naléginá eŋ mesoho énécmima waŋ énécmiyu zénéj hirihiri waizalanjiguc naŋgicnec yawuŋa yawuŋa hama keŋec. ³⁴ Anutunéj tosara unuhumuyec nalé imuaru tosara ienej zéwelecmima lilingéma hama Anutuac hochoc wammigic. ³⁵ Imuhuc wamma Anutunéj eŋaj zamanzin̄ hilan̄eŋ keczač imi zéma aŋgéj titi miŋina keczač imi niŋqeligic. ³⁶ Néj ienej kuaginanéj haléc ac wammima ezelan̄ ginanéj ikoc ac wammigic. ³⁷ Ewa qerigma Anutuac

** **78:25:** Kiwi tosaraiguc; Anutuac kua meme uŋahéra ogic hezac. †† **78:31:** Kiwi tosaraiguc; kucginaguc.

muru heyec iminéj kejhéi hahéi waňu sisipac acyaiguc hélacnec ménda héima nañgic.

³⁸ Waňu kilej Anutunéj ewa biric waň énécmima képésicgina wai énécmima moczoň ménda unu humudacma hatac sasala qeri biria imi waima qeri geric moczoňnec ménda pocgé énécmiyec. ³⁹ Ienej imi baec ic kecma luhuc ésécnec kemma muňguc ménda hamu imi niňqelima imuhuc waň énécmiyec.

⁴⁰ Baec kéra kérasiaiguc ienej yei hatac dahec acqeqe wamma ewa biric mihičnji migic?

⁴¹ Ienej muňguc muňguc Anutu manam batuc wammima Israelac téréya miňina qeri biric mihičnji migic. ⁴² Ienej iwac kuha ménda niňqelima hažéc hécgina ionac murunec metecgé énécmiyec imuac naléya acguc ménda niňqelima kecgic.

⁴³ Nalé imuaru Anutunéj Izipte baec Soan baec kendonaiguc haka welic welicgia imi mihičnji énécmima ⁴⁴ doku téfara yanda me komora meleňu sac waňu hima nemuac séc qahac wandardarec. ⁴⁵ Sék tuňaguc méli énécmiyu hama awéénécmima inigic taňa méli énécmiyu hama mebiri énécmigic.

⁴⁶ Waňu padi imi kambij onac buňa qeyec. Waňu aiiguc hicnjima heyec imi žikoj onac buňa qeyec. ⁴⁷ Waňu waiň ic imi kombocném, saňsaň ic imi siňunecac doku saňgejaném unuyec. ⁴⁸ Waňu ama yanjhécgina imi kombocac buňa, rama yanjhéra imi piliticac buňa onoporec.

⁴⁹ Qeri biric geriwaguc zéma qeri geric, žérabéra, tasé kukuac kua meme uňahéra imuhucya méli énécmiyec. ⁵⁰ Inéj qeri biric imi

mewininimaŋ zé hénaya areŋgéma méndarec. Waŋu humucnéŋ qizižiŋgéma kemmu niŋac ménda wamma kekecgina imi wizi selia kuhaiguc onoporec. ⁵¹ Izipte baeciguc méréc merac, kucginawac hénihénia wawaŋa, Ham wac^{‡‡} ama hali séc kecgic imi moczoŋ unuhumudarec.

⁵² Imuhuc wamma eŋeya ic embachéra imi rama ésécnec énépésima hama baec kéra kérasiaiguc rama tuŋ ésécnec qindinji énécmiyec. ⁵³ Bénzéŋnec walac andu waŋ énécmiyu zénéŋ hirihiri qahac kecgic, néŋ hažéc hécgina ienęŋ imi konduniguc dokunéŋ téŋgé énécmiyec.

⁵⁴ Waŋu baec téreyá eŋeya méra héiyawac kuhanéŋ onagirec baec boŋa yomuaru ic embachéra imi onagicma hayec. ⁵⁵ Waŋu baera baera imuac miŋina imi wéséginaiguc nesi énécmiyu keŋgic baec buŋagina ic suŋ qema méndéŋ énécmima Israel areŋa areŋa ama hali imuaru onoporū tacyac waŋgic.

⁵⁶ Néŋ kileŋ imi enęŋ eŋeŋa miŋina Anutu batucgéma acqeqe wamma hénə acya imi ménda niŋtoho waŋgic. ⁵⁷ Yandahécgina ésécnec andé qeqe wamma haka biria waŋgic. Tewi merawa qariŋ qariŋgia muigic qelu qeluluma sigima keŋjanzac ésécnec andé qema keŋgic. ⁵⁸ Kemma baec boŋa eŋeŋa eŋeŋa séc ocmuŋ meyacgémá méraginanéŋ baniarawac ireha meyacgémá haima qeri biric mihični migic.

⁵⁹ Waŋu Anutunéŋ nimma qeri biric wamma Israel hažéc kuneŋ yanda waŋ énécmiyec. ⁶⁰ Waŋu

^{‡‡} **78:51:** Ham imi Noawac méréc merac Sem wac bawaiguc hicŋihicŋiya. Izipte ic embac ienęŋ imi Hamwac qelihéra wanžu.

Siloac ama hali téréya baec ic onac sucginaiguc hésicgéyec imi héjara mema ⁶¹ eñeya kuha zéma eñeya edamu asahawac buña héna acac katapa imi hazéc hécgina ionac méraginaiguc haiyu mema kenjic.

⁶² Wanju souac buña onopocma eñeya buña ionac qeri geric waŋ énécmiyec. ⁶³ Qapé wiliŋgina yaréac gericnén̄ onoyu humugic imuac niŋac seran̄a ionac muru zammaréjac legic hétéra imi qahac wandarec. ⁶⁴ Ionac hofac oo ic imi sou zéraiguc onoporū humudacgic. Wanju neun̄ hériénécmiyu embac maléhécgina zésiac méŋ ménda waŋgic. ⁶⁵

⁶⁵ Wanju nalé imuaru Miŋ Kewunéŋ gau igucnec yacanžu ésécnec yacma ic kawali waiŋ doku selianéŋ wammiyu qacanžu ésécnec ⁶⁶ hazéchéra ununesi waŋ énécmima gamu qeqe hémbénaŋa mihicŋi énécmiyec. ⁶⁷ Yosefeac ama hali imuac mézétili wamma Eferaim areŋa imi ménda énepésima ⁶⁸ Yuda areŋa zéma héŋsoroc wammimia Zion baec boŋanec sac énepésima ⁶⁹ eñeya ocmuŋ téréya imi baec boŋa eñeya ésécnec, baec hémbénaŋa hemac niŋ haiyec ésécnec meyacgéyec.

⁷⁰ Wanju eñeya welen qeqe icya Dawidi gésimiman̄ zé rama demiŋ qeriaiguc késayec. ⁷¹ Wanju rama namu nene imuac galen̄a imi wagicma eñeya ai buña Yakoboac qelihéra Israel gumu énécmimac niŋac oporec. ⁷² Wanju Dawidi inéŋ qeri hélanéŋ héŋgaleŋ waŋ énécmima mériä welic welicgianéŋ galen̄é énécmiyec.

❖ **78:64:** 1Sa 4:19-22

79

*Yerusalem ewa biric wammimac
niŋ welerec.*

¹ Anutu, baera baera ieneŋ guac buŋaiguc haréma ocmunŋa téreyá imi mežapi qema Yerusalem mebiridacgic. ² Ienenj weleŋ qeqehécga ionac qamoc imi sawa nei onac neniawac énécmina météré ichécga ionac séwiginá imi yaŋ onac énécmigic neanzu. ³ Sacgina imi Yerusalem leleclec doku ésécnec qocgégic mayec. Waŋu qamocgina téngémuač icya méŋ ménda kerec. ⁴ Ama yanda lelec lelec imuac miŋina ionac zébiri qébiri imuac buŋa kecziŋ. Ieneŋ zédesi waŋ nénécmina isocfagociguc nonopocanžu.

⁵ Yawe nalé dahecac séc? Hémbénaŋa qeri biric waŋ nénéc miwésémaŋ? Qeri biricganéŋ geric bélaj ésécnec nonomac me? ⁶⁻⁷ Ienenj Yakoboac ama baecya imi mebirianžu imuac niŋac Héŋgaleŋ amaya amaya gi ménda ningéŋanžu imi onac zéma baera baera guac qacga ménda guruanžu ionac mia qeri biricga qocgé énécmiwésémaŋ.

⁸ Yanda hécninawac képésicgina niŋqelima nonac muru ménda meleŋ nénécmiwésémaŋ. Nini maqeŋeŋa gamu qeqeninaguc wamma kecziŋ. Ewa biric waŋ nénécmina tétécgé nénécmina. ⁹ Aŋgén titi miŋina Anutu, guac qac buŋagawac niŋac méra nénécmina, guac qac buŋaga niŋac wamma metecgé nénécmina képésicnina waina.

¹⁰ Dimuhuciguc wai énécmina baera baera ienej Anutugina imi dimia zénénu? Welen qeqehécga sac naec nénécmigic imuac bakia kicninaiguc baera baera meénécmina gi tasé kuku miñina kecanzañ imi niñtegicmu.

¹¹ Waina hésa ic ionac zésilacgina imi guac wéségaiguc hia harémac. Humucac buña qeénécmimia imi kucga yandanéj añgé tiénécmina kecmu. ¹² Baera baera ic embac lelec lelec kecžu zébiri qébiri wangéñonzu ionac imi taségina hatac 7ac séc meyandima melen énécmina. ¹³ Imuhuc wanna ic embachécga rama héñgalej wañ énécmimia nini hémbénaña ewa hia ac gézéma guac qac buñaga hicñisaiya hicñisaiya énézéni hema emma kecmac.

80

Israel meqeli énécmimac niñjac welerec.

¹ (Legic galenjawac; Asafeac legic zéra, Legic 'Ewa momacac baorac' imuac ewaiguc.) Yosefeac qelihéra rama tuñ ésécnec héñgalej wañ énécmianzañ, Israelac rama galej gi, gezac qema niñnénécmina. Kua meme uña Kerubim iorac sucgiraiguc kecanzañ gi, asac mararañga qetagali nénécmina. ² Eferaim zéma Benzamin zéma Manasse ionac wéséginaiguc kucga meqelima mehiaru nénécmimanj zé hawésémanj. ³ Anutu acnina melej nénécmina, guac kic tanecga asahagucnénj ninicna, añgéj titi guac murunec hahaya mihicñiwiñ.

⁴ Kurumeñac téñgiñ ic tauseñja tauseñja ionac Anutu Yawe, ic embachécga ionac zéwelecginá ménda niñénécmima nalé dahecac séc qeri biric niñnénéc miwésémañ? ⁵ Geñ imi kic masigina imi nene ésécnec gumu énécmima kic masi sasala gumu énécmianzanj. ⁶ Baera baera ic embac lelec lelec keczu ionac muru tohaliac burja nonopocna hazéc hécnina ieneñ eñawu tacma desi nénécmianzu. ⁷ Kurumeñac téñgiñ ic tauseñja tauseñja ionac Anutu, acnina meleñ nénécmima guac kic tanecga asahagucnénä ninicna aŋgéjnina tinénécmimia wammac.

⁸ Geñ waiñ ic momacguc Izipte baec igucnec mema hama baera baera ic embaç imi nesina keñgic baec imuaru himicnec. ⁹ Geñ walac zéréñqérerj wandacnec imuac niñac zalianéñ emu hiñgacma baec késama sécgéyec. ¹⁰ Imuac amiyanéñ baec boña hoturu énécmima imuac hawaya hawaya imi Anutuac yéménzéc ic tanec wanzac. ¹¹ Hawa imi suluma kemma konduj késazac. Imuac hésia imi doku téfara Yufurataac séc kerenzac.

¹² Némac niñ gi demiñja imi hézéñgénä héraiguc keñha wanžu imi eneñ imuac héla gocmia metecgéanžu? ¹³ Wañu haséñ bericnénä mebirigic haséñ yañ eneñ neanžu.

¹⁴ Kurumeñac téñgiñ ic tauseñja tauseñja ionac Anutu, zéwelecgénžinj. Liliñgémä kurumeñ igucnec kic hina mayu hémma waiñ ic imi héngaleñ wammiwésémañ. ¹⁵ Wariha imi méra héiganéñ himicnec. Wañu imi mia guac niñac wamma meseli mimia warjec.

¹⁶ Imi mia deguc qericma gericiguc ooya wanzac. Genjaoc ac wanj nénécmina ic embachécgä imi biridaczü. ¹⁷ Guac méra héigaiguc tacyac wawanja, guac niñac wamma meyacna nanzac ic iwac qahaiguc méraga haimina. ¹⁸ Imuhuc wanna nini imi guac murunec ménda waima kembij. Meqeli nénécmina nini qacga qacbij.

¹⁹ Kurumenjac téngij ic taußenja taußenja ionac Anutu Yawe, melej nénécmima guac kic tanecga asahagucnéj ninicna, nini aŋgéjnina tinénécmimia wammac.

81

Israel ic ewa seli ménda waŋgic.

¹ (Legic galenjawac; Gitit waŋgoŋguc héimu. Asafeac legic zéra.) Kucnina Anutu imi ségiségi wamma kucnec qacma legic héimiwiŋ. Yakoboac Anutu ségiségi wamma hériaŋ héimiwiŋ. ² Legic zéra zéauma tambariŋ qema gita kulele momac-nec hiabianec qemu. ³ Maso qeliawac témuŋ qemu. Maso bakianéj yandima howia wanju kendonj aria naléiguc imuſuc wammu. ⁴ Imi mia Israelac zézé seli ac, Yakoboac Anutu iwac héna wanzac. ⁵ Anutunéj Izipte baec unumanj zé kejec nalé imuaru Yosefeac arej ionac sucginaiguc zézé seli ac imi kumuyu naŋec.

Ni imuaru ac mérera méŋ yomuhuc niŋi;
⁶ Ni huaya igucnec hinac hetecgéma wagicmanj. Mériä igucnec kodoc wagicba efíma kecmac. ⁷ Gi

žéra béraiguc qac héhélina metecgé gémma parandaj hétéñaguc acga melej gémma Meriba doku gjngiñajuguc batucgé géñi. (Ohec)

⁸ Ic embachécna gezac qema niñgic nej gorogina qema énézézua. Israel ini acna nimmu niñac wanzua. ⁹ Sucginaiguc anutu tosara ménda onopocgic kecmu. Baera baera ionac anutuhécgina ménda sicgé énécmigic. ¹⁰ Ni imi ini Izipte baec igucnec énépésima hayi onac Anutu Yawe wanzua. Kuagina kuneñnec añgégic kuaya qeénécmiman.

¹¹ Nuac ic embachécna ienej acna ménda niijnémmu. Israel imi nuac niñ ménda efimu. ¹² Imuac ni ewa querigina selia imi hezac séc wai énécmiwa hakagina siñginawac sicsaoc wammu.

¹³ Ic embachécna imi eneñ ni niñtoho wañ némmu niñac wanzua. Israel eneñ nuac héna wamma memu niñac wanzua. ¹⁴ Imuhuc wañgic ni focdac hañéc hécgina helanzi énécmima mérana melemma hañéc hécgina unuman. ¹⁵ Yaweac mézétilti wañanzu imi eneñ ikoc wamma sicgémimu, néj taségina hémbénanja he énécmimac. ¹⁶ Wañu onac imi padi hiabia gumu énécmima morombazecac dokuya gumu énécmiwa niñgic sécgémac.

82

Héna ac dindijanec hicnjitegicmac niñac žéwelerec.

¹ (Asafeac legic žéra.) Anutu imi nemu ionac sucginaiguc nammac. Wañu anutu tosara sucginaiguc namma žégési énécmimac. ² Ini héna

solanjanec ménda zégési énécmima nalé dahecac séc ic biria ionac muru keñhei hahéi wammu? (Ohec) ³ Maqeqeya zéma gupaŋ merac onac niŋac wamma zégési wammu. Yewériginaguc zéma iwawai niŋac osiqosi wamma kecanžu imi onac héna solanjanec zégési énécmimu. ⁴ Maqeqeya zéma mété qététaŋ kecanžu imi aŋgéŋgina tima kaižiliwen ic ionac murunec metecgé énécmimu.

⁵ Ic biria imi enej ninjtegic qintegicgina qahac kecma siŋi qeriaiguc keñha waŋgic baec qambanja moczonj hirima keczac.

⁶ Ni énézéma ini moczonj anutu, enejə minjinawac naŋhéra zéyi, ⁷ néŋ ini ic ejomia ésécnec humuma baec galeŋ tosara ésécnec maunudacmac.

⁸ Anutu yacma baec séc ic embac imi zégési énécmina baera baera ic embac imi moczonj guac buŋa wandacmu.

83

Israelac hazéchéra zégési énécmimac niŋac zéwelerec.

¹ (Legic. Asafeac legic zéra.) Anutu, ac qahac ménda kecbésémaŋ. Acga ménda qaimac; ménda néŋ qemac. ² Guac hazéchécgá ieneŋ hériaŋ haizu. Hazéchécgá ieneŋ orucgina meyacma keczu. ³ Ieneŋ ic embachécga unuwiŋ zé imuac héna humumia niŋareŋgéma geŋ musaŋgé énécmina keczu imi unuwiŋ zé eŋawu eminimma keczu. ⁴ Waŋu yomuhuc zéanžu; Mebiri énécmimi ionac héŋgaleŋ ama areŋja yanda imi muŋguc

ménda meyacgému. Israelac qara imi eluŋ unudacmac.

⁵ Ieneŋ ewa momac wamma eminimma gi hažéc waŋémma acgina ʒikizu. ⁶ Ieneŋ imi Edomac ama hali zéma Isimael ic zéma Moap zéma Hagiri ic ⁷ zéma Gebal zéma Ammon zéma Amalek zéma Tirowac tacyachéra, ⁸ waŋu Asiria acguc iniguc toroqema Lot iwac qelihéra méra énécmizu. (Ohec)

⁹ Gi imi Midian ic waŋ énécminec ésécnec, waŋu Kison doku téfaraiguc Sisera zéma Yabin onac waŋ énécminec ésécnec ionac acguc imuhuc waŋ énécmina. ¹⁰ Ieneŋ imi Endoroiguc maunuyu baecac sézéŋ wandacgic. ¹¹ Ionac ic eŋeŋa imi waŋ énécmina, Orep zéma Ʒeep ésécnec wammu. Galenjhécgina imi Ʒeba zéma Zalmunna ésécnec wandacmu. ¹² Ieneŋ yomuhuc zéanžu; Nini Anutuac rama baec imi onagicni nonac buŋa wammac.

¹³ Anutuna waŋ énécmina ieneŋ imi luhuc neŋgocyanéŋ seitotonj meyaru melen qelen waŋanžac ésécnec wammu. ¹⁴ Gericnéŋ ic žuŋ zeanžac ésécnec, waŋu geric bélanja baec boŋa zeanžac ésécnec ¹⁵ guac luhuc selianéŋ nesi énécmima guac luhuc humumianéŋ tericgé énécmina. ¹⁶ Yawe, waŋ énécmina gamunéŋ kic tanecginaiguc sécgé énécmimac. Imuhuc waŋ énécmina ieneŋ guac qacgawac hoc hoc wammu. ¹⁷ Waŋénécmima gamuginaguc wamma aurima hémbénaŋa humu qai wammu. ¹⁸ Qacga imi Yawe wanžac imi zéma gi sac baec séc ionac eŋeŋa miŋina kecanžaŋ imi niŋtegicdacmu.

84

*Ama téréyaiguc mepé qepési
ai imi ségiségiyaguc.*

¹ (Legic galenjawac; Korawac sac taséhéra ionac legic zéra.) Kurumeñac téngiñ ic tauseñja tauseñjac Yawe, yei guac ama haliga imi héñsorocya yanda. ² Nuac kekec uñananén guac ama yanda deminjaguc imuac niñkumuma kecba séwi qerina momacnec kuc qahac wañu kic qeli kecanzac Anutu guac guru héheli wanžua.

³ Nuac ic kewu, nuac Anutu, kurumeñac téngiñ ic tauseñja tauseñjac Yawe, guac ocmuniguc rezorezo nei acguc haecgina mihicñianjic zipilalec acguc haecgina mihicñianzu.

⁴ Guac amraiguc tacyac wañanžu imi eneñ zézé ségiségi ginaguc. Ieneñ imi nalé séc gi mepési gémma kecanžu. ⁵ Guac murunec kuc mema ewa qerigina meefigic Zionac héna yanda béréngé énécmiyu kecanžu imi eneñ ségiségi ginaguc.

⁶ Ieneñ imi baec wocwocya qara Baka* imuacnec keremmu nalé imuaru doku hogocya sasala mihicñianžu. Wañu kia nalé ménda ducnjyunec hahaya imi acguc doku zékéja mihicñi énécmianzac. ⁷ Ieneñ imi kuc mema toroqema ogicma mema eñac eñac keremma guac baec boña Zioniguc, Anutuac wésiaiguc wininima nammu.

⁸ Kurumeñac téngiñ ic tauseñja tauseñjac Yawe, zéwelecna niñnénna. Yakoboac Anutu, gezac qema niñna. (Ohec) ⁹ Saiwanina Anutu, gi

* **84:6:** Baka imi baec wocwocya mén Palesitainiguc hezac imuac qara. Wañu qac imuac hénia imi ‘zésiac wawañja’.

halécnéŋ météré mimia iwac kic tanera imi hémma nimbésémanj.

¹⁰ Guac ama yandagaiguc ai meme momacguc kekerá iminéŋ ama tosaraiguc ai meme tauſeŋ kekec imi qeyu mazac. Ic biria ionac ama yandaiguc kekec imuac nimba omaya wanžac, néŋ guac amagawac saŋgulaŋ imuac galenjdač wamma kekec imuac nimba eeyaguc wanžac.

¹¹ Yawe Anutu imi kaiwe zéma saiwanina waŋjanžac. Yawenéŋ ewa hia waŋ néncimima kekec eeyaguc mihični néncimianžac. Ikoc qa-hac kecanžu ionac iwawai hiabia ménda aŋgé tiénecmianžac.

¹² Kurumeŋjac téŋgiŋ ic tauſeŋja tauſeŋjac Yawe, guac héima naŋjanžu imi eneŋ zézé ségiségi gi-naguc.

Anutunéŋ muŋguc ewa hia waŋ énécimimac niŋ zéwelerec.

85

¹ (Legic galenjawac; Korawac sac taséhéra ionac legic zéra.) Yawe, gi baecga yomuac ewa hia wammima Yakoboac areŋ hésa ic kecžu imi onagicna liliŋéma hagic. ² Ic embachécgá képésicgina imi wai énécimima képésicgina moczoŋ oso énécminec. (Ohec) ³ Qeri biricga imi moczoŋ waina keňu, kimbeŋga imi qizižiŋgénéa keňu.

⁴ Aŋgéŋ titiac Anutu, acnina meleŋ néncmina. Qeri biricga nonac muru hahaya imi waina qa-hac waŋu. ⁵ Geŋ imi hémbénaŋa qeri biric waŋ nénc mima hažéc waŋ nénc miwésémanj

me? ⁶ Meqeli nénécmina ic embachécgá guac niŋ wamma ségiségi wambinj. ⁷ Yawe goi héihéiga mewininina hémbij. Waŋu anjégnina tina.

⁸ Inéj ic embachéra ejeya météré ichéra luae qeénécmimac. Imuhuc wamma ienéj muŋguc képésic wambij zé ménda lilingému niŋjac meseli énécmimac. Imuac niŋjac ac imuac me imuac Yawe Anutunéj zémaŋ zé wanžac imi ni moczoŋ niŋtoho wammaŋ. ⁹ Hélacnec iwac anjéŋ titi ai imi eeya héimianžu ionac muru hosuru hezac. Imuac niŋjac odamuyanéj neŋaŋ baeciguc hemac.

¹⁰ Goi héihéi hémbénaŋa zéma haka héla iminéj aŋanžaoc. Haka solanja zéma luaenéj kiricne amuzaoc. ¹¹ Ac héla imi baeciguc doku éréanžac ésécnec érézac. Haka solanja miŋinanéj kurumenjiguc kicya hiyu maanžac.

¹² Yawenéj iwawai hiabia nénécmiyu baecninanéj imuac héla gocmia haimac. ¹³ Haka solanjaŋéj wésýaiguc kemmac. Kemma iwac keŋkeŋ hahayawac héna héimindiŋi wammac.

86

Hazéchéra ionac méra igucnec metecgé mimac niŋjac zéwelerec.

¹ (Dawidiac legic zéra.) Yawe, ni kucna qahac, maqeqeya keczua. Gezac qema niŋnénna. ² Eega héima kekera nuac qeri uŋana galenjé nénna. Miŋ Kewu Anutuna guac muru héima naŋanžua. Weleŋ qeqe icga ni anjéŋna tina. ³ Ni kaiwe herec guac guru héhélizua, imuac wamma goina héina. ⁴ Miŋ Kewu, kekec uŋanawac kiwanéj

hiwa éréyu génzua. Welen qeqe icga qeri ujaná ségiségi mihicnjí nénná. ⁵ Gi imi hiabia, ségiségi wamma képésic wai énécmianzañ. Wañu guac guru héhélima kecanzu ionac goigina héianzañ imuac niñac imuhuc zéweleczua. ⁶ Yawe, nuac zéwelecnaiugc gezac qema niñna. Zéwelecná selia niñsima gézézua imi niñnénná. ⁷ Nuac zérabéra naléiguc ni guac guru héhélizua. Gi nuac niñnémbésémañ zéma ninzéngézua.

⁸ Miñ Kewu Anutu nemu ionac sucginaiguc guac séc méj ménda keczac. Méjnénj méj wawañ memega imuac séc méj ménda wammac. ⁹ Héñgalen ama areña areña gej zéna hicnjíma hezac moczoñ wéségaiguc hama odamuga mepési gémmu. ¹⁰ Gi imi kuneñ yanda imuac kiwi welic welicgia meanzañ. Gi sac Anutu keczañ.

¹¹ Yawe guac héna nézéna niñareñgémañ, ni guac ac héla méndacma kemmañ. Ewana momacguc wañu qacga eeya héigémmañ niñac méra nénná. ¹² Nuac Anutu, ni ewa moczoñnec legic héigémma hémbénaña guac qacga mepési gémmañ. ¹³ Imi mia goi héihéiga nuac hezac imi kuneñ yanda wañu kekec ujaná humucac déc igucnec metecgé nénnec imuac niñac mia imuhuc wañgémmañ.

¹⁴ Anutu, séwi eñeñ ic eneñ yacma ni nuwiñ zé wanžu. Kaiziliweñ ic tuñagucnénj qeri ujanawac hochoc ai megic. Wañu ieneñ guac niñac niñ éréhéc ménda wanžu. ¹⁵ Wañu gi imi goi héihéiac Anutu, qeri biric focdac ménda wamma goi héihéi zéma haka héla iminéñ guac muru sécgéma hezac.

¹⁶ Nuac liliŋgéma hama weleŋ qeqe icga ni meseli némma guac weleŋ qeqe embacgawac naŋa ni imi humuc igucnec metecgé nénnā. ¹⁷ Ewa hiagawac asé kiwiya imi mewininina hémba. Imuhuc waŋ nénnā hažéc waŋ néñzū imi eneŋ gamugina nimmu. Yawe gi imi méra némma mebélacgé néŋjanzaŋ.

87

Zioniguc tacyac wawaŋa imi ségiségiyaguc.

¹ (Korawac sac tashéhera ionac legic zéra.) Inéŋ baec boŋa téreyaiiguc tacyac wanjanzac.
² Yawenéŋ Yakoboac tacyacac buŋa tosara onogicma Zionac nagu imuac siŋa niŋjanzac.
³ Anutuac ama areŋa yanda, guac zéma edamugaguc zéanzu. (Ohec)

⁴ Ni niŋnéŋjanzu ionac sucginaiguc Rahab* zéma Babilon hezaoc zémaŋ. Filisitia, Turo zéma Kusi imi acguc imuhucyanec Zion igucnec hicŋihicŋiya zéénécmimanj.

⁵ Eneŋa miŋina eŋeyaoç Zion imi meyacgémac imuac niŋac Zionac yomuhuc zému; Ic yomi me imi imuacnec hicŋi hicŋiya. ⁶ Yawenéŋ ic embac qacgina oma ɬaŋgégina olomma ic yomi acguc imuacnec zémac. (Ohec)

⁷ Legic héima hirianzu imi eneŋ yomuhuc zému; Doku kiwana imi moczoŋ guac muru hezac.

88

Qeri mamaiguc méra mimiawac zéwelerec.

* **87:4:** Izipteac qara méŋ. Qac yomi yaŋ kuneŋ yanda konduŋiguc kekera imuac qara.

¹ (Legic galeŋawac; Korawac sac taséhéra ionac legic zéra, Kunaguc.) Yawe, nuac anjén titiac Anutu, ni siŋi kaiwe wéségaiguc guru héhélianžua. ² Nuac zéwelecnanéŋ guac wéségaiguc érémac niŋ wanžua. Guru héhéliwa gezac qema niŋnénna.

³ Kekec uŋana imi yewérinéŋ sécgé néŋu, kekecna imi humucac déciguc hezac. ⁴ Nuac ninjic ic kic suanjiguc hingac hingarawac tanec kuc mama wanžac. ⁵ Ni imi humuc ic ionac sucginaiguc gilinénéŋa ésécnec. Nuhumugic kic suanqeriaiguc heheya ésécnec. Humuc ic imi guac méra igucnec elicgé énécmimia, imuac ninjac gi imi ionac ménda niŋqeli énécmianžan.

⁶ Gi imi ni baec séséŋ horua dumuc sira tunumaŋiguc nopocnec. ⁷ Guac qeri biricganéŋ ni réwérianec helanži nénžac. Doku tembonjganéŋ nuagichet nuagicha waŋ nénžan. ⁸ Ni niŋnénjanžu imi moczoŋ énézéna lakec kendacgic. Wainéŋna kekecnawac ninjic qaorac qeqeya wanžac. Ni imi nagu héinénéŋa waŋu, néŋgacma kemmaŋac séc qahac wanžac. ⁹ Niŋ yewérima kecba kicna mugu mizac.

Yawe ni naléya naléya guac guru héhélima kecma méra éréhécna meyacma kecanžua. ¹⁰ Gi imi dimuhuc humuc ic ionac kiwi welicwgia waŋ énécmina hia hémmu? Uŋaginanéŋ yacma gi hia mepési gémmu me? ¹¹ Guac goi héihéiga imi kic suanqeriaiguc, waŋu guac haka hela imi humuc ic ionac sucginaiguc hia zéau énécmimia wammac me? ¹² Tunumanqeriaiguc guac haka

welic welicgia, waṇu baec eluj unuunuyaiguc
guac haka solanja imi hia nimmu me?

¹³ Yawe ni guacnec sac guru héhéli génzua.
Siñunec nuac zéwelecnanéŋ guac muru érémac.

¹⁴ Yawe némac niŋac nuac qeri uŋana imi
waizaŋ? Némac niŋac guac kic tanecga musaŋé
nénzaŋ? ¹⁵ Ni komocna igucnec yéwéri mihicnjima
hakecma deguc humucac déciguc keczua. Bac
yandi yandi mihicŋi néŋna ninkinzéŋna imi héla
qahac wanzac.

¹⁶ Guac qeri biricnéŋ hoturu nénzac. Guac
nimba zénéŋ hirihirinanéŋ bacna mésénzac.

¹⁷ Haka imuhucya imuhucyanéŋ doku ésécnec
kaiwe herec lelecgé némma momacnec hoturu
nénzu. ¹⁸ Gen imi ala sorochécna nuac murunec
elicgé énécmiña lakec kendacz. Tunumaŋnéŋ
nuac ala sorochécna ésécnec niguc qéqéhéréŋ
kecanzac.

89

Sésépac ac Anutunéŋ Dawidiguc memeya.

¹ (Ezera ic qara Etanac Masikil legic.) Ni
Yaweac goi héihéiya imi nalé tetecgia qahac
legic héigémmaŋ. Guac haka héla imi kuananéŋ
énézéwa hicnjisaiya hicnjisaiya hema emma kec-
mac. ² Ni yomuhuc zéau énécmimaŋ; Goi héihéiga
hémbénaŋa seligma naŋanžac. Hakaga héla imi
kurumenjiguc kumuna seligma naŋanžac.

³ Waṇu gen yomuhuc zénec; Ni nuac gésimimia i
guc sisipac ac memaŋ. Welenqeque icna Dawidiac
sipacgéma yomuhuc zéyi; ⁴ Neŋ qelihécgä meseli
énécmima guac ic kewu tatacga edamuyaguc imi

kumuwa hicñisaiya hicñisaiya hema emma kecmac. (Ohec)

⁵ Yawe guac haka welic welicgia imi kurumeñ eneñ mepésimu. Wañu hakaga hélä imi météré énécmimia ieneñ kurumeñac hénaorij sucginaiguc mepésimu.

⁶ Sawaiguc mérénéñ Yaweaç séc wammaç? Uña kucginaguc ionac sucginaiguc mérénéñ Yaweaç séc wammaç? ⁷ Anutunéñ kurumeñac météré ic ionac azoazoroiguc eeyaguc yanda wañu lelecgé mimia moczoñ onogicma bac yandi yandi wammiwiñac hezac. ⁸ Yawe, kurumeñac téngiñ ic taußenja taußenja ionac Anutu, mérénéñ gi éséc kuhaguc wammaç? Haka hélanéñ lelecgé gémma hezac. ⁹ Geñ mia konduñ temboñaguc galenjéanžaj. Temboñ yaru geñ zéna néñ qeanžac. ¹⁰ Gi Rahab* imi qegic bec humuma hayec ésécnec efefianec qéséñnec. Hažéchécga imi mérágawac kuhanéñ héndéñ énécminec. ¹¹ Kurumeñ imi guac, baec imi acguc guac. Baec kurumeñ zéma imuac qeraiaguc iwawai sécgéma hezac imi moczoñ geñ zéna hicñidarec. ¹² Baec wañgonja Not zéma Saut imi geñ zéna hicñiyec. Saut baec boňa Taboro zéma Not baec boňa Helmon imi qacgawac niňac ségiségi wanžaoc. ¹³ Guac mérágä imi kuhayanda, guac mérágä imi selia, wañu méra héiga imi eneňa. ¹⁴ Hakaga solanja zéma zégésigésiga solanjánéñ tatacga edamuyaguc imuac qambanja wanžac. Goi héihéiga hémbénaňa zéma hakaga

* **89:10:** Ižipteac qara méñ imi konduñ yan yanda ménjac waséya mema Rahap zéanžu.

héla iminéŋ wéségaiguc heanžac.

¹⁵ O, Yawe hérian héigémma imuac hénia nin̄tegicānzu imi eneŋ ségiségi ginaguc. Ieneŋ imi kic tanecga asahaiguc keŋha wanžu. ¹⁶ Imuhuc wamma kaiwe herec qacgawac zézé ségiségi wanžu. Waŋu imi eneŋ imi hakaga solan̄a niŋac meyac énécmimia wanžac. ¹⁷ Gi imi ionac kucginawac edamuya wanžan̄a imuac niŋac imuhuc waŋjanžu. Ilicninanéŋ† ewa hiaga niŋac yandima eŋjanžac. ¹⁸ Saiwanina imi Yaweac muru hezac. Ic kewunina imi Israelac téreyá miŋina iwac buŋa wanžac.

¹⁹ Becnec qeri uŋawac haka méŋ hicŋi énécmiyu héngic imuacnec météré ichécga yomuhuc énézéneč; Ni méra énécmimiawac kuha ic kawali méŋjac mima i ic embachéra ionac sucginaiguc meyacba eŋec. ²⁰ Ni weleŋ qeqe icna Dawidi mihicŋima haléc téreyá qocgémiyi. ²¹ Mérananéŋ iguc zéŋgé toroya qahac hemac. Huananéŋ meseli mimac.

²² Ic imi hažécyá méŋnén méŋ ejeya méra bawaiguc opocmacac séc qahac. Ic biria méŋnén méŋ helanzi mimacac séc qahac. ²³ Ni wésiaiguc hažéchéra mebirí énécmima hažéchéra unudacmaŋ. ²⁴ Hakana héla zéma goi héihéinanéŋ i guc momacnec hemac. Qacnawac niŋac ilihanéŋ yandimac. ²⁵ Ni méria meyacba konduŋ qaha zéma doku téfara séc qahaiguc hemac. ²⁶ Imuhuc wammiwa inéŋ nuac nézéma zémac; Gi imi nuac maŋgocna, nuac Anutu, aŋgéŋ titiac ɬamanžiŋna.

† 89:17: Ic kewugina kuha iwac niŋac zézéya.

²⁷ Ni imi i méréc meracna kumuwa inéj baec séc ic kewu ionac orucgina wammac. ²⁸ Iwac niŋ wamma goi héihéi wammima kecmaŋ. Sisipac ac ic imiguc memeya imi selianec meseligiwa hekecmac.

²⁹ Waŋu qelihéra waŋ énécmiwa hémbénanja hicŋisai wamma kecmu. Waŋu ic kewu tatacyä naléya mehorugiwa kurumeŋa kurumeŋjanéj nalé horua heanzac ésécnec horua hemac. ³⁰ Qelihéra ieneŋ héra acna waima zézé seli acnawac séc niŋtoho ménda wamma ³¹ héra acna mesohoma zézé seli acna ménda niŋtoho wammuiguc imi ³² qarucnanéj képésic ginawac unumindiŋi énécmima hihilocnéj haka biriagina unumindiŋi énécmimaŋ. ³³ Waŋu kileŋ goi héihéina moczoŋ ménda wagicma hakana héra wammima ikoc ménda wammimaŋ.

³⁴ Sisipac acna ménda auma ac kuananéj zéhicŋiyi imi ménda melemmaŋ. ³⁵ Hakana téreyanéj hatac momacguc zéseliwa heyecac hezac. Dawidi ac ikoc ménda wammimanj. ³⁶ Qelihéra imi eneŋ hémbénanja hicŋisai wamma kecmu. Ic kewu tatacyanéj kaiwe ésécnec wésénaiguc nalé tetecgia qahac hema kecmac. ³⁷ Waŋu sawawac héipuc ic‡ qeken qehaya qahac nanaŋa maso ésécnec hémbénanja seligma nammac. (Ohec)

³⁸ Néŋ gi kileŋ halécnén météré mimia imi qeri biric kuneŋ yanda wamma zésure wammima héŋara menec. ³⁹ Weler qeqe icgawac sisipac

‡ 89:37: Maso imi tunumaŋ qeriaiguc ninicanžac imuac niŋac héipuc ic zézac.

ac imuac mézéga tiyu ic kewu opocya imi baeciguc gilina qaurac qezac. ⁴⁰ Wañu deminja imi hézéj gédacma neuñ kiropo selia imi mebiridaczan. ⁴¹ Imuac héra keñkej haha wanjanzu imi eneñ kisikiyon qemigic ama lelec lelec ieneñ imi isocfagociguc opocanžu.

⁴² Geñ imi hažéchéra ionac méra héigina imi meyac énécmına eñu hažéc eneñ moczoñ ségiségi wanžu. ⁴³ Wañu iwac souya mebirina žéra qahac wañu yaréiguc kemmacac séc qahac wanžac. ⁴⁴ Edamuya auna tecgéyu ic kewu tatacyá imi meleñna baeciguc mazac. ⁴⁵ Iwac sac qeli naléyá imi meducnjima gamunéñ qacyaiguc haina enzac. (Ohec)

⁴⁶ Yawe nalé dahecac séc me? Genjaoc hémbénaña musaŋgé amuwésémañ? Nalé dahecac séc qeri biricga geric bélanya téma zeanzac éscnec wañ némbésémañ? ⁴⁷ Yei naléna hotoňa dac wanžac imi niŋqeliwésémañ. Gi imi baec ic moczoñ mihicnjí énécmima imuhuc wai énécmına kekecgina yei gorosoňa éscnec wanžac. ⁴⁸ Mérénéñ kecma humuc ménda mihicnjima hémma enyea qeri uňaya humucac kuha igucnec hia metecgé amumac? (Ohec)

⁴⁹ Miñ Kewu hakaga héla iminéñ Dawidi sisipac ac wamminec. Wañu imuac goi héihéi becnec heanjeç imi dimuaru keñ saŋgizac? ⁵⁰ Welen qeqe ichécgá žébiri qébiri wammianžu imi niŋqelina, kucginaguc hicnjí saima keczu momac yanda ionac žébiri qébiriginanéñ nuac wésénaiguc hezac. ⁵¹ Yawe žébiri qébiri imi mia hažéc hécganéñ guac

halécnéj météré wammimia inéj tima kejec
héna imuac mia zébiri qébiri wammizu.

⁵² Yawe, hémbénaŋa mepésimini, hélacnec!
hélacnec!

Kiwi 4

90

(Legic 90-106)

*Kekec hémbénaŋa imi Anutuac
muru hezac.*

¹ (Anutuac icya Moseac zéwelec welec.) Miŋ Kewu, guac niŋni gi imi hicŋisaiya hicŋisaiya nonac tacyacninanawac ama ocmuŋ wanžan̄.
² Baec bonja ménda hicŋigicnec, baec kurumenj ménda zéna hicŋiyunc hémbénaŋa igucnec hémbénaŋa gi imi Anutu kecanžan̄.

³ Geŋ zéna ic embac eneŋ liliŋgéma seitotoŋ wanjanžu. Geŋ mia baec ic ini liliŋgéma kemmu zéneč. ⁴ Kicgaiguc yawuŋ tauſenja imi oran̄ ésécnec hotoŋja waŋu ſinji bakia tanec wanžac.

⁵ Geŋ mia doku qaoŋ ésécnec luma usunjénécmima kejanžan̄. Ieneŋ imi gau héhéŋ ésécnec, ɬariŋ ſinjunc ūuria qeanžac ésécnec wanžu. ⁶ ɬariŋ imi ſinjunc ūuria qema heyu kaiwenéŋ qeyu mariyaiguc sélécgéanžac. ⁷ Nini imi guac qeri gericnēŋ nonoyu zema qahac wanžin̄. Waŋu guac qeri gericnēŋ hoturu nénécmizac. ⁸ Geŋ mia kěpésicnina wéségaiguc haima, hakanina biria saŋa imi kic tanecgawac asahaiguc haianžan̄.

⁹ Nalénina moczoŋ imi qeri biricgawac qeriaciguc qahac wanjanžac. Kekecnina howianéŋ

wésénina ésécnec tecgéanžac. ¹⁰ Yawuñnina imi 70, wañu tosara kucginaguc imi 80 wanžac. Wañu imuac surucya imi bisi qatéŋ zéma zésiac. Wañu imi fočdac keňu nini putitima keň humuanžiŋ. ¹¹ Mérénéŋ qeri gerigawac kuha hia niſtegicmac? Mérénéŋ hénaga séha niſtegicma bac yandi yandi wammac? ¹² Ku nénécmına nalénina hia olomma niſtegic qinſtegic ewa qerininanéŋ doŋgéma kecbiŋ.

¹³ Yawe, némac naléiguc hawésémaŋ? Focdac liliŋéma hana. Welenqeqe ichécgä goi héihéi wañ nénécmına. ¹⁴ Siŋunec guac goi héihéiganéŋ mesécgé nénécmına kekecninawac nalé howia séc zézé ségiségi wamma kecbiŋ. ¹⁵ Yéwéri mihicŋi nénécminec imuac naléya moczoŋ zéma qeri biric wañ nénécminec imuac yawuñ moczoŋ toroqema imuac séc zézé ségiségi mihicŋi nénécmiwésémaŋ. ¹⁶ Wawaŋ memega weleŋ qeqe ichécgä ionac muru mewinini énécmima guac edamuga imi qelihécgina ionac muru mewinini énécmına. ¹⁷ Min Kewu Anutuninawac ewa hia imi neŋaŋ muru haina mayu. Méráninanéŋ wamma meanžiŋ imi meselígina nammac. O, méráninanéŋ wamma meanžiŋ imi meselígina nammac.

91

Anutunéŋ saiwa wammimac zéma ninžéŋgýec.

¹ Eŋeŋa miŋinanéŋ hoturumiyu saŋgima kecanžac imi wandac wandac miŋinawac amiaiguc kecmac. ² Ni Yaweac yomuhuc zéanžua; Inéŋ

saŋgi saŋgina, zéma neuŋ kiropo selina; Anutu iwac muru mia héima naŋanžua.

³ Imuac mia inéŋ nei késakésa ic ionac uſic igucnec zéma yaŋhafi warihaguc humumia imuacnec metecgé gémmac. ⁴ Inéŋ gi kuruc neŋgocya éſécnec qeŋgaŋ zucyanéŋ hoturugéju qeŋgaŋa bawaiguc kemma saŋgiwésémaŋ. Imuhucyanec iwac haka héra iminéŋ saiwaga zéma asamaŋga éſécnec hézicgé gémmac.

⁵ Gi imi siŋiyawac zéra imuac bac yandi yandi zéma kaiweac ʐakoŋ muigic hahaya imuac zénéŋ hirihiri ménda wambésémaŋ. ⁶ Yaŋhafi warinha tunumanjiguc hahaya zéma kisi kiyon kaiweiguc hicŋi hicŋiya imuhucyawac bac yandi yandi ménda wambésémaŋ.

⁷ Tauseŋ me 10 tauseŋnéŋ wésé andégaiguc mama humuwu, néŋ gi imi saec imuhucyanéŋ ménda hosucgé gémmac. ⁸ Gi imi kaiziliweŋ ic ieneŋ bakia megic kicganéŋ inichbésémaŋ. ⁹ Gi imi Yawe aŋgétina saŋgi saŋgigawac buŋa wanžac. Eŋeŋa miŋina aŋgétina tacyacgawac ama ocmuŋa wanžac. ¹⁰ Imuac niŋac zérabéra guac muru ménda haréma yaŋ hafinéŋ ama haliga hosuraiguc ménda hosucgémac.

¹¹ Inéŋ guac wamma kua meme uŋahéra énézéyu héra keŋkeŋ haha waŋanžan̄ imuaru galenjé gémmu. ¹² Ieneŋ méruginanéŋ gépésigic hénaga imi hocnéŋ ménda héimac. ¹³ Gi imi laion zéma qaté mokolen̄ tidacgéwésémaŋ. laion sacqeli zéma mokolen̄ hénaga bawaiguc tidacgé énécmiwésémaŋ.

¹⁴ Anutunéj yomuhuc zézac; Inéj goina héianzac imuac aŋgéja timaŋ. Inéj qacna niŋnénjanzac imuac i meyacmimaŋ. ¹⁵ Inéj zéwelecnéju acya meleŋ mimaŋ. Zérabéra naléiguc i guc momacnec kecma metecgé mima méra miwa eebipiyaguc wammaç. ¹⁶ Yawuŋa mehorugiwa niŋu sécgémac. Waŋu aŋgéj titiac ai ézéwa hémmac.

92

Héipuc wammiyu ewa hia ac ézéyec.

¹ (Legic zéra, Sabata naléiguc héihéiyawac legic.) Enejia miŋina Yawe, ewa hia ac gézéma guac qacga kikicmelon legiciguc héigéngéja imi hiabia. ² Siŋunec goi héihéiga zéauuma siŋiyaiguc hakaga hela imuac zéauauya imi hiabia. ³ Gita kulele zéma waŋgoŋ qema mepési géŋgéja imi hiabia soroc. ⁴ Yawe, wawaŋ memeganéj ségiségi mihični néŋzaŋ. Ni méragawac haka silic niŋac ewana meyacma mepési géŋzua.

⁵ Yawe, wawaŋ memega imi yei kuneŋ yanda. Guac nininga imi yei kuneŋ yanda wanžac. ⁶ Ic diwi qiwiliŋa imi ménda niŋasarianzac. Ic sicsaocya imi ménda niŋtegicanzac. ⁷ Ic biria imi qézézac ésécnec saigic. Kaižiliwenj ic eneŋ kindindiŋ ginaguc wanžu, néŋ kecma hémbénaŋa birima qahac wandacmu. ⁸ Yawe, gi imi hémbénaŋa eneŋa miŋina wanžaŋ. ⁹ Niŋzaŋ? Hažéchécga, O, Yawe, hažéchécga ieneŋ kileŋ biridacmu. Képésic meme ic imi héndéŋ qéndéŋ

waŋ énécmimia wammac. Imuac mia imuuhuc žézua.

¹⁰ Waŋu geŋ imi ilicna haséŋ burumakao ésécnec meyac néŋanžaŋ. Haléc hiabia oruc-naiguc qocgé néŋanžaŋ.* ¹¹ Hažéchécna haka biriawac bakia megic kicnanéŋ inicanžua. Yacma nuanžu imi tasia biria mezu žégic gezacnanéŋ niŋanžua.

¹² Ic solanja imi yéménzéc ic ésécnec loŋgo biacbiac wamma Lebanoŋac sida ic ésécnec yandimu. ¹³ Yaweac ama, Anutuninawac ama yandaiguc himicgic loŋgo biacbiac wamma nanžu. ¹⁴ Waŋu ic yanda wammaguc kileŋ héla haianžu. Dokugina ménda žicgéyu téŋgiŋ téŋgiŋ waŋanžu. ¹⁵ Yawe hakaga dindiŋa imi mewininina. Yawe imi nuac žamanžiŋ. Iwaru imi képésic méŋ ménda hezac.

93

Anutuac héŋgaleŋ ai imi edamuyaguc.

¹ Yawenéŋ héŋgaleŋ wamma eŋeyaoč héŋgaleŋ aiac kuha héiamuyu eeyaguc wanžac. Yawe imi kuhanéŋ séwi usuya zéma rikuŋa héiamuzac. Imuac baec kurumeŋ kumuyu qekeŋ qehaya qa-hac seligima nammac. ² Gi imi nalé hémbénaŋa igucnec kecnecac keczaŋ. Ic kewu tatacga imi becarunec héitumuna seligima taczac.

³ Yawe doku yandanéŋ luma yaczac. Doku yandanéŋ luma hétéŋa meyaczac. Doku yandanéŋ luma géréréc mericzac. ⁴ Ou eŋeŋa tacanzaŋ,

* **92:10:** Halécnéŋ météré mima kuc buŋa qemima Israelac ic kewu kumu mimiawac žézéya.

Yawe guac kucga imi doku qara zéma konduj temboŋ yanda ogicma kuneŋ yanda wanžac.
⁵ Yawe, ackuažécgä imi héra téngéŋ. Téréyaganéŋ amaga mezericna sécyä waŋu hémbénaja hema kecmac.

94

Anutunéŋ ic solanja ionac hazéc hécgina bakia meleŋ énécmimac.

¹ Yawe, tasé kuku miŋina Anutu, bakia meleŋmeleŋ miŋina Anutu, gen asac mararaŋ qetagaliwésémaŋ. ² Yacna, baec yandawac zégésigisé miŋina gi. Yacma séwi eŋeŋ ic tasé ku énécmina. ³ Yawe, ic biria eneŋ nalé dahecac séc hériaŋ haimu? Némac naléiguc haka imi tecgémac?

⁴ Ieneŋ séwi eŋeŋ wamma zébiri qébiri wanjanzu. Biria meme ieneŋ moczoŋ séwi eŋeŋ wamma kecžu. ⁵ Yawe, ieneŋ ic embachécgä qézéŋgé unuma guac buŋa imi helanzi énécmianzu. ⁶ Embac malé zéma, ic kianj unuhumuma, gupaŋ merac unuhumuanzu. ⁷ Imuhuc wamma yomuhuc zéanzu; Yawe imi ninicmacac séc qahac. Yakoboac Anutu imi niniŋa qahac.

⁸ Ic embac sucginaiguc ic qelaŋa kecžu ini qeriginanéŋ niŋgic. Niniŋina qahac ini, némac naléiguc niŋtegic qinŋtegic ginaguc wammu?
⁹ Gezacnina meyacgé nénécmiyec inéŋ acnina hia ménda nimmac me? Kicnina meyacgé nénécmiyec inéŋ hakanina hia ménda hémmac me?
¹⁰ Baera baera bakia meénécmima ic

pakej ac ku nénécmianżac inéj ninija qahac zéma ninžu me? ¹¹ Yawenéj ic onac niniñgina nindaczac. Niniñgina imi gorosoňa wanžac imi nindaczac.

¹² Yawe, gi žeqindinji mianžaj ic imi žézé ségiségiyaguc. Héna acganéj pakej ac wammianžaj ic imi ségiségiyaguc. ¹³ Ic imi žérabéra naléiguc metecgé mima luaeiguc opocna kerunec, ic biria ionac imi baec séséj éséenécmimia wammac. ¹⁴ Yawenéj ic embachéra ménda wai énécmianžac. Waļu enejya buňa héńacgina ménda meanžac. ¹⁵ Žégésigési imi haka solanjaiguc liliŋgéma hamac. Hayu ewa qerigina solanjanec kecanžu imi enej moczoň qeriginanéj méndacmimu.

¹⁶ Mérénéj nuac niŋ yacma biria meme ic unumac? ¹⁷ Yawenéj ménda méra némbacnec kekec uŋananéj bec humuma néj qema kecbacnec. ¹⁸ Yawe, hénana tisuracgéyi nalé imuaru goi héihéiganéj ni népésinec. ¹⁹ Qerinaiguc ninij sasala hicnjinéju guac mebélac qebélac ainéj kekec uŋanaguc ségiségi mihicŋi néŋanžan. ²⁰ Héna aciguc koroma haka biria waŋanžac gésigési ic kiwa biria imuhucyanéj dimuhuc giguc ala kekec wammac? ²¹ Ienej tocgéma ic solanjawac kekecyā qewiŋ žé wamma ic képésicya qahac imi képésiraguc zéma zétecgéma sac naecmianžu.

²² Yawe imi neuŋ kiropo selia baec boňaiguc nanaňa. Nuac Anutu imi ʒamanžinj selia, réwéri igucnec néŋgacma imuaru saŋgianžinj. ²³ Képésicgina melej énécmina ionac muru

liliŋgéma kemmac. Haka biriagina niŋac mebiri énécmiňa qahac wandacmu. Yawe Anutunanéŋ mebiri énécmimac.

95

*Mepésimima niŋtoho wammiwiŋ
zé nunuruzac.*

¹ Hagic nini Yawe legic héimima, neŋaŋ aŋgén titiac ɬamanziŋ ségiségi wamma legic héimiwiŋ.
² Ewa hia ac ézéma wésiaiguc kemma legic zéra zéni iwac muru kemmac.

³ Yawe imi Anutu kuneŋ yanda, anutu moczoŋ ionac qacginaiguc eŋeŋa keczac. ⁴ Baec hingac hingara imi mériiaiguc hezac. Baec boŋa eŋeŋa acguc iwac buŋa wanzac. ⁵ Konduŋ imi iwac, inéŋ zéyu hicŋiyec. Wanju baec acguc mérianéŋ meyec.

⁶ Hagic nini sicgéma mepésimima, kekecnina mihicŋi nénécmiyec Yawe iwac muru simiŋ héimiwiŋ. ⁷ I imi Anutunina, nini imi ic embachéra, rama tuŋa mériiaiguc ono onopora.

Ini nalé yomuaru ewaya nimbijŋ zé wanžuiguc imi; ⁸ Meriba zéma baec kérakérasia Masa imuac nalé ésécnec ewa qerigina seliseli ménda wammu. ⁹ Nalé imuac yandahécgina ni batucgé némma awinémma wawaŋ memena imi héŋgic. ¹⁰ Ni yawuŋ 40 séc hicŋisai imuac ninjéwécnaguc wamma zéyi; Ieneŋ imi ic embac ewagina soho sohoya, nuac héna imi ménda ninzu. ¹¹ Imuac ni qeri biric wamma zéselima zéyi. Ieneŋ nuac tac hiahiaruiguc harémuac séc qahac.

96

*Žégési nénécmimanj zé hahaya Anutu i
mepésimini.*

¹ Legic qelia Yawe héimigic. Baec séc ic embac Yawe legic héimigic. ² Yawe legic héimima qara mepési migic.

Anjéŋ titi ai imuac naléya naléya zéau énécmigic. ³ Edamuya imi baera baera ionac. Waňu kiwi welic welicgia imi ic embac momac yanda ionac zéau énécmigic. ⁴ Yawe imi kunej yanda, imuac niŋac hélacnec mepésimimu. Anutu tosara moczoŋ onogicma eeya héimimu. ⁵ Anutu baera baera kecžu imi moczoŋ ejomia. Tosara qahac, néŋ Yawe inéŋ mia kurumenzéyu hicŋiyec imuac mia imuhuc zéza. ⁶ Eeya ejenja zéma ic kewuac qarucnéŋ iwaru hezac. Kuha zéma héŋsorocyanéŋ iwac ocmuŋ téréyaiguc hezac.

⁷ Yawe zézé ségiségi wammigic. Baera baerawac ic embac hénia hénia ini, edamuya zéma kuha imuac Yawe zézé ségiségi wammigic. ⁸ Yawec qara eeyaguc imuac séciguc edamuyawac zézé ségiségi wammigic. Sesegina mema iwac ama yandaiguc keremmu. ⁹ Héŋsorocya* zéma téréya niŋac wamma Yawe mepési mimu. Baera baera iwac wésiaiguc zénéŋ hirihiri wammu.

¹⁰ Baera baera sucginaiguc ini yomuhuc zému; Yawenéŋ héŋgaleŋ wanžac imuac baec momac yandanéŋ seligma qekeň qeha ménda wammu.

* **96:9:** Ic kewunéŋ žuri žambayaguc naňu héŋsoroc wammiangic ésécnec.

Inéj ic embac momac yanda héna ac hezac séc dindijanec zégési énécmimac.

¹¹ Kurumej imi ségiségi waļu baec imi zézé ségiségi waļu konduň zéma iwawai imuac qeraiaguc sécgéma hezac imi hériaj haimimu. ¹² Nene ai lépaya lépaya zéma iwawai imuaru hezac imi moczoň ségiségi wammu. Imuhuc wanjic žuňiguc ic hésa acguc Yaweac wésiaiguc ségiségi wamma legic héimu. ¹³ Inéj hamac. Baec zégési énécmimanž zé hamac. Inéj solajanéj baec yanda zégési énécmima ikoc qahac, néj hélacnec ic embachéra zégési énécmimac.

97

Anutuac héŋgalej ai imuac edamuya.

¹ Yawenéj héŋgalej waļ énécmimac. Imuac baecnéj ségiségi waļu konduňiguc baec komoc komoc imi acguc zézé ségiségi wammu. ² Hosusu zéma tunumaňnén lelecgémizac. Haka solanja zéma zégésigési solanja iminéj ic kewu tatacyawac qambaňa wanžac. ³ Geric bélajanéj wésia igucnec hicnjima hažéchéra yanda lelec lelec kecžu onodacmac. ⁴ Iwac piliticnén baec séc ken qetagaliyu baecnén hémma zénéja hirizac. ⁵ Baec boňaya boňaya iminéj Yawe baec yanda miňina iwac wésiaiguc kufaň ésécnec pépélima mazac.

⁶ Kurumejnén iwac solanj dindinja zéauyu ic embac moczoň edamuya héŋanžu.[✉] ⁷ Anutu méruginanéj seima memeya weleň qemima iwawai eñomia niňac séwi enej waňanžu imi

[✉] **97:6:** Rom 1:20

enej moczoj gamuginaguc wammu. Anutu sasala ini Yawe mepésimigic.

⁸ Yawe guac zégésigési imi Zionac héniorij enej nimma ségiségi wanžu. Yudawac ama areňa kunej kunej séc* ienej imuac wamma žézé ségiségi wanžu. ⁹ Yawe gi imi baec séc ejeňa keczaň. Anutu momac yanda qacginaiguc onogicma keczaň.

¹⁰ Yawe siňnij wammianžu ini, biriawac mézégina tiyu. Inéj héniorij héra galeňgé énécmima ic biria ionac méragina igucnec metecgé énécmianžac. ¹¹ Ic solanja onac asac mararaň žilalonja qesa énécmima qerigma dindiňa kecanžu ionac ségiségiac gocmia qesa énécmianžac. ¹² Ic solanja ini Yaweac niňac ségiségi wamma qara téreyawac ewa hia ac žémigic.

98

Baec zégési mimiawac mepésimigic.

¹ (Legic zéra.) Yawenéj haka welic welicgia wańec imuac niňac legic qelianéj mepési migic. Iwac méra héiya zéma hua héiya téreyanéj onogicma kawali wańec. ² Yawenéj aňgén titi ai imi énezéyu héjgic. Wańu iwac solan dindiňa imi baera baera ionac kicginaiguc kawé qema mewininiyec. ³ Inéj goi héihéiya zéma haka héla imi Israel hénorij géséhéra ionac niňac wamma sisipac acya niňqelima imuhuc wańec. Wańu baec zécgéria séc Anutuac aňgén titi ai imi héjdačgic.

* **97:8:** Hebiraio aciguc; bérachéra.

⁴ Baera baera ini ségiségi wamma Yawe héténj héimigic. Ewagina meyacma ségiségi wamma legic héima mepési migic. ⁵ Gitanéŋ Yawe mepésigic. Gita zéma ewaginanéŋ mepési migic. ⁶ Tomuŋ mimisuleac héténjanéŋ ic kewu Yaweac wésiaiguc ségiségi wamma hériaj haimu.

⁷ Konduŋ zéma iwawai imuaru sécgéma hezac imi zéma baec zéma imuaru tacyac wanjanzu imi moczoŋ hériaj haimimu. ⁸ Yaweac wésiaiguc dokunéŋ luma méra qege wanjic baec bojanéŋ momacnec ségiségi wamma legic héimigic. ⁹ Inéŋ mia baec zégési énécmimaŋ zé hamac. Inéŋ solan dindinayanéŋ baec zégési énécmima, keŋkésa hakésaya qahac ic embachéra zégési énécmimac. Hénia imuac niŋac mia imuhuc mepé qepési wammigic.

99

Anutuac hénia téréya imuac wamma mepésimigic.

¹ Yawenéŋ héŋgaleŋ waŋ énécmizac, ic embac momac yanda zénéŋ hirihiri wanjic. Yawenéŋ Kerubim kua meme uŋa qacginaiguc taczac. Baecnéŋ hiriyu. ² Yawenéŋ Zioniguc kuneŋ keczac. Icembac hénia hénia ionac qacginaiguc meyac mimiawac kecanzac. ³ Énézéna ieneŋ qacga yanda welic welicgia imi mepésimu. Inéŋ téréya wanžac! ⁴ Ic kewunina imi kuhaiguc. Inéŋ zégésigési dindinjawac siŋa niŋanžac. Inéŋ haka keŋkésa hakésaya qahac imi kumuyec. Yakoboac ichéra ionac sucginaiguc hénia aciguc nanaŋ seli

zéma haka solanja kumuyec. ⁵ Ini Yawe Anutunina meyacmima iwac héniaiguc mepésimu. Inéj téréya wanžac.

⁶ Hofac oo ichéra ionarunec imi Mose zéma Aron, waňu Anutuac qara qacanžu ionarunec imi Samuel, ic imu hucyanéj ewagina moczoñnec Yawe zéwelecmigic acgina niñénécmiyec. ⁷ Yawenéj hosusu tandéyaiguc namma ionac énézéyu héna ac zéma zézé seli ac imi niñtoho wanžic.

⁸ Yawe, Anutunina, gi imi acgina niñénécminec. Nalé tosiaiguc bakia melen énécminec, néj gi imi képésic waiwaiac Anutu kecanžaŋ. ⁹ Ini Yawe Anutunina meyacmima baec boňa téréya imuaru i mepési mimu. Yawe Anutunina imi téréya wanžac.

Baera baera Anutu mepésimimu niňac unuruyec.

100

¹ (Ewa hia zémimiawac legic zéra.) Baera baera momac yanda, ségiségi wamma Yawe oñhérian̄ haimigic. ² Ségiségi wamma Yawe weleñ qemima legic héima iwac wésiaiguc kerengic.

³ Yawe imi Anutunina wanžac imi ini niňasarigic. Inéj zéyu nini hicjima keczin̄. Waňu nini imi iwac buňa. Iwac ic embachéra zéma rama inéj ninicgaļej waň nénécmiyu kekera.

⁴ Ewa hia ac ézéma saňgulanjaiguc keremmu. Legic héimima ama yandayaiguc keremmu. Keremmu ewa hia ac wammima legic héima qara meyac mimu. ⁵ Yawe imi hiabia. Goi

héihéiya hémbénaja imi nalé tetecgia qahac heanzac. Hakaya héla imi hicñisaiya hicñisaiya ionac muru hemma kecmac.

101

Ic kewu zéma sisipac acya.

¹ (Dawidiac legic zéra.) Ni goi héihéiga zéma zégési gésigawac legic héimaŋ. Yawe, ni gi gita kulele qehéi waŋgémmaŋ. ² Ni héna solajawac ewama kecmaŋ. Néma naléiguc nuac hanémbésémaŋ? Ni amanaiguc ewa solajanec hakana wamma kecmaŋ.

³ Iwawai biria imi imuac me imuac kicnaiguc ménda haiwa hemac. Héna ac andé qema kecanžu ionac mézétiti wamma kecba haka iminéy ménda qéqéhérén̄ waŋnémmac. ⁴ Ewa qerigina qariŋ qarinqia ieneŋ nuac murunec lakec kemma kecmu. Ni haka biria héjara mema kecmaŋ.

⁵ Méjnén̄ mén̄ alahéra sasaŋgiaiguc zébiri qébiri waŋ énécmianzac imi mebiri énécmiwa qahac wandacmu. Ségera herec zéma séwi eŋeŋ imi bisiqatéy ménda waŋ énécmimaaŋ.

⁶ Kicna hima baec yomuaru ic héla imuhucya mihicñi énécmima énázéwa niguc momacnec kecmu. Héna solanja tima kenjanžu imi kumu énécmiwa weleŋ genémmu.

⁷ Ikoc ic imi méjnén̄ mén̄ amanaiguc ménda kecmac. Ikoc ac zéanžu imi eneŋ kicnaiguc ménda wai énécmiwa nammu. ⁸ Siŋunec séc ni baec yomuaru ic biria moczoŋ mebiri énécmiwa qahac wandacmu. Biria meme ieneŋ Miŋ Kewuac ama areŋa yandaiguc qahac wandacmu.

102

Méra mimac niñac zéwelecma Ic kewu hémbénaja ézéyec.

¹ (Yewéri mihicnjima ewa biric wamma niñywéycya imi Yawe ézéma zéwelerec.) Yawe, zéwelecwelecna niñnénnna. Waina guru héhéliwa qaqacnanéj guac muru haréyu. ² Helanzi nénéñawac kecba nalé imuaru kic tanecga ménda musaŋgé némbésémaŋ. Guru héhélimaŋ imuaru gezac qema focialt acna kitiba melené némbésémaŋ.

³ Kekecnawac naléya imi hofac ésécnec emma sohoanzac. Sicnanéj geric lokora ésécnec zeanzac. ⁴ Ni elun nuyu nene ménda neanzua. Ewa querina imi baec kérakérasiawac qézézac ésécnec zicgézac. ⁵ Zésilacna niñac séwinanéj sic-naiguc qékétazac. ⁶ Ni imi baec kéra kérasiaguc guae nei ésécnec, baec kisiaiguc kouteran nei ésécnec wanžua. ⁷ Siňiiguc kic qeli kecba ama bauyaiguc maulalac nei ésécnec wanžua.

⁸ Hažéchécna eneŋ kaiwe herec zébiri qébiri waŋ némma meeŋqesac memaquesac waŋ némma sésécac wammac niñac qacna imi saeciguc haianzu. ⁹ Sigic* newa nenena ésécnec waŋu doku newa kic masina mayu momacnec neanzua. ¹⁰ Hénia imi yomuhuc; Guac qeri biric zéma qeri geric niñac imuhuc wanžua. Gi ni népési yacmaguc duŋa gilina nuanzac. ¹¹ Naléna imi tecgémáŋ zé mariawac amia ésécnec melemma mazac. Qézézac ésécnec zaŋgémá kenžua.

* **102:9:** Ewa biric mihicnjima sigic naecaŋgic.

¹² Néj Yawe gi imi hémbénaŋa kecanzaŋ. Qacga imi niŋqeligic hicŋisaiya hicŋisaiya hema emma kecmac. ^{13 (13a)} Deguc imi Zion wéséniniŋ waŋmimiawac naléya. Nalé niŋna hezac imi ducŋizac. ¹⁴ Waŋu weleŋ qege ichécgá nini Zionac hoc baŋec niŋac ségiségi wanziŋ. Waŋu imuac seitotoŋadac imuhucya acguc siŋa nim-mianziŋ. ^(13b) Imuac niŋac geŋ yacma Zion ewa hia wammiwésémaŋ.

¹⁵ baera baera ic embac imi Yawe guac qacga nimma bac yandi yandi wammu. Baec séc ic kewuhéra ieneŋ edamugawac eeya héimu. ¹⁶ Yawenéj Zion miyacgéma eŋeya edamuya qe-riaiguc wininiyu imuhuc wammu. ¹⁷ Yawenéj maqeŋeya inic sosoli waŋ énécmima žéwelecgina mematiti ménda waŋu imuhuc wammu.

¹⁸ Haka imi biaŋac hicŋisai ionac ogic heyu ic embac biaŋ hicŋimu imi eneŋ Yawe mepési mimu. ^{19-22 (21)} Waŋu hésa ic ionac zésilacgina nimma humucac buŋa qeénécmimia hulac énécmiyu. ⁽²²⁾ Ic embac hénia hénia zéma héŋgaleŋ ama areŋa yanda Yawe mepésimiwiŋ zé tocgému nalé imuaru, ⁽²¹⁾ Yaweac qara imi Zioniguc, waŋu qac buŋaya imi Yerusalemiguc zéau énécmimia niŋac ⁽¹⁹⁾ Yawenéj ocmuŋ téréya eŋeŋa imuaru kic hiyu mayu ninicanzac. Inéj kurumeŋ igucnec baec héŋgaleŋ waŋanžac.

²³ Inéj kekec hénanawac suraiguc nuac kucna memama kekecnawac nalé imi mehotonjiyec. ²⁴ Waŋu ni yomuhuc zéyi; Anutuna, Anutuna, naléna kembanju ménda nuagicna. Guac

yawun̄ga imi hic̄isai lépaya lépaya hema emma kecmac.

²⁵ Gen̄ mia becnec baec qambaŋa hainec. Kurumeŋ acguc méraganéŋ mihic̄jinec. ²⁶ Baec kurumeŋ imi hia qahac wamma, néŋ gi imi hémbénan̄a kecanžan̄. Iwawai imuhucya imi séwi usu ésécnec méiméiya wamma tegicanz̄ac. Waŋu séwi usu ésécnec hainetec waŋanžan̄. ²⁷ Gi imi ménda melemma imuhucyanec kecanžan̄. Yawun̄ga imi tectecgia qahac. ²⁸ Welen̄ qegehécḡa ionac qelihécgina imi nalé séc kecmu. Qelihécgina imi wéségaiguc seligma nammu.

103

Anutuac hiyawac niŋac ewa hia ac wammiyec.

¹ (Dawidiac legic zéra.) Kekec uŋana, Yawe zéhiaru mina. Qerinaiguc heheya ini moczoŋ qara téreyá zéhiaru migic. ² Kekec uŋana, Yawe zéhiaru mima, ewa hiawac bun̄a iwarunec hahaya moczoŋ imuac eluŋ ménda gumac.

³ Inéŋ képésicga moczoŋ augémma yan̄hafiga moczoŋ mehiaruma ⁴ kekecḡa imi humuc igucnec metecgé gémma goi héihéia zéma wésé niniŋanéŋ ic kewu opoc héigémmac. ⁵ Waŋu iwawai hiabianéŋ ewa singa mesécgé gémmac. Waŋu séwigawac sac qeli imi meqeligéŋ kunta nei ésécnec kucgaguc wambésémaŋ.

⁶ Yawenéŋ haka solan̄a wamma mema helanzi énécmimia ionac niŋac wamma hažéc hécgina héna acac séhaiguc zétecgé énécmianz̄ac. ⁷ Imuhuc wamma hakaya Moseac muru, waŋu

wawanj memeya imi Israel qelihéra énézéyu ningic.

⁸ Yawe imi wésé niniŋ waŋ énécmima ewa hia waŋ énécmima qeri biric focdac ménda ninjénécmima goi héihéi kuaya qeqeya waŋ énécmianžac. ⁹ Inéŋ képésicninawac nalé séc tualefic ac ménda waŋjanžac. Waŋu qeri biric nalé horua ménda dongéanžac. ¹⁰ Képésic ninawac séc ménda meleŋ nénécmima, haka biriawac bakia howiacnec ménda meleŋ nénécmianžac.

¹¹ Hénia imi yomuhuc; Kurumejnéŋ baec igucnec ou eŋeŋa hezac ésécnec, goi héihéiya imi eeya héimianzu ionac muru kuneŋ yanda he énécmianžac. ¹² Baec waŋgoŋa Is néŋ Wes igucnec lakec hezac ésécnec, inéŋ ac qeqe wawaŋanina imi qetecgéyu lakec keŋec.

¹³ Maŋocnéŋ nambérac héra ionac wésé niniŋ waŋ énécmianžac ésécnec, Yawe imi eeya héimianzu imi onac wésé niniŋ waŋ énécmianžac. ¹⁴ Inéŋ séwininawac hénia nimma, nini imi seitotoŋ wanžinj imi niŋqelima imuhuc waŋ nénécmianžac. ¹⁵ Baec ic kekecninawac nalé imi qézézac ésécnec. Edamunina imi baec kisiawac žariŋ žuria ésécnec. ¹⁶ Imuhucya imi luhuc geriwagucnéŋ qacginaiguc qeyu qahac waŋu, baec kisanéŋ žariŋa hocanžac.

¹⁷ Néŋ Yaweac goi héihéianéŋ eeya héimianzu ionac hémbénaŋaiguc hémbénaŋa hema emma kecmac. Solanj dindiŋaya imi qelihécgina lépaya lépaya he énécmima kecmac. ¹⁸ Imi mia sisipac acya niŋtoho wamma hénia acya

ninqelima wamma meanžu ionac mia imuhuc waŋj énécmianžac.

¹⁹ Yawenéŋ ic kewu tatacyā kurumeŋiguc meyacgēma, héŋgaleŋ kuhanéŋ kekec momac yanda galenjé énécmianžac. ²⁰ Kucginaguc wamma Yaweac ackuažéc meselima, ac ewaya ninjtohoanžu kua meme uŋja ini Yawe zéhiaru migic. ²¹ Yawe weleŋ qemima iwac ewa siŋ wamma meanžu kua meme uŋja ini Yawe zéhiaru migic. ²² Yawenéŋ zéhicŋji énécmiyu baec imuaru me imuaru inéŋ héŋgaleŋ waŋjanžac séc kecnažu ini moczoŋ Yawe zéhiaru migic. Kekec uŋjana Yawe zéhiaru mina.

104

Baec kurumeŋ miŋina Anutunéŋ héŋgaleŋ waŋ nénécmianžac.

¹ Kekec uŋjana, Yawe zéhiaru mina. Yawe Anutuna, gi imi kuneŋ yanda, eega eŋeŋja zéma edamuga imi maleku éſécnec héima kecanažan. ² Inéŋ asac mararaŋja imi séwi usu éſécnec héima, kurumeŋ imi sel hali éſécnec héréténj haiyu hezac. ³ Dokuiguc amayawac nanduŋ kumuma hosusu ézéyu kareya waŋju luhuc ézéyu qeŋgaŋja waŋju keŋha waŋjanžac. ⁴ Luhuc oporu eŋeyə weleŋ qeqe icya waŋju, geric oporu eŋeyə ai icya wanžac.

⁵ Baec imi qambanja qahaiguc haimiyu hémbénaŋja qekeŋ qeha ménda wanžac. ⁶ Geŋ baec imi konduŋ doku yandanéŋ séwi usu éſécnec hoturuna baec boŋa qahaiguc naŋjec. ⁷ Waŋju

◊ 104:6: Hén 1:2

genj mia ac wammina dokunéj néngacma keñec. Parandaŋga qaru foc foc keñec. ⁸ Keñu baec boñjanéj eñu baec wéñwéñgianéj hiñgacma imuac me imuac zéminec séc mekemma hezac. ⁹ Wañu dokunéj muñguc ménda hama hoturumu niñ ménda logimu zéma qaŋaŋ silic hai énecminec.

¹⁰ Yawenéj zéyu doku hogocyanéj baec boña wéñwéñgia séc hicñima éréma baec boña namuñ ginaiguc téfara wamma keñanžu. ¹¹ Kemma baec kisiaiguc haséj yaŋ sécgina séc gumu énecmiyu haséj becosic eneŋ acguc negic déméñgina qaŋgararaŋa imi méwécgéy়u hiaruanzaz. ¹² Sawa nei acguc imuac giŋgiŋaiguc aségina haima ic hawaiguc tacma ewa hétén wajanžu. ¹³ Inéj ou ai amayaiguc tacma baec boña séc doku haiyu aiyawac héla imi baeciguc sécgéma hezac. ¹⁴ Inéj wañu ama yaŋ onac qézézac zéma ic neŋaŋ niŋac ɬuaŋua yandianzaz. Wañu inéj zéyu baeciguc nene yaka hicñianžu. ¹⁵ Icac ewa qeriaiguc zézé ségiségi mihicñi mimia waiŋ zéma icac kic tanera measari mimia haléc zéma icac ewa qeriaiguc kuha mihicñi mimia nene yaka imi inéj zéyu hicñidarec.

¹⁶ Yaweac ic hésa dokunéj sécgé énecmiyu hezac. Lebanonjac yéménzéc ic imi inéj himiru hezac. ¹⁷ Nei eneŋ imuaru haegina haianžu. ɬanžaŋ nei eneŋ imi kumbu* iciguc amia mihicñianžu. ¹⁸ Baec boña eneŋa imi haséj noniŋ ionac buňa, wañu hoc bañec imi nehec qéranden ionac saŋgi saŋgiac buňa wanžaz.

* **104:17:** Me yéménzéc.

19 Inéj maso haiyu baec ai memeyawac naléya zéanžac. Waŋu kaiwe imi naléya nimma hingacanžac. **20** Geŋ mia tunumaŋ mihicjina ama siŋiyu haséy yaŋ hénia hénia mama keŋha waŋanžu. **21** Laion sac qelinéj neneyawac buŋa nesima qacma neneyawac Anutu guru héhélima kecanžu. **22** Kaiwe éréyu kemma tenjinaiguc heanžu. **23** Duŋa ic eneŋ mama kuc qema ai mema kecyclic ama siŋianžac.

24 Yawe ai gen menec imi yei sasala yanda wanžac! Geŋ mia niŋtegic qinŋtegicganéj kekec imi moczoŋ mihicjina mérianjanéj baec séc sécgéma hezac. **25** Eri konduŋ hilanjen kunen yanda hezac. Waŋu imuac qeriaiguc imi, iwawai bacginanéj héima keŋha waŋanžu zéma doku yaŋ kuneŋ komora hénia hénia zaŋgégina ménda oloŋ oloŋjawac séc hezac. **26** Zéicnénéj imuac qa-haiguc keŋha waŋgic geŋ zéhicjji mimia konduŋ yaŋ oa gazugazu eneŋ doku imuac qeriaiguc lelecgéanžu.

27 Imuhucya ieneŋ moczoŋ naléginá séc méndacma geŋ nene gumu énécmiwésémaŋ niŋac guac kichihi wamma kecanžu. **28** Gumu énécmina neanžu. Méraga auna iwawai hiabia sécgé énécmianžac. **29** Kic tanecga musaŋgéná ieneŋ zénéj hirihiri wamma kecanžu. Waŋu geŋ wéségina onagicna humuma baec igucnec hicnjigicac imuac muŋguc liliŋgéma keŋanžu. **30** Waŋu geŋ uŋaga téréya mélina hama kekec hezac séc mihicjji énécmiyec. Waŋu inéj baec séwiya imi muŋguc meqelianžac.

31 Yaweač edamuya imi hémbénajá hema

emma kemmac. Yawenéj eñeya ai niñac zézé ségiségi wammac. ³² Inéj baec héju baecnéj hirianzac. Wañu baec boña osiyu hofacnéj yacanzac. ³³ Kekecnawac séc Yawe legic héimimanj. Kic qeli kecmanj imuac sura séc Anutuna gita kulele qemimanj. ³⁴ Zézé niniñnanéj ségiségi mihicnj mimac niñac wanžua. Ni imi Yaweac niñac zézé ségiségi wammañ.

³⁵ Zéna képésic ic baeciguc humuc qai wañgic, kaižiliwenj ic imuaru muñguc ménda kecmu. Kekec uñana, Yawe mepé qepési wammina, haleluya ohec wahec!

105

Mij kewunina imi hakaya hélanéj galenjé nénećmianzac.

¹ Yawe ewa hia ac ézéma qara qacma ézégic. Ic embac momac yanda sucginaiguc wawanj memeya imi zéau énécimimu. ² Legic héimima i mepésigic. Haka welic welicgia wanjec imi moczoñ zéau énécmigic. ³ Qara téréya mepésigic. Yawe hochoc wañanžu imi ewa qeriginaiguc ségiségi he énécimimac.

⁴ Yawe zéma kuhawac niñkewu wañgic. Kic tanecyawac nalé séc niñkewu wañgic. ⁵⁻⁶ Welen qeqeya Abarahamac qelihéra, Yakoboac qelihéra, gési énécmimia ini haka welic welicgia zéma kiwi méréra zéma kuayaiguc zégésigési ac inéj wamma meyec imuac niñqeligic.

⁷ I imi Yawe Anutunina wanžac. Iwac zégésigésinéj baec séc sécgéma hezac. ⁸ Inéj sisipac ac hicñisai lépayá taußenja imuac bunja

qeénécmima zéselima zéyec imi hémbénaŋa ninqelima kecanzac. ⁹ Imi mia sisipac ac Abarahamac zémiyec imi zéma zézé seli Isaka wammiyec imi mia. ¹⁰ Waŋu inéŋ Yakoboac muru imi héra acwac buŋa meseligiyu Israelac sisipac ac hémbénaŋa wanjecac hezac. ¹¹ Zéyechnéŋ; Ni Kanaan̄ baec imi ic suc qema gém̄ba mératécgina wammac.

¹² Waŋu nalé imuari imi zaŋgégina sasala qahac efefia komodia dac téŋgék ic kiaŋ wamma kecgic. ¹³ Kecma hic̄isai méŋac murunec méŋac muru, héŋgaleŋ ama areŋa yanda méŋac murunec méŋac muru kiaŋ wamma lelecgégic. ¹⁴ Néŋ ic eneŋ mebirí énécimíni niŋac méndá wai énécimiyec, hélanc ionac niŋac wamma ic kewuya ic kewuya ac geriwaguc waŋ énécimíma yomuhuc zéyec; ¹⁵ Nuac haléc qocgémimia imi méndá osigic, nuac tiliŋ tiliŋ ic imi méndá mebirigic.

¹⁶ Inéŋ baec imuari béti zéhic̄ni énécimíma saméŋ padi imuac ura imi moczoŋ hézéŋgéyu qahac wanjec. ¹⁷ Béti igucnec angéŋgina timaŋ zé ic méŋ méliyu walacgina mema kej̄ec. Qara imi Yosefe, weleŋ qeqe buŋa qeyu, mambóŋ mema wagicma kej̄igic. ¹⁸ Hénaya imi iwawai sou zéragucnéŋ kima heyec. Séwiya* imi seŋ hésanéŋ dérécgé migic heyec.

¹⁹ Yaweač ackuažécnéŋ hélaguc wandacmac nalé imuac sura séc, Yaweač ackuažécnéŋ† Yosefe manam batuc waŋ mimanec kerec. ²⁰ Keru baec

* **105:18:** Hebirao aciguc; Kekec uŋaya. † **105:19:** Ackuažéc inéŋ gauiguc hémma niŋec imi manam batuciguc méndá waima ninzéŋgéyec.

imuac ic kewunéŋ icya mélimima hulacmiyec. Baera baera ic embac ionac ic kewunéŋ imuhuc wammiyec. ²¹⁻²² Ic kewu inéŋ ejeya ewa siŋa méndacma galeŋ ichéra dérécgé énécmima hésa amaiguc onopocma ic yanda niŋtegic qinŋtegic ku énécmimac zéma Yosefe oporu héŋglenj ama areŋa yanda imuac galeŋa wamma iwawaiya moczoŋ galenŋéyec.

²³ Nalé imuaru Israelnéŋ‡ Izipte baeciguc kerenjec. Yakobonéŋ§ Ham baeciguc** ic kianj kerec. ²⁴ Yawenéŋ Israelac ic embachéra imi kunen yanda mesai énécmiyu kucgina imi hažéc hécgina ionac kucgina ogirec. ²⁵ Waŋu Anutunéŋ hažéc hécgina ionac ewa qerigina melenj énécmiyu ic embachéra ionac mézétiti waŋ énécmigic. Anutuac weleŋ qeqe ichéra diwi qiwiliŋ waŋ énécmigic. ²⁶ Waŋu weleŋ qeqe icya Mose zéma ic gésimimia Aron méli érécmiyec. ²⁷ Iereŋ imi ic embac ionac sucginaiguc asé kiwiyawac haka énézéyic héŋgic. Ham baeciguc haka welicwelicgia waŋoc. ²⁸ Yawenéŋ tunumaŋ méliyu siŋindéŋgéyec. Waŋu iereŋ ara qema niŋtohoyic ²⁹ Anutunéŋ doku melemma sac mihičjima lambéc unuhumudarec. ³⁰ Waŋu baec imuaru taŋanéŋ sasala saima sécgéma kecgic. Ic kewuhécgina ionac ama qeriaiguc acguc sécgéma kecgic. ³¹ Yawenéŋ zéyu sék tuŋagucnéŋ hagic. Waŋu baec yanda imuac qeria séc imiŋ sasala sécgéma kecgic.

‡ **105:23:** Yosefeac manjoc. § **105:23:** Israelac qara wahala.

** **105:23:** Izipte ic ieneŋ Hamac qelihéra hénia imuac niŋac Iziptec baecac qacma Ham baec zéaŋgic. (Hén 10:6)

³² Kiawac melemma komboc luhuc hai énécmiyu mayec. Wañu buñ parandañ geric bélajanagucnén̄ baecgina séc qocgé énécmiyec. ³³ Qocgéma ionac waiñ ic hésa zéma fik ic qeyu humudarec. Wañu ic hésa lelec lelec imi héiyu madarec. ³⁴ Yawenéñ zéyu gaoc zéma kambin̄ eneñ gelec malec qahac harégic. ³⁵ Haréma baec imuac zungua moczoñ nedacma aiiguc héla gocmia heyec imi nedacgic. ³⁶ Yawenéñ baec imuac méréc merac moczoñ unuyu humudacgic. Ieneñ imi ionac séwiginawac kucya imuac hénihénia.

³⁷ Wañu ic embachéra énézéyu siliwa goli medacgic onagiru éréthic. Wañu areña areña séc méjennéñ méñ météqététañ méñ ménda wañgic. ³⁸ Izipte ic eneñ ionac zénéñ hirihiri wañgic imuac niñac waima hagic ségiségi wañgic. ³⁹ Yawenéñ hosusu imi kaiweiguc amiaginawac, wañu geric bélanja imi siñiiguc asahaginawac lémbéc énécmiyec.^{††}

⁴⁰ Wañu ieneñ zéwelecgic zéyu koneñ nei hagic. Wañu kurumeñ nene mayu negic sécgé énécmiyec. ⁴¹ Wañu baña kuaya auyu doku mama baec kéra kérasiaiguc doku téfara ésécnec hama kerjec. ⁴² Imi mia ejeya ackuažéc téréya zéma weleñ qeqeya Abaraham niñqelima imuac wañ énécmiyec.

⁴³ Ic embachéra wañ énécmiyu ségiségi wamma mama hagic. Gési énécmimia ieneñ legic héima mama hagic. ⁴⁴ Héngaleñ ama areña yanda yanda imuac baec imi onagicma énécmiyec. Baera

†† 105:39: Hebiraio aciguc; Hoturu énécmiyec.

baera ic embac ienej ai yanda mema mihicnjigic imi moczoj ionac buŋa qeénécmiyec. ⁴⁵ Imi mia ienej héna ac imi ninjohoma ʒézé seli ac imi méndacmu niŋac imuſuc waŋ énécmiyec. Haleluya ohec wahec!

106

Israelac képésic.

¹ Haleluya, Yawe imi hiabia. Waŋu goi héihéja imi hémbénaŋa. Imuac niŋac ewa hia ac ézégic. ² Mérénéj Yawec wawaŋ meme kuhaguc imi hia énézéma qac buŋaya moczoj hia ʒéau énécmimac? ³ Héŋgaleŋ wawaŋawac héna ac tohodacma nalé séc haka solajə waŋanžu imi enej ségiségi ginaguc.

⁴ Yawe, ic embachécga ewa hia waŋ énécmiwésémaŋ nalé imuaru ni niŋqeli nénna. Anjéngina tiwésémaŋ nalé imuaru nuac hanémbésémaŋ. ⁵ Wainénna guac gési énécmimia ienej mérianginaguc kecgic inicmaŋ. Inicma héŋgaleŋ ama areŋa yandagawac mératéc buŋa niŋac ségiségi wamma mératécgawac ʒézé ségiségi wammanj.

⁶ Nini yanda hécnina waŋgic éséc haka biria wamma kaižiliwenj wamma képésic mihicnjijinj. ⁷ Yanda hécninanén Izipte baeciguc hakaga welic welicgia imuac hénia ménda ninjegicma goi héihéiga yanda imi ménda niŋqelima kondunj, kondunj pésia imuaru ac qeqe haka waŋgic.

⁸ Waŋu Yawenéj eŋeya qac buŋaya niŋac wamma anjéngina tiénécmiyec. Imi mia kuha yanda imi énézéyu héŋtegicmu niŋac imuſuc waŋ

énécmiyec. ⁹ Imuhuc nimma konduj pésia imi ac wammiyu focdac zicgéyu ic embachéra onagiru konduj dumuc sira imi baec kérakérasia ésécnec tima hagic. ¹⁰ Imuhuc wamma hazéc hécgina ionac méragina igucnec aŋgéngina tiénécmima ununesi waŋ énécmigic ionac méragina igucnec bonjhéré meénécmiyec. ¹¹ Waŋu hazéc hécgina imi mia dokunéŋ hoturu énécmiyu moczoŋ humuqaigic méjnén méŋ ménda kerec. ¹² Imuacnec ieneŋ ackuažéc imi ninzéŋgéma legicya héimigic.

¹³ Waŋu ieneŋ nalé sosola ménda waŋunec haka imi eluŋ unuyu iwac zéareŋ arengiawac ménda mambéc waŋgic. ¹⁴ Imuhuc wamma baec kéra kérasisaiguc hémbaoc kunenj yanda wamma baec sakasacya imuaru Anutu batucgégic. ¹⁵ Yawenéŋ zéwelecgic séc énécmiyec, néŋ kekec unjaginawac imi hafi mihicnjí énécmiyu zaŋgémá keŋec.

¹⁶ Ieneŋ baec méŋ tacyac waŋgic imuaru Mose zéma Yaweac météré ic Aron iorac nimbupuc waŋgic. ¹⁷ Imuhuc waŋgic baecnéŋ téma Dataq gécgé mima Abiramac tohotoho ichéra imi hoturu énécmiyec. ¹⁸ Waŋu geric bélajanéŋ tohotoho ic turj imi késama onodarec.

¹⁹ Ieneŋ Horep baec boŋaiguc burumakao merawa ireha meyacgégic. Goli opépélima qocgémá memeya baniara imi mepésimigic. ²⁰ Imuhuc wamma Anutuac asac mararaŋ imi melenjic qézézac nema kekera burumakao tanec waŋec. ²¹ Izipte baeciguc haka kunenj yanda waŋec aŋgéŋ titi minjina Anutu imi eluŋ unuyec. ²² Inéŋ Ham baeciguc kiwi méréra zéma

kondun pésiaiguc haka welic welicgia wañec imi mia. ²³ Imuac Yawenéj unuhumumanj zéyec, néj gésimimia Mosenéj Anutu zéma icembac héra téamuma nañgic imuac sucginaiguc Anutuac wésiaiguc namma ménda unumac niñac qeri biria mebélacgéyec.

²⁴ Wañu ieneñ ackuažécyá ménda ninzéñgémá baec hiabia imi mematiti wammigic. ²⁵ Haliginaiguc zébiri qébiri wamma Yawec ackuažéc imi ménda niñtohogic. ²⁶ Imuhuc wañgic inéj zéselima zéyec; Nej wañ énécmiwa baec kéra kérasiaiguc maunudacmac. ²⁷ Wañu qelihécgina imi héndéj énécmiwa baera baera ic embac ionac sucginaiguc kemma maunudacmac.

²⁸ Ienen Peol baec boñawac Baal iwac muru toroqema baniara kekecyá qahac imuac wamma nene saméj ohai wammigic imi mema negic.

²⁹ Imuhuc wamma wawañ meme iminéj Miñ Kewu qeri biric yanda mihicnjí migic yañ hafi humumianéj saima énepésiyec. ³⁰ Nalé imuaru Pinehasinéj yacma Anutuac ewa siña méndacma acqeqe ic imi bakia meleñ énécmiyu saec buñja imi tecgéyec. ³¹ Imuhuc wañu Anutunéj iwac niñu ic solanja wañec imi hémbénaña niñyacgéwiñac hezac.

³² Wañu ieneñ imi Meriba dokuiguc Yawe qeri biric mihicnjí migic haka imuac niñac wamma yéwéri méj Moseac muru hicñimiye. ³³ Imi mia ieneñ Anutuac uñawac ac qeqe wammigic Mose imi kua tasianéj ac sicsaocya zéyec imuac niñac imuhuc hicñiyec.

[◊] **106:30:** Qét 25:11-18

³⁴ Waŋu ieneŋ Yaweac ɢézé seli imi ménda tohoma ic enia ménda unugic. ³⁵ Imuhuc wamma iniguc momacnec tacyac wamma hakagina biria imi niŋareŋgéma késagic. ³⁶ Késama baniarawac ireha imi mepésigic iminéŋ ionac muru bétac éscénec waŋec. ³⁷ Ieneŋ nambérac hécgina baniarawac mulu buŋa hai énécmigic. ³⁸ Sac solanja képésicya qahac, nambérac héra ionac sac imi qocgéma Kanaan ic ionac baniarawac mulu buŋa hai énécmigic baec imi sac iminéŋ mezapi qeyec. ³⁹ Ieneŋ imi wawaŋ meme iminéŋ mezapi qeamuma kaiseroac haka waŋec.

⁴⁰ Hénia imuac niŋac Yawenéŋ eŋeya ic embachéra qeri biric kuneŋ yanda niŋénécmima eŋeya buŋa mézétili waŋ énécmiyec. ⁴¹ Imuhuc nimma baera baera ic embac ionac méraginaiguc onoporu mézétili waŋ énécmianzu imi onac méra bacginaiguc kecgic. ⁴² Hažéchécgina ieneŋ helanzi énécmigic ionac méra bacginaiguc weleŋ qeqe ic kecgic. ⁴³ Yawenéŋ hatac sasala mehiaru énécmiyec, néŋ niniŋgina qariŋqariŋgia méndacma andé qegic. Waŋu eŋaŋ képésic niŋac memaénéc mimia waŋec.

⁴⁴ Waŋu Yawenéŋ ionac qachéhéli imi niŋénécmiyec nalé imuaru zénanŋé énécmiyec. ⁴⁵ Waŋu ionac niŋac wamma sisipac ac imi niŋqelima goi héhéiya ɢékéŋaguc imi méndacma ewaya meleŋec. ⁴⁶ Melemma ionac waŋ énécmiyu hésa ic énepésigic ieneŋ moczoŋ ewa biric waŋ énécmigic.

⁴⁷ Yawe Anutunina anjéŋnina tima baera baera igucnec tocgé nénécmína qacga téreyawac ewa

hia nimma qac buŋaga mepési gémbiŋ.

⁴⁸ Yawe Israelac Anutu hémbénaŋa igucnec hémbénaŋa mepésimigic. Ic embac momac yan-danéŋ ‘Hélacnec!’ zému. Haleluya ohec wahec!

Kiwi 5

107

(Legic 107-150)

Aŋgén̄gina tiyu ewa hia ac zégič.

¹ Yawe imi hiabia, waŋu goi héihéiya imi hémbénaŋa imuac niŋac i ewa hia ac zémigic. ² Yawenéŋ boŋhéré meénécmiyu kecžu imi eneŋ imuhuc zému. Ini Yawenéŋ hažéc hécgina ionac méragina igucnec mulu meénécmiyec. ³ Baec waŋgoŋa Is, Wes, Saut zéma Not igucnec tocgé énécmiyec.

⁴ Baec kéra kérasiaiguc rouc wamma tacyacwac tauŋa mén̄j ménda mihičjima ⁵ nene doku niŋac humugic démén̄gina kérakérasia waŋec. Waŋu imuac niŋac kekec uŋaginanéŋ kuc mama wandacgic. ⁶ Imuac ieneŋ qeri yéwéc nimma Yawe qachéhélígic yéwéri igucnec metecgé énécmiyec. ⁷ Waŋu héna dindiŋa mihičji énécmima tacyacwac tauŋ mén̄jiguc kemma onoporec. ⁸ Yaweač goi héihéi zéma baec ic onac niŋac wamma haka welic welicgia inéŋ waŋec imuac niŋac i mepésimigic. ⁹ Inéŋ doku niŋ humuanžu imi mesécgé énécmima yaka niŋac humuanžu imi iwawai hiabia gumu énécmianžac.

¹⁰ Tunumaŋ zéma humucac amiaiguc tacgic yéwéri zéma seŋ hésanéŋ dérécgé énécmiyu kecžu imi ¹¹ Anutuac ackuažéc andé qema eŋeŋa

miñinawac ewa siŋ imi mematiti waŋgic imuac mia imuhuc hicŋi énécmiyec. ¹² Imuac zérabéra yéwéria mihicŋi énécmiyu maunuyec, néŋ méŋnénj ménj méra ménda énécmigic. ¹³ Imuaru ieneŋ yéwéc qeriaiguc Yawe qachéhélígic, inéŋ zérabéra igucnec aŋgéngina tiyec. ¹⁴ Inéŋ tunumanj zéma humucac amia igucnec énépésima hésa dérécgé énécmima heyec imi qéséŋu bororonganec madarec.

^{15 (15a)} Yaweac goi héihéi zéma haka welic welicgia baec ic onac waŋec imi zéma ¹⁶ inéŋ nagu aiŋnénj memeya imi qésémma aŋj wétéya imi kuyec imuac wamma ^(15b) i ewa hia ac zémigic.

¹⁷ Tosara imi acqeqe wamma ic diwi qiwiliŋa wamma kecgic. Kecma képésicgina niŋac zérabéra mihicŋigic. ¹⁸ Ieneŋ imi nene yaka moczoŋ héŋacya mema kecma humucac saŋgulaniguc hosucgégic. ¹⁹ Nalé imuaru ieneŋ yéwérigina niŋac Yawe qachéheli wammigic. Waŋu inéŋ helanzi énécmiyec yéwéri imuac nec aŋgéngina tiénécmiyec. ²⁰ Inéŋ ackuažécyá mélima humucac déc igucnec metecgé énécmiyec.

²¹ Yaweac goi héihéya imuac ewa hia ac zémigic. Haka welic welicgia ic onac waŋec imuac ewa hia ac zémigic. ²² Ewa hiawac mulu haimima zézé ségiségiac legic héima wawaŋ meme Yawenéŋ waŋec imi ic embac momac yanda énézégič.

²³ Tosara zéiciguc kemma konduj yandaiguc nénnagémba ai meanzu imi eneŋ ²⁴ Yaweac wawaŋ meme zéma haka welic welicgia konduj hiŋgac hiŋgarraiguc héŋgič. ²⁵ Yawenéŋ

zéyu luhuc selianéj yacma konduŋ temboŋa meyarec. ²⁶ Yaru ieneŋ ou kurumenjiguc emmaguc duŋa emu dumuc siraiguc hiŋgacgic. Waŋu haka iminéj tericgé énécmiyu ewa qerigina imi pépélima mayec. ²⁷ Waŋu ieneŋ tendiŋ tendiŋ kemma qeker qeha wamma duŋa waiŋ dokunéj waŋ énécmiyu waŋanžu ésécnec sic-saoc qasiken qasiha waŋgic niŋtegic qinŋtegicgina aulanjéyec. ²⁸ Waŋu ieneŋ nin yéwéríma Yawe qachéhéligic yéwéri helanzi énécmimia imuacnec metecgé énécmiyec. ²⁹ Waŋu luhuc selia imi ézéyu néj qema qahac waŋu kondun temboŋa ézéyu néj qeyec. ³⁰ Néj qeyu ieneŋ bénzéj kekec imuac ségiségi waŋgic Yawenéj zéic ala imuaru me imuaru kembij zé niŋkumuma kecgic imuaru onagicma keŋjanžac.

³¹ Yaweac goi héihéi zéma haka welicwelicgia ic onac wanec imuac ewa hia ac zémigic. ³² Ic embac azoazoroiguc i mepési mima galen ionac azoazoroiguc legic héimigic.

³³ Yawenéj doku téfara melemma baec kérakérasia mihičjanžac. Waŋu doku hogoya melemma baec témbaŋa mihičjanžac. ³⁴ Tacyachéra ionac biria niŋac baec halécyá melemma baec kérakérasia mihičjanžac.

³⁵ Waŋu baec kérakérasia melemma doku zékéj mihičjima baec témbaŋa melemma doku hogoya mihičjanžac. ³⁶ Waŋu maqeqeya imi imuaru onoporū tacyacwac tauŋgina meanžu. ³⁷ Waŋu aiiguc iwawai gocmia qesama waiŋ ai galenjéma héla mihičjanžu. ³⁸ Waŋu mériaŋ mihičji

énécmiyu zanjégina saima sasala waŋanžu. Waŋu ama yaŋhécgina zanjégina imi ménda maanzac.

³⁹ Waŋu dunja muŋguc yéwéri helanzi énécmimia zéma zérabéra zéma yaŋhafinéŋ waŋ énécmiyu zanjégina maanzac. ⁴⁰ Yawenéŋ galen ionac qacginaiguc gamu qolacgé énécmima baec kérakérasia héna qahac imuhucgeŋ onoporourouc waŋanžu. ⁴¹ Waŋu néwéc maqeqeya imi météqététaŋ igucnec meyac énécmima sac taséhéra rama tuŋ ésécnec mesai énécmianzac. ⁴² Ic dindinja imi haka imi hémma zézé ségiségi waŋanžu, néŋ ic biria momac yanda eneŋ enaŋ kuagina wézéc qema ac qahac kecgic.

⁴³ Enaŋ niŋac niŋgic niŋtegic qinjtegic ginaguc wanžuiguc Yaweac haka imuhucywac héŋsosolima iwac goi héihéi imi niŋtegicgic.

108

*Méra mimac niŋac Anutu ewa
hia ac zéma zéwelerec.*

¹ (Dawidiac legic zéra.) Anutu, ewa qerina imi keŋqe haqeya qahac, qeri uŋana moczoŋnec legic héima mepési gémmaj. ² Gita kulele zéma waŋgoŋna, ini yacgic. Ni giangianja imi mindiwa yacmac. ³ Yawe ni ic embac momac yanda ionac sucginaiguc ewa hia ac gézéma baera baera ionac sucginaiguc gi mepési gémmaj. ⁴ Guac goi héihéiga ou kurumeniguc kuneŋ yanda wanžac. Waŋu guac haka hélá iminéŋ ou hosusu igucgeŋ sécgéma hezac.

⁵ Anutu, ou kurumeniguc meyac géŋgéŋa wammac. Asac mararaŋga imi baec séc ic embac

ionac qacginaiguc meyacyara wammac. ⁶ Méra héiganéŋ aŋgéjna tima zéwelecna niŋna. Goi héihéi waŋ énécmiŋzaŋ ionac muru aŋgéŋ titi hicŋimac.

⁷ Anutunéŋ ocmuŋ téreyaiguc zézac. Ni técgéma técgéma aria memaŋ. Sekem méndémma Sukot baec wéŋwéŋgia imuac qétéya memaŋ. ⁸ Gileate imi nuac, Manase imi acguc nuac, Eferaim imi nuac orucnawac opoc selia. Yuda imi héŋgaleŋ ainawac qarucya wanžac. ⁹ Moap imi nuac doku naec pakeya wanžac. Edomiguc nuac héná usuna giliwa hemac waŋu Filisitia qahaiguc ni hériŋ haimaŋ.

¹⁰ Mérénéŋ nuagicma ama neuŋ kiropo seliaguc imuaru keremmac? Mérénéŋ Edomac héná nézéyu hémmáŋ? ¹¹ Anutu gi imi wai nénécmiŋzaŋ me? Anutu gi imi némac ninjac téŋgiŋ icnina iniguc momacnec ménda keŋanžaŋ? ¹² Méra nénécmina hažéchécnina unuwiŋ. Baec icnéŋ méra nénécmigic gorosoŋa waŋanžac. ¹³ Nini Anutuaru héima namma bac yandi yandi qahac kembinj. Inéŋ hažéchécnina tidacgé énécmimac.

109

*Zésolajanima hažéchéra bakia zéraguc
meénécmimac ninjac zéwelerec.*

¹ (Legic galenjawac; Dawidiac legic zéra.) Nuac mepé qepésiac Anutu, acga ménda qaiyu. ² Ilenéŋ imi kua biria zéma kua ikora aŋgéma ni zébiri néŋzu. Ezelanjina ikoranéŋ ac waŋnéŋanžu. ³ Waŋu mézétiti ac wamma helanži némma hénia qahaciguc zébiri qébiri wannéŋzu. ⁴ Ni

imi ala waŋ énécmianzua néŋ ieneŋ imi néwéc
hažéc wannénzu imuac ni zéwelec sac waŋanzunga.
⁵ Ieneŋ haka birianéŋ hakana hiawac bakia
meleŋ nénzu. Waŋu nuac ala sinjawac bakiawac
mézétilti waŋ nénzu.

⁶ Ieneŋ yomuhuc zégic; Kaižiliweŋ icac
mériraiguc opocna helanzi mimac. Hažécyá
mihicŋi mina méra héiyaiguc namma aciguc
opocmac. ⁷ Aciguc emmac nalé imuaru
waina képésicyaguc zémimia wammac. Waina
zéwelecyá acguc melemma képésicyá wammac.
⁸ Kekecyawac yawuŋ imi meducŋima ai buŋaya
imi wagicma ic tosara énécmima. ⁹ Waiénécmima
nambérac héra ieneŋ gupaŋ merac wandacmu.
Iniŋa imi malé wammac. ¹⁰ Nambérac héra eneŋ
lelecgéma yaka niŋac zéqesi énécmima kecmu.
Amagina kisiya waŋu waima météqétetan
wamma kecmu.

¹¹ Soukiwa kosia meme icnéŋ iwawaiya
moczoŋ wagicmu. Iwawai inéŋ kuc qema
mihicŋiyec imi ic tosaranéŋ medacmu. ¹² Ic
méŋnénéŋ méŋ iwac ewa hiawac susucnec ménda
wammimac. Gupaŋ merachéra ionac méŋnénéŋ
méŋ ewa biric ménda waŋ énécmimac. ¹³ Qelihéra
humuqai wandacmu. Kecma qacgina imi moczoŋ
eluŋ unudacmac.

¹⁴ Yawe imi yandahéra ionac képésic imi nim-
manec kecmac. Neŋogcinawac képésic imi
ménda auna. ¹⁵ Képésicgina imi nalé séc Yawead
wésiaiguc waina hemac. Qac buŋaya imi auna
baeciguc qahac wammac. ¹⁶ Imi mia inéŋ goi
héihéi waŋénéc mimiawac haka imuac niŋ éréhéc

ménda wamma maqeqeya zéma mété qététaŋa zéma ewa biric mihicnjima kecanzu imi ununesi wamma unuhumumanj zé waŋec imuac mia imuhuc zézij.

¹⁷ Inéŋ siŋa nimma saec ac énézéyec. Waŋu iminéŋ ejeya muru liliŋgéyec. Mériŋ ac zémaŋ zé mézétiti waŋec imuac mériŋnén hénacya mema lakec keŋec. ¹⁸ Inéŋ séwi usu héianzac éscnec ac waŋ énécmiyec. Waŋu saecnéŋ doku éscneq qeriaiguc hingarū haléc éscneq sira mézécgéma késayec. ¹⁹ Wammina saecnéŋ séwi usu zéma rikuŋa éscneq nalé séc héi ziki waŋu hemimac.

²⁰ Qeri uŋana hažéc wammima zébiri qébiri imuhuc wammianzu ionac imi Yawenéŋ bakia imuhucyanec meleŋ énécmimac niŋac wanžua. ²¹ Yawe qacga niŋac wamma goina hiabianec héina. Guac goi héihéiga hiabia imuac niŋac wamma metecgé nénna.

²² Ni imi maqeqeya météqététaŋ wamma kecba ewa qerinanéŋ birizac imuac mia. ²³ Kekecna imi mariyawac amia éscneq melemma mazac. Waŋu gaoc dac imuhucya luhucnén mihilaŋgéyu kenzu éscneq efefianec kenzac. ²⁴ Nene sigi kecba simiŋna kuha qahac séwina mazac. ²⁵ Ni imi ionac zébiri qébiriac buŋa wanžua. Ieneŋ ni némma oruc gilianzu.

²⁶ Yawe Anutuna, méra néŋna goi héihéigawac niŋac ni metecgé nénna. ²⁷ Imuhuc wanna ieneŋ haka iminéŋ guac méraga wanžac imi héntegicmu. Yawe genj imuhuc waŋ nénnec imi ninjegicmu. ²⁸ Ieneŋ saecnec sac zénémamu, néŋ genj mia mériŋ mihicnjí némbésémanj. Ieneŋ

hažéc waŋ némma yacmu imuaru gamugina mihicnjimu, néŋ guac wleŋ qeqega imi ségiségi wammaŋ. ²⁹ Wanjénécmina hažéchécna ienen žébiri qébiri séwi usu ésécnec héima kecmu. Gamugina imi saŋgeŋa maleku ésécnec he énécmimac.

³⁰ Ni kuananéŋ Yawe ewa hia kuneŋ yanda zémima ic embac tuŋaguc ionac sucginaiguc legic héimimaŋ. ³¹ Inéŋ maqeqe icyawac méra héiyaiguc nammac. Namma iwac qeri uŋayawac képésiraguc zéwíŋ zé wanžu ionac méragina igunc nec aŋgéŋa timac.

110

Anutuac hofac oo ic hélanéŋ, ic kewu waŋ énécmimac.

¹ (Dawidiac legic zéra.) Yawenéŋ Miŋ Kewuna yomuhuc ézéyec; Gi mérana héiyaiguc tacnanec ni hažéchécga hénagaiguc héna titigawac buŋa onopocmaŋ.

² Yawe geŋ Zion igucnec ic kewu qarucga kuhaguc imi méranna kemmac. Miŋ Kewu gi hažéchécga sucginaiguc inicgaleŋ wambésémaŋ. ³ Héŋgaleŋ kucgawac naléiguc hénaoriŋ hécgá séwi usu météré mimiaguc ségiségi wamma weleŋ qema kecic. Gian gianjawac héri igunc nec sac qelihécga sénéréc ésécnec hicnjima guac muru hamu. ⁴ Yawenéŋ zéselima méŋzé méŋzéya ménda waŋanzac. Inéŋ mia yomuhuc zéyec; Gi Melikisedekac[✳] areŋ méndacma hofac oo ic hémbénaŋa wambésémaŋ.

[✳] **110:4:** Hén 14:18, Heb 7:3

⁵ Minj Kewuna guac méra héigaiguc keczac inéj qeri geric nimmac nalé imuaru ic kewu momac yanda unuyu wizi kukuginaguc wandacmu. ⁶ Baera baeraiguc zégési énécmiyu qamocnéj ionacmuru sécgéma hemac. Orucgina qésémma unudacmac. ⁷ Unudacmaguc héna giŋgiŋaiguc doku téfara nema usuŋa meqelima oruha Meyamac.

111

Anutuac ai welic welicgiawac mepésimiyec.

¹ Haleluya, ni ic solan̄ dindiŋa ionac azoazoroiguc zéma héraorij ionac azoazoroiguc ewa querina moczoŋnec Yawe ewa hia ac ézémaŋ. ² Yaweac wawan̄ meme imi kunej yanda, imuac ségiségi waŋanžu imi eneŋ moczoŋ hénia imuac niŋaren̄ géanžu. ³ Wawan̄ memeya imi eeya eneŋa, héngaleŋ kuc buŋayaguc. Waŋu solan̄ dindiŋanéj hémbénaŋa heanžac.

⁴ Haka welic welicgia imi ic embac wan̄ énécmiyu niŋqelmanec kecžu. Yawe imi ewa hia wan̄ nénécmima goi héihéi wan̄ nénécmianžac. ⁵ Yawe imi eeya héimianžu ionac nene yaka gumu énécmima sisipac acya hémbénaŋa nimmanec kecmac. ⁶ Inéj baera baera imi ic embachéra énécmima wawan̄ memeyawac kuha énézéyu héngic.

⁷ Mériawac wawan̄ meme imi héla zéma gésigési aiya imi solan̄a. Héna acya imi niŋkinzéŋaguc. ⁸ Imi mia hémbénaŋawac buŋa qemimia, waŋu ewa héla zéma solan̄ dindiŋanec wamma memeya. ⁹ Yawenéj ic embachéra

boñhéré meénécmima sisipac ac hémbénañawac buña kumu énécmiyec. Ímuac niñac qara imi téreya zéma welic welicjaguc.

¹⁰ Yaweac bac yandi yandi wawañä imi niñtegic qintegicac hénihénia wanžac. Héna acya niñtoho wañanžu imi eneñ moczon niñtegic qintegic ginaguc. Yawe mepé qepésiac haka imi ionac muru hémbénañä heanžac.

112

*Ic solañ dindiñawac muru
ségiségi hemimac.*

¹ Haleluya, Yawe eeya héimima héna acyawac ségiségi kuneñ yanda wañanžac inéñ zézé ségiségiyaguc. ² Qelihéra ieneñ baeciguc kucginaguc kecmu. Ic solañ dindiñä ionac qelihécgina ieneñ zézé ségiségi ginaguc. ³ Amayaiguc mérian hemimac. Hakaya solañ dindiñanéñ hémbénañä hemimac. ⁴ Ic solañ dindiñä ionac imi tunumañ qeriaiguc asac mararañnéñ éréanžac. Asacmararan iminéñ ewa hia zéma ewa biric zéma haka solañ dindiñä wañ énécmiñzac.

⁵ Ewa hia wañ énécmima iwawaiyanéñ ic tosara méra énécmiñzac imi hiaruanžac. Inéñ ai memañ zé héna ac séciguc dindiñanec meanžac.

⁶ Inéñ qekeñ qehaya qahac. Ic solañä imi hémbénañä niñqeli mimia wammac. ⁷ Inéñ gezac qézéñ ac biriawac bac yandi yandi ménda wañanžac. Ewa qeria imi Yaweac héima nañu waižalañä qahac. ⁸ Ewa qerianéñ seligima heyu zénéñ hirihiri ménda wammanec keru Hažéchéra

bakia megetic inicmac. ⁹ Inéj iwawaiya méndémma maqeqeya ionac énécmiyec. Haka solanja imi hémbénaŋja heyu iliha imi zézé bipiyaguc meyac mimia wammac. ¹⁰ Kaiziliweŋ ic imi haka imi hémma aric aric kima pépélima qahac wammac. Kaiziliweŋ ic ionac ewa siŋgina imi gorosorja wandacmac.

113

Anutunéj météqététaŋ wamma kecanzu i méra énécmianzac.

¹ Haleluya, Yaweac weleŋ qeqehéra, Yaweac qara mepésigic!

² Degucmuacnec hémbénaŋja Yaweac qara mepésigic. ³ Baec wanjoŋa Is igucnec Wes ac séc Yaweac qara mepési mimia wammac. ⁴ Yawe imi baera baera moczoŋ yanda imuac qacginaiguc eŋeŋja keczac. Edamuya imi eŋeŋja ou kurumenjiguc hezac.

⁵ Mérénéj Yawe Anutunina éséc? Inéj ou eŋeŋja keczac. ⁶ Waŋu eŋeyaoç memaamuma kiwa hiyu mayu baec kurumenj héjanzac. ⁷ Hémma maqeqeya seitotoŋ igucnec meyac énécmima météqététaŋ ic munjuc senduruj igucnec meyac énécmianzac. ⁸ Waŋu onoporū ic kiwa, ic embac ionac galeŋhécgina iniguc momacnec naŋanžu. ⁹ Waŋu embac héfiŋa mehiaru miyu amaiguc bénzéŋ kecma nambérac héra mihicnjima neŋgoc waŋ énécmima ségiségi wamma kecanzu. Haleluya, Yawe mepésigic.

114

Anutuac haka welic welicgia.

¹ Israel, Yakobo zémimia iwac ic embachéra ienej Izipte baeciguc acgina méj zéançic ionac murunec érégic.* ² Nalé imuaru Yuda imi Yaweac ocmuñ téreyá wañec. Israel imi iwac ama baera wañec.

³ Konduñ imi hémma néñgacma keñec. Wañu Yodan doku acguc héréma andé andé keñec.

⁴ Baec boña imi enej rama iwa ésécnec técgéma aria megil. Baec boña komoc komoc imi rama merawa ésécnec imuhuc wañgil.

⁵ Konduñ doku gi némac niñac néñgacma keñec? Yodan doku gi némac niñac héréma andé andé keñec? ⁶ Baec boña ini némac niñac rama iwa ésécnec técgéma aria megil? Baec boña komoc komoc ini némac niñac rama merawa ésécnec técgéma aria megil?

⁷ Baec ini imi miñ kewuninawac kiwaiguc, Yakoboac Anutu iwac wésiaiguc zénéj hirihiwi wammu. ⁸ Inéj bañja hilanej melemma doku zékéj mihicnjima hoc selia melemma doku hogocya mihicnjianzac.

115

Anutu imi kunej yanda.

* **114:1:** Israel imi Yakoboac qara qelia Anutunéj zémimia. Ic embac acgina méj zéanžu imi Izipte ic ionac imuhuc zézac. Kembaňa 2 iguc Yakoboac qelihera qacgina qacma Yuda zéma muñguc melemma Israel zézac. Yakobonéj Yudawac mériaj ac sasala zéma arej imuacnec ic kewu sasala hicnjimac zéyec imi niñqelimu.

¹ Yawe, goi héihéiga zéma hakaga héla imuac ninjac guac qacgaiguc edamu yanda hemac. Nonac muru qahac, nonac muru qahac, guac muru hegémmac. ² Némac ninjac baera baera ic embac ienej Anutugina dimia zéma zédesi waŋ nénécmianzu?

³ Anutunina imi kurumenjiguc kecma imuac me imuac siŋa hemizac séc waŋanžac. ⁴ Néj ionac* baniara imi siliwa zéma goli mema ic onac méruginanéj memeya. ⁵ Kuaginaguc, néj ac zézégina qahac, kicginagucnéj kic hihigina qahac. ⁶ Gezacginaguc, néj ac nimmuac séc qahac. Sunjurun ginaguc, néj wéréja nimmuac séc qahac. ⁷ Méruginaguc, néj késa nimmuac séc qahac. Hénaginaguc, néj keŋha wammuac séc qahac. Waŋu déméruginaguc, néj ewa hétén wammuac séc qahac. ⁸ Baniara meyacgéanžu imi eneŋ moczoŋ imuhucyanec.

⁹ Israel, Yaweac muru héima nammu. Inéj méra énécmima saiwa waŋ énécmianžac. ¹⁰ Aronac ama momachéra ini, Yaweac muru héima nammu. Inéj méra énécmima saiwa waŋ énécmianžac. ¹¹ Yawe eeya héimianžu ini, Yaweac muru héima nammu. Inéj méra énécmima saiwa waŋ énécmianžac.

¹² Yawenéj niŋnénécmima mériŋ mihicŋi nénécmianžac; Israelac ama imuhucyanec, Aronac ama imuhucyanec. ¹³ Kunen komora momacnec Yaweac muru héima naŋanžu imi onac mériŋ mihicŋi énécmimac.

* **115:4:** Iʒipte ic ionac.

¹⁴ Yawenéj ini zéma qelihécgina séc méŋ meemma mesai énécmimac niŋac wanžua. ¹⁵ Ini imi baec kurumeŋ zéyu hicŋiyec Yawenéj mériŋ mihičŋi énécmimac niŋ wanžua.

¹⁶ Kurumeŋ imi Yaweac buŋa. Waŋu baec imi ic neŋaŋ buŋa qenénécmiye. ¹⁷ Humuc icnéŋ Yawe mepési mimuac séc qahac. Mérénéŋ hingacma néŋ qema hema hia mepési mimac. ¹⁸ Nini imi deguc muacnec hémbénaja Yawe mepési miwiŋ.

116

Hafiya hiaruyu ewa hia ac ézéyec.

¹ Yawenéj ac ewana zéma zéwelecna selia niŋnénéŋanžac imuac ni siŋa niŋanžua. ² Gezac qema niŋnénéjec imuac kekecnawac séc zéwelec wammimaŋ. ³ Humucac hésanéŋ dérécgé néŋ kicsuaŋac zéra béranéŋ nuac muru hayu zérabéra zéma ewa biric mihičŋyi. ⁴ Waŋu ni Yaweac qaraiguc yomuhuc zéweleri; Yawe zéwelec génžua qeri uŋana metecgé nénnna.

⁵ Yawe imi ewa hia zéma solan dindinjayaquc. Anutu imi goi héihéiyaguc. ⁶ Yawe imi ic ewa éréhéc ménda wawaŋa galenjéŋ énécmianžac. Ni mematiti waŋ nénéŋawac kecba aŋgénna tiyec. ⁷ Kekec uŋana, liliŋéma hama bénžéŋ kecbésémaŋ. Yawenéŋ goihéihéi wanžéŋzac.

⁸ Inéŋ kekec uŋana imi humuc igucnec zéma kicna imi kic masi igucnec, waŋu hénana imi qonzontoŋ igucnec metecgé néŋec. ⁹ Kekecninaguc kecanžin baec yomuaru ni imi Yaweac wésiaiguc keŋha wammaŋ. ¹⁰ Ni yéwéri kuneŋ yanda mihičŋizua imuhuc zéma keri nalé

imuaru ninzéngéma keri. ¹¹ Focdac nimba ménda sécgéyu ic momac yanda imi ikoc ic zéyi.

¹² Ewa hiawac buŋa Yawenéŋ néŋec imi némac iwawainéŋ bakia meleŋmimaŋ? ¹³ Ni kekecna aŋgéŋ tinénéŋawac sokoc mema Yaweac qara qacma ¹⁴ Yaweac ic embachéra momac yanda ionac wéséginaiguc zézé selinawac tasia imi Yawe meleŋ mimaj. ¹⁵ Météré ic méŋnén humuyu Yawenéŋ ninj eeyaguc wanjanzac.

¹⁶ Yawe ni hélacnec weleŋ qeqe icga wanžua. Guac weleŋ qeqe embacgawac naŋa guac weleŋ qeqe ic wanžua. Gen mia dérécgé nénéŋa imi hulac nénneč. ¹⁷ Ni guac muru ewa hiawac mulu haigémma Yawe guac qacga qacmaŋ. ¹⁸ Ni Yaweac ic embachéra momac yanda ionac wéséginaiguc zézé seli acnawac tasia Yawe guac muru meleŋ gémmaj. ¹⁹ O Yerusalem, tacyachécga ionac sucginaiguc, Yaweac ocmuŋ téreyraiguc taséna meleŋ mimaj, haleluya!

Baec séc tacyachéra, Anutu mepésigic.

117

¹ Baera baera icembac ini Yawe mepésimigic. Ic embac momac yanda ini zéhiaru migic. ² Anutuac goi héihéi imi nonac muru kuneŋ yanda he nénécmizac. Wanju Yaweac haka hélä imi hehe seli naŋselimac, haleluya!

118

Yawe mepé qepési mimiawac legic.

¹ Yawe ewa hia ac zémigic. Inéŋ hiabia wanju goi héihéjya imi hémbénanya heanžac.

² Israel ini goi héihéianéŋ hémbénaja zéma zémimu. ³ Aronac ama ini goi héihéianéŋ hémbénaja zéma zémimu. ⁴ Yawe eeya héimianzu ini goi héihéianéŋ hémbénaja zéma zémimu.

⁵ Ni qenzeŋ manzeŋiguc Yawe qachéhéli miwa Yawenéŋ acna meleŋ némma ni baec kondorja yandaiguc hulac néjec. ⁶ Yawe imi niguc keczac. Ni bac yandi yandi ménda wanžua. Baec ic mérénéŋ némac waŋnémamac? ⁷ Yawenéŋ niguc keczac. Méra néjanzu ionac sucginaiguc keczac. Imuac hažéc waŋ néŋzu imi bakia meleŋ énécmiyu hémmaj. ⁸ Yaweac muru héima nanaŋ imi ic onac héima nanaŋ ogiczac. ⁹ Néŋgacma Yaweac muru keŋkeŋa imi galen ionac niŋkinzéŋ wawaŋa imi ogiczac.

¹⁰ Baera baera icembac ieneŋ ni lelecgé néŋzu, néŋ ni Yaweac qaraiguc qeric énécmimanj. ¹¹ Ieneŋ ni lelecgéma wésé andu lelecgé néŋzu imuac ni Yaweac qaraiguc qeric énécmimanj. ¹² Ieneŋ morombazec ésécnec ni lelecgé néŋzu, néŋ sécmaj imuac qeric bélanja ésécnec fočdac žedacmu. Ni Yaweac qaraiguc qeric énécmimanj. ¹³ Néfacgé néŋgic manumaŋ zé waŋec, néŋ Yawenéŋ méra néjec. ¹⁴ Yawe imi nuac kucna zéma mepé qepésina. Waŋu inéŋ nuac anjéŋ titina wanžac.

¹⁵ Ic solanjawac haliiguc zézé ségiségi, anjéŋ titiac hériaj hicnjima hezac. Yaweac méra héyanéŋ kuc yanda mihicnjima ¹⁶ Yaweac méra héiya imi ou meyac mimiawac hezac. Yaweac méra héyanéŋ kuc mihicnjí néŋzac.

17 Ni ménda humuma kicqeli kecma Yaweac wawaŋ meme imi zéau énécmimaj. **18** Yawenéŋ yéwéria humumia mihični némma mindi qindinji néjec, néj humucac buŋa ménda noporec.

19 Haka solajanawac naguya naguya audacgic, ni keremma Yawe ewa hia ac zémimaj.

20 Nagu imi Yaweac saŋgulaŋ, ic solajanéŋ imuacnec keremmu.

21 Inéŋ acna meleŋ némma nuac aŋgén titina waŋec. Imuac ni miŋ kewu mepésimimaj.

22 Mericqe ic ieneŋ hoc méŋ héjara mema giligic kenkeŋa iminéŋ ama waŋgoŋaiguc ama imuac hoc oruha waŋec.

23 Haka imi Yawenéŋ waŋec. Waŋu hénni kicninaiguc haka welic welicgia wanžac. **24** Nalé yomi Yawenéŋ meyu heyec. Nalé imuaru nini zézé ségiségi wammanec ségiségi wambinj.

25 Yawe zéwelec génzij; Aŋgéjnina tina. Nini zéwelecgénzij; Mehiaru nénécmina.

26 Yaweac qaraiguc hahaya imi mériŋaguc. Nini Yaweac ocmuŋ téryaiguc mériŋ ac waŋgénzij.

27 Yawe imi Anutu, neŋaŋ muru qetagali nénécmiyec. Ic héša haréŋa mema ségiségiac areniguc toroqema naŋgic, zaki térya ilihaiguc kerembiŋ.*

28 Gi imi Anutuna, ewa hia ac zégémmaŋ. Gi imi Anutuna, ni meyac gémmaj.

* **118:27:** Ac iliha yomi Yesuac asé kiwiya wanžac. Képésicnina niŋac hofac oo ic eneŋ mérágina merawa saciguc tinduŋgéma zaki térya imuac ilihaiguc zuacgic ésécnec Yesunéŋ neŋaŋ niŋac wamma sacya qocgéma képésicnina zuac nénécmiyec.

29 Yawe ewa hia ac ézégic! Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac.

119

Héna ac edamuyaguc Anutuac murunec hahaya.

1 Wawaŋ meme solanjanec Yaweac héna ac méndacma wamma meanžu imi eneŋ ségiségi ginaguc. **2** Yaweac héna ac niŋtohomá ewa qeri moczoŋnec Yaweac ewama kecanžu imi eneŋ ségiségi ginaguc. **3** Ieneŋ haka biria ménda wamma iwac héna acya wamma meanžu. **4** Geŋ héna ac zéseli nénécmima imi niŋtohodacbiŋ niŋac nénézéneč. **5** Kekecac hénananén imuhucyanec hemac niŋac wanžua. Héna acga keŋhéi hahéi qahac niŋtohomáŋ niŋac wanžua. **6** Guac héna acga moczoŋ nimma héiqelima kecmaŋ imi gamunaguc ménda wammaŋ. **7** Zégésigési aiga solanja niŋareŋgémaŋ imuaru ewa qeri solanjanec mepési gémmaŋ. **8** Ni guac zézé seliga wamma medacmaŋ. Ni moczoŋ ménda wainémbésémaŋ.

9 Sac qeli mérjnén némacnén eŋeya wawaŋ memeya lalac lalac galengéma kecmac? Imi mia ackuažécgá méndacma kecma imuhuc wammac. **10** Ni ewa qeri moczoŋnec guac hochoc ai meanžua. Méra nénna guac héna acga ménda waima kemmaŋ. **11** Ni guac muru képésic ménda wammaŋ niŋac ackuažécgá ewa qerinaiguc haiwa hezac. **12** Yawe, gi imi zéhiaru géŋgéja wanžac. guac héna ac imi ku nénna. **13** Kuagawac zézé seli ac moczoŋ kuananén

zéauanžua. ¹⁴ Ni baecac iwawai niňac ségiségi waňanžua ésécnec guac héna acgawac ségiségi waňanžua. ¹⁵ Ni héna acga nimba hiňgaru héna acga héň sosolianžua. ¹⁶ Ni guac zézé seli acga moczoň imuac me imuac ségiségi wamma ackuažécgawac eluň ménda numac.

¹⁷ Welen qeqe icga hiabia waň nénna kecmaj. Imuhuc waň nénna ackuažécgä niňtohomaj. ¹⁸ Uňjanawac kiwa mebéréňgénéa héna acgawac hénia welic welicgia imi héňtegicmaj. ¹⁹ Baeciguc ic kiaň wamma keczua, héna acga imi ménda musaňgé nénna. ²⁰ Héna acgawac nalé séc niňkumuma kecba kekec uňjananéň kuha qahac wanžac. ²¹ Séwi enej ic saecginaguc héna ac waima keňanžu imuhucya ac geriwaguc waň énécmianžaj. ²² Ni guac ackuažéc niňtohoanžua. Imuac zébiri qébirigina zéma mema titigina imi nuac murunec nesina keňu. ²³ Galen enej acguc tacma zébiri qébiri wannéňgic, néň weleň qeqe icga ni imi héna acga nimma héisqeliyi. ²⁴ Guac héňgaleň héna ac imi ségiségina zéma zéqindiňi icna wanžac.

²⁵ Qeri uňjananéň gizonjiguc héima hezac, ackuažécgä méndacma ni meqeli némbésémaj. ²⁶ Wawaň memena gézéwa acna meler nénneč. Imuac guac héna ac imi ku nénna. ²⁷ Méra nénna zézé seli acgawac héna niňtegicmaj. Imuhuc waň nénna guac haka welic welicgia imi nimma héisqelimaj. ²⁸ Kekec uňjaná imi helanži mimia waňu pépélima mazac. Ackuažécgä méndacma ni meyac nénna. ²⁹ Haka ikora, wawaň memena ikora metecgénéa keňu. Héna acga imi ewa hiawac

bénzéjnec ku nénnna. ³⁰ Ni héna héla méndacma héna acga wésénaiguc haianžua. ³¹ Ni guac héjgalej héna ac imuaru qéqéhéréj kecanžua. Yawe ménda wainénna gamunaguc wambi niňac. ³² Ewa qerina meyandina hilanej yanda waňu zézépań acgawac hénaiguc usuňnec kemmań.

³³ Yawe guac zézé seli acgawac héna imi ni ku nénnna ninjtohomaneč kemma kecma humumanj. ³⁴ Méra nénnna ninjtegicma héna acga ninjtohomá ewa qerina moczoňnec wamma memaj. ³⁵ Héna acga hezac imuac héna nézéna hémma tíma kemmań. Ni imuac ségiségi waňanžua imuac mia imuhuc zézua. ³⁶ Ewa qerina meleńna hémbaoc qahac, néj héna acgawac niňkumu wammań. ³⁷ Kicna meleń nénnna iwawai gorosonjawac kic hihi ménda wammań. Kekecna imi ackuažécgá méndacma galenjé nénnna. ³⁸ Eega héianžu ionac guac sisipac acga zéselinec imi weleń qeqe icga nuac muru meselina. ³⁹ Guac héna acga imi hiabia imuac niňac ionac mema titigina zénéń hirihiri mihicňi nénéja imi nesina keju. ⁴⁰ Pakeń acgawac niňkumuma kecanžua. Solanj dindiňaganéń ni héiqeli néńna.

⁴¹ Ackuažécgawac séciguc goi héihéiga imi zéma anjéń titiga imi hainémbésémań. ⁴² Imuhuc wań nénnna zébiri qébiri wań néňanžu ionac ac bakia mihicňima énázémań. Ni ackuažécgá imuaru héima naňanžua imuac mia imuhuc zézua. ⁴³ Ni héna acgawac niňkumuma kecanžua, imuac mia naňé nénnna ac hélanéń kuana igucnec komodia méń ménda waima kemmac. ⁴⁴ Ni héna acga nalé séc hémbénańa ninjtoho wammań. ⁴⁵ Ni héna

acgawac zéwelecanzua imuac solajanima kejha wammañ. ⁴⁶ Wañu ic kewu momac yanda ionac wéséginaiguc guac héna ac zémañ nalé imuaru gamunaguc ménda wammañ. ⁴⁷ Ni guac zézé seli acgawac niñsiñsiñ wañanzua imuac niñjac imuaru ségiségi mihicnjianzua. ⁴⁸ Zézé seli acga hénia hénia niñsiñsiñ wañanzua. Imuac mérana meyacma mepési géñzua. Ni héna ac imi nimma héiqelianzua.

⁴⁹ Ackuažéc weleñ qeqe icgawac zénec imuac niñqeliwésémañ. Geñ ac imi zéma ewa qerinaiguc niñkumu kumuna mihicnjí nénnec. ⁵⁰ Iminéñ yéwéri qeriaiguc ewana mehiaruanzac. Ackuažécganéñ kekec wésé polaňaguc mihicnjí néñzac. ⁵¹ Tétéc qeqe ic enej gelec malec qahac zédesi néngic, néñ ni guac héna ac imi ménda waiyi. ⁵² Yawe ni héna ac wahala imi niñqelima ni nenaoc mehiaru amuyi. ⁵³ Ic biria héna acga andé qegic ionac niñjac qeri geric kuneñ yandanéñ népésizac. ⁵⁴ Ama méju ic kianj wamma tacba héna acganéñ legic zéra hénia hénia wañu héianzua. ⁵⁵ Yawe, ni siñiyaiguc qacga niñqelizua. Héna acga imi niñtoho wamma kecmañ. ⁵⁶ Héna acga niñtohowa kekec iminéñ nuac mériajna wançac.

⁵⁷ Yawe, gi imi nuac buñana ni ackuažécgá imi niñtohomáñ. ⁵⁸ Ni ewa qerina moczoñnec kic tanegawac zéweleczua. Ackuažécgá zénec séc ewa hia niñnénná. ⁵⁹ Ni wawañ memena niñgésima hénana melemma héna acgaiguc hazua. ⁶⁰ Nalé ménda mehorugima héna acga focdac niñtohomáñ. ⁶¹ Kaižiliweñ ic ionac

hésanéŋ ni qaté néŋec, néŋ ni héna acgawac eluŋ ménda nuyec.⁶² Guac héna ac solanja niŋac sinjyaiguc yacma ewa hia ac gézémaŋ.⁶³ Ni imi bac yandi yandi wanŋémma guac héna acga ninjtohoanžu ionac alagina wanžua.⁶⁴ Yawe, goi héihéiganéŋ baeciguc sécgéma hezac. Héna acganéŋ ni ku nénnna.

⁶⁵ Yawe, ackuažécgä zéneč weleŋ qeqe icga ni hiabia waŋ nénnna. ⁶⁶ Ni héna acga ninzéŋgezua. Ninjtegiq qintegic zéma niniŋ ku nénnna. ⁶⁷ Zérabéra qahac keri imuaru imi ni sicsaoc wamma keri, néŋ deguc imi ackuažécgä tohoma wamma meanžua. ⁶⁸ Gi imi hiabia imuac wawaŋ meme hiabia wanŋanžaŋ. Héna acga nézéma ku nénnna. ⁶⁹ Tétéc qeqe ic enej ikoc mihicŋima mebiri némbiŋ zé wanŋanžu, néŋ ni imi ewa qeri mocžon̄nec héna acga ninjtoho wanŋanžua. ⁷⁰ Ionac ewa qerigina imi haléc dépaŋ yanda ésécnec,* néŋ ni imi héna acgawac ségiségi wanŋanžua. ⁷¹ Zérabéra imuac nimba méra nénéŋa wanžac. Iminéŋ wanŋnéju ni héna acga ninjareŋgéyi ⁷² Kuagawac héna acnéŋ siliwa goli sasala ogiczac.

⁷³ Méraganéŋ ni mihicŋima kumu nénnec. Imuac méra nénnna ninjtegičma héna acga ninjareŋgémaŋ. ⁷⁴ Ac kua zécgawac niŋac ninjumuma kecba eega héigéŋanžu imi eneŋ ni némma ségiségi wanŋanžu. ⁷⁵ Yawe, ni zégésigésiga imi solanja wanžac imi zéma hakaga héla imuaru héima namma yéwéri mihicŋi nénnec imi ninzua.

* **119:70:** Anutuac ackuažéc técyá ménda niŋanžu ionac zézéya.

⁷⁶ 3éwelec génzua, weleñ qeqe icga sisipac ac wañ nénneç séc méndacma wañ nénna goi héihéiganéj ewana mehiarumac. ⁷⁷ Guac ewa biric wawañawac hakanéj wannémma humuc igucnec meqeli nénna. Héna acga imi nuac zézé ségiségina wanzac imuac mia imuhuc zézua. ⁷⁸ Tétéc qeqe ic eneñ héniana qahaciguc yéwéri mihicnjí nénzu. Gamugina mihicnjí énécmima. Ni imi héna acga zénimma kecmañ. ⁷⁹ Eega héigéjanzu imi wañ énécmima nuac liliñgéma hamu. Imuhuc wanna ieneñ héipuc acga imi ninjasarimu. ⁸⁰ Ewa querina mehiaruna héna acgawac séc képésicna qahac wañu gamunaguc ménda wammanj.

⁸¹ Kekec uñjananéj anjéñ titigawac nalé herec niñkumu wamma kecma qiritic qezac, néj ni héna acgawac niñkumu wammanec kecmañ. ⁸² Kicna imi sisipac ac imuac hélawac mambéc kecma kucmama wanzac. Qesigénzua, gi némac naléiguc ewa querina mehiaru némbésémañ? ⁸³ Tanecna imi kiruñ yañ séwélanéj memeya imi hofac qerriaiguc zapi qeyec ésécnec wanzac, néj guac héna acga imi eluñ ménda nuanzac. ⁸⁴ Welen qeqe icgawac naléya imi dahec hezac? Nunesi wañnéjanzu imi némac naléiguc ac geriwaguc wañ énécmiwésémañ? ⁸⁵ Tétéc qeqe ic héna acga ménda tohoanzu. Imi eneñ mebiri némbij zé baec sésénj ésézu. ⁸⁶ Ieneñ héniana qahaciguc ni nunesi wañ nénzu, Méra némbésémañ. Guac héna ac imi moczoñ hélacnec! ⁸⁷ Ieneñ imi baec igucnec metecgé némbij zé humumia nugic, néj ni guac héna acga ménda waiyi. ⁸⁸ Goi héihéiga

niŋac wamma meqeli nénnna. Imuhuc waŋ nénnna kuagawac héipuc ac imi niŋtoho wammaŋ.

⁸⁹ Yawe, guac ackuažécgá kurumeñiguc hémbénaŋa seligima hezac. ⁹⁰ hakaga héla iminéŋ hicŋisaiya hicŋisaiya hema emma kecmac. Baec imi geŋ hainecac nalé séc seligima heanzac. ⁹¹ Iwawai imi moczoŋ méra bacgaiguc hezac imuac mia baec kurumeñnéŋ kuaga tohoma heyecac hezac. ⁹² Héna acganéŋ ségiségi ménda mihicŋi némbacnec qenzeŋ manzeŋ qeriaiguc bec humuwinec. ⁹³ Gi héna acnéŋ kekecna galengéna kecanzua imuac ni héna acgawac hémbénaŋa eluŋ ménda numac. ⁹⁴ Ni imi guac buŋa. Imuac mehiaru nénnna. Ni héna acgawac hochoc wamma kecanzua. ⁹⁵ Kažiliwenj ic ieneŋ nuhumuwiŋ zé néŋsosolima kecanzu, néŋ ni guac héna ac nimma kecmaŋ. ⁹⁶ Neŋ hémba iwawai solanja zézéya imi moczoŋ qétéginá olombiŋac séc, néŋ héna acga imi hilaneŋ yanda qétéya olombiŋac séc qahac.

⁹⁷ Yei ni héna acga kuneŋ yanda niŋsiŋsiŋ waŋanžua. Ni kaiwe herec imuac nimma héiqelianžua. ⁹⁸ Héna acganéŋ nalé séc niguc hema méra néju hažéchécna onogicma niŋtegiq qin̄tegiqna kuneŋ yanda wanžac. ⁹⁹ Ni héna acga nimma héiqeliwa kiwi ichécna moczoŋ onogicma niŋtegiq qin̄tegiqna kuneŋ yanda henénžac. ¹⁰⁰ Héna acga niŋtohowa ic yanda moczoŋ onogicma niŋtegiq qin̄tegiqna kuneŋ yanda henénžac. ¹⁰¹ Ni ackuažécgá niŋtoho wammaŋ zé hénana neŋ héima héna biria hénia hénia ménda kerenji. ¹⁰² Geŋ héna ac ku nénnec imuac niŋac ni héna

ac ménda waianzua. ¹⁰³ Ackuažécgá imi yei siňa kunej yanda, kuanaiguc morombazecac dokuya ogicžac. ¹⁰⁴ Héna acgawac niňac niňtegic qinjtegicnaguc wanzua. Imuac haka ikora hénia hénia imuac méžéna tianzac.

¹⁰⁵ Ackuažécganéj hénanawac kifa wamma baec hénawac asaha wanzac. ¹⁰⁶ Héna acga solajá imi niňtohomaj zé zéselima acna selianec žikizua. ¹⁰⁷ Qenženj manženja imi gelec malec qahac imuac ackuažécgawac séc galenjé nénná kekecnaguc kecmañ. ¹⁰⁸ Yawe, zéwelec génzua. Mepé qepésiac legic kuana igucnec imi anjétima héna acganéj ni ku nénná. ¹⁰⁹ Kekecna imi nalé séc humucac déciguc hezac, néj guac héna ac imi elun ménda nuanzac. ¹¹⁰ Kaižiliwej ic ienej mebiri némbij zé bétac haigic hezac, néj ni héna acga ménda waizua. ¹¹¹ Héna acga imi hémbénaňa mératécnawac buňa opocba hezac. Iminéj ewa qerinawac zézé ségiségi waňanžac. ¹¹² Ni héna acga tetecgia qahac niňtohomaj zé ewa qerinanéj donjéma kecanžua.

¹¹³ Ni ewa éréhéc waňanžu ionac mézé titi wamma héna acga imuac siňa niňanžua. ¹¹⁴ Gi imi nuac saňgi saňgina, nuac saiwa, ni ackuažécgawac niňkumu wamma kecanžua.

¹¹⁵ Biria meme ini wainémma keňgic. Ni imi Anutunawac héna ac niňtoho wammaň.

¹¹⁶ Ackuažécgawac séc ni népésima meqeli nénná kecmañ. Galenjé nénná niňkumunanéj gamuyaguc ménda wammac. ¹¹⁷ Népésima anjéňna tina héna acgawac nalé séc kic hihi wamma kecmañ. ¹¹⁸ Héna acga waima kenžu imi

gi elicgé énécmianzañ. Imi mia hakagina ikora imi gorosonja wañanzaç imuac mia imuhuc wañ énécmianzañ. ¹¹⁹ Gi imi baeciguc ic biria imi nenesic ésécnec gilina keñanzaç. Imuac ni héna acga siña niñanzaua. ¹²⁰ Séwinanéñ guac bac yandi yandi wamba hirizac. Ni zégési gésigawac bac yandi yandi wañanzaua.

¹²¹ Ni haka solanja wamma héna acac séc wamma kecanzaua. Helanzi néñanza ionac méraginaiguc ménda nopocna. ¹²² Meseli nénnä mériajnaguc kecba, tétec qeqe ic enej ni hia ménda helanzi némmu. ¹²³ Guac anjéñ titi zéma guac ackuažéc solanjaçac kic hihi wamma kecba kicnanéñ birizac. ¹²⁴ Goi héihéiga méndacma weleñ qeqega ni hia wañ némma héna acga ku nénnä. ¹²⁵ Ni imi guac weleñ qeqe icga. Niñtegic qinjtegic mihicñi nénnä héna acga niñasariman. ¹²⁶ Ic embac enej héna acga qegic madaczac. Deguc imi guac ai memegawac nalé wanzaç. ¹²⁷ Imuac ni imi héna acga goli, goli solanja ogicma eeya héianzaua. ¹²⁸ Imuac ni wawañ memenawac séc héna acac nimba dindiña wañu haka ikora moczoñ imuac nimba mézétitiyaguc wañanzaç.

¹²⁹ Héna acga imi welic welicgia imuac kekec uñananéñ niñtoho wañanzaua. ¹³⁰ Ic diwi qiwiliñanéñ ackuažéc auma olonu qetagalimiyu niñtegic qinjtegicyaguc wañanzaç. ¹³¹ Kazunéñ doku niñac ezelañja tacgéyu kuaya anjéma wésésé kucnec héianzaç ésécnec ni héna acgawac niñkumuma imuhuc wañanzaua. ¹³² Qacga eeya héianza ionac haka wañ énécmianzañ ésécnec nuac liliñgéma ewa biric wañ nénnä.

¹³³ Hénana ackuažécgaijuc meseligima képésic méra bacyaiguc ménda nopočna. ¹³⁴ Ic embac helanži nénécmianžu ionac murunec ni metecgé nénna, ni héna acga hia niňtoho wammaj. ¹³⁵ Kic tanecga asahagucném ni némma héna acganém ni ku nénna. ¹³⁶ Ic embac enej héna acga ménda niňtohoanžu imuac kic masinaném doku téfara éscenec maanzac.

¹³⁷ Yawe, gi imi solanja, guac zégésigésiga imi hélanec. ¹³⁸ Héna acga zéselinec imi solanja zéma héla téngéj. ¹³⁹ Hažéc hécnaném ackuažécgaijuc unuyu ni guac ackuažécgawac niňkewu wamba geric bélaj éscenec nozac. ¹⁴⁰ Ackuažécgaijuc imi solanja imuac guac welej qeqe icganém imuac niňsiňsinj wanjanžac. ¹⁴¹ Ni ic mamaya kecba mema titi waň nénzu. Néj héna acga imuac eluj ménda nuanzac. ¹⁴² Dindinjaga imi dindinjaga hehe selia, wanu héna acga imi héla. ¹⁴³ Nunesi zéma niňywécnaném népésizac, néj kilej zézé seli acganém ségiségi mihicnj iňjanžac. ¹⁴⁴ Guac zéauauganém hehe seli solanjaneč hema kecmac. Niňtegictegic mihicnj nénna kekecnaguc kecmanj.

¹⁴⁵ Ni qeri howiacnec guru héhélizua, O Miň Kewu niňnénna ni héna acga imi niňtohomaj. ¹⁴⁶ Ni Miň Kewu gi guru héhélizua ni metecgé nénna zéauau acga imi wamma mema kecmanj. ¹⁴⁷ Ni ama ménda gianiyunec yacma guruanza, guruma acgawac mambéc kecanza. ¹⁴⁸ Guac ackuažécgaijuc imi hiňgac hiňgarawac nimmaj zé sinji ménda horugiyunec kic qeli yacanza. ¹⁴⁹ Goi héihéigawac wamma ewa hétéjná niňna. O Miň Kewu zéqindinjigawac séciguc kekecna héňgalej

wanna. ¹⁵⁰ Haka biria méndacma waŋanžu imi eneŋ hosucnu nesinénžu. Ieneŋ imi héna acga andé qema kecanžu. ¹⁵¹ Miŋ Kewu gi mia hosucgé némma keczaŋ. Waŋu héna acga imi moczoŋ hélacnec. ¹⁵² Zéauau acga imi becarunec ninjarenŋgéyi. Guac ac imi hehe seli hemac niŋ hainec.

¹⁵³ Zéra waižalaŋna hémma metecgé néŋna, ni héna acgawac ménda eluŋ nuanzac. ¹⁵⁴ Nuac héipuc ac énézéma boŋhéré menémbésémaŋ waŋu zézé seli acgawac séciguc kekec qelia hainémbésémaŋ. ¹⁵⁵ Kaiziliweŋ ic ieneŋ ac seligawac hochoc ai ménda meanzu. Imuac ninjac ionac imi anjéŋ titiganéŋ ménda hosucgé énécmianžac. ¹⁵⁶ O Miŋ Kewu, gi qeri bénzéŋga yéwéria imuac zémindi mindinjigawac séciguc kekecna meqeli nénnna. ¹⁵⁷ Sasalanéŋ nunesi wamma hažéc waŋnénjanžu. Waŋu ni mia zéauau acga ménda waianžua. ¹⁵⁸ Ni acqeqe ic inicba Ieneŋ héna acga ménda tohoanžu imuac ninjac lommaŋ zé wanžua. ¹⁵⁹ Ni héna acga dimuhuc nijsiŋsiŋ wammianžua imi kicga hina mayu hénnna. Yawe, goi héihéiga séciguc kekecna meqeli nénnna. ¹⁶⁰ Acga moczoŋ héla wanžac. Waŋu zégésigésiga dindiŋa moczoŋ hehe seli hema emma kecmac.

¹⁶¹ Galen̄ eŋeŋa ieneŋ téŋésima nunesi wanžu. Néŋ qerinanéŋ ackuažécgawac eeyá héimianžac. ¹⁶² Ni imi hinac yanda onagicma ségiségi waŋanžu ésécnec ni zézé seli acgawac ségiségi wanžua. ¹⁶³ Ni ikocwac mézéna tiyu ewa lolon̄ waŋ néŋjanžac, néŋ héna acgawac siŋa imi niŋiac niŋjanžua. ¹⁶⁴ Gésigési acga imi

dindiŋa, imuac niŋ kaiwe séc hatac 7 mepési géŋjanzua. ¹⁶⁵ Héna acgawac siŋa niŋjanzu ienen luae kuneŋ yanda mihičjanzu. Ionac muru imi iwawai qonžontongé énécimimia méŋ ménda hezac. ¹⁶⁶ Yawe, ni guac aŋgén titiac kic hihi wamma guac héna acga tohoanzua. ¹⁶⁷ Kekec uŋjananéŋ zéauau acga méndacanžac. Ni imuac siŋa kileŋ yanda niŋjanzua. ¹⁶⁸ Hénana imi moczoŋ kicgaiguc hedaczac, imuac ni guac héna acga zéma zéauau acga tohoanzua.

¹⁶⁹ O Yawe qac héhelinanéŋ wéségaiguc érémac niŋac wanžua. Waŋu acgawac séciguc nin̄tegiq qin̄tegiq hainénna. ¹⁷⁰ Welec welecnanéŋ wéségaiguc érémac. Ackuažécgawac séciguc metecgé némbésémaŋ. ¹⁷¹ Gen héna acga ku néŋjanzaŋ imuac niŋ kua taséna igucnec zézé ségiségi dunduŋaguc maanzac. ¹⁷² Zézépaŋ acga imi moczoŋ solanjanec. Imuac ezelaŋnanéŋ ackuažécgawac zézé ségiségi wammac. ¹⁷³ Ni héna acga aŋgétiyi imuac niŋ méraganéŋ méra némmac. ¹⁷⁴ O Yawe, ni aŋgén titigawac qerina héŋgeŋ héŋgeŋ waŋ néŋjanzac. Waŋu héna acgawac ewa hia niŋjanzua. ¹⁷⁵ Qeri uŋjana meqeli nénnna zéhiaru gémmac. Héna acganéŋ méra némmac. ¹⁷⁶ Ni rama soho sohoya ésécnec rouc wamma keczua. Néŋ ni héna acgawac eluŋ ménda nuanzac imuac weleŋ qeqe icga ni mihičnjí némbésémaŋ.

120

Aŋgénja timac niŋac zéwelerec.

¹ (Ocmuŋ téryaiguc eŋeŋjawac legic.) Ni zérabéra qeriaiguc kecma kewu yomuhuc welecmiwa niŋnénec; ² O, Miŋ Kewu ic kua taséya ikora zéma ezelaŋa ikora igucnec metecgé némbésémaŋ.

³ Ezelaŋ ikoraguc gi, Anutunéŋ némac wanġémmac? Némac toroqema wanġémmac?

⁴ Ic kawaliac tewi merawa zérarguc zéma zunipa ic geric wenwenjaġucnén̄ bakia meleŋ gémmac.

⁵ Ewa biric, Meseke baeciguc kekera nidac imuhucya, ewa biric Kedarawac haliiguc kekera nidac imuhucya.* ⁶ Ni nalé horua luaeac mézégina tianzac ic imuhucya iniguc kecanzua. ⁷ Ni luaeac wamma ac zéwa ieneŋ yaré qewiŋ zéwanzu.

121

Anutuac aŋgéŋ titi iguc nanaŋ selia.

¹ (Ocmuŋ téryaiguc eŋeŋjawac legic.) Ni kicna hiwa baec bonjaiguc enzac. Méra nénéja imi dimuarunec hamac? ² Méra nénéja imi baec kurumeŋ mihičniyec Yawe iwarunec hamac.

³ Inéŋ niju hénaga ménda tisurac géwésémaŋ. Galenja iminéŋ gau niŋac sicgéturuc ménda wammac. ⁴ Israel héŋgaleŋ wammianzac inéŋ sicgéturuc me gau yanda ménda hemac.

⁵ Yawe imi galenja kecanzac. Yawe imi amiaga, héigaiguc nanaŋa. ⁶ Imuac kaiweiguc kaiwenéŋ

* **120:5:** Kiwi oo icyawac hažéchéra ionac areŋginawac qara. Mér imi Not iguc méŋ imi Saut iguc hezac. (Hén 10:2, 25:13)

ménda mebiri gémmac. Wañu siñiiguc masonéŋ
acguc ménda mebiri gémmac.*

⁷ Yawenéŋ galengé gémma zérabéra moczoŋ
yanda imuacnec aŋgén tigéŋanžac. Wañu kekec
uŋaga imi galengéanžac. ⁸ Yawenéŋ keŋken
hahaga imi deguc muacnec hénima hémbénaŋa
galeŋgémac.

122

*Mepé qepési zéma zéwelec ac Yerusalem niŋac
wawaŋa.*

¹ (Ocmuŋ téreyáiguc eŋeŋawac legic, Dawidinéŋ oyec.) Ic eneŋ Yaweac ocmuŋiguc*
enni zéma nézégič nimma ségiségi wañi. ² O Yerusalem! Hénaninanéŋ guac demiŋ qeriaiguc
tima nanžinj.

³ O Yerusalem, tanecga imi héiqelima megic
amaya amaya toroqema qinj héima taczac
éscénec. ⁴ Ama areŋ yanda imuaru mia Yaweac
qara mepési miwiŋ zé Miŋ Kewuac hénorinj
Israel énézéyec imuac séciguc enzu. ⁵ Hénia imi
yomuhuc; Imuaru mia zégésigésiac tatac eeyaguc
imi sasala haiyecac tacma kenžac. Imi mia tatac
eeyaguc Dawidiac ama imuac buŋa qemimia.

⁶ Yerusalemwac luae niŋac zéwelecgcic.
Yerusalem guac siŋga niŋanžu imi eneŋ ewa
dén wamma kecmu. ⁷ Demiŋga qeriaiguc luae
hema kecmac. Ama areŋga demiŋ seliaguc
imuac qeriaiguc mériŋ hema kecmac. ⁸ Ala sac

* **121:6:** Kaiweac geriwa me masoac sanjeňa. * **122:1:** Sel
hali téreyá hénia acac katapa téreyá heyec imuac zézéya.

taséhécna ionac niŋac wamma zémaŋ; Demiŋga qeriaiguc luae hekecmac. ⁹ Anutunina Yaweac ocmuŋ niŋac wamma Yerusalem gi mériŋgaguc wambésémaŋ niŋac wanžua.

123

*Zé siac ac goi héihéiya
niŋac zézéya.*

¹ (Ama téreyáiguc eŋeŋjawac legic.) Kurumeňiguc tacyac waŋanžaŋ Miŋ Kewu guac mia ni kicna hiwa érézac. ² Ninžaŋ, weleŋ qeqe merac eneŋ miŋginawac méraiguc kic hianžu ésécnec, waŋu weleŋ qeqe embac eneŋ embac kuneŋginawac méraiguc kic hianžu éséc kicnina imi Miŋ Kewu Anutuninawac himanec kecni ewa hia waŋ nénécmimac.

³ Yawe ewa hia waŋ nénécmina. Mematiti humumianéŋ kuaya qeqeya sécgé nénécmizac. ⁴ Yéwéri qahac bénzéŋnec kecanžu ieneŋ zédesi nénécmima mema titi waŋ nénécmigic kekèc uŋjaninaiguc sécgéma hezac.

124

*Ewa hia ac Israelac angéŋ
titi niŋac zézéya.*

¹ (Dawidiac ocmuŋiguc eŋeŋjawac legic.) Nonac muru kec nénécmianec imi Yawe qahac zéma ninžaŋiguc, Israel imi yomuhuc hia zémac; ² Ic ieneŋ hažéc waŋ nénécmima yacgic nalé imuaru Miŋ Kewunéŋ nonac muru ménda kecnénécmiyec iguc, ³ ionac qeri biricginawac bélajanéŋ zeyec nalé imuaru nini qeliqeli keriŋnec focial qécgé

nénécmiwunec. ⁴ Waŋu imuaru doku qaoŋjanéŋ qacninaiguc hoturu nénécmima nénépésima kerembacnec. Waŋu doku dunduŋjanéŋ qeri uŋjanina hoturu nénécmiyu hiŋgacbiŋnec. ⁵ Waŋu doku dunduŋjanéŋ tétéc qeamuma hoturu nénécmiwacnec.

⁶ Ʒécginaiguc nini neneginawac buŋa ménda hai nénécmiyec Miŋ Kewu imi mepésiwiŋ.

⁷ Neinéŋ zuŋ meme ic ionac bétac igucnec néŋgacanžac ésécnec bétac imi tegiru néŋgacdaczinj.

⁸ Méra nénécmimia imi baec kurumeŋ zéyu hicŋiyec Yawe iwac qaraiguc hezac.

Anutuac hénaorij héra imi ménda hirima qinj héima kecmu.

125

¹ (Ocmunjiguc eŋenjawac legic.) Yaweač héima naŋjanzu imi eneŋ Zion boŋjanéŋ Yerusalem lelecgéma ménda hirima hémbénaŋa qinj héima tacselizac ésécnec wammu. ² Baec boŋa imuac sia yandanéŋ Yerusalem lelecgéma nanžac ésécnec Yawenéŋ hénaorij héra deguc muacnec hémbénaŋa lelecgé énécmima kecmac. ³ Ic solanja ieneŋ képésic wambiŋ zé méragina suluwu niŋac Anutunéŋ imuhuc waŋ énécmianžac. Ic biria ionac ic kewuac qarucnéŋ ic solanja ionac buŋa qeénécmimia baec imuaru ménda galenjé énécmima kecmac. ⁴ Yawe gi ic hiabia zéma ic qeri solan kecanžu ionac mia hiabia waŋ énécmina.

⁵ Eŋaŋ héna qariŋ qariŋgiawac liliŋgéma kenjanzu imi onac imi Yawenéŋ waŋ énécmiyu

biria meme ic iniguc momacnec kemmu, néŋ Israel ionac muru imi luae hemac kecmac niŋac wanžua.

126

*Ai yawuŋiguc metocgo
metocgoac ségiségi.*

¹ (Ama téreyáiguc enejawac legic zéra.) Yawenéŋ hésa ic imi onagicma amagina Zioniguc lilingéma hayec nalé imuaru nini haka imi hénni gau tanec waŋec. ² Nalé imuaru imi kuanina imi zédesi yandanéŋ sécgéyec. Ezelaŋnina imi legicnéŋ sécgéyec. Waŋu baera baera ic embac ieneŋ Yawenéŋ ionac niŋac wamma haka kuneŋ yanda meénécmizac zéma zégic. ³ Yawenéŋ nonac niŋ wamma haka kuneŋ yanda waŋec imuac nini ségiségi waŋanžin.

⁴ O Yawe, hésa ichécnina melen nénécmina, kia hayu baec waŋoŋa Saut iguc doku téfaranéŋ luma keŋanžac ésécnec focdac hadacmu.

⁵ Iwawai gocmia siacma himicanžu imi eneŋ ségiségi legicya héima imuac héla metocgé wammu. ⁶ Siacma gocmia eeyaguc qesamanj zé mema kenžac imi kileŋ imuac héla déréciaguc ségiségi wamma huama hamac.

127

Anutuac mériaŋ amaiguc hicŋihicŋiya.

¹ (Solomonac legic, ama téreyáiguc enejawac legic.) Yawenéŋ ama ménda memaciguc imi ama meme ic ionac ai imi ejomia wammac. Yawenéŋ ama areŋ yanda imuac demiŋa ménda

galeŋ gémaciguc imi galeŋ meme ic ionac kicqeli wamma kekec imi eñomia wammac. ² Siñunec yanda yacma ai mema kecma gau nalé ogicma hema qenzenj manzenj qema héla mihicnjima neanzu imi eñomia wanžac. Hénia imuac mia Yawenéŋ ala warj énécmimia ionac imi gaugina sinaguc énécmianžac.

³ Ninžu, nañhécgina imi Yawenéŋ onac buŋa énécmimia. Héri qeriiguc hicnjima keczac imi bakia hiabia iwarunec hahaya. ⁴ Kucginaguc kecma merachécgina mihicnji énécmigic merachécgina ieneŋ imi ic kawali ionac méraiguc tewi merawa ésécnec wammu. ⁵ Ic méŋ tewi žakoňnéŋ hénéŋaiguc sécgéma hezac ésécnec nañhéra kecžu imi žézé ségi ségiyaguc. Imuac ninjac hažéchéra iniguc ac gésigési ic ionac* kemma ac wammu nalé imuaru gamuyaguc ménda wammac.

128

Ic hélawac héna géséhéra imi ségiségi ginaguc.

¹ (Ama téreyáiguc eñejawac legic zéra.) Yawe eeya héimima iwac héna acwac wamma meanžac inéŋ ségiségiyaguc. ² Méraganéŋ ai mena imuac héla hicnjigéŋu newésémaŋ. Ai méŋac méŋ meanžanj séc hiarudaru ségiségiyaguc wammac. ³ Amaga qeriaiguc ininjá imi waiŋ ic héla mérijanaguc ésécnec waŋu, nambérac hécgá zaega lelecgéma tacma kenžu imi eneŋ olivanj ic séra qeqeya ésécnec wammu. ⁴ Ninžu,

* **127:5:** Hebiraio aciguc; sañgulanjiguc.

Yaweac eeya héimianzac imi hélacnec imuhuc mériajanaguc waŋanžac.

⁵ Yawenéŋ Zioniguc kecma mériajan haigémmac. Waŋu Yerusalemac mériajan imi kic qeli kecbésémanj nalé imuac suraiguc séc hémbésémanj. ⁶ Esahécgä hicŋigic inicbésémanj. Israel héna géségaiguc luae hemac.

Israelac hazéc hécgina ménda naŋseligimu niŋac zéwelecgic.

129

¹ (Ama téreyaiguc eŋeŋawac legic.) Israel imi deguc yomuhuc hia zémac; Ieneŋ komocna igucnec haisisiric eŋeŋa waŋ néŋanžic. ² Ienen komocna igucnec haisisiric waŋ néŋanžic waŋu kileŋ ménda nogicgic. ³ Ieneŋ baec aiiguc takaren éſéanžu éſécnec gemacnaiguc wizi horua mihicŋi néŋgic.

⁴ Waŋu Yawe imi solan̄a keczac imuac niŋ kaižiliwen̄ ic ienen qaté nénécmigic heyec hésa imi héricma hulac nénécmiyec. ⁵ Zionac mézé titi waŋanžu imi gamu qeqe mihicŋi énécmiyu moczoŋ yanda andé andé kemma baecginaiguc lilingéma kendacmu. ⁶ Ieneŋ imi ama qahaiguc qézézac hicŋima ménda yandimanec qasianžac éſécnec wammu. ⁷ Qinziŋ imuhucya imi komocdiadac imuac niŋac dérécgéanžac iwac téreyaiguc me qericanžac iwac mériraiguc hia ménda sécgémac. ⁸ Ic imuhucya ionac imi ic kiaŋ keŋha waŋanžu imi eneŋ acguc inictegicma mériajan ac yomuhuc ménda énézéanžu; “Yaweac

mériajanéŋ onac muru hema kecmac!” “Yaweac qaraiguc mériajan ac waŋ énécmiziŋ!”

130

Anutuac boŋhéré ai niŋac mambécma kecnu.

¹ (Ama téréyaiguc eŋeŋjawac legic.) Yawe, ni yewérinawac dumuc siraiguc gi guruzua. ² Miŋ Kewu, ewa hétéŋna niŋna. 3éwelecna hélacnec imuac gezac haina.

³ Yawe, gi képésicnina héŋsosoli wambaŋnec mérénéŋ hia naŋseliwačnec? ⁴ Képésic waiwai imi guaru hezac, imuac mia nini eega héigéŋjanžiŋ.

⁵ Ni, kekec uŋananéŋ Yaweac mambéc kecanzua. Iwac ackuažéc niŋac niŋhéhélima kecanzua. ⁶ Siŋi galen eneŋ gian gianjawac mambécanžu imuac séha ogicma kekec uŋananéŋ Miŋ Kewuac mambéc kecanzac. Hélacnec siŋi galenŋnéŋ giangianjawac mambéc kecanžu imuac séha ogiczac.

⁷ Israel ini Yaweac mambéc waŋgic. Iwaru imi gum bénzénzéŋ zéma boŋhéré hakanéŋ sécgéma hezac. ⁸ Inéŋ mia Israel hénagésé képésicgina moczoŋ yanda imuacnec metecgé énécmimac.

*Waizalaŋ ménda wamma
Anutuac niŋkumuyec.*

131

¹ (Dawidiac legic zéra, ocmuŋ téréyaiguc eŋeŋjawac legic.) Yawe, ni qeri eŋeŋ ménda kecanzua. Waŋu iwawai méŋac méŋ sécná ogicma hezac imuac kic hihi ménda waŋanžua.

Ni ai qac buñayaguc me ai tosara nuac séc ogiczac imuac mia nimbupuc ménda wañanžua. ² Hélacnec ni querina* kuma mama mebélacgéwa kokoc namu nema sécgémiyu neñgocyawac tawéiguc heanzac imuac séc querinanéŋ néŋ qema hezac.

³ Israel ini degucmuacnec hémbénaŋa Yaweac niŋkumu wammu.

132

Anutunéŋ Zioniguc hémbénaŋa kecmac.

¹ (Ocmuŋ téreyáiguc eñejawac legic.) Yawe, Dawidiac niŋac wamma inéŋ yewéri hénia hénia bisiqatéŋ wanjec imi niŋqeliwésémaŋ. ² Inéŋ Yawe zépangé mima Yakoboac wandac wandac miňina zéseli mima yomuhuc zéyec; ³ Ni hélacnec amanaiguc ménda emmaŋ. Hehe duňnaiguc ménda emma hemaŋ. ⁴ Waňu kicna galengéwa gau niŋ ménda wammac, waňu kicna amia ménda waiwa mamac. ⁵ Imuhuc wammanec kecma ama geric méŋ Yawe guac buňa mewa tecgémac. Yakoboac wandac wandac miňina, ama méŋ guac buňa mewa tecgéyuguc mia kicna waiwa gauya hemac.

⁶ Nini Efarata amraiguc tacma sisipac acgawac katapa imuac zégic niňiŋ. Waňu Yarim baec kisiaiguc mihičijiyiŋ. ⁷ Hagic iwac tacyac wawanjowac amaya imuaru kerenni, keremma héna titiya imuac wésiaiguc sicgémini.

⁸ O Minj Kewu gi yacma tacniniŋ amagaiguc hama embésémaŋ. Gi zéma sisipac acgawac

* **131:2:** Kekec ujaná.

katapa kuhaguc imi momacnec. ⁹ Waŋénécmina héfac oo ichécga ieneŋ haka solanjanéŋ séwi usugina ésécnec héigic hingacmac. Waŋu ichécga téryea ieneŋ ségiségi wamma qacmu. ¹⁰ Welen qeqe icga Dawidiac niŋmiwésémaŋ. Guac haléc naecmimiaga imi ménda nesimina keŋu. ¹¹ Yawenéŋ Dawidiac ac héla yomuhuc zépaŋgémiyec. Inéŋ imi ménda andé qema kemmac; Guac sac igucnec hicnjimu ionarunec méŋ tatacga edamuyaguc imuaru opocba tacmac. ¹² Naŋhécgá eneŋ zikižiki ac zéma héipuc acna ku énécmimaŋ imi tohoma wammuiguc imi naŋhécgina ieneŋ imuhucyanec tatacga edamuyaguc imuaru tetecgia qahac tacmu.

¹³ Yawenéŋ Zioniguc* tacyac wammaŋ zé ama imi megésima yomuhuc zéyec; ¹⁴ Yomi mia nuac tac ninij wawaŋawac buŋa hémbénaŋa wanžac. Ni imuac waŋi imuac mia yomuaru tacyac wammaŋ. ¹⁵ Ni imuac nene yaka kindindiŋa mesaima imuac ic embachéra maqeqeya gumu énécmiwa sécgé énécmimac. ¹⁶ Waŋu hofac oo ichéra aŋgéŋ titina imi maleku ésécnec héienécmimaŋ. Ocmuŋ imuac térye ichéra ieneŋ ségiségi wamma hémbénaŋa legic héima kecmu. ¹⁷ Neŋ zéwa ama imuaru Dawidiac niŋac wamma iliha mér̄† éréma yandimac. Waŋu ni nenaoc halécnéŋ météré mimia iwac niŋ wamma kifa mézézéŋgéwa héntegicmu. ¹⁸ Neŋ iwac hazéchéra ionac imi gamu qeqenéŋ séwi usugina ésécnec

* **132:13:** Jerusalem tacžac baec boŋa imuac qara. † **132:17:** Ac iliha imuac hénia imi kuc yanda, waŋu yomuaru imi ic kewu mér̄ hicnjimac niŋ zézéya.

héienécmiwa hinjamac, néj iwac imi ic kewuac opoc haimiwa asarimac.

133

*Ala siŋ waŋamuma kekec
imi mériaŋaguc.*

¹ (Ocmuŋ téryaiguc eŋeŋawac legic.) Ninzu, dacmuna momac yanda azoroma ewa momac wamma kekera imuac hiabiaya zéma inicsoroc sorocya imi yei dimuhucya wanžac! ² Tanera imi mia haléc Aronac orucyaiguc qocgégic ewa zucya igucnec mama malekuya horua imi mézécgéma mama zécgériaiguc momacnec naecmiyec ésécnec. ³ Waňu Herimon baec boňawac tutulucnén* Zion baec boňaya boňayaiguc mama mebélac géanžac ésécnec. Imuac hénia imi yomuhuc; Baec imuaru Yawenéj mériaŋ ac zéyec. Imi mia kekec hehe seliawac mériaŋ ac.

134

Sinji qeriaiguc mepé qepési wammimu

¹ (Ocmuŋ téryaiguc eŋeŋawac legic.) Sinjiaiguc Yaweac amaiguc welej qema naŋanžu Yaweac weleŋqeqe ichéra ini moczoŋ Yawe mepésimu. ² Méragina meyacgic ocmuŋ téryaigucgenj kendaru Yawe mepésigic.

³ Baec kurumenj zéyu hicŋiyec Yawe inéj mia Zion igucnec mériaŋ ac gézémac.

*Anutuac kuha zéma hiaya
niŋac mepésimigic.*

* **133:3:** Kiwi tosaraiguc; séjéréc.

135

¹ Haleluya, Yaweac qara mepésigic, Yaweac weleñ qege ichéra ini i mepésigic. ² Yaweac oc-muñ, Anutuninawac ocmuñ imuac sombenjiguc nanžu ini ³ Yawe mepésigic. Yawe imi hiabia, wañu qara imi nijsoroc sorocya, imuac niñac qara imi mepésigic. ⁴ Yawenéñ ejeya niñac wamma Yakobo, qara méñ Israel i añgétiyu iwac buňa wañec.

⁵ Ni ninžua, Yawe imi kuneñ yanda, wañu nemu momac yanda onogiczac. ⁶ Yawe imi haka niñu sécgéyu séc wañanžac. Kurumenjiguc zéma baeciguc, wañu kondunjiguc zéma zékérñ hinjagac hinjára horuaiguc. ⁷ Inéñ zéyu baec zécgériaiguc hosusu yacanžac. Wañu kia mihicñimanž zé pilitic mihicñianžac. Wañu luhuc ézéyu hofiya igucnec éréma haanžac.

⁸ Inéñ mia Izipte baeciguc méréc merachécgina ic zéma yañhécgina momacnec unudarec. ⁹ Izipte baec, guaru mia Yawenéñ haka sésécyaguc zéma haka welicwelicgia méliyu Farao zéma ichéra momac yanda ionac hayec. ¹⁰ Inéñ baera baera sasala unuma ic kewu kucginaguc unuhumuyec. ¹¹ Qacgina imi Amori ic ionac ic kewu Sihon zéma, Basan ic kewu Ok zéma, Kanaan baecac ic kewuya ic kewuya momac yanda. ¹² Wañu baecgina imi Israel ic embachéra ionac buňa qema énécmiyec.

¹³ Yawe, guac qacga imi hémbénajá hema kec-mac. Yawe, guac qacga imi hémbénajá niñqeli mimia wammac. ¹⁴ Yawenéñ ejeya ic embachéra

zénaŋgé énécmimac. Waŋu weleŋ qeqe ichéra ewa biric niŋénécmimac.

¹⁵ Baera baera imuac nemu imi siliwa zéma goli, ic méranéŋ memeya. ¹⁶ Kua ginagucnéŋ ac ménda zéanžu, kicginagucnéŋ kic hihigina qahac. ¹⁷ Gezac ginagucnéŋ ac ménda niŋanžu. Waŋu kua ginaigucnéŋ wéséségina qahac. ¹⁸ Imuhucya meanžu ini zéma imuaru héima naŋanžu ini imi mocžoŋ imuhucyanec wamma kecmu.

¹⁹ Israel héna gésé ini, Yawe mepésigic. Aronac héna gésé ini Yawe mepésigic. ²⁰ Lewi héna gésé ini Yawe mepésigic. Yawe eeya héimianžu ini Yawe mepésigic. ²¹ Yerusalemiguc tacyac waŋanžac Yawe imi Zioniguc mepésimimia wammac. Haleluya!

136

Goi héihéiya niŋac Anutu ewa hia ac ézégic.

¹ Yawe imi hiabia, waŋu goi héihéiya imi hémbénaŋa heanžac imuac niŋac i ewa hia ac ézégic. ² Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanžac imuac niŋac nemu momac yanda onogicma Anutu kecžac i ewa hia ac ézégic. ³ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanžac imuac niŋac miŋ kewu momac yanda onogicma Miŋ Kewu kecanžac i ewa hia ac ézégic.

⁴ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanžac imuac niŋac eŋjeaočnec kiwi welic welicgia kuneŋ yanda meanžac i ewa hia ac ézégic. ⁵ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanžac imuac niŋac niŋtegič qin̄tegičyaneŋ kurumeňa kurumeňa

zéyu hicnjidarec i ewa hia ac ézégic. ⁶ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac doku qahaiguc baec lémbécma haiyec i ewa hia ac ézégic. ⁷ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac asac mararaŋ kuneŋ kuneŋ zéyu hicnjidarec i ewa hia ac ézégic. ⁸ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac kaiwenéŋ kaiwe séc galeŋ nammac niŋac zéyu hicŋiyec i ewa hia ac ézégic. ⁹ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac maso zéma ménni sikilunéŋ sinjí galeŋ nammuac ninj zéyu hicnjidarec i ewa hia ac ézégic.

¹⁰ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac Izipte baeciguc méréc merachécgina unuyec i ewa hia ac ézégic. ¹¹ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac Izipte ic ionac sucgina igucnec Israel héna gésé onagicma hayec i ewa hia ac ézégic. ¹² Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac méraya kuhagucnéŋ suluma naŋé nénécmima nonagicma hayec i ewa hia ac ézégic. ¹³ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac konduŋ pésia qeriru néwéc néwéc naŋoc i ewa hia ac ézégic.

¹⁴ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac Israel hénaorij goigina héima konduŋ namujaiguc onagicma hayec i ewa hia ac ézégic. ¹⁵ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac Farao zéma téŋgiŋ ichéra konduŋ pésia imuaru hoturu énécmiyu melemma hiŋgacgic i ewa hia ac ézégic. ¹⁶ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac ic embachéra onagicma baec kéra kérasia qericma keŋec i ewa hia ac

ézégic. ¹⁷ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac ic kewu kuneŋ kuneŋ unuyec i ewa hia ac ézégic. ¹⁸ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac ic kewu qac bun̄aginaguc unuhumuyec i ewa hia ac ézégic. ¹⁹ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac Amori ic ionac ic kewu Sihon qehumuyec i ewa hia ac ézégic. ²⁰ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac Basanac ic kewu Ogo qehumuyec i ewa hia ac ézégic. ²¹ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac baecgina onagicma ic embachéra ionac bun̄a qeénécmiyec i ewa hia ac ézégic. ²² Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac weleŋ qeqe ichéra Israel ionac wamma baec iwawai bun̄a qeénécmiyec i ewa hia ac ézégic.

²³ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac maqeqeya kecni niŋnénécmiyec i ewa hia ac ézégic. ²⁴ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac hažéchécnina ionac méragina iguncneç metecgé nénécmiyec i ewa hia ac ézégic. ²⁵ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac séwiginaguc kecanzu ionac nene yaka gumu énécmianzac i ewa hia ac ézégic.

²⁶ Goi héihéiya imi hémbénaŋa heanzac imuac niŋac kurumeŋac Anutu ewa hia ac ézégic.

137

Yerusalemiguc kisikiyoŋ hicŋiyu zésiac wan̄gič.

¹ Nini Babilon baecac doku téfara zécgériaiguc tacma Zion niŋqelima siariŋ. ² Imuaru suruŋ ic naŋu hawaiguc gita kulelenina koroni naŋec.

³ Hénia imi yomuhuc; Hésa icac nénépésigic ienej imuaru legic héiwiñ niñac nénézégic imuahuç wañiñ. Amanina kisikiyon qenéncmigic imi enej Zionac legic mén héigic nimma ségiségi wanni zégic imuahuç wañiñ.

⁴ Nini dimuhuciguc Yaweac legic imi baec méréraiguc kecma héiwiñ? ⁵ Yerusalem ni guac eluñ numaciguc imi méra héina imi gita qe-geac héniawac eluñ qemac. ⁶ Guac eluñ numaciguc, wañu Yerusalemac nimba ségiségina tosara onogicma eñeja ménda wammaciguc imi legic ménda héiman niñac ezelajñanéy owruñnaiguc mékétamac.

⁷ Yawe gi Yerusalem imi zérabéra mihicñiyec nalé imuac ninqelima Edomac qelihéra ununa. Hénia imi ienej imi yomuhuc zégic; Héndéy qéndéñgic, ama wotuña momacnec hérédacma kisikiyon qegic.

⁸ Kisikiyonjac buña embac biria, Babilon baec gi, ménjnéy mén geñ wañ nénécminecac séc imuhyucyanec wañgémmac imi ségiségiyaguc wammac. ⁹ Ménjnéy mén kokochécga hociguc qéséy énécimimac imi ségi ségiyaguc wammac.

138

*Dawidiac ewa hia ac zéma
mepé qepési ac.*

¹ Ni qeri howiacnec ewa hia ac gézéza. Nemu ionac kicginaiguc gi mepésigénzua.* ² Ni oc-

* **138:1:** Hénia imi efefianec ninjasariwijac séc qahac. Néy ninj ic tosara imi yomuhuc hénaya zéanzu; Nemu tosara ménda mepési énécimima guacnec sac mepésigénzua.

mun̄ga téreyawac[†] sicutgégémba hazac. Wañu goi héihéiga zéma hakaga héla imuac ninj guac qacgawac ewa hia ac gézémañ. Imi mia gi qacga zéma zézé seli acga meyacna iwawai moczoñ qehoturuma onogicma eñec imuac mia imuhuc wangéñza. ³ Ni guruyi nalé imuaru acna meleñnec, wañu kekec uñjanawac kuha meyandi nénnec.

⁴ Baecac ic kewu moczoñ ieneñ kuaga igucnec acga niñgic imuac niñac ieneñ Miñ Kewu gi zéhiaru gémmu. ⁵ Yaweac edamuya imi eñeñja yanda imuac ieneñ Yaweac hakayawac mepésimimu. ⁶ Yawe imi eñeñja. néñ mamaya hia inicgaleñ wañ énécmianzac, wañu tétéc qeque ic imi acguc lakec kecma hia inictegicanzac.

⁷ Ni zéra waiya qeriaiguc keñha wamba gi kekecna héngaleñ wanjanzañ. Wañu hañéchécna ionac qeri gericgina igucnec méraga suluma méra héiganéñ metecgé néjanzañ.

⁸ Yawenéñ nuac wamma eñeya ewa siñ hezac séc wandamac. Yawe guac goi héihéiganéñ hehe seli hemá kecmac. Ai méraganéñ memeya imi ménda waiwésémanj.

139

Anutuac kiwa igucnec néñgacbiñac séc qahac.

¹ (Legic galenjawac; Dawidiac legic zéra.) Yawe gi ésé hindihindi wannémma ninjtegic néjanzañ. ² Tacyacna nimma lakec kecma niniñna ninjtegicanzañ.

[†] **138:2:** Yerusalem ocmuñ imi ménda megic heyec. Imuac ninj yomi imi sel hali héña acac katapa haigic heyec imuac zézéya.

³ Héna kekecna zéma hehena héŋgaleŋ wamma wawaŋ memena imi moczoŋ ninjtegicnecac ninjtegicanzaŋ. ⁴ Ac méŋ ezelanŋaiguc ménda hicŋi tegirunec Yawe geŋ bec howiacnec ninjtegicanzaŋ. ⁵ Gi wésé andu lelecgé némma méraga nuac qacnaiguc hainéŋjanzaŋ. ⁶ Ninij imuhucya imi eebipiya séc méŋ eŋeŋa waŋu nimmaŋ zéma nimbipzua.

⁷ Ni uŋaŋa waima dimia méŋ hia kemmaŋ? Kic ségéraga néŋgacmima dimuaru méŋ saŋgiwinec? ⁸ Kurumeŋiguc embinec imi imuaru gi keczaŋ. Humuc amaiguc hingacma hehe tatacna lémbécbinec imi imuaru acguc gi keczaŋ.

⁹ Siŋunec imi asoŋ héiyu qeŋgaŋnaguc putitima kemma konduŋ tetecgiaiguc keremma tacbinec ¹⁰ imuaru acguc méraganéŋ nuagicma méra héiganéŋ selianec népésiwésémaŋ. ¹¹ Siŋi panamanjnéŋ hoturunéŋ asac mararaŋ lelecgé némma hezac imi siŋidéŋgédaru zéwinec, ¹² guaru imi siŋi zéma kaiwe imi héniaŋira momacguc wanzaŋ imuac niŋac guac kicgaiguc imi siŋinéŋ iwawai méŋ ménda musaŋgémac. Waŋu siŋi imi kaiwe ésécnec asahaguc wammac.

¹³ Geŋ mia séwinawac qeriaiguc séwi taséna momac momac mihičnidacnec. Neŋgocnawac héri qeriaiguc geŋgaoc mia séwina toro toroya moczoŋ areŋgéma mihičŋi nénnec. ¹⁴ Ni imi hiabianec welic welicgianec mihičŋi nénnec imuac niŋ ewa hia ac gézéza. Wawaŋ memega imi welic welicgiaguc imi qeri uŋana acguc héŋtegicanzaŋ.

¹⁵ Sasanggiaiguc menémma baec dumuc sir-aiguc welic welicgianec menénnec nalé imuaru

nuac séwi busuac iwawai imi guac kicga iguncneç ménda sañgima heyec. ¹⁶ Séwinawac tanera ménda hicnjí tegirunec qérawa imi kicganéj bec hénnec naléna ménda ducnjyunc bec séwinawac tasia hicnjima keñec séc kiwigaiguc ona hedaczac.

¹⁷ O Anutu niniñga imi nimba eebipiyaguc eñeñja wanzac. Qétéya imi acguc yei eñeñja wanzac. ¹⁸ Némacnanéj olombinec, qétégina imi sakasac ogiczac. Ni gau igucnec yacmañ imuaru acguc giguc kecmañ.

¹⁹ O Anutu kaižiliweñ ic unuwañnec, sac nene ienen wainémma kembunec. ²⁰ Ieneñ guac zébiri qébiri wançéjanzu. Hažéchécga ieneñ kicgaiguc iwawai enjomiañec séwi eñeñ wançanzu. ²¹ O Miñ Kewu guac mézégina tianzac imi onac ni acguc mézéna tianzac. Wañu gi zébiri gëjanzu ionac imi ewa lolon wançéjanzac. ²² Ieneñ hažéchécna wanzu imuac ionac niniñ biric hélacnec késa keczua.

²³ O Anutu néjtosolima batucgé némma qerinawac hénia niñna. Batucgé némma niniñna ninjegicna. ²⁴ Néjgésina nuaru wawañ meme biria méj hezaciguc qindiñi némma hénia hémbéñajawac buña imuaru nuagicna.

140

Hazéchéra ionac murunec metecgé mimac niñ zéwelerec.

¹ (Legic galenjawac; Dawidiac legic zéra.) Yawe ic biria ionarunec metecgé nénnna. Kaižiliweñ ic ionac murunec saiwa menénna. ² Ieneñ qeriginanéj haka biria niñareñ mema nalé séc yaré

mihicñianžu. ³ Ienej mokolenj ésécnec ezelañgina qericgic zéraguc waŋanžac. Waŋu ezelañgina bawaiguc imi qaté mokolenjac kua doku zéraguc he énécmizac. (Ohec)

⁴ O Yawe galeŋé nénna. Kaižiliwej ic méraginaiguc embi niŋac. Yaré qeqe ic ionarunec hetecgé nénna. Ienej imi néfacgé némbij zé wanžu. ⁵ Séwi eŋej ic ienej mebirí némbij zé bétac hainémma hésanéj uſic mema héna ewiaiguc haima baec séséŋna éségic hezac. (Ohec)

⁶ Ni Yawe yomuhuc zéma gézézua; Gi Anutuna, O Yawe, guru héhélinawac gezac haina. ⁷ Nuac aŋgén titi Miŋ Kewu Yawe, gi yaré naléiguc orucnawac saiwa menénnec.

⁸ Yawe kaiziliwej icac ewa siŋ imi ménda nimmina. Manambatucac niniŋ biria imi muŋguc ménda seligimac. Qahac waŋu séwi eŋej wambu niŋac. (Ohec) ⁹ Lelecgé néŋanžu imi enej orucgina meyacgic, zéna eŋaj ezelañginawac zéranéj liliŋgéma eŋaj hoturu énécmimac. ¹⁰ Geric lokcnéj ionac mama hoturu énécmimac niŋ wanžua. Gericiguc néfacgé énecmína baec séséŋ imuaru hiŋgacma muŋguc ménda érému. ¹¹ Zébiri qébiri ic ienej baeciguc ménda seligima nammu. Yaré qeqe ic imi birianéj méndacmíma kemma inimac.

¹² Ni ninžua Yawenéj zérabéra mihicñima kecžu ionac acgina goiya héianžac. Waŋu maqeqeya ienej aciguc enjic zédiŋi énécmianžac. ¹³ Hélacnec ic solanja ienej guac qacgawac ewa hia ac zému. Ic dindiŋa ienej kicgaiguc tacyac wammu.

141

*Kaižiliwen igucnec aŋgéja timac niŋac
zéwelerec.*

¹ (Dawidiac legic zéra.) Yawe ni guru héhélizua, focdac hanéjna. Guruwa ewa héténawac gezac haina. ² Zéwelecnawac niŋna hofac héméja hiabia ésécnec wammac. Mérana meyacba iminéj siniyawac mulu ai ésécnec wammac.

³ Yawe kuanawac galej meme ai ic méj opocna naŋu. Kua tasénawac naguya galeŋgéma kecbésémaŋ. ⁴ Imuhuc waŋ néŋna qerinanéj haka biriawac ménda qasima mamac. Képésic meme ic iniguc momacnec haka biria ménda wammaŋ. Waŋu ionac nene halécyaguc imi ménda nemaŋ.

⁵ Waŋu ic solajanéj orucnaiguc numindinj néŋu nimba goi héihéiya ésécnec wammac. Waŋu qindinj néŋu nimba orucnawac météré haléc ésécnec waŋu orucnanéj imuac héŋacya ménda memac. Ionac haka biria imuac niŋac kileŋ ni zéwelec ai memaŋ. ⁶ Waŋu galenjhécgina* hocnéj unugic mama unuyu, ic embac ieneŋ ackuažécnat† imi siŋaguc wanžac imi niŋtegicmu. ⁷ Waŋu ieneŋ ackuažéc yomi niŋqelimu; Ai icnén baec patoma hoc sira giligic hezac ésécnec sicnina imi kicsuaŋ kuayaiguc héndéj qéndéŋgiawac hezac.‡

⁸ Miŋ Kewu Yawe kicna hiwa guaru hayu néŋgacma guac hazua. Qeri unjana imi katanec

* **141:6:** Saulo zéma ichéra. † **141:6:** Anutuac ackuažéc Dawidinéj zéauyec imuac zézéya. ‡ **141:7:** Yes 26:19

ménda waimina nammac.[‡] ⁹ Ni galenjé némma biria meme ic ienej népésimanj zé bétac haigc imuacnec zéma ionac baec sésénj igucnec metecgé néjna. ¹⁰ Ic biria ienej wai énécmiña eñaj bétacginaiguc momacnec hiñgacgic inimac, néj ni imi técgéma ogicmaj.

142

Zérabéra igucnec metecgé mimac niñ zéwelerec.

¹ (Dawidiac Masikil tanera legic. Bañec méjac qeriaiguc sañgima zéwelec ac yomi zéyec.) Ni Yaweac qachéhélizua. Ni Yaweac qacma zéwelecmizua. ² Ni ewa gorona wésiaiguc qocgéwa mazac. Wanu nuac zéra waiya imi zéhicñi mizua. ³ Qerinaiguc qeri uñananéj kic gili gili wañec séc, gen mia hénana bétacya qahac imi nindacma mihicñi nénneç.

Ni héra agalej keriiguc ienej sañgima bétac hainéjigic. ⁴ Nuac héinaiguc hima hénna, méjnéj méj héniana ménda niñnéju hoczua. Hainezic méj ménda hayu hoczua. Méjnéj méj qeri uñana ménda galenjé néju hoczua.

⁵ O Yawe ni zésiac wanjémma zézua. Miñ Kewu geñgaoc imi hainezicna zéma kicqeli kekec baec yomuaru gi imi nuac buña wanžanj.

⁶ Zésiacna niñna, ni maqeqeya wamma kecanzua, nunesi wanjnéjanžu ionac méra igucnec metecgé néjna, ienej kucgina eñejna nuac séc qahac. ⁷ Qeri uñana imi hésa ama igucnec

[‡] **141:8:** Ac yomuaru hénia imi; Ménda wainéjna kec humuwi niñac.

hulac néjna, qacgawac ewa hia ac zémaŋ. Goi héihéi waŋ nénnna, ic solanja ieneŋ lelecgé némma nammu.

143

Hazéchéra méragina igucnec metecgé mimac niŋ zéwelerec.

¹ (Dawidiac legic.) Yawe gi zéwelecna niŋna. Guru héhélinawac gezac haina. Héniaga héla zéma héniaga solanjawac séciguc acna niŋna. ² Guac kicgaiguc imi baec ic méñnéŋ méŋ képésic solanj ménda keczac. Imuac niŋac weleŋ qeqe icga niguc ac ai ménda mena. ³ Hazéecnanéŋ qeri uŋjanawac zuŋ mezac. Kekecna qéziyu baeciguc maqezac. Siŋi tunumaŋ qeriaiguc noporú becaru humugic ionac séc wanžua. ⁴ Imuac qerinaiguc qeri uŋjananéŋ kic gili gili waŋ néju wésé bacna imi témaŋ zé wanžac.

⁵ Ni nalé wahalawac nimba kenžac. Ai menec imi qerinanéŋ nimma taczua. Wanju iwawai méraganéŋ wamma menec imi nimma ⁶ mérana guac murugeŋ suluzua. Baec irec irecgianéŋ doku niŋ humuanžac imuac séc kekec uŋjananéŋ guac wammizac. (Ohec)

⁷ Yawe gi acna foc niŋnénna. Qeri uŋjana kuha mazac. Kic tanecga ménda musanjé nénnna. Baec séséñiguc hiŋgacanžu ionac séc wambi niŋac. ⁸ Niŋkinzéŋna imi guaru hezac imuac niŋ siŋunec goi héihéigawac ackuažéc nézéna nimba. Kekec uŋjana guaru naŋgéwa érézac imuac mia héna kecmaŋ niŋ ninžan imi ku nénnna.

⁹ Yawe hažéchécna ionac méragina igucnec metecgé nénnä, ni guac méraga bawaiguc saŋgizua. ¹⁰ Gi nuac Anutu keczan̄, imuac niŋac ku nénnä guac ewa siŋga méndacma wamman̄. Uŋaga imi hiabia, imuac hénä kondonjaiguc nuagicma kembésémaŋ.

¹¹ Yawe qacgawac wamma kekecna meqeli néŋna. Solan̄ dindiŋagawac séciguc zéra waiya igucnec něpésina éréwa. ¹² Wanju goi héihéiga nuac hezac imuac séciguc hažéchécna qeric énécmına qahac wan̄gic. Neŋ guac weleŋ qeqe icga keczua. Imuac niŋ qeri uŋana yéwéri mihičnji mianžu imi mocžon̄ auénécmına qahac wandaclmu.

144

*Baec yanda imi aŋgēja timac
niŋac zéwelerec.*

¹ (Dawidiac legic.) Yawe hainežicac zamanzin̄na i zézé ségiségi wammimaŋ. Inéŋ mérana yaréac meefima mérana merawa yaré qeqeac hénia kumiyc. ² Yawe imi goi héihéina, zamanzin̄na zéma baŋecna, inéŋ neuŋ kiropo selina zéma metec metecna zéma saiwana, ni imi ic embac hécn̄a méra bacnaiguc onopocanžac iwaru mia héiselianžua.

³ Yawe, gi ic imi némac hiaya niŋac eeya héianžan̄? Miŋ Kewu gi baec icac ninna némaria wanju niŋmianžan̄? ⁴ Ic imi kua wésésé ésécnec hotonjadač kecma qahac wammač, wanju kekec naléyanéŋ amia timima keŋanžac ésécnec fočdaci hama kemmac.

⁵ Miŋ Kewu gi kurumeŋ misicgéma tima mana. Baec bonja séc onosina hofac téma yacmac. ⁶ Hažéchécgá pilitic giliénécmima héndéŋ énécmina. 3akonja* muima héndéŋ énécmina kenjic. ⁷ Ounec méraga suluma népésina éréwa. Doku qauŋ kuhaguc imuacnec zéma ic méréra ionac méragina igucnec metecgé nénna. ⁸ Ieneŋ kua taséginanéŋ ikoc ac zéma méra héiginanéŋ manam batuc ai meanzu.

⁹ O Anutu ni legic qelia héima gita hésia 10 imi qema legic héigénzua. ¹⁰ Geŋ meseli énécmina ic kewuya ic kewuya yaréginaiguc onogicanzu. Welen qeqe icga Dawidi sou zéra igucnec metecgé néjanzaŋ guac mia legic héigénzua. ¹¹ Ic enia ionac méragina igucnec ni metecgé néjna. Ieneŋ kua taséginanéŋ ikoc ac zéma méra héiginanéŋ manam batuc ai meanzu.

¹² Naŋ hécnina imi ic hésa komoranéŋ kecma séha séc yandianzac ésécnec wammu. Wanju bérac hécnina ieneŋ ic kewuac ama yanda meanzu imuac hénia méndacma méra kiwi héimimia ama kewuac wotuŋa hocnéŋ memeya imuhucya ésécnec wammu. ¹³ Hofi amaninaiguc nene mériŋ kuaya qeyu rama hécnina ieneŋ baec kisiaiguc saigic zaŋgégina imi tauseŋa tauseŋa zéma 10 tauseŋa 10 tauseŋa wammu. ¹⁴ Burumakao hécnina iwa ieneŋ haléginaguc réwéria wammu. Nununesi ménda hicŋiyu ama sombeŋnina iguc zésiac méŋ ménda hicŋimac.

¹⁵ Ic embac areŋ imuhucya imi zézé ségiségi ginaguc. Ic embac Yawenéŋ Anutu kecénécmimia

* **144:6:** 3akoŋ imi pilitac séséc ac wanžac.

imi ȝézé ségiségi ginaguc.

145

Anutuac hiaya ȝéma kewuya.

¹ (Dawidiac mepé qepési ac.) Ic kewu Anutuna, ni ȝézé ségiségi waŋgémma qacga nalé tetechgia qahac mepési gémmaj. ² Ni kaiweya kaiweya ȝézé ségiségi waŋgémmaŋ. Waŋu qacga tetechgia qahac mepési gémmaj. ³ Yawe imi kuneŋ yanda imuac kuneŋ yanda mepésimimia wamma. Kuneŋ yandayawac séha imi qétéya olombiŋac séc qahac. ⁴ Hicŋisaia hicŋisaia emma kemma guac wawaŋ memega imi mepésima haka silicga kuhaguc imi ȝéau énécmimu. ⁵ Qac buŋaga eebipiyaguc ȝéma edamugaguc imi ȝéma guac haka welic welicgia imi qerinanéŋ zénimma kecmaŋ. ⁶ Hakaga welic welicgia imuac kuha imi ȝéau énécmimia wamma. Ni acguc héniaga kuneŋ yanda imi ȝéau énécmimaj. ⁷ Ieneŋ guac sese kuneŋ yanda imuac buŋa ȝéma guac héniaga solanja imuac legic héimu.

⁸ Yawe imi ewa hiawac waŋ énécmima ewa biric waŋ énécmima qeri geric foc foc ménda wamma goi héihéi kuneŋ yanda waŋ énécmianzac. ⁹ Yawe imi kekec momac yanda hiabia waŋ énécmima ȝéyu hicŋima keczu séc goi héihéi waŋ énécmianzac.

¹⁰ Yawe geŋ ȝéna hicŋima keczu imi moczoŋ guac ewa hia ac ȝému. Guac muru météré amuma kekec ieneŋ gi mepésigémmu. ¹¹ Ieneŋ guac héŋgaleŋ ama areŋa yanda imuac edamuya ȝéauma guac kucga ȝéeminiŋ wammu. ¹² Guac

ai kuhaguc imi zéma héngalej ama areŋa yandagawac qac buŋyawac edamuya imi ic onac qelihécgina énézégic nimmu. ¹³ Guac héngalej ama areŋa yanda imi héngalej ama areŋa yanda hémbénaŋa. Waŋu héngalej aiga imi hicnjisai lépaya lépaya hema emma kecmac. Miŋ kewu imi zéyu hicnjima kecžu imi moczoŋ goigina héima méŋzé méŋzéya qahac ɿkiŋiki acya moczoŋ méndacanžac. ¹⁴ Yawe imi tendingéwinj zé waŋanžu ionac naŋgé énécmianžac. Waŋu mema titi waŋ énécmimia imi meyac énécmianžac. ¹⁵ Kekec momac yandanéŋ guaru kic hianžu. Geŋ nalé zézéya méndacma nene yaka gumu énécmianžaŋ. ¹⁶ Waŋu méraga suluma iwawai kekecginaguc imi moczoŋ galenjé énécmina sécgé énécmianžac.

¹⁷ Yawe imi wawaŋ memeya moczoŋ solanj dindinja waŋanžac. Haka silicya moczoŋ ewa hiawac waŋanžac. ¹⁸ Yawe imi zéwelec wammima hélacnec zéwelecanžu séc hosucgé énécmianžac. ¹⁹ Inéŋ mia eeya héimianžu séc ewa siŋginawac sécgé énécmianžac. Waŋu ionac qac héhélina imi nimma aŋgén̄gina tianžac. ²⁰ Yawe imi goi héihéi wammianžu séc héngalej waiŋ énécmianžac, néŋ kaižiliwei ic imi moczoŋ mebiri énécmianžac.

²¹ Kuananéŋ Yawec qac buŋaya zéaumanj. Waŋu séwiginaguc momac yanda ieneŋ qara téreyá imi tetecgia qahac mepésimu.

146

Anutunéŋ méra miyu mepésimiyec.

¹ Haleluya, kekec uñjana Yawe mepésina. ² Ni kecma emma kecmañ séc Yawe mepésimanj. Kecma emma kecmañ séc Anutuna legic héimimanj.

³ Ini ic eñejə ionaru ménda laheñgému. Baec ic ienej méra énécmmiuac kuc ménda he énécmizac. ⁴ Ienej imi uñagina wai énécmiyu baeciguc liliñgéma kemmu. Kenjic kaiwe imuaru mia ionac niñarej areñgia imi moczoñ qahac wandacmac.

⁵ Yakoboac Anutunéj méra mimac imi ségi ségiyaguc. Wañu Yawe Anutuyawac niñkumuma kecanzac imi zézé ségi ségiyaguc. ⁶ Yawe imi baec kurumeñ zéma iwawai imuaru sécgéma hezac imi moczoñ zéyu hicñidacgic. Wañu hémbénaja qeri héla késa kecanzac. ⁷ Inéj hédagé énécmmiawac kecanzu imi héná acac séc zédiñi énécmmima yaka niñ humuanzu séc nene yaka gumu énécmiñzac.

Wañu Yawenéj qaté énécmmimia imi hulac énécmiñzac. ⁸ Yawenéj kic hilic onac kic hihi meénécmiñzac. Yawe imi mema titi wañ énécmmimia imi meyac énécmiñzac. Wañu Yawe imi ic solaña goi héihéi wañ énécmiñzac. ⁹ Yawe imi ic kianja héngaleñ wañ énécmiñzac. Wañu qawéc gupañ énepésima nañgé énécmiñzac. Wañu kaiñiliweñ ic ionac hénagina imi mebirí énécmiñzac.

¹⁰ Zion ama areñja yanda, Yawe guac Anutunéj hicñisai lépaya lépaya hémbénaja héngaleñ wañgémamac. Haleluya!

Anutunéŋ Yerusalem héŋgaleŋ wammianžac, mepésimini.

147

¹ Anutunina legic héimimia imi hiabia. Waŋu imi niŋsorocya zéma niŋu sécgémac. Imuac niŋjac Yawe mepésini, haleluya! ² Yawenéŋ Yerusalem meyacgéanžac. Inéŋ mia Israel héndéŋ qéndéŋ waŋ énécmigic kecžu imi qutulanġé énécmianžac. ³ Inéŋ ewa biric wamma kecžu séc mehiaru énécmima wizigina oso énécmianžac. ⁴ Inéŋ ménni sikilu qétégina oloŋ énécmima qacgina qacénécmianžac. ⁵ Minj Kewunina imi kuneŋ yanda, kuc yandayaguc. Waŋu niŋtegic qintegicya séha imi olombinjac séc qahac. ⁶ Yawenéŋ memaamuma kecanžu imi énepésima naŋgé énécmianžac. Waŋu kaižiliweŋ ic imi giliyu baeciguc maunudacmac.

⁷ Saiwop zémima Yawe legic héimimu. Gita kulele qema Anutu legic héimigic. ⁸ Inéŋ hosusu haima kurumen osoanzac. Waŋu bae-cac wamma kia imi hofiaiguc haiyu heanžac. Waŋu kia haiyu baec boŋaiguc qézézac éréma yandianžac. ⁹ Inéŋ haséŋ yan zéma koeckoeč nei merawanéŋ qacma kecgic neneginna mihični énécmianžac. ¹⁰ Yawe imi becosicac kuhawac niŋkumuma kenžu ionac siŋgina ménda niŋanžac. Waŋu ic méŋ eŋeya héna kuhawac niŋkumuma kenžac imuac ménda héŋsorocanžac. ¹¹ Inéŋ eeyá héimima goi héihéiyawac kic hihi waŋanžu ionac mia ewa hia niŋanžac.

¹² Yerusalem gi Yawe legic héimina. Zion gi Anutuga legic héimina. ¹³ Inéj amagawac nagu wétéya imi meseligionzac. Wañu ama imuac qerigaijuc merachécga mériaj mihicni énécmianzac. ¹⁴ Inéj baecgawac suc sérē yanda imuac qeraijuc luae qegéju heanzac. Wañu nene hélä gocmia hiabianén gumu géju sécgéanzac.

¹⁵ Inéj zézé seli acya baeciguc méliyu ackuažéc iminéj foc foc keñanzac. ¹⁶ Inéj komboc rama žucya imuhucya ésécnec giliyu maanzac. Wañu komboc bororona baeciguc hicni hicniya imi qesayu buc gazej ésécnec heanzac. ¹⁷ Inéj saméj bororona ésécnec komboc giliyu maanzac. Mérénéj sañgerja imi ogicma hia ménda téteñgarimac? ¹⁸ Wañu inéj zéyu komboc imuhucya imi pépélima doku wañanzac. Inéj luhuc ézéyu qeanzac. Wañu doku ézéyu keñanzac.

¹⁹ Inéj ackuažécyá Yakobo zéhicni miyec. Wañu héna acya zéma paken acya imi Israelac zéhicni miyec. ²⁰ Baec méñac ic areñ tosia ionaru imi imuhuc méñ ménda wañ énécmiyec. Imuac ienen Anutuac héna ac imi ménda ninzu. Haleluya!*

*Anutuac edamuya imi baec
kurumeñ sécgéma hezac.*

148

¹ Haleluya, kurumenjiguc keczu ini Yawe mepésigic. Yawe mepésigic, ou eñenjaiguc keczu

* **147:20:** Hebiraio ac yomuac hénia imi; Yawe mepésigic!

ini i mepésigic. ² Kua meme uŋahéra ini moczoŋ i mepésigic. Kawali arenjhéra ini i mepésigic.

³ Maso kaiwe iri i mepésiyic. Sikilu asarianžu ini moczoŋ i mepésigic. ⁴ Kurumeŋac kurumenj ini acguc i mepésigic. Sawaiguc doku hedacžac ini acguc i mepésigic.

⁵ Momac yanda inéŋ zéyú hicŋima hezu imi wai énécmigic Yaweac qara mepésimu. ⁶ Inéŋ méŋnénéŋ méŋ ménda logimac niŋ qanqan silic hai énécmima imuhucya imuhucya hémbénaŋa kumu énécmiyu nanžu.

⁷ Baec igucnec Yawe mepésigic, konduŋac mokoleŋ yanda zéma konduŋ zékéŋa zékéŋa ini momacnec.

⁸ Geric zéma komboc zéma komboc boboronaŋ zéma hosusu dépaŋ zéma luhuc kuaya tohoanžu ini acguc imuhucyanec.

⁹ Baec boŋa zéma baec qindinŋ qindinŋa moczoŋ, ic gocmiaguc zéma yéménzéc ic moczoŋ imuhucyanec, ¹⁰ haséŋ yaŋ moczoŋ yanda zéma ama yaŋ moczoŋ zéma gisic zéma nei qenŋgaŋginaguc moczoŋ imuhucyanec.

¹¹ Baera baera ic kewu moczoŋ zéma ic embac areŋa areŋa moczoŋ zéma ic eŋeŋa zéma baecac zétegictegic ic moczoŋ imuhucyanec, ¹² ic qapé, embac seraŋa, ic embac yanda zéma nambérac moczoŋ imuhucyanec.

¹³ Iwac qara momacgucnec sac eŋeŋa yanda wanžac. Wāŋu edamuya imi baec kurumenjiguc kecžu imi moczoŋ onogicma eŋeŋa wanžac, imuac niŋac momac yanda ini Yaweac qara mepésimu.

14 Inéj mia héna géséhéra ilicgina meyac énécmiyec imuac niñac i imi qéhéréngé mima kecanžu météré énécmimia Israel ic ionac mepé qepésiac buňa wanžac. Haleluya!

Anutuac haka hiabia ic embachéra ionac muru hezac.

149

1 Haleluya, legic qelianéj Yawe mepésigic. Météré ichéra* ionac azoazoroiguc legic héimigic. **2** Israel imi eñeya mihicñi miyec iwac niñac wamma ségiségi wamma. Zionac nañhéra ienej eñaj ic kewu niñac wamma ségiségi wammu. **3** Legic hirima qara mepésigic. Wañgoñ zéma gita qema legic héimigic. **4** Yawenéj eñeya ic embachéra niñac ségiségi wañanzac. Wañu ic embac memaamuma kecanžu séc aŋgéngina tima kiwi méréra héjsoroc sorocya meénécmianzac. **5** Météré énécmimia ienej imi edamuya qeraiaguc ségiségi wamma eñaj hehe tataciguc legic héimimu. **6** Kuaginaiguc imi Anutuac mepé qepési acnéj hemac. Wañu méráginaiguc sou bawa andia zéráguc imi he énécmimac. **7** Wañu iminéj mia baera baera ic bakia melej énécmima ic embac arenja arenja tasé ku énécmimu. **8** Wañu ic kewuhécgina imi señ hésanéj, ic eñejá hécgina imi aiñ bétacnéj hénagina helanzi énécmimu. **9** Zétegic tegic ac ooyawac hezac imuac séciguc imuhuc wañ énécmimu. Ai eeyaguc imuhucya imi météré énécmimia ionac méráginaiguc hai énécmiyu hezac. Haleluya!

* **149:1:** Hénaoriñ Anutu niñzéngéanžu momac yanda ionac qacgina.

Kewunina yanda Anutu.

150

¹ Haleluya, ocmuŋaiguc Anutu legic héimigic. Kuha héima hezac kurumenj imuaru legic héimigic. ² Wawaŋ memeya kuhaguc imuac niŋac legic héimigic. Héniaya, kuneŋ yanda edamuyaguc imuac niŋac wamma legic héimigic.

³ Tomuŋ qema legic héimigic. Kulele zéma gita qema legic héimigic. ⁴ Tambarin qema legic hirima mepésigic. Kuŋa zéma gitanéŋ legic héimigic. ⁵ Aiŋ hilanŋa qara kuneŋ yanda imuhucya qema mepésigic. Aiŋ hilanŋa hétén ou eŋeŋawac qema mepésigic. ⁶ Kua wésésé héima kecanžu séc Yawe legic héimigic. Haleluya!

**SISIPAC AC QELIA
The New Testament and Psalms in the Kube Language
of Papua New Guinea
Buk Song na Nupela Testamen long tokples Kube long
Niugini**

copyright © 2012 Global Bible Translators

Language: Mongi (Kube)

Translation by: Global Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

0403b50f-078d-52e2-a203-056e8a430665